

Rbl. 2. 90

Robert Ludlum

Matlocki dokument

22. aprill 1972. Nimrod võitis! See on kohutav, aga ta võitis! Ta saatis mulle kaks ajaleheväljalõiget. Kummaski on jutt liiga suure ulmasliannuse sissevõtmise tagajärjel surnud üliõpilasest. Ühest Cambridge'i tüdrukust ja Trinity poisist. Ta ütleb, et jätkab iga nädal selle nimekirja täiendamist, kui ma talle märkmeid ei anna... Pantvangid hukatakse!... — Ta tuleb peatada! Aga kuidas? Mida ma teha saan?... Mul on üks plaan, aga ma ei tea, kas see mul õnnestub — ma püüan märkmeid fabritseerida. Päevikut alles jätta. See läheb raskeks — mu käed värisevad mõnikord nii väga! Kas ma tulen toime? — Ma pean. Ma ütlesin, et annan korraga ainult mõned lehed. Oma enese kaitseks. Huvitav, kas ta nõustub sellega?

R. Ludlum • Matlocki dokument

Robert Ludlum

Matlocki dokument

NIMROD

Robert Ludlum

Matlocki dokument

Inglise keelest tõlkinud
Ralf Toming

TALLINN
"OLION"
1990

Kujundanud A. Tali

Pühendatud Patile ja Bil-
lile. Muistne Bagdhivi
õpetussõna ütleb: „Kui
hiiglased heidavad varju,
siis looda, et see langeb ka
sinu peale.“ Need kaks
Macellit on hiiglased!

Üks

Loring väljus Kohtuministeeriumi kõrvaluksest ja vaatas taksot otsides ringi. Oli kevadine reedeõhtupoolik, kell oli peaaegu pool kuus ja Washingtoni tänavad olid kohutavalt ummistunud. Loring seisis kõnnitee äärel ja hoidis vasakut kätt püsti, lootes kõige paremat. Ta oli juba valmis oma jõupingutusest loobuma, kui tema ees peatus auto, mis oli kolmkümmend jalga eemal sõitja peale võtnud.

„Kas ida poole, mister? Istuge sisse. See džentelmen ütles, et ta ei pane pahaks.“

Loring tundis niisugustel juhtudel alati piinlikkust. Ta tõmbas alateadlikult parema käsivarre tagasi, et käis kataks võimalikult suure osa käest ja varjaks peenikest musta ketti, mis ümbritses tema rannet ning oli kinnitatud portfellisanga külge.

„Ei, suur tänu. Mul on vaja järgmisel nurgal lõunasse pöörata.“

Ta ootas, kuni takso oli uuesti liiklusvoolu sisenenud, ja jätkas siis oma tulutut signaliseerimist.

Tavaliselt oli tema vaim niisugustes tingimustes alati virge ja ta tundis ennast olevat valmis konkurentidega võistlema. Ta heitis sellistel juhtudel pilke mõlemas suunas, otsides taksosid, millest sõitjad valmistusid väljuma, ja pidas silmas tänavanurki, et õigel ajal märgata mõnda tuhmilt põlevat katusetuld, mis tähendas, et autot oli võimalik üürida, kui küllalt kiiresti joosti.

Täna aga ei olnud Ralph Loringil jooksutuju. Sellel reedel sel päeval painas teda kohutav reaalsus. Ta oli äsja näinud pealt, kuidas üks mees surma mõisteti. Mees, kellega ta polnud kunagi kohtunud, aga kellest ta teadis üsna palju. Pahaaimamatu kolmekümne kolme aastane mees, kes elas ja töötas

neljasaja miili kaugusel asuvas väikeses Uus-Inglismaa linnas ning kellel polnud aimu Loringi olemasolust ja hoopiski mitte Kohtuministeeriumi huvist tema vastu.

Loring pöördus mälus ikka ja jälle tagasi suurde nõupidamisruumi, kus koguka neljakandilise laua ääres olid istunud mehed, kes selle surmaotsuse langetasid.

Tema oli tarmukalt vastu vaieldud. See oli kõige vähem, mida ta oli saanud teha mehe heaks, kellega ta polnud kunagi kohtunud ja keda nii peenelt manööverdati nii väljapääsmatusse olukorda.

„Kas ma tohin teile meenutada, mr. Loring,“ ütles üks kohtuministri abi, kunagine mereväeprokurör, „et igasuguses lahinguolukorras on tegemist riskiga. Teatav kaotuste protsent nähakse ette.“

„Olukord on teistsugune. See mees pole ette valmistatud. Ta ei tea, kes või kus on vaenlane. Kuidas ta saaks seda teada? Me ise ka ei tea.“

„Just nimelt.“ Sõnavõtja oli teine ministriabi, kes oli pärit mingisuguse korporatsiooni juriidilisest osakonnast — mees, kellele meeldisid komiteede istungid ja kes Loringi arvates ei olnud nendeta suuteline ühtki otsust langetama. „Meie subjekt on väga mobiilne. Vaadake psühholoogilist profiili: „Puudustega, aga äärmiselt mobiilne.“ Täpselt nii on öeldud. Valik on loogiliselt õige.“

„„Puudustega, aga mobiilne!“ Taeva pärast, mis tähendus sel on? Kas mina tohin komiteele meenutada, et ma olen viisteist aastat välitööd teinud? Psühholoogilised profiilid pole muud kui ainult abivahendid, nad võivad olla nii õiged kui ka valed. Niisama hästi võiksin ma enesele võtta vastutuse NASA matemaatika eest kui saata infiltratsiooni probleemiga tegelema mehe, keda ma põhjalikult ei tunne.“

Komitee esimees, oma ala professionaal, andis Loringile vastuse.

„Ma saan teie kahtlustest aru; normaalsetes tingimustes oleksin ma teiega nõus. Aga tingimused pole normaalsed. Meil on ainult kolm nädalat aega. See asjaolu ei võimalda tavalisi ettevaatusabinõusid rakendada.“

„See on risk, millele me peame välja minema,“ ütles endine mereväeprokurör paavstliku tooniga.

„Teie sellele välja ei lähe,“ vastas Loring.

„Kas te soovite, et teid selle kontakti loomisest vabastaks?“ Komitee esimees tegi ettepaneku täiesti siiralt.

„Ei, söör. Ma loon selle. Vastu tahtmist. Mida palun protokollida.“

„On veel üks asi, enne kui me istungi lõpetame.“ Korporatsioonivadokaat nõjatus lauale. „Ja see tuleb kõige kõrge-

malt poolt. Me kõik saame aru, et meie subjektil on olemas motivatsioon. Profiil näitab seda selgesti. Aga selge peab olema ka see, et igasugune abi, mida subjekt meie komiteele annab, peab olema vabatahtlik. See on meie õrn koht. Me ei saa, ma kordan, me ei saa vastutust enda peale võtta. Kui võimalik, siis peaksid dokumendid näitama, et subjekt tuli meie juurde.“

Ralph Loring oli sellest mehest tülgaastunult eemale pöördunud.

Kui üldse midagi, siis oli liiklus nüüd veel tihedam. Loring oli juba peaaegu otsustanud jalgsi oma rohkem kui kahekümne kvartali kaugusel asuvasse korterisse minna, aga siis peatus tema ees valge „Volvo“.

„Tule sisse! Sa näed rumal välja, kui sa niimoodi kätt püsti hoiad.“

„Oh, sina oled. Suur tänu.“ Loring avas ukse, libistas enese väikesele eesistmele ja võttis portfelli sülle. Rannet ümbritsevat peenikest musta ketti polnud tal mingit põhjust varjata. Ka Cranston oli väliagent, meretaguste marsruutide spetsialist. Cranston oli teinud enamiku ettevalmistustööst operatsioonile, mis nüüd oli Loringi ülesanne.

„Istung oli pikk. Kas tulemusi oli?“

„Roheline tee.“

„Aeg ka juba.“

„Kaks ministriabi ja murelik sõnum Valgest Majast panid asja käima.“

„Väga hea. Geoosakond sai täna hommikul Vahemere jõududelt uusimaid andmeid. Tegemist on tõesti marsruutide massilise muutumisega. See on kinnitust leidnud. Põhjas Ankara ja Konya ümbruses, Sidi Barrani ja Rosette'i piirkonnas, isegi Alžeerias vähendatakse süstemaatiliselt toodangut. See teeb asjad väga raskeks.“

„Mida põrgut te siis tahate? Minu arvates oli eesmärk need marsruudid ära lõigata. Teie, mehed, ei ole ka iialgi rahul.“

„Sina samuti poleks. Me saame kontrollida marsruute, millest me midagi teame; aga mida kuradit teame me niisugustest kohtadest, nagu... Porto Belocruz, Pilcomayo, pool tosinat hääldamatut nime Paraguays, Brasiilias ja Guyanas? See on hoopis uus mäng, Ralph.“

„Kutsuge appi Lõuna-Ameerika spetsialistid. LKA kubiseb nendest.“

„Ei saa. Me ei tohi sealt isegi kaarte küsida.“

„See on totter.“

„See on spionaaž. Meie hoiame oma käed puhtad. Me mängime rangelt Interpoli reeglite järgi; ei mingeid trikke. Ma

arvasin, et sa tead seda."

"Tean küll," vastas Loring väsinult. „Aga totter on see ikkagi."

"Sina muretse Uus-Inglismaa pärast. Meie tegeleme pampadega või mis nad on."

"Uus-Inglismaa on üks kuradima mikrokosmos. Just see ajabki hirmu peale. Mis on saanud kõigist nendest tahumate tarade, jänki vaimsuse ja luuderohu mattunud telliskivimüüride poeetilistest kirjeldustest?"

"Poesia on nüüd uus. Sul tuleb sellega kaasa minna."

"Su osavõtlikkus on vapustav. Aitäh."

"Kõlab nii, nagu oleksid sa julguse kaotanud."

"Aega ei ole piisavalt..."

"Seda pole kunagi." Cranston suunas oma väikese auto kiiremale sõidurajale, kuid ainult selleks, et Nebraska avenüü ja Kaheksateistkümnenda tänava nurgal pudelikaela sattuda. Ta ohkas, lülitas käigu välja, kehtas õlgu ja jäi silmitsema tühja pilguga auto tuuleklaasi põrnitsevat Loringit. „Vähemalt on sul roheline tee. See on ka midagi."

"Igatahes. Aga vale personaliga."

"Oh... saan aru. Kas see on tema?" Cranston osutas peaga Loringi portfelli poole."

"Tema jah. Sünnimise päevast peale."

"Mis ta nimi on?"

"Matlock. James B. Matlock II. B tähendab Barbouri, väga vana perekonda — mõlemad perekonnad on väga vanad. James Matlock, humanitaarteaduste bakalaureus ja magister, filosoofiadoktor. Juhtiv autoriteet Elizabethi-aegset kirjandust kujundanud sotsiaalsete ja poliitiliste mõjude alal. Mis sa sellest arvad?"

"Jeesus! Kas see on tema kvalifikatsioon? Kus ta hakkab küsimusi esitama? Pensionile läinud professorite teeõhtutel?"

"Ei. Sellega on kõik korras; ta on küllalt noor. Tema kvalifikatsioon seisneb selles, mille kohta julgeolekumehed ütlevad „puudustega, aga äärmiselt mobiilne". Kas pole ilus ütlus?"

"Vaimustav. Mida see tähendab?"

"See peab kirjeldama mitte just eriti kena meest. Meest, kes arvatavasti on saanud sõjaväeteenistusest halva iseloomustuse või on lahutatud — ma olen kindel, et tegemist on sõjaväega —, aga kes sellest ületamatust tõkkest hoolimata meeldib paljudele väga hästi."

"Mulle ta juba meeldib."

"See ongi mu probleem. Mulle meeldib ta ka."

Mõlemad mehed jäid vait. Oli ilmne, et Cranstonil olid küllalt pikaajalised kogemused mõistmaks, millal tema kol-

leegil oli tarvis enesel mõelda. Jõuda ise teatavatele otsustele või järeldustele. Enamasti oli see kerge.

Ralph Loring mõtles mehest, kelle elukäigu kohta tema portfellis sisaldusid nii üksikasjalikud, paarikümnest allikast hangitud andmed. James Barbour Matlock oli selle mehe nimi, aga nime taga peituvast inimesest ei kujunenud selget pilti. Ja see tegi Loringile muret; Matlocki elu olid kujundanud häirivad, isegi pörutavad vastuoksused.

Ta oli New Yorgi osariigis Scarsdale'is mugavat vanaduspõlve veetvate eakate, tohutult rikaste vanemate ainus ellujäänud poeg. Tema haridustee oli idaosariikide väljakujunenud süsteemile iseloomulik: õpingud Andoveris ja Amherstis andsid talle sobiva ettevalmistuse Manhattanil pankuri, maakleri või reklaamiagendina tegutsemiseks. Tema kolledžieelses ega kolledžiaegses elus ei vihjanud miski sellest skeemist kõrvalekaldumisele. Abiellumine ühe seltskondlikult silmapaistva Greenwichi tütarlapsiga näis tegelikult seda kinnitavat.

Aga siis hakkasid James Barbour Matlockiga juhtuma asjad, millest Loring oleks tahtnud aru saada. Kõigepealt tuli sõjaväeteenistus.

Oli kuuekümnendate aastate algus ja lihtne nõustumine kuus kuud pikema teenistusajaga oleks Matlockil võimaldanud kusagil — kui arvestada tema perekonna sidemeid, siis kõige tõenäolisemalt Washingtonis või New Yorgis — varustusohvitserina mugavalt laua taga istuda. Selle asemel sarnanes tema teenistuskiri tänavapoisiga: rida distsipliinirikumisi ja vastuhakke tõi kaasa tema saatmise kõige vähem soovitatavasse kohta — Vietnami, kus üha laienes vaenutegevus. Ja Mekongi deltas oli tema sõjaväeline käitumine niisugune, et ta anti kaks korda sõjakohtu alla.

Ometi ei paistnud tema tegude taga olevat ideoloogilisi motive, vaid ainult osaline või täielik kohanematus.

Tema naasmisega tsiviilellu kaasnesid jätkuvad lahkkelid algul vanemate ja seejärel naisega. Juhtus midagi seletamatut. James Barbour Matlock, kelle akadeemiline karjäär oli olnud džentelmenlik, kuid vaevalt hiilgav, üüris enesele Morning-side Heightsis väikese korteri ja asus Columbia ülikoolis akadeemilisi kraade taotlema.

Naine pidas vastu kolm ja pool kuud, laskis enese siis vaikselt lahutada ning kadus kiiresti Matlocki elust.

Mitme järgmise aasta kohta oli materjal monotoonne. Parandamatust Matlockist oli kujunemas õpetlane Matlock. Ta töötas aasta ringi ning sai neljateistkümnne kuuga magistrikraadi ja kaitses kaks aastat hiljem doktoriväitekirja. Toimus mõningane leppimine vanematega ning ta alustas tööd

Connecticuti osariigis asuva Carlyle'i ülikooli anglistikateaduskonnas. Tollest ajast peale oli Matlock avaldanud raamatuid ja artikleid ning omandanud akadeemilistes ringkondades kadestusväärse maine. Ta oli ilmselt populaarne — „äärmiselt mobiilne“ (pagana tobe väljend) — ja mõõdukalt jõukas ning temas polnud nähtavasti ühtki antagonistlikku joont, mis olid ilmnenud tema vaenulikel aastatel. Rahulolematuseks oli tal muidugi ka neetult vähe põhjust, mõtles Loring. James Barbour Matlock II oli oma elu kenasse rutiini seadnud; suur tänu, tal oli kõik olemas, tütarlaps kaasa arvatud. Momen-dil oli tal diskreetne vahekord Patricia Ballantyne'i nime-lise doktorandiga. Nad ei elanud koos, kuid olid andmete kohaselt armusuhetes. Nii palju kui oli võimalik otsustada, polnud neil siiski plaanis abielu. Tütarlaps oli lõpetamas dok-torantuuri arheoloogia alal ning teda ootas tosin võimalust sõita kaugetele maadele ja tuua päevavalgele tundmatuid fakte. Patricia Ballantyne ei pidanud abielust lugu; olemasolevate andmete järgi mitte.

Aga kuidas oli Matlockiga? mõtles Ralph Loring. Mida ütlesid faktid talle Matlocki kohta? Kuidas said need valikut õigustada?

Need ei õigustanud seda. Nad ei saanud seda õigustada. Ainult treenitud professionaal võis kujunenud olukorras toime tulla. Probleemid olid liiga keerukad, amatööri jaoks liiga täis lõkse.

Kohutav iroonia seisnes selles, et kui Matlock tegi vigu ja langes lõksudesse, võis ta palju kiiremini saavutada palju rohkem kui ükski professionaal.

Ja seda tehes kaotada elu.

„Mis paneb teid kõiki arvama, et ta nõustub?“ Cranston lähenes Loringi korterile ega suutnud oma uudishimu enam vaos hoida.

„Mis? Vabanda, mis sa ütlesid?“

„Missugune on subjekti nõusoleku motiiv? Miks peaks ta nõustuma?“

„Noorem vend. Tegelikult kümme aastat noorem. Vanemad on üsna vanad. Väga rikkad, väga enesestõmbunud. See Matlock peab ennast vastutavaks.“

„Mille eest?“

„Venna surma eest. Vend tappis enese kolm aastat tagasi ülemäärase heroiniannusega.“

Ralph Loring sõitis oma üüriautoga aeglaselt piki laia puudega ääristatud tänavat, mööda suurtest vanadest majadest, mille ees laiusid hästi pügatud muruplatsid. Mõned neist maja-

dest olid korporatsioonihooned, kuid viimaseid oli nüüd palju vähem kui kümme aastat tagasi. Viiekümnendate aastate ja kuuekümnendate aastate alguse sotsiaalne eksklusiivsus oli kaduma hakanud. Mõnel kogukal ehitisel oli nüüd uus nimi: „Parlament“, „Veevalaja“ (loomulikult), „Aafrika Alamkoda“, „Warwick“, „Lumumba Hall“.

Connecticuti osariigi Carlyle'i ülikool oli üks Uus-Inglismaa maastikule iseloomulikest keskmise suurusega „pres-tiitüülikoolidest“. Selle juhtkond eesotsas hiilgava rektori dr. Adrian Sealfontiga oli tegevuses oma õppeasutuse rekonstrueerimisega, et seda kahekümnenda sajandi teise poolde tuua. Vältimatud protestid, vohavad habemed ja Aafrika-stuudiu-mid olid tasakaalus rahuliku rikkusega, klubijakkidega ja vilistlaste toetusel korraldatavate regattidega. *Hard rock* ja teaduskondade tantsuteeõhtud otsisid kobamisi võimalusi koos-eksisteerimiseks.

Säravas kevadises päikesevalguses rahulikku ülikoolikompleksi silmitsedes mõtles Loring, kui kujuteldamatu oli, et niisuguses kogukonnas võis eksisteerida mingi tõeline probleem.

Kindlasti mitte probleem, mis oli teda sinna toonud.

Ent ometi oli see probleem olemas.

Carlyle oli viitsütikuga pomm, mille plahvatus ähvardas nõuda erakordseid ohvreid. Ja Loring teadis, et plahvatus pidi vältimatult toimuma. Mis juhtus enne seda, polnud võimalik ennustada. Tema ülesanne oli luua parimad võimalikud tõenäosused. Kõige võti oli humanitaarteaduste bakalau-reus ja magister, filosoofiadoktor James Barbour Matlock.

Loring möödus meeldivast kahekorruselisest õppejõudude elamust, milles oli neli omaette sissekäiguga korterit. Elamut peeti üheks parimaks ning tavaliselt elasid selles võimekad noored perekonnad enne seda, kui piisav tööstaaž andis pere-konnapeale õiguse oma majale. Matlocki korter oli hoone lääneseksiooni esimesel korrusel.

Loring tegi tiiru ümber kvartali ja peatas auto teisel pool tänavat diagonaalselt Matlocki ukse vastas. Kauaks ei saanud ta paigale jääda; ta pööras ennast istmel siia-sinna, silmitses autosid ja pühapäevahommikusi jalakäijaid ning jälgis, et keegi teda tähele ei paneks. See oli eluliselt tähtis. Matlocki üle korraldatud järelevalve toimiku kohaselt luges noor pro-fessor pühapäevahommikuti tavaliselt umbes kella kaheteist-kümneni ajalehti ning sõitis siis Carlyle'i põhjapoolsesse otsa, kus ühes doktorantidele reserveeritud korteritest elas Patricia Ballantyne. See tähendab, sinna sõitis ta juhul, kui tütarlaps polnud ööseks tema juurde jäänud. Siis läksid nad harilikult linnast välja lõunat sööma ning pöördusid pärast seda Mat-

locki korterisse tagasi või tegid sõidu lõuna poole, Hartfordi või New Havenisse. Oli muidugi variatsioone. Sageli veetsid Patricia Ballantyne ja Matlock koos nädalalõppe, registreerides ennast mehe ja naisena. Aga seekord mitte. Järelevalve oli seda kinnitanud.

Loring heitis pilgu oma käekellale. See näitas kaksteist nelikümmend, kuid Matlock viibis ikka veel oma korteris. Aeg hakkas napiks jääma. Mõne minuti pärast oodati Loringit Crescent Streetil maja nr. 217 juures. Seal pidi toimuma tema teine salajane sõidukivahetus.

Ta teadis, et Matlocki otsene füüsiline jälgimine polnud talle vajalik. Lõppude lõpuks oli ta ju põhjalikult lugenud toimikut, vaadanud kümneid fotosid ja isegi rääkinud lühidalt dr. Sealfontiga, Carlyle'i rektoriga. Kuid igal agendil olid omad töömeetodid ja tema tavatses subjekte enne kontakti loomist tundide kaupa jälgida. Mõned Kohtuministeeriumi kolleegid väitsid, et see andis talle võimutunde. Loring ise teadis ainult, et see andis talle kindlustunde.

Matlocki eesuks avanes ja sellest astus päikesevalgusse pikakasvuline mees. Ta kandis khakipükse, spordikingi ja kollakaspruuni rullkraega sviitrit. Loring nägi, et tal oli mõdukalt hea välimus, tema näojooned olid teravad ning blondid juuksed võrdlemisi pikad. Ta kontrollis ukseelukku, pani ette päikeseprillid ja suundus mööda majaäärset kõnniteed sinna, kus Loringi arvates oli väike parkimisplats. Mõni minut hiljem ilmus sõiduteele James Matlocki sportauto „Triumph“.

Agent mõtiskles, et subjektil näis olevat parimat sorti meeldiv elu. Piisav sissetulek, ei mingit vastutust, huvipakkuv töö ja isegi mugav vahetuskord ilusa tüdrukuga.

Loringit huvitas, kas kolm nädalat hiljem on James Barbour Matlocki jaoks kõik veel endine. Sest Matlocki maailm oli kuristikku varisemas.

Kaks

Matlock vajutas „Triumph'i“ gaasipedaali põhja ning madal auto hakkas vibreerima, kui spidomeetri osuti jõudis kuuekümmene kahe miilini tunnis. Tegelikult polnud tal kiire — Pat Ballantyne ei pidanud kuhugi minema —, aga ta oli lihtsalt pahane. Nojah, õigupoolest mitte pahane; ainult ärritatud. Ta oli tavaliselt ikka ärritatud, kui talle oli kodust helistatud. Polnud oodata, et aeg selles midagi muudaks. Ka raha mitte, isegi kui tal kunagi oleks õnnestunud seda nimetamisväärselt teenida — niisugusel hulgal, mida tema isa oleks piisavaks pidanud. See, mis tema ärritust põhjustas, oli vane-

mate nõrdimusttekitav üleolevalt armulik heasoovlikkus. Ema ja isa vananedes süvenes see üha. Olukorraga leppimise asemel kasutasid nad seda ära. Nad nõudsid, et ta veedaks kevadise semestrivaheaja Scarsdale'is, kust tal oleks võimalik sõita koos isaga iga päev linna. Pankadesse, advokaatide juurde. Et valmistuda vältimatuteks sündmusteks, kui need peaksid kunagi toimuma.

„...On palju asju, mida sul tuleb seedida, poeg,“ oli tema isa hauataguse häälega öelnud. „Sa tead, et sa ei ole just päris hästi ette valmistatud...“

„...Sina oled ainus, kes meil veel on,“ oli ema öelnud ilmselt piina tundes.

Matlock teadis, et nad nautisid oma eelseisvat märterlikku lahkumist siit maailmast. Nad olid elus midagi saavutanud — või vähemalt tema isa oli. Lõbustav asjaolu oli seejuures, et tema vanemad olid tugevad nagu koormamuulad ja hea tervisega nagu metshobused. Polnud kahtlust, et nad elavad temast kümneid aastaid kauem.

Tõde seisnes selles, et nende soov teda enda juures näha oli palju suurem kui tema soov seal viibida. Nii oli see olnud viimased kolm aastat, pärast Davidi surma Cape Codi poolsaarel. Oli võimalik, mõtles Matlock Pati korteri ees peatudes, et tema ärrituse juured peitusid tema enese süütundes. Ta polnud Davidi suhtes kunagi suutnud täielikult enesega leppida. Ta ei saanud seda iialgi teha.

Ja ta ei tahtnud kevadist semestrivaheajaga Scarsdale'is veeta. Ta ei tahtnud mälestusi. Tal oli nüüd keegi, kes aitas tal unustada hirmsaid aastaid — surma, armastuse puudumist ja kõhklusi. Ta oli lubanud Pati Saint Thomase saarele viia.

Maal asuva väikese restorani nimi oli „Irvik Kass“ ning nagu sellest võis järeldada, meenutas ta Inglismaa kõrtsi. Süüa sai seal hästi ja jooki valati heldelt ning need asjaolud olid sellest väljasõidukohast teinud Connecticuti elanike lemmiku. Matlock ja Pat olid lõpetanud oma teise „Verise Mary“ ning tellinud rostbiifi ja jorkširi pudingit. Ruumikas söögis saalis viibis umbes tosin paari ja mitu perekonda. Nurgas istus üksik „The New York Timesi“ lugev mees, kes rongiga tööle ja töölt koju sõitja kombel oli oma ajalehe pikuti kokku voltinud.

„See on tõenäoliselt vihane isa, kes ootab hiljaks jäävat poega. Need tüübid on mulle tuttavad. Scarsdale'i rongis võib neid igal hommikul näha.“

„Ta on liiga lõtv.“

„Nad on õppinud pinget varjama. Ainult nende apteekrid

teavad. Gelusiil aitab neid."

"Tundemärgid on alati olemas, aga temal pole ühtegi. Ta näib enesega täiesti rahul olevat. Sa eksid."

"Sa lihtsalt ei tunne Scarsdale'i. Enesega rahulolu on registreeritud kaubamärk. Ilma selleta ei saa seal majagi osta."

"Kui me kord juba niisugustest asjadest räägime, siis mis sa kavatsed teha? Ma arvan tõsiselt, et Saint Thomas tuleks meil ära jätta."

"Mina seda ei arva. Talv oli karm; me oleme natuke päikesepaistet ära teeninud. Ja igal juhul on nad mõistmatud. Ma ei taha Matlocki manipulatsioonidest midagi teada saada; see on aja raiskamine. Ebatõenäolisel juhul, et nad üldse kunagi surevad, leidub teisi, kes hakkavad asju ajama."

"Me mõlemad jõudsime ju arusaamisele, et see on ainult ettekääne. Nad tahavad sind mõneks ajaks enda juurde. Minu arvates on liigutav, et nad seda niimoodi teevad."

"See ei ole liigutav, see on mu isa läbipaistev katse altkäemaksu anda. . . Vaata. Meie rongisõitja on ootamisest tüdinud." Ajalehte lugev üksik mees oli oma klaasi tühjaks rüübanud ja seletas ettekandjale, et ta ei telli lõunasööki. "Ma pakun sulle kümme viie vastu, et ta kujutles oma poja juukseid ja nahkjoppi — võib-olla paljaid jalgu — ja lihtsalt sattus paanikasse."

"Mulle tundub, et sul oleks hea meel, kui selle vaese mehega lugu nii oleks."

"Ei, ma olen liigagi osavõtlik. Ma ei talu mässuga kaasas käivaid tüütuid asjaolusid. Need panevad mu piinlikkust tundma."

"Sa oled väga naljakas inimene, reamees Matlock," ütles Pat Matlocki kuulsusetule sõjaväekarjäärile vihjates. "Kui me oleme söönud, siis sõidame Hartfordi. Seal jookseb üks hea film."

"Oh, mul on kahju, ma unustasin sulle öelda. Täna me ei saa. . . Sealfont helistas mulle hommikul ja kutsus mu õhtupoolikuks nõupidamisele. Ütles, et asi on tähtis."

"Mis see on?"

"Ma ei tea kindlalt. Võib-olla on Aafrika-stuudiumidega mingeid pahandusi. See Onu Tom, kelle ma Howardist värbaasin, osutus tõeliseks kompvekiks. Mulle näib, et ta on veidi parempoolsem kui Louis XIV ise."

Pat naeratas. "Sa oled tõepoolest hirmus."

Matlock võttis tema käe pihku.

Dr. Adrian Sealfonti residents oli mõjukalt seisusekohane. See oli suur valge koloniaalstiilis hoone, mille ees lai marmor-

trepp viis paksu nikerdatud kahe poolega ukse juurde. Maja esikülg oli kogu pikkuses kaunistatud joonia sammastega. Päikeseloojangul süüdati muruplatsil majale suunatud valgustid.

Matlock tõusis mööda treppi ukse juurde ja helistas kella. Kolmkümmend sekundit hiljem laskis teenijatüdruk ta sisse ning juhatas ta läbi halli maja tagaossa, dr. Sealfonti tohturisse raamatukogutuppa.

Adrian Sealfont seisis koos kahe teise mehega keset tuba. Matlocki rabas nagu alati rektori välimus. Ta oli veidi üle kuue jala pikk ja kõhn, tal olid kotkalikud näojooned ning temast kiirgus soojust, mida tundsid kõik, kes viibisid tema lähedal. Talle oli iseloomulik teesklematu alandlikkus, mis varjas teda mitte tundvate inimeste eest tema hiilgavat mõistust. Matlockile meeldis ta väga.

"Tere, James." Sealfont sirutas Matlockile käe. "Mr. Loring, kas ma tohin tutvustada dr. Matlocki?"

"Tervist. Halloo, Sam." Viimased sõnad ütles Matlock kolmandale mehele, Samuel Kresselile, Carlyle'i kolledžite dekaanile.

"Halloo, Jim."

"Me oleme varem kohtunud, kas pole?" küsis Matlock Loringit silmitsedes. "Ma püüan meelde tuletada."

"Ma satun väga piinlikku olukorda, kui see teil õnnestub."

"Veian kihla, et satute!" naeris Kressel oma sardoonilise, veidi pealetükkiva huumoriga. Ka Sam Kressel meeldis Matlockile, mitte küll niivõrd iseenese pärast, kui selle pärast, et Matlock teadis, missugust vaeva pidi Kressel oma tööga nägema ja mille vastu tal tuli võidelda.

"Mida sa sellega öelda tahad, Sam?"

"Mä vastan teile," segas Adrian Sealfont vahele. "Mr. Loring töötab valitsuse juures, Kohtuministeeriumis. Ma nõustusin teid kolme kokku viima, aga ma ei nõustunud sellega, millele Sam ja mr. Loring praegu just vihjasid. Näib, et mr. Loring pidas vajalikuks teid — kuidas see termin on — jälitada. Ma avaldasin tugevat protesti." Sealfont vaatas otse Loringi poole.

"Te pidasite vajalikuks mida teha?" küsis Matlock tasase häälega.

"Ma vabandan," ütles Loring veenvalt. "See on mu isiklik lava ja käesoleva asjaga pole sellel midagi tegemist."

"Te olete see „Irviku Kassi" rongisõitja."

"Kes?" küsis Sam Kressel.

"Mees ajalehega."

"Seda küll. Ma teadsin, et te panite mind täna lõuna ajal tähele. Ma arvasin, et tunnete mu otsekohe ära, kui mind

jälle näete. Aga seda ma ei teadnud, et nägin välja nagu igapäevane rongisõitja."

"See tuli ajalehest. Me nimetasime teid vihaseks isaks."

"Mõnikord olengi ma seda. Aga mitte sageli. Mu tütar on kõigest seitse aastat vana."

"Ma arvan, et me peaksime alustama," ütles Sealfont. "Muuseas, James, mul on hea meel, et teie reaktsioon on nii mõistev."

"Mu ainus reaktsioon on uudishimu. Ja tubli annus hirmu. Kui teile tõtt öelda, siis on mul surmahirm." Matlock naeratas kõhklevalt. "Mida see kõik tähendab?"

"Võtame ühe napsi, nii kaua kui me juttu ajame." Adrian Sealfont naeratas Matlockile vastu ja suundus toanurka, kus seisis vaskkattega baarikapp. "Teie joote burbooni ja vett, James, eks ole? Ja teile, Sam, topeltportsjon šoti viskit jääga, õigus? Mis on teie jook, mr. Loring?"

"Šoti viski sobib hästi. Lihtsalt veega."

"Tulge mulle appi, James." Matlock läks Sealfonti juurde ja abistas teda.

"Te hämmastate mind, Adrian," ütles Kressel nahktugi-tooli istudes. "Mis ime pärast te näete vaeva oma alluvate lemmikjookide meelespidamisega?"

Sealfont naeris. "Põhjus on kõige loogilisem. Ja see ei piirdu hoopiski mu... kolleegidega. Ma olen selle õppeasutuse jaoks hankinud rohkem raha alkoholiga kui sadade ettekanetega, mille koostamisest on osa võtnud parima analüütilise mõistusega jõud fondide hankimise alal." Adrian Sealfont peatus ja kihistas naeru — samavõrd endamisi kui teiste toas viibijate poole pöördudes. "Ükskord pidasin ma Ülikoolirektorite Organisatsioonis kõne. Sellele järgnesid küsimused ja minult küsiti muu hulgas, millele võlgneb Carlyle minu arvates tänu oma materiaalse kindlustatuse eest... Ma kardan, et vastasin: „Nendele muistsetele inimestele, kes õppisid viinamarjamahla käärutama"... Mu kadunud naine mõirgas naerda, aga ütles mulle hiljem, et see andis meie fondile kümneks aastaks hoobi."

Kõik kolm kuulajat naersid; Matlock jagas joogid laiali.

"Teie terviseks," ütles Carlyle'i rektor mõõdukalt klaasi tõstes. Kuid toost oli lühike. "Lugu on mõnevõrra piinlik, James... Sam. Mõni nädal tagasi astus minuga ühendusse mr. Loringi ülemus. Ta palus mind ühes äärmiselt tähtsas Carlyle'i puutuvas asjas Washingtoni sõita. Ma tegin seda ja mulle tutvustati olukorda, mida ma praeguseni keeldun aktsepteerimast. Teatav informatsioon, mille te mr. Loringilt saate, paistab pealtnäha olevat ümberlukkamatu. Aga see on ainult pealispind: kuuldused; kirjalikud ja suulised kontekstita ütlu-

sed; konstrueeritud tõendid, millel ei tarvitse olla mingit lähendust. Teisest küljest võib kõigel sellel olla mingi alus. Just seda võimalust arvestades nõustusin ma käesoleva kohtumisega. Teil tuleb aga selgesti aru saada, et mul enesel ei ole võimalik sellest osa võtta. Carlyle ei saa selles osaleda. Ma kiidan tagaselja heaks kõik, mis siin toas toimub, aga mu ametlikku sanktsiooni see ei saa. Te tegutsete kui eraisikud, mitte kui Carlyle'i ülikooli töötajad. Kui te üldse otsustate tegutseda... Noh, James, kui see teid ei „hirmuta“, siis ei tea ma, mis seda üldse teha võiks." Sealfont naeratas jälle, aga tema sõnum oli selge.

"See hirmutab mind," ütles Matlock rõhutamata.

Kressel pani klaasi käest ja nõjatus toolis ettepoole. "Kas me peame teie sõnadest järeldama, et te ei kiida Loringi siinviibimist heaks? Või seda, mida ta soovib?"

"See on hall piirkond. Kui tema süüdistused pole alusetud, ei saa ma kindlasti mitte selga pöörata. Teisest küljest ei ole ükski ülikoolirektor praegu valmis ainult oletuste põhjal mõne valitsusagentuuriga avalikku koostööd tegema. Vabandage mind, mr. Loring, aga Washingtonis on liiga paljud inimesed akadeemilisi kogukondi oma huvides ära kasutanud. Ma mõtlen konkreetset Michigani, Columbiat ja Berkeley't... teiste hulgas. Lihtsad politsei vahelesegamised on üks asi, aga infiltratsioon... nojah, see on midagi hoopis muud."

"Infiltratsioon? See on võrdlemisi raske sõna," ütles Matlock.

"Võib-olla liiga raske. Ma jätan terminoloogia mr. Loringi hooleks."

Kressel võttis klaasi pihku. "Kas ma tohin küsida, miks oleme välja valitud just meie — Matlock ja mina?"

"Ka sellest räägib mr. Loring. Aga et ma olen vastutav teie siinviibimise eest, Sam, siis teen ma teile teatavaks oma kaalutlused. Dekaanina olete te ülikooli asjadega paremini kursis kui keegi teine... Te saate ka aru, kui mr. Loring või mõni tema kaastöötaja läheb üle piiri... Ma arvan, et see on kõik, mida mul on vaja öelda. Ma lähen aulasse. See filmimees Strauss peab täna loengut ja mul tuleb ennast seal näidata." Sealfont astus baarikapi juurde ja pani oma klaasi kandikule. Kolm teist meest tõusid püsti.

"Üks asi, enne kui te lähete," ütles Kressel kulmu kortsutades. "Oletame, et üks meist otsustab või me mõlemad otsustame mr. Loringi... asjaga mitte tegemist teha?"

"Siis keelduge." Adrian Sealfont lähenes raamatukogutoa uksele. "Teil pole mitte mingisugust kohustust; ma tahan, et see oleks täiesti selge. Mr. Loring saab aru. Head õhtut, härrased." Sealfont astus halli ja sulges enese järel ukse.

Kolm

Kolm meest jäid sõnatult ja liikumatult seisma. Nad kuulsid, et eesuks avanes ja sulgus. Kressel pöördus ja vaatas Lorin-gile otsa.

„Näib, et teil on mõningaid raskusi.“

„Niisugustes olukordades on mul neid tavaliselt ikka. Lubage, et ma selgitan oma positsiooni; see annab osalise sele-tuse ka käesolevale kohtumisele. Kõigepealt on teil vaja teada, et ma töotan Kohtuministeeriumi Narkootikumibü-roos.“

Kressel võttis istet ja rüüpas oma jooki. „Ega te ei sõitnud siia meile ütlema, et nelikümmend protsenti üliõpilastest tarvi-tab marihuaanat ja mõningaid muid aineid? Sest kui nii, siis pole see meile mingi uudis.“

„Ei, selleks ma ei tulnud. Ma eeldan, et niisuguseid asju te teate. Kõik teavad. Olgugi et protsendis pole ma kindel. See võib olla liiga madal hinnang.“

Matlock lõpetas oma burbooni ja otsustas juua veel klaasi. Ta ütles vaskkattega baarikapi poole minnes: „Hinnang võib olla madal või kõrge, aga suhteliselt — teiste ülikoolidega võrreldes — pole me paanikas.“

„Ei peagi olema. Selles suhtes mitte.“

„Kas on siis veel midagi muud?“

„Väga suurel määral.“ Loring astus Sealfonti kirjutuslaua juurde ja kummardus, et põrandalt oma portfelli võtta. Oli ilmne, et valitsusametnik ja Carlyle'i rektor olid enne Matlocki ja Kresseli saabumist juttu ajanud. Loring avas lauale tõste-tud portfelli. Matlock läks ja istus uuesti oma toolile.

„Ma tahaksin teile midagi näidata.“ Loring pistis kää portfelli ja tõmbas sealt välja paksu hõbedakarva kirjapaberile-he, mis oli just nagu sakiliste kääridega diagonaalselt läbi lõigatud. Paber oli korduvalt käes hoidmisest määrdunud ning rasva- või poriplekiline. Loring lähenes Matlocki toolile ja ulatas paberi Matlockile. Ka Kressel tõusis ja läks sinna.

„See on mingit laadi kiri. Või teadaanne. Numbritega,“ ütles Matlock. „Prantsuse, ei, vist itaalia keeles. Ma ei saa sellest aru.“

„Väga hea, professor,“ ütles Loring. „Seos mõlema keelega on suur ja kumbki pole ülekaalus. Tegelikult on see murrak, mida räägitakse Korsika lõunaosa mägedes. Kirjapandult pole see täies ulatuses tõlgitav nagu etruski keelgi. Aga kasutatud kood on nii lihtne, et tegelikult polegi see kood. Ma ei usu, et see üldse on koodina mõeldud; märke pole kuigi palju. Niisiis on siin piisavalt seda, mida meil on vaja teada.“

„Ja see on?“ küsis Kressel iseäraliku välimusega paberilehte

Matlockilt enda kätte võttes.

„Kõigepealt tahaksin ma seletada, kuidas me selle paberi saime. Niisuguse seletusega on mu informatsioon mõttetu.“

„Laske käia.“ Kressel ulatas määrdunud hõbedakarva pabe-rilehe valitsusagendile, kes viis selle laua juurde ja pani hoolikalt portfelli tagasi.

„Kuus nädalat tagasi lahkus siit maalt üks narkootikumikuller — nii nimetatakse mehi, kes viivad narkootikumikaubanduse lähtepiirkondadesse instruksioone, raha ja sõnu-meid. Tegelikult oli ta rohkem kui kuller; ta oli nar-kootikumikaupmeeste hierarhias üsna kõrgel kohal; võiks öelda, et ta sõitis Vahemere äärde puhkama. Või inves-teeringuid kontrollima... Igal juhul tapsid mägilased ta Toros Daglaris — Türgis, narkootikumitooraine kasvatamise piir-konnas. Väidetakse, et ta lõpetas seal operatsioonid ja selle-pärast ta tapetigi. Me usume seda; Vahemeremaadest kandub tegevus üha rohkem üle Lõuna-Ameerikasse... Paber leiti tapetu keha ümber olnud vööst. Nagu te nägite, on see doku-ment üsna palju käest kätte käinud. Teel Ankarast Marrakeši maksti selle eest mitu korda. Lõpuks ostis selle üks Inter-poli salaagent ja see anti meile üle.“

„Toros Dag-mis-ta-olist Washingtoni. Selle paberi teekond on olnud võrdlemisi pikk,“ ütles Matlock.

„Ja kulukas,“ lisas Loring. „Aga praegu pole paber Washing-tonis, vaid siin, Toros Daglarist Connecticuti osariiki, Car-lyle'i.“

„Arvatavasti tähendab see midagi.“ Sam Kressel võttis uuesti istet ja vaatas äreva ootusega valitsusametniku poole.

„See tähendab, et dokumendis sisalduv informatsioon puutub Carlyle'isse.“ Loring nõjatus vastu lauda ja rääkis rahulikult, igasuguse tungivusega. Ta võinuks olla klassile kuiva, aga vajalikku matemaatikateoreemi seletav õpetaja. „Dokument ütleb, et kümnendal mail, homsest arvatult kolme nädala pärast toimub üks nõupidamine. Numbrid tähendavad Carlyle'i piirkonna geograafilisi koordinaate — pikkust ja laiust. Paber ise identifitseerib selle omanikku kui nõupidamisele kutsutut. Igal niisugusel paberilehel on teine pool, mis temaga kokku käib, või ta on lõigatud šablooni järgi, millega teda saab võrrelda — see on lihtne julgeolekuabinõu. Puudu on ainult täpne nõupidamiskoht.“

„Oodake üks minut.“ Kresseli hääl oli talitsetud, kuid terav; ta oli häiritud. „Kas te ei rutta iseenesest ette, Loring? Te annate meile informatsiooni — ilmselt salajast informatsiooni —, enne kui olete oma soovi avaldanud. Valitsuse uurimis-tööst osavõtt ei paku meie ülikooli juhtkonnale huvi. On parem, kui te enne faktide esitamist ütlete, mida te tahate.“

„Vabandage, mr. Kressel. Te ütlesite, et mul on raskusi, ja neid mul on. Ma ajan seda asja halvasti.”

„Tühi jutt. Te olete ekspert.”

„Päa kinni, Sam.” Matlock tõstis käe tugitooli käetoelt. Kresseli äkiline vaenulikkus tundus olevat põhjendamatult. „Sealfont ütles, et meil on õigus keelduda, ükskõik mida mr. Loring meilt soovib. Kui me seda õigust kasutame — ja tõenäoliselt kasutame —, siis meeldib mulle mõelda, et see on kaine kaalutluse tulemus, mitte pime reaktsioon.”

„Ära ole naiivne, Jim. Sa saad salajast informatsiooni ja otsekohe, *post factum*, oled sa asjasse segatud. Sa ei saa öelda, et sulle pole niisugust informatsiooni antud; sa ei saa öelda, et seda ei ole juhtunud.”

Matlock vaatas üles Loringi poole. „Kas see on tõsi?”

„Teataval määral jah. Ma ei hakka teile selles suhtes valetama.”

„Miks me siis peaksime teid kuulama?”

„Sellepärast, et asjasse on segatud Carlyle'i ülikool; on seda olnud aastaid. Ja olukord on kriitiline. Nii kriitiline, et olemasoleva informatsiooni ärakasutamiseks on ainult kolm nädalat aega.”

Kressel tõusis oma toolilt, tõmbas sügavalt hinge ja puhus aeglāselt õhku välja. „Luuakse kriis — tõenditeta — ja ülikool mässitakse sisse. Kriis kaob, aga arhiiviandmed näitavad, et ülikool võttis vaikselt osa föderaalset juurdlustest. Just nii oli lugu Wisconsinis ülikooliga.” Kressel pöördus Matlocki poole. „Kas sa mäletad seda, Jim? Kuus päeva rahutusi. Tagajärgi oli tunda pool semestrit.”

„Seal oli tegemist Pentagoniga,” ütles Loring. „Asjaolud olid hoopis teised.”

„Kas te arvate, et Kohtuministeerium teeb selle suupärasemaks? Lugege ülikooliajalehti.”

„Taeva pärast, Sam, las see mees räägib. Kui sa ei taha kuulata, mine koju. Mina tahan teada, mis tal öelda on.”

Kressel vaatas alla Matlocki poole. „Hea küll. Ma arvan, et saan aru. Rääkige edasi, Loring. Aga pidage meeles, ei mingeid kohustusi. Ja me ei pea midagi saladuses hoidma.”

„Ma teen panuse teie tervele mõistusele.”

„See võib olla viga.” Kressel astus baarikapi juurde ja täitis oma klaasi.

Loring istus kirjutuslaua servale. „Ma alustan sellest, et küsin teilt mõlemalt, kas te olete kunagi kuulnud sõna „nimrod”.”

„Nimrod on heebrea nimi,” vastas Matlock. „Pärit Vanast Testamendist. Noa järglane, Babüloni ja Ninive valitseja. Tema legendaarne kütiosavus varjutab tähtsat asjaolu, et ta oli

Aasüria ja Mesopotaamia suurte linnade rajaja või ehitaja.”

Loring naeratas. „Jällegi väga hea, professor. Kütt ja ehitaja. Aga mina räägin millestki tänapäevasemast.”

„Siis ei, ma ei ole kuulnud. Kas sina oled, Sam?”

Kressel läks klaasi käes hoides oma tooli juurde tagasi. „Ma ei teadnud isegi seda, millest sina praegu rääkisid. Ma arvasin, et nimrod on üks lendõng. Väga hea forellide püüdmiseks.”

„Siis selgitan ma teile natukene tausta... Ma ei kavatse teid tüüdata narkootikumistatistikaga. Ma olen kindel, et sellega pommitatakse teid pidevalt.”

„Pidevalt,” ütles Kressel.

„Aga on olemas üks spetsiaalne geograafiline statistika, millest te võib-olla pole teadlikud. Uus-Inglismaa osariikides kasvab narkootikumide sissevedu palju kiiremini kui üheski teises meie maa piirkonnas. See on vapustav. Alates 1968. aastast on võitlus narkootikumide vastu siin üha vähem tulemusi andnud... Vaatame seda geograafilises perspektiivis. Californias, Illinoisis ja Louisianas on jõutud vähemalt nii kaugele, et sissevedu enam ei kasva. See on tegelikult parim, mida me võime loota, enne kui rahvusvahelised kokkulepped mingi jõu omandavad. Aga Uus-Inglismaal on lugu teine. Kogu selles piirkonnas on ekspansioon pööraseks muutunud. Briti kõrgkoolid on raskelt kannatada saanud.”

„Kuidas te seda teate?” küsis Matlock.

„Teadasaamiseks on tosinaid teid, aga need teadmised tulevad alati nii hilja, et narkootikumide levikut nad takistada ei võimalda. Informaatorid, märgistatud saadetised Vahemere-maadelt, Aasia ja Ladina-Ameerika riikidest, kindlakstehtavad sissemaksed Šveitsi pankadesse; aga need on juba tõepoolest salajased andmed.” Loring vaatas Kresselile otsa ja naeratas.

„Nüüd tean ma, et te olete seal hullud.” Kressel ütles seda ebasõbralikult. „Mulle näib, et kui teil on võimalik neid süüdistusi tõendada, siis peate seda tegema avalikult. Ja valju häälega.”

„Meil on omad põhjused.”

„Küllap vist ka salajased,” ütles Kressel mõninga tülga sega.

„Arvestada tuleb ühte asjaolu,” jätkas valitsusametnik talle tähelepanu osutamata. „Idaosariikide suurtes ja väikestes prestiižiülikoolides — Princetoni, Amherstis, Harvardis, Vassaris, Williamsis, Carlyle'is — õpib suur hulk väga tähtsate, eriti valitsuses ja tööstuses kõrgel kohal olevate isikute poegi ja tütreid. Sellega on seoses potentsiaalsed võimalused väljapressimisteks ja me arvame, et neid võimalusi on kasutatud.

Niisugused inimesed on narkootikumiskandaalide suhtes väga tundlikud."

Kressel segas vahele. „Isegi kui see, mida te räägite, on tõsi — ehkki ma seda ei usu —, on meil siin olnud vähem pahandusi kui enamikus teistes kirdepiirkonna ülikoolides."

„Seda me teame. Ja me arvame isegi teadvat selle põhjust."

„Arge salatsege, mr. Loring. Oelge, mida te öelda tahate." Matlockile ei meeldinud mängud, mida mõned inimesed mängisid.

„Igasugusel jaotusvõrgul, mis on suuteline süstemaatilisel varustama ja kontrolli all hoidma suurt maa-ala, peab olema mingi tegevusbaas. Nii-öelda arvekoda, komandopunkt. Uskuge mind, kui ma teile ütlen, et Uus-Inglismaa narkootikumikaubanduse tegevusbaas ja komandopunkt on Carlyle'i ülikool."

Kolledžite dekaan Samuel Kressel pillas oma klaasi Adrian Sealfonti parkettpõrandale.

Ralph Loring jätkas oma uskumatut lugu. Matlock ja Kressel jäid tugitoolidesse istuma. Kuulates Loringi rahulikke ja metoodilisi seletusi, valmistus Kressel mitu korda vahele segama ja vastu vaidlema, kuid valitsusametniku veenev jutt ei andnud talle selleks võimalust. Mitte millegi vastu polnud vaielda.

Carlyle'i ülikooli oli hakatud silmas pidama kaheksateist kuud tagasi. Selleks oli andnud põhjust arveraamat, mille Prantsuse politsei oli leidnud ühel oma sagedastest narkootikumihäirangutest Marseille' sadamas. Kui oli kindlaks tehtud arveraamatu Ameerika päritolu, oli see Interpoli kokkuleppe kohaselt Washingtoni saadetud. Arveraamatus kordus sissekanne „C—22°—59°", millele alati järgnes nimi Nimrod. Kraadimärkidega varustatud arvud leiti olevat Põhja-Connecticuti geograafilised koordinaadid, kuid need olid minutite ja sekunditeta. Kui oli kontrollitud sadu võimalikke veomarsruute Marseille' operatsiooniga seoses olevatest Atlandi ranniku sadamatest ja lennujaamadest, võeti maksimaalse järelevalve alla Carlyle'i naabrus.

Osana sellest järelevalvest hakati pealt kuulama telefonikõnesid, mida pidasid isikud, keda teati olevat seotud narkootikumide laialiveoga niisugustest punktidest nagu New York, Hartford, Boston ja New Haven. Allmaailma esindajate jutuajamised võeti magnetofonilindile. Kõik narkootikumidesse puutuvad telefonikõned Carlyle'i piirkonnaga peeti avalikest kõnepunktidest. See tegi pealtkuulamise raskeks, kuid mitte võimatuks. Jällegi salajased meetodid.

Informatsiooni rohkenedes muutus ilmseks üks jahmatav asjaolu. Carlyle'i rühmitis oli iseseisev. Tal polnud mingeid formaalseid sidemeid organiseeritud kuritegevuse struktuuriga; ta ei allunud kellelegi. Ta kasutas teadaolevaid kuritegelikke elemente, kuid need ei kasutanud teda. See oli omaette tihe põiming, mis ulatus enamikku Uus-Inglismaa ülikoolidesse. Ja selle tegevus ei piirdunud — ilmselt — ainult narkootikumidega.

Oli tõendeid Carlyle'i rühmitise sissetungist hasartmängude, prostitutsiooni ja isegi ülikoolilõpetanutele töökohtade hankimise valdkonda. Ühtlasi näis tal olevat mingi eesmärk, mis ei piirdunud seadusvastasest tegevusest kasusaamisega. Carlyle'i rühmitisel oleks olnud võimalik palju lihtsamalt palju suuremat kasumit saada, kui ta oleks igas valdkonnas kasutanud tuntud kurjategijaid ja teadaolevaid varustajaid. Selle asemel kulutas ta raha omaenese organisatsiooni loomiseks. Ta oli iseenda peremees, tal olid omad varustusallikad ja oma jaotusvõrk. Aga tema lõppeesmärk polnud selge.

Ta oli muutunud nii võimsaks, et ähvardas kirdeosariikide organiseeritud kuritegevuse juhtkonda. Sellepärast olid allmaailma juhid nõudnud kokkusaamist Carlyle'i operatsiooni eesotsas olijatega. Võtmepositsioonil oli siin grupp või üksikisik, keda nimetati Nimrodiks.

Nõupidamise eesmärk näis olevat kokkulepe Nimrodi ja ennast tema erakordsest ekspansioonist ähvardatutena tundvate kuritegevusjuhtide vahel. Nõupidamisest pidid osa võtma loadinad tuntud ja tundmatud kurjategijad kõigist Uus-Inglismaa osariikidest.

„Mr. Kressel." Loring pöördus Carlyle'i dekaani poole ja paistis kõhklevat. „Arvatavasti on teil nimekirjad isikutest — üliõpilastest, õppejõududest, ametnikest —, kellel te teate või arvate olevat tegemist narkootikumidega. Ma ei saa seda eeldada, sest ma ei tea seda, aga enamikus ülikoolides on niisugused nimekirjad."

„Sellele küsimusele ma ei vasta."

„Mis muidugi annab mulle vastuse," ütles Loring rahulikult, isegi kaastundlikult.

„Hoopiski mitte! Teil, meestel, on harjumus eeldada täpselt seda, mida te tahate eeldada."

„Hea küll, ma võtan teie etteheite omaks. Aga isegi kui te oleksite jaatavalt vastanud, poleks ma teilt neid nimekirju küsinud. Ma tahtsin teile sellega lihtsalt öelda, et meil on niisugune nimekiri olemas. Ma tahtsin, et te seda teaksite."

Nam Kressel sai aru, et ta oli lõksu langenud; Loringi avameelsus pahandas teda veelgi. „Muidugi on teil see nimekiri."

„Ütlema tagi on selgè, et meil pole midagi teile koopia andmise vastu.“

„Seda ei ole vaja.“

„Sa oled väga kangekaelne, Sam,“ ütles Matlock. „Kas sa püüad pead liiva alla peita?“

Enne kui Kressel jõudis vastata, ütles Loring: „Dekaan teab, et tal on võimalik meelt muuta. Ja me jõudsime ühisele arvamusele, et kriisi siin pole. Üllatavalt paljud inimesed ootavad ära katuse sisselangemise, enne kui paluvad abi. Või võtavad selle vastu.“

„Aga teie organisatsiooni kalduvuses raskeid olukordi katastroofideks muuta pole kuigi palju üllatavat, ega ju?“ vastas Sam Kressel vaenulikult.

„Me oleme vigu teinud.“

„Et nimed on teile teada,“ jätkas Sam, „siis miks te ise midagi ette ei võta? Jätke meid mängust välja; tehke ise oma räpane töö. Arreteerige inimesi, esitage neile süüdistusi. Ärge püüdke kõike meie kaela veeretada.“

„Seda ei taha me teha... Muuseas, enamikku meie tõenditest ei saa kohtus kasutada.“

„Nii ma arvasingi,“ torkas Kressel vahele.

„Ja mida me võidame? Mida teie võidate?“ Loring kummardus ettepoole ja vastas Sami ainitisele pilgule. „Me vahistame paarsada marihuaanasuitsetajat, muud narkomaani ja kõige madalama astme levitajat. Kas te ei saa aru, et see ei lahenda midagi?“

„Mis toob meid selle juurde, mida te tõeliselt soovite, kas pole?“ Matlock, nõjatus oma tooli seljatoele; ta jälgis sõnavasat agentit teraselt.

„Jah,“ vastas Loring pehme tooniga. „Me tahame Nimrodit. Me tahame teada, kus see 10. mai nõupidamine toimub. See võib olla igal pool viiekümne või saja miili raadiuses. Me tahame murda Nimrodi operatsiooni selgroo — põhjustel, mis ulatuvad kaugemale Carlyle'i ülikoolist. Ja ka narkootikumidest.“

„Kuidas?“ küsis James Matlock.

„Dr. Sealfont ütles seda. Infiltratsioon... Professor Matlock, luureterminoloogia järgi olete te omas ümbruses väga mobiilne isik. Teid aktsepteerivad üksteisest erinevad, isegi omavahel vastuolus olevad kildkonnad nii õppejõudude kui ka üliõpilaste hulgas. Meil on nimed, teil on mobiilsus.“ Loring pistis käe oma portfelli ning tõmbas välja kääridega läbilõigatud ja määrdunud paberilehe. „Kusagil on informatsioon, mida me vajame. Kusagil on keegi, kellel on sama sugune paber; keegi, kes teab seda, mida meil on vaja teada.“

James Barbour Matlock jäi üksisilmi valitsusametnikku vaa-

dates liikumatult oma toolile istuma. Loring ega Kressel ei saanud kumbki olla kindel, mida ta mõtles, aga nad mõlemad kujutlesid seda. Kui mõtted oleksid olnud kuuldavad, oleks toas sel silmapilgul valitsenud täielik kooskõla. James Matlock oli vaimus kandunud kolm, peaaegu neli aastat tagasi. Ta meenutas üheksateistkümnenda aastast heledapäist, oma vanuse kohta võib-olla ebaküpselt, aga head ja lahkemeelset poissi. Poissi, kellel olid omad probleemid.

Ta oli leitud samuti nagu tuhanded temataolised tuhandetest suurtest ja väikestest linnadest üle kogu maa. Teised ajad, teised Nimrodid.

James Matlocki vend David oli torganud süstlanõela oma paremasse käsivarde ja süstinud sinna kolmkümmend milligrammi valget vedelikku. Ta oli seda teinud väikeses purjepaadis ühe Cape Codi abaja tüünel veel. Paat oli ajunud rannaroostikku. Kui see leiti, oli James Matlocki vend surnud.

Matlock jõudis otsusele.

„Kas te saate mulle need nimed hankida?“

„Need on mul kaasas.“

„Pidage.“ Kressel tõusis püsti ja tema hääletoon ei olnud pahase mehe oma — selles kõlas hirm. „Kas te saate aru, mida te temalt nõuate? Tal pole niisuguse töö kogemusi. Ta ei ole treenitud. Kasutage mõnda oma meest.“

„Pole aega. Meie mehe jaoks ei ole aega. Me kaitseme Matlocki; te saate kaasa aidata.“

„Ma saan teid peatada!“

„Ei, seda sa ei saa, Sam,“ ütles Matlock oma toolilt.

„Jim, jumala pärast, kas sa taipad, mida ta nõuab? Kui tema jutus on natukenegi tõtt, siis seab ta su kõige halvemas olukorda, millesse inimene võib sattuda. Ta teeb sinust pealekaebaja.“

„Sul pole vaja siia jääda. Minu otsus ei tarvitse olla sinu otsus. Miks sa koju ei lähe?“ Matlock tõusis ja astus klaasi käes hoides aeglaselt baarikapi juurde.

„Nüüd on see võimatu,“ ütles Kressel valitsusagendi poole pöördudes. „Ja ta teab seda.“

Loring tundis mõningat kurbust. See Matlock oli tubli mees; nii toimis ta sellepärast, et tundis enesel lasuvat võlga. Ja külma professionaalse kaalutluse järgi oli väga võimalik, et ülesannet vastu võttes läks James Matlock surma. See oli hirmus hind. Aga eesmärk oli seda väärt. Nõupidamine oli seda väärt.

Nimrod oli seda väärt.

Niisugune oli Loringi järeldus.

See tegi tema ülesande talutavaks.

Neli

Midagi ei tohtinud kirja panna; instruktaaz oli aeglane, paljude kordustega. Kuid Loring oli professionaal ja teadis, kui vajalik on aeg-ajalt nõrgendada survet, mida tekitab püüd liiga kiiresti liiga palju meelde jätta. Niisugustel vaheaegadel tegi ta katset Matlocki rääkima panna, et saada rohkem teada mehest, kelle elu oldi valmis nii kergesti kaalule panema. Oli peaaegu kesköö; Sam Kressel oli lahkunud enne kella kaheksat. Üksikasjade teatavakstegemise ajal polnud dekaani juuresviibimine vajalik ja isegi mitte soovitatav. Ta oli sidemees, mitte aktivist. Kresselil polnud niisuguse otsuse vastu midagi.

Ralph Loring sai kiiresti teada, et Matlock oli kinnise loomuga mees. Tema vastused süütult sõnastatud küsimustele olid lühidad ja põgusad ning piirdusid ennasthalvustavate seletustega. Mõne aja pärast Loring loobus. Matlock oli nõustunud ülesannet täitma, mitte oma mõtteid ja motiive avalikuks tegema. Ja see polnud ka vajalik; tema motiividest sai Loring aru. See oli kõik, millel oli mingi tähtsus. Oli isegi parem, kui ta seda meest liiga hästi ei tundnud.

Matlock omakorda mõtiskles komplitseeritud informatsiooni meelde jättes teisel tasandil oma elu üle ning pidas omal viisil aru, miks oli välja valitud just tema. Teda pani imestama hinnang, mis kirjeldas teda kui mobiilset inimest; missugune hirmus sõna see oli!

Ometi teadis, ta, et ta oli just täpselt niisugune, nagu see termin ütles. Ta oli mobiilne. Professionaalsed uurijad või psühholoogid või kes nad olid polnud eksinud. Aga ta kahtles, kas nad said aru tema... „mobiilsuse“ põhjustest.

Akadeemiline maailm oli olnud pelgupaik. Mitte kauaegsete püüdluste eesmärk. Ta oli sinna põgenenud, et võita aega, et korraldada oma lagunevat elu, et jõuda kõiges arusaamisele. Et oma pea paika panna, nagu noored inimesed uuemal ajal ütlesid.

Ta oli püüdnud seda seletada oma naisele, oma ilusale, kiiretaibulisele, sädelevale ja lõppkokkuvõttes tühisele naisele, kes oli arvanud, et ta on mõistuse kaotanud. Millest oli siis veel vaja aru saada peale hirmus hea töö, hirmus kena maja, hirmus meeldiva klubi ning hea elu hirmus sobivas sotsiaalses ja finantsilises maailmas? Naise jaoks ei olnud tõepoolest olemas midagi muud, millest aru saada. Ja Matlock mõistis seda.

Kuid tema jaoks oli see maailm tähenduse kaotanud. Ta oli hakanud selle tuumast eemale triivima kahekümnendate

ajuaastate algupoolel, oma viimasel Amhersti-aastal. Sõjaväe teenistuse kogemused olid ta sellest täielikult lahutanud.

Seda kõrvaleheitmist polnud põhjustanud mingi üksik konkreetne asjaolu. Ja see polnud oma olemuselt vägivaldne akt, ehkki vägivald oli varajastel Saigoni-päevadel selles oma osa mänginud. See oli alanud kodus, kus võetakse omaks või heidetakse kõrvale enamik elustiile, ja selle ajendiks oli saanud rida ebameeldivaid kokkupõrkeid isaga. Vana džentelmen — liiga vana ja liiga džentelmenlik — arvas enesel olevat õiguse nõuda oma esimeselt pojalt midagi rohkemat, kui too oli valmis pakkuma. Sihikindlust, eesmärgitunnetust, mida tegelikult polnud üldse märgata. Matlock senior kuulus teise ajastusse — kui mitte teise sajandisse —, ta pidas isa ja poja vahelist lünka soovitavaks ning uskus, et madalam element jääb mitteamvestatavaks, kuni on turuplatsil oma olemasolu õigustanud. Mitteamvestatavaks, kuid muidugi painutatavaks. Isa oli teatavas mõttes nagu heatahtlik valitseja, kelle dünastia on mitu põlve võimul olnud ja kes ei taha näha, et tema seaduslik järeltulija troonist loobub. Vanema Matlocki jaoks oli kujuteldamatu, et tema poeg ei hakka juhtima perekonna äri. Arisid.

Kuid noorema Matlocki jaoks oli see liigagi kujuteldav. Ja eelistatav. Mõeldes tulevikule oma isa turuplatsil, ei tundnud ta ainuüksi ebamugavust, vaid ka hirmu. Rahandusmaailma hulgalised surved ei pakkunud talle mingit rõõmu; seda asendas aukartlik hirm olla ebakompetentne, mida suurendas tema isa erakordne kompetentsus. Mida lähemale ta jõudis sellesse maailma astumisele, seda tugevamaks muutus tema hirm. Ja talle tundus, et ekstravagantsest peavarjust ja tarbetutest mugavustest tulenevate naudingutega pidi kaasaema õigustus selle tegemiseks, mida oli vaja, et neid asju saada. Ta ei suutnud niisugust õigustust leida. Parema leppida vähem ekstravagantse peavarjuga ja mõnevõrra piiratud mugavustega, kui minna vastu jätkuvale hirmule ja ebamugavustundele.

Ta oli püüdnud seda oma isale seletada. Sellal kui tema naine oli väitnud, et ta on mõistuse kaotanud, oli vana džentelmen ta sobimatuks isikuks kuulutanud.

Mis ei olnud just vastuolus sõjaväe otsusega tema üle. Sõjavägi.

Katastroof. Mille tegi raskemaks teadmine, et ta oli ise süüdi. Ta leidis, et pime füüsiline distsipliin ja vaieldamatu autoriteet olid talle jälestusväärased. Ja ta oli küllalt suurt kasvu ja küllalt tugev ning tal oli piisav sõnavara, et oma jätku ebaküpsed vastuväited teatavaks teha — omaenese kahjuks.

Ühe onu diskreetsed manipulatsioonid tõid kaasa tema teenistusest vabastamise enne teenistusaja ametlikku lõppu; selle eest oli ta oma mõjukale perekonnale tänulik.

Oma elu sellel perioodil oli James Barbour Matlock II ebameeldivas olukorras. Vähem kui kuulsusrikkalt sõjaväe-teenistusest vabastatuna, naisest lahutatuna ja — kui mitte tegelikult, siis sümboolselt — perekonnast äratõugatuna tundis ta paanikat, mida põhjustas tunne, et ta ei kuulu kuhugi ja tal pole mingeid ajendeid ega eesmärke.

Niisiis põgenes ta ülikooli turvalisse rüppe, lootes sealt vastust leida. Ja nagu armuloos, mis algab seksuaalsel baasil, kuid kujuneb psühholoogiliseks sõltuvuseks, abiellus ta selle maailmaga; ta oli leidnud midagi niisugust, mis pea-aegu viie eluliselt tähtsa aasta vältel oli tema eest varjatuks jäänud. See oli tema esimene tõeline kutsumus.

Ta oli vaba.

Vaba, et tunda rõõmu tähendusriikka väljakutse vastuvõtmisega kaasneva erutuse üle; vaba, et nautida veendumust selle ülesandega toimetulekus. Ta sukeldus oma uude maailma usku vahetanu entusiasmi, kuid mitte pimesi. Ta valis ajaloo- ja kirjandusperioodi, mis oli täis energiat, kokkupõrkeid ja vasturääkivaid hinnanguid. Õpipoisiaastad möödusid kiiresti; ta süvenes töösse ja tundis meeldivat üllatust oma enese talendi üle. Professoritasemele jõudes tõi ta kopitanud arhiividesse värsket õhku. Ta uuendas vapustaval kombel kaua vaieldamatutena püsinud uurimismeetodeid. Tema doktoriväitekiri, mis käsitles õukonna mõju renessansi aja inglise kirjandusele, pühkis ajaloo prügikasti mitmed pühaks peetud teooriad Elizabethi-nimelisest heategijannast.

Ta oli uut tüüpi teadlane: kärsitu, skeptiline ja rahulolematu; andes teistele edasi seda, mida ta oli teada saanud, otsis ta ise pidevalt uut. Kaks ja pool aastat pärast doktoriväitekirja kaitsmist anti talle abiprofessori kutse, selle sai ta Carlyle'i ajaloo noorima õppejõuna.

James Barbour Matlock II püüdis kaotatud aastaid, hirmsaid aastaid tasa teha. Kõige parem oli võib-olla teadmine, et ta suutis oma erutust teistele edasi anda. Ta oli küllalt noor, et nautida oma entusiasmi jagamist teistega, ja küllalt vana, et uurimistööd suunata.

Jah, ta oli mobiilne; jumal, kuidas ta seda oli! Ta ei suutnud, ei tahtnud lahkarvamuste — isegi ebasõmpa — pärast kedagi eemale tõrjuda ega millestki ilma jätta. Tema enese tänu- ja kergendustunne oli nii sügav ja siiras, et ta lubas enesele alateadlikult mitte kunagi mõne teise inimolendi muret tähele panemata jätta.

„Kas üllatusi oli?“ Loring oli lõpetanud kindlakstehtud nar-

kotikumiste käsitleva materjalilõigu tutvustamise.

„Ma ütleksin, et rohkem oli selgitusi,“ vastas Matlock. Vanad — põhiliselt valgete ja põhiliselt rikaste liikmetega — korporatsioonid hangivad kaupa Hartfordist. „Lumumba Halli“ taulised neegriklubid saavad seda New Havenist. Allikad on erinevad.“

Täpselt; nii on lugu üliõpilastega. Keegi ei osta Carlyle'i varustajatelt. Nimrodilt.“

Seda te seletasite. Nimrodi seltskond ei taha enesele reklaami teha.“

„Aga ta on siin. Tema teeneid kasutatakse.“

„Kes kasutavad?“

„Õppejõud ja ametnikud,“ vastas Loring lehte pöörates rahulikult. „See võib olla üllatus. Mr. ja mrs. Archer Beeson...“

Matlocki silma ette kerkisid otsekohe noor ajalooõppejõud ja tema naine. Need olid tüüpilised võltsilt upsakad, esteetiliselt peenutsevad ülikoolikonformistid. Archer Beeson oli oma akadeemilise karjääriga kiirustav noor mees, tema naine mängis perfektset, hooletult seksuaalset ja alati kõigi ees aukartust tundvat teaduskonnanaaiivitari.

„Nad tarvitavad LSD-d ja metedriine.“

Helde taevast! Nad on mind põrgulikul kombel ninapidi vedanud. Kuidas te teate?“

„Asi on liiga keeruline, et sellest põhjalikumalt rääkida, ja andmed on ka salajased. Kui ülimalt lihtsustada: nad tavatsesid, see tähendab mees tavatses ühelt Bridgeporti levitajalt suuri oste teha. Kontakt katkes ja ühtegi teise nimekirja seda meest ei ilmunud. Aga ta pole loobunud. Me arvame, et ta lõi kontakti Carlyle'is. Ehkki mingeid tõendeid pole... siin on teine.“

See oli kehakultuuriõpetaja ja ülikooli jalgpallimeeskonna treener. Tema kaubad olid marihuaana ja amfetaminid, nende varasem allikas oli Hartford. Teda arvati olevat levitaja, mitte tarvitaja. Ehkki ta enam ei kasutanud Hartfordi allikat, jätkasid tema salajased, võõra nime all avatud pangarved kasvamist. Oletus: Nimrod.

Ja veel üks. See pani Matlocki hirmu tundma. Vastuvõtukomisjoni aseesimees. Carlyle'i vilistlane, kes oli pärast lühikest kaubandusala karjääri ülikooli tagasi pöördunud. See oli tore ja heldekäeline mees, Carlyle'ile poolehoidjate värbaja, küünilisel ajastul populaarne entusiast. Ka teda peeti levitajaks, mitte tarvitajaks. Ta oli hästi varjatud teise ja kolmanda astme levitajatega.

„Me arvame, et ta tuli siia tagasi Nimrodi organisatsiooni vahendusel. Positsioon on Nimrodi seisukohast soodne.“

„Kuradima õudne lugu. See litapoeg jätab üliõpilaste vanematele mulje, nagu oleks ta astronauti ja vaimuliku kombinatsioon.“

„Soodne positsioon, nagu ma ütlesin. Kas mäletate? Ma rääkisin teile ja Kresselile, et Nimrodil on narkootikumidest kaugemale ulatuvad huvid.“

„Aga te ei tea, mis need on?“

„Meil tuleb need kindlaks teha... Võtame nüüd käsile üliõpilased.“

Matlockile näis, et üliõpilaste nimekiri on lõputu. Kokku rohkem kui 1200 üliõpilasest oli seal 563. Valitsusametnik mõõnis, et paljud polnud nimekirja võetud teadaolevate individuaaltarvitajatena, vaid arvestades nende sidemeid ülikoolis. Oli andmeid, et klubid ja korporatsioonid panid mõnel juhul narkootikumide ostmiseks raha kokku.

„Meil pole aega iga nime paikapidavust kindlaks teha. Me otsime seoseid; igasuguseid seoseid, ükskõik kui kauged need on. Te peate kasutama kõiki teid; me ei saa neid piirata... Ja sellel nimekirjal on üks iseärasus; ma ei tea, kas te näete seda või mitte.“

„Muidugi näen. Vähemalt arvan nägevat. Kakskümmend või kolmkümmend nime paneb mitmes kõrges kohas kellad valjult helisema. Mõned vanemad on väga mõjukad. Tööstuses, valitsuses. See siin.“ Matlock osutas ühele nimele. „Presidendi kabinet, kui ma ei eksin. Ja ma ei eksin.“

„Näete siis,“ naeratas Loring.

„Kas on ilmnenud mingeid mõjusid?“

„Ma ei tea. Võib-olla on, võib-olla mitte. Nimrodi kombinatsiooni haare laieneb kiiresti. Sellepärast kostavad häiresignaali; valjemini kui teie kellad. Kui öelda mitteametlikult, siis võib olla tegemist seostega, millest keegi pole osanud undki näha... Kaitsekulutuste kärpimised, ametiühingulepingud, sunnitud ametisemääramised. Nimetage ainult. Seosed võivad olemas olla.“

„Jeesus Kristus,“ ütles Matlock tasase häälega.

„Täpselt.“

Mehed kuulsid, et Sealfonti maja eesuks avanes ja sulgus. Just nagu oleks see esile kutsunud refleksi, võttis Loring rahulikult paberid Matlocki käest ära ja torkas need kähku portfelli tagasi. Ta sulges portfelli ja tegi siis midagi ootamatut. Ta pistis käe vaikselt, peaaegu silmatorkamatult pintsakupõue ja kõverdas sõrmed rihmadega rinnale kinnitatud väikeses kabuuris oleva revolvri pära ümber. See toiming jahmatas Matlocki. Ta põrnitses varjatud kätt.

Raamatukogutoa uks avanes ja Adrian Sealfont astus sisse. Loring tõmbas just nagu muuseas käe põuest välja. Sealfont

hakkas lahke tooniga rääkima.

„Ma ju püüan. Ausalt püüan. Ma saan sõnadest ja piltidest aru ega pane üldse pahaks patsipunutud juukseid. Mis mind segadusse ajab, see on vaenulikkus. Igaüks, kes on üle kolmekümne aasta vana, on nende meeste loomulik vaenlane.“

„See oli Strauss, eks ole?“ küsis Matlock.

„Jah. Keegi esitas küsimuse „uue laine“ mõju kohta. Ta vastas, et „uus laine“ on igivana ajalugu. „Eelajalooline“ oli tema sõna... Ma ei sega teid, härrased. Aga ma tahaksin siiski teada Kresseli staatust, mr. Loring. James on ilmselt oma nõusoleku andnud.“

„Mr. Kressel samuti, söör. Ta hakkab meie vahel sidemehena tegutsema.“

„Sa aru.“ Sealfont vaatas Matlocki poole. Tema silmadest paistis kergendustunne. „James, nüüd võin ma teile seda öelda. Ma olen äärmiselt tänulik, et te oma abi ei keela.“

„Ma ei usu, et on olemas mingi alternatiiv.“

„Ei ole. Hirmutav on see, et me võime olla nii täielikult sisse mässitud. Mr. Loring, ma tahan otsekohe teada, kui teil on midagi konkreetset. Siis teen ma kõik, mida te soovite, ja täidan igasuguseid juhtnööre. Ma palun ainult, et te annate mulle tõendid, ja siis teen ma teiega täielikku ametlikku koostööd.“

„Sa aru, söör. Te olete olnud väga abivalmis. Rohkem kui meil oli õigus loota. Me hindame seda.“

„Nagu James ütles, ei ole mingit alternatiivi. Aga ma pean teadma mõned piirangud; mu esmane kohustus on selle õppeasutuse vastu. Võib paista, et ülikoolid praegu uinuvad; minu arvates on see ainult pealtnäha nii... Teil on oma töö ja mul on tarvis veel midagi lugeda. Head ööd, mr. Loring.“

Matlock ja valitsusametnik noogutasid vastuseks ning Adrian Sealfont sulges raamatukogutoa ukse.

Kell üks oli Matlock nii kaugel, et ta ei suutnud enam uut materjali vastu võtta. Peamised elemendid — nimed, allikad, oletused — olid omandatud; neid ei unustanud ta enam kunagi. See ei tähendanud, et ta oli võimeline kõike otsekohe tsiteerima; seda temalt ei oodatudki. Aga kui ta nägi mõnda nimekirjas olevat isikut, kutsus see tema mälusse reaktsiooni. Ta teadis, et selles suhtes oli Loringil õigus. Just sellepärast nõudis agent, et ta ütleks nimesid valju häälega ja kordaks neid mitu korda. Sellest piisas.

Nüüd oli tal tarvis hommikuni magada, kui ainult uni tuli. Kõik pidi omandama mingisuguse perspektiivi. Hommikul

võis ta hakata otsuseid tegema, välja valima neid, kelle poole pöörduda — kes kõige vähem tõenäoliselt võisid üksteisega kokku puutuda. Ja see tähendas, et ta pidi kindlaks tegema, kes nii õppejõudude kui ka üliõpilaste hulgas olid üksteise lähimad tuttavad — tal tuli kokku liita tosinaid informatsiooniraase, mis lisandusid Loringilt saadud andmetele Kresseli nimekirjadest — mille olemasolu Kressel ise tunnistas, et ei tahtnud — võis selles suhtes kasu olla.

Jõudnud jutuajamisteni, pidi ta tegutsema ettevaatlikult — torkama ja pareerima, otsima tundemärke, pilke ja reetvaid asjaolusid.

Kusagil pidid need kellegi juures ilmnema.

„Ma tahaksin ühe asja juurde tagasi tulla,“ ütles Loring. „See on taustmaterjal.“

„Me oleme hirmus palju materjali läbi võtnud. Võib-olla peaksin ma selle läbi seedima, mis mul juba on.“

„Selleks ei kulu minutitki aega. Asi on tähtis.“ Agent pistis käe portfelli ja tõmbas sealt välja määrdunud, kääridega läbilõigatud paberilehe. „Võtke, see on teie oma.“

„Aitäh ei tea mille eest.“ Matlock võttis kunagi läikinud hõbedakarva paberi ja silmitses võõraid kirjamärke.

„Ma ütlesin teile, et see on kirjutatud Korsika lõunamurrakus, ja kui kaks sõna välja arvata, siis on see õige. Lõpuks on omaette real fraas *Venerare omertà*. See ei ole pärit Korsikalt, vaid Sitsiliast.“

„Ma olen seda varem näinud.“

„Kindlasti olete. Seda on ajalehtedes, filmides ja juturaamatutes palju ette tulnud. Aga sellepärast pole see neile, kellesse see puutub, vähem tähtis. See on väga reaalne.“

„Mida see tähendab?“

„Toortõlkes: Austage *omertà* seadust. *Omertà* on truudus ja vaikimisvanne. Eksimine kummagi poole vastu tähendab surma.“

„Maffia?“

„On asjasse segatud. Võiks öelda, et tegemist on teise poolega. Pidage meeles, et selle väikese teadaande avaldasid ühiselt kaks kildkonda, kes püüavad kokkuleppele jõuda. *Omertà*’l on tähendus mõlema jaoks; mõlemad saavad sellest aru.“

„Ma pean seda meeles, aga ma ei tea, mida sellega peale hakata.“

„Lihtsalt teadke seda.“

„Hea küll.“

„Veel viimane asi. Kõik, millest me täna õhtul siin rääkisime, puutus narkootikumidesse. Aga kui meie informatsioon on õige, siis tegeleb Nimrod ka muuga. Liigkasuvõtmisega,

institutsiooniga, õnnemängudega... võib-olla — ja see on ainult võib-olla — manipulatsioonidega linna- ja osariigi-, isegi föderaalvalitsuses... Kogemused on näidanud, et narkootikumid moodustavad nende tegevusvaldkondade hulgas nõrgima, kõige kergemini kokku variseva lüli, ja sellepärast oleme lahlepanu koondanud just neile. Teiste sõnadega, pidage silmas olukorda narkootikumide alal, aga ärge unustage, et on ka muud.“

„See pole mingi saladus.“

„Teile võib-olla mitte. Lõpetame tänaseks.“

„Kas te ei peaks mulle andma oma telefoninumbri?“

Ei. Kasutage Kresselit. Me astume mitu korda päevas temaga ühendusse. Niipea kui te hakkate küsimusi esitama, võidakse teid mikroskoobi alla võtta. Ärge helistage Washingtoni. Ja ärge kaotage seda Korsika-kutset. See on teie suurim trump. Lihtsalt leidke teine samasugune.“

„Püüan.“

Matlock jälgis, kuidas Loring sulges oma portfelli, pani musta keti randme ümber ja vajutas luku kinni.

„Näeb välja nagu mõõga ja mantli lugudes, kas pole?“

„Aitäh Loring.“

„See imponeerib mulle.“

Pole põhjust. Sellele kombele panid aluse diplomaatilised kullerid, kes olid valmis oma mappe põrgusse kaasa võtma, aga tänapäeval on see lihtsalt kaitseabinõu röövlite vastu... Kelleks tegelikult peetakse just meid.“

„Ma ei usu ühtegi teie sõna. See on üks neid portfelle, mis teevad suitsukatet, saadavad raadiosignaale ja panevad pumme plahvatama.“

„Teil on õigus. Ta teeb kõike seda ja veel rohkemgi. Temas on salatskud võileibade, musta pesu ja jumal teab mille jaoks.“ Loring tõstis portfelli laualt. „Ma arvan, et oleks hea mõte, kui me siit eraldi ära läheksime. Üks eesuksest, teine tagauksest. Kümne minuti vahega.“

„Te peate seda vajalikuks?“

„Ausalt ei, aga mu ülemused soovivad seda.“

„Hea küll. Ma tunnen maja. Ma lähen kümme minutit pärast teid köögi kaudu.“

„Väga hea.“ Loring toetas vasaku käega portfelli põhja, et paremat kätt välja sirutada. „Mul pole vaja teile öelda, kui suuresti me hindame seda, mis te teete.“

„Ma arvan, et te teate, miks ma seda teen.“

„Jah, teame. Kui ausalt öelda, siis me lootsime sellele.“

Loring väljus raamatukogutoast ning Matlock ootas, kuni kohtis välisukse avanemine ja sulgumine. Ta vaatas kella ja otsustas enne lahkumist veel ühe napsi võtta.

Kell üks kakskümmend oli Matlock majast mitme kvartali kaugusel. Ta suundus aeglaselt läände, oma korteri poole, pidades aru, kas mitte ümber ülikoolilinnaku ringi teha. Kõndimine oli tal sageli mõelda aidanud; ta teadis, et rahulikku und polnud lootatav. Ta möödus mitmest üliõpilasest ja õppejõust ning vahetas tuttavatega tasasehäälelisi nädalalõputervitusi. Ta oli enam-vähem otsustanud pöörduda High Streeti põhja poole, oma korterist eemale, kui tema selja tagant kostsid sammud. Algul sammud, siis käge sosin.

„Matlock! Ärge pöörduge ringi. Loring. Minge edasi ja kuu lake mind.“

„Mis on?“

„Keegi teab, et ma siin olen. Mu auto otsiti läbi...“

„Kristus! Kuidas te teate?“

„Katkirebitud niidid, paigast aetud märgistused. Kogu autos. Eesistmel, tagaistmel, pagasiruumis. Väga põhjalik, väga professionaalne töö.“

„Te olete kindel?“

„Nii kuradima kindel, et seda mootorit ma käima ei pane!“

„Jeesus!“ Matlock oleks peaaegu seisma jäänud.

„Minge edasi. Kui keegi mind jälgis — ja te võite olla neetult kindel, et keegi tegi seda —, siis sai talle selgeks, et ma olen süütevõtme kaotanud. Ma küsisin mitmelt möödaminejalt, kus on lähim telefonikabiin, ja ootas, kuni te olite küllalt kaugel.“

„Mis ma tegema pean? Järgmisel nurgal on telefonikabiin...“

„Ma tean. Ma ei usu, et teil on vaja midagi teha, ja meie mõlema pärast loodan ma, et mul on õigus. Mööda minnes müksan ma teid — üsna tugevasti. Kaotage tasakaal, ma vabandan valju häälega. Teeselde, et nihestasite jala või käge või ükskõik mille; aga viitke aega! Pidage mind silmas, kuni mulle auto järele tuleb, ja ma noogutan, et kõik on korras. Kas on selge? Ma lähen kähku telefonikabiini.“

„Oletame, et te räägite veel, kui ma sinna jõuan?“

„Minge edasi, aga vaadake ringi. Auto ristleb tänavatel.“

„Mis selle kõige mõte on?“

„Portfell. See on kõige mõte. On üksainus asi, mida Nimrod — kui tegemist on Nimrodiga — tahab rohkem kui minu portfelli. Ja see on paber teie pintsaku taskus. Nii et olge ettevaatlik!“

Hoiatamata sööstis ta Matlocki juurde ja tõukas Matlocki kõnniteelt kõrvale.

„Vabandage, sõber! Mul on hirmus kiire!“

Matlock vaatas maast üles ja mõtles, et tal polnud tekki-

mid mingit põhjust kukkumist teeselda. Loringi tõuke tugevus oli selleks liiga suur olnud. Ta kirus ja tõusis kohmakalt jalule saanud, lonkas ta aeglaselt mõnesaja jardi kaugusel oleva telefonikabiini poole. Peaaegu minut kulus tal signaali saatmiseks. Loring oli nüüd kabiinis ja istus telefonitoru kohale kummardunult plasttoolil.

Matlock ootas, et iga sekund ilmub tänaval nähtavale Loringi auto.

Aga ühtki autot ei tulnud.

Selle asemel kostis läbi kevadhäälte mingi ülinõrk heli. Ohiu sahin noortes lehtedes. Või kivi krigin jalatalla all või varake roheluse raskust mitte kanda suutva oksakese praksatus? Või kujutas Matlock seda ainult ette? Ta polnud kindel.

Ta lähenes telefonikabiinile ja tal oli meeles Loringi korraldus. Minge mööda ja ärge pöörake mulle tähelepanu. Loring oli ikka veel telefonitoru kohal kummardunud, tema portfell seisis põrandal, kett nähtaval. Aga Matlock ei kuulnud mingit juttu, ei näinud kabiinis istuva mehe ühtki liigutust. Selle asemel kostis jälle mingi heli: nüüd oli see telefoni kutsungitoon.

Lihtnõõridest hoolimata lähenes Matlock kabiinile ja avas selle ukse. Midagi muud ei saanud ta teha. Valitsusametnik ei olnud isegi veel rääkima hakanud.

Ja silmapilkselt sai Matlock aru, miks.

Loring oli vajunud vastu telefoniaparaadi läikivat halli metalli. Ta oli surnud. Tema silmad olid pärani ja laubast nrises verd. Väike ümmargune, särginööbist mitte suurem, pragude võrgust ümbritsetud auk kabiiniklaasis näitas piisava selgusega, mis oli juhtunud.

Matlock jõllitas meest, kes oli teda tundide kaupa juhendanud ja temast mõni minut tagasi lahkunud. Surnud meest, kes oli teda tänanud, temaga naljatanud ja lõpuks teda hoianud. Ta oli just nagu kivistunud, ta polnud kindel, mida ta pidi tegema, mida ta sai teha.

Ta taandus telefonikabiini juurest lähima maja trepi poole. Instinkt käskis tal eemale hoiduda, aga mitte ära joosta. Seal tänaval oli keegi. Keegi püssiga.

Kui tulid sõnad, sai ta aru, et need olid tema omad, aga ta ei teadnud, millal ta oli otsustanud karjuma hakata. Sõnad väljusid iseenesest tema suust.

„Appi... Appi! Siin on üks mees! Ta on maha lastud!“

Matlock tormas nurgapealse maja trepist üles ja hakkas lahest jõust vastu ust trummeldama. Mitmes majas süttis mitu tuld. Matlock jätkas karjumist.

„Jumala pärast, kutsuge politsei! Siin on üks surnud mees!”

„Äkki kuulis Matlock, et kvartali keskel täies lehes puude all hakkas möirgama automootor, ja kostis pööret tegevate kummide kiunumine, kui auto sööstis tänava keskele ja hakkas edasi liikuma. Matlock tormas veranda äärelle. Pikk must auto väljus pimedusest ja kihutas tänavanurga poole. Matlock püüdis numbrimärki näha, sai aru, et see polnud võimalik, ja astus automargi kindlakstegemiseks sammu trepist alla. Äkki pimestati teda. Ahmasesse kevadöösse lõi auto-laternate valgusvihk ja koondus temale. Ta tõstis käed, et silmi varjata, ning kuulis siis samasugust tasast plopsatust ja sellele otsekohe järgnevat õhusahinat, nagu oli kostnud mõni minut varem.

Teda tulistati püssist. Summutiga püssist.

Ta sööstis verandalt pea ees põõsastikku. Must auto kihutas minema.

Viis

Ta ootas üksi. Ruum oli väike, aknaklaas traatvõrguga tugevdatud. Carlyle'i politseijaoskond oli täis kodust välja kutsutud mundrimehi ja erariides detektiive; keegi ei saanud olla kindel, mis tähendus sellel mõrval oli. Ja keegi ei jätnud arvestamata võimalust, et sellele võisid järgneda teised.

Valvsus. See on sajandi keskpaiga Ameerika iseloomulik sündroom, mõtles Matlock.

Püss.

Pärast politsei kutsumist oli tal jätkunud taipu Kresselile helistada. Šokiseisundis Kressel oli talle öelnud, et astub mingil viisil ühendusse vajalike Washingtoni meestega ja sõidab siis politseijaoskonda.

Nad jõudsid kokkuleppele, et edasiste juhtnööride saamiseni piirdub Matlock lihtsalt laiba leidmisega ja auto nägemisega puutuva tunnistusega. Ta tegi hilisõhtust jalutuskäiku, see oli kõik.

Ei midagi rohkemat.

Tema tunnistus kirjutati masinakirjas; kellaajasse, tema kohalviibimise põhjustesse, „väidetava kurjategija sõiduki” välimusse, liikumissuunasse ja arvatavasse liikumiskiirusesse puutuvad küsimused esitati rutiinselt ja vastused võeti kommentaarideta teatavaks.

Matlocki häiris tema kindlalt eitav vastus ühele küsimusele.

„Kas te olite kadunud varem näinud?”

„Ei.”

See tegi haiget. Loring väaris rohkemat kui ettekavatsetud ja kaalutletud valet. Matlockile meenus, et nagu agent oli öelnud, oli tal seitsmeaastane tütar. Naine ja laps; abikaasa ja isa oli tapetud ning Matlockil polnud võimalik möönda, et ta teadis selle mehe nime.

Ta ei olnud kindel, miks see teda häiris, aga nii see oli. Võib-olla sellepärast, mõtles ta, et ta teadis selle olevat paljude valede alguse.

Ta kirjutas lühikesele tunnistusele alla ja valmistus lahkuma, kui kuulis, et ühes kabinetis helises laua kõrval telefon. Mitte laual, vaid just nimelt laua kõrval. Mõni sekund hiljem väljus kabinetist mundris politseinik ja ütles valju häälega tema nime, just nagu tehes kindlaks, et ta pole hoonest väljunud.

„Jah?”

„Me peame teid paluma oodata. Olge hea ja järgnege mulle.”

Matlock oli peaaegu tund aega selles väikeses ruumis viibinud; kell oli kolmveerand kolm ja tal olid sigaretid otsas. See aeg ei sobinud ilma sigarettideta olemiseks.

Uks avanes ning sellest astus sisse pikka kasvu ja kõhn, suurte tõsiste silmadega mees. Tal oli käes Loringi portfell. „Mul on kahju, et ma teie aega viitsin, doktor Matlock. Te ju olete doktor, eks ole?”

„Mister on täiesti piisav.”

„Mina olen Greenberg, Jason Greenberg Föderaalsete Juurdlusbüroost. Mul tuli teie olukord tuvastada... Põrgulik lugu, kas pole?”

„Põrgulik lugu”? Kas see on kõik, mis te saate öelda?”

Agent vaatas Matlockile uurivalt otsa. „See on kõik, mida ma saan teistega jagada,” ütles ta tasase häälega. „Kui Ralph Loringil oleks õnnestunud telefoniühendus saada, siis oleks see ühendus olnud minuga.”

„Mul on kahju.”

„Unustage see ära. Ma ei ole asjaga täielikult kursis — see tähendab, ma tean midagi Nimrodi probleemist, aga mitte palju; enne hommikut saan ma teada, mis vaja. Muuseas, see Kresseli-nimeline mees on teel siia. Ta teab, et ma siin olen.”

„Kas see muudab midagi?... Kõlab rumalalt, eks ole? Inimene on tapetud ja mina küsin teilt, kas see muudab midagi. Ma vabandan veel kord.”

„Pole põhjust; te saite hirmsa kogemuse... Iga muudatus on teie teha. Me aktsepteerime fakti, et Ralph'i surm võib tänaõist otsust muuta. Me palume ainult seda, et te kõik

kuuldu enda teada hoiaksite."

"Te pakute mulle taganemisteed?"

"Muidugi. Teil pole meie vastu mingeid kohustusi."

Matlock läks väikese neljakandilise akna juurde, mille klaasi tugevdas traat. Politseijaoskond paiknes Carlyle'i lõunaosas, ülikoolilinnakust umbes poole miili kaugusel. Seda linnajagu peeti industrialiseerituks, aga tänavaid ääristasid seal siiski puud. Carlyle oli väga puhas ja korralik linn. Politseijaoskonna juures kasvavate puude võrad olid korrapäraseks kärbitud.

Ja Carlyle oli veel ka midagi muud.

"Lubage, et ma esitan teile ühe küsimuse," ütles Matlock. "Kas fakt, et ma leidsin Loringi laiba, seostab mu temaga? See tähendab, kas arvatakse, et mul oli mingi osa selles, mida ta tegi?"

"Me ei usu seda. See, kuidas te käitusite, peaks teid vabastama igasugustest seostest."

"Mida te sellega mõtlete?" Matlock pöördus ja vaatas agendile otsa.

"Kui ausalt öelda, siis te sattusite paanikasse. Te ei jooksnud ära, te ei põgenenud sellest piirkonnast; te reageerisite tõrniliselt ja hakkasite täiest kõrist karjuma. Inimene, kes on programmeeritud mingit ülesannet täitma, ei toimi niimoodi."

"Selleks ei olnud ma programmeeritud."

"Tulemus on sama. Te lihtsalt leidsite Loringi ja kaotasite pea. Kui Nimrod kas või kahtlustabki, et meie oleme asjasse segatud..."

"Kahtlustab!" segas Matlock vahele. "See mees ju tapeti!"

"Keegi tappis ta. Pole tõenäoline, et seda tegi Nimrod. Võib-olla mõni teine rühmitis. Ükski kattevari pole absoluutselt lollikindel, isegi Loringi oma polnud seda. Ehkki oli sellele nii lähedal kui võimalik."

"Ma ei saa teist aru."

Greenberg nõjatus vastu seina ja pani käed rinnale risti, tema suurte kurbade silmade pilk oli mõtlik. "Ralph'i kattevari oli kogu ministeeriumis kõige parem. Peaaegu viisteist aastat." Agent vaatas põrandale. Tema hääl oli sügav ja veidi kibe. "Niisugune kuradima kattevari, mis toimib kõige paremini siis, kui sellel inimese enese jaoks enam mingit tähtsust pole. Mis viib kõik segadusse, kui seda lõpuks kasutatakse. Ja solvab perekonda."

Greenberg vaatas üles ja püüdis naeratada, aga naeratust ei tulnud.

"Ma ei saa ikka veel aru."

"Polegi vaja saada. Peaasi on, et te lihtsalt komistasite sellele loole, sattusite paanikasse ja elasite läbi oma elu suurima ehmatuse. Teid ei seo miski, mr. Matlock... Niiis?"

Enne kui Matlock jõudis vastata, avanes uks ja Sam Kressel astus sisse, näoilme närviline ja hirmunud.

"Oh Kristus! See on kohutav! Lihtsalt kohutav. Teie olete Greenberg?"

"Ja teie olete mr. Kressel."

"Jah. Mis siis nüüd saab?" Kressel pöördus Matlocki poole ja küsis sama hingetõmbega: "Kas sinuga on kõik korras, Jim?"

"On küll."

"Noh, Greenberg, mis siin s ü n n i b!? Washingtonist öeldi, et te seletate meile."

"Ma rääkisin mr. Matlockiga ja..."

"Kuulake mind," segas Kressel äkki vahele. "Ma helistasin Sealfontile ja me oleme ühel arvamusel. See, mis juhtus, on kohutav... traagiline. Me avaldame kaastunnet selle mehe perekonnale, aga soovime väga tungivalt, et igasugune Carlyle'i nime kasutamine kooskõlastataks meiega. Me arvame, et toimunud sündmus seab kõik uude valgusse, ja nõuame sellepärast, et meid mängust välja jäetaks. Ma arvan, et see on arusaadav."

Greenbergi nägu reetis tema vastumeelsust. "Te tormate siia sisse, küsite minult, mis siin sünnib, ja mulle vastamiseks aega andmata ütlete mulle, mis sündima peab. Kumba te siis nüüd soovite? Kas ma helistan Washingtoni ja esitan teie versiooni või tahate enne kuulata? Minul on täiesti ükskõik."

"Vaenulikkuseks pole mingit põhjust. Me ei palunud ennast asjasse segada."

"Keegi ei tee seda." Greenberg naeratas. "Aga palun laske mind lõpetada. Ma pakkusin Matlockile väljapääsu. Ta ei ole mulle veel vastust andnud ja sellepärast ei saa ma ka teile vastata. Aga kui ta ütleb seda, mis ma arvan teda ütlevat, siis lastakse Loringi kattevari otsekohe käiku. Seda tehakse niikuinii, aga kui professor jääb mängu, siis anname sellele natuke suurema kaalu."

"Millest põrgust te räägite?" Kressel põrnitses agenti.

"Ralph oli aastaid partner Washingtoni enam-vähem kõige halvema kuulsusega advokaadifirmas. Selle klientuur on nagu väljavõte maffia nimekirjast... Eile varahommikul toimus esimene kahest sõidukivahetusest. Seda tehti Hartfordi eeslinnas Elmwoodis. Loringi auto, mis kandis Columbia distrikti numbrimärki, jäi ühe tuntud capo maja lähedale. Paar kvartalit

eemal ootas teda üüriauto. Sellega sõitis ta Carlyle'i ja parkis selle Créscent Streeti maja nr. 217 ette, viie kvartali kaugusele Sealfonti majast. Seal elab dr. Ralston..."

"Ma olen selle mehega kokku puutunud," segas Matlock vahele. "Ma olen kuulnud, et ta..."

"...teeb aborte," täiendas Greenberg.

"Meie ülikooliga pole tal mingit seost," ütles Kressel rõhutatult.

"Teil on olnud halvemaidki seoseid," vastas Greenberg rahulikult. "Aga doktoril on seos maffiaga. Igal juhul jättis Ralph auto sinna ja läks teiseks sõidukivahetuseks jalgsi linna. Ma katsin teda; selles portfellis on esmajärgulise tähtsusega materjal. Loringi võttis peale „Bell Telephone'i" veoauto, mis tegi rutiinseid peatusi — sealhulgas „Irviku Kassi" nimelise restorani juures — ja viis ta lõpuks Sealfonti majja. Keegi ei võinud teada, et ta seal oli. Kui seda oleks teatud, oleks sellele reageeritud; aga valvati hoopis tema autot Crescent Streetil."

"Seda ta mulle rääkis," ütles Matlock.

"Ta teadis, et see oli võimalik; Crescent Streetini jäeti jäljed sihilikult lahtiseks. Kui ta oli veendunud, et asi oli tõepoolest nii, tegutses ta kiiresti. Ma ei tea, mis ta tegi, aga tõenäoliselt kasutas ta ära kõiki tänaval uitajaid, kuni tal õnnestus leida teid."

"Seda ta tegi."

"Ta polnud küllalt kiire."

"Jumala pärast, mis on kõigel sellel meiega tegemist? Mis võimalik seos saab siin olla?" Kressel peaaegu karjus.

"Kui mr. Matlock tahab jätkata, siis tehakse Loringi surm teatavaks kui allmaailma mõrv. Halva kuulsusega advokaat, võib-olla mingi vahetalitaja; ebasoovitavad kliendid. *Capo* ja doktor tuuakse mängu; neid pole kahju kaotada. Suitsukate tuleb nii paks, et kõik lähevad tasakaalust välja. Isegi mõrvarid. Matlock unustatakse. See annab tulemusi; see on ennegi tulemusi andnud."

Kresselit näis hämmastavat Greenbergi ladus kõneosavus, tema enesekindlus ja rahulik professionaalsus. "Te räägite hirmus kiiresti, kas pole?"

"Ma olen väga terane."

Matlock ei saanud vältida naeratust. Greenberg meeldis talle; isegi selles kurvalt ebameeldivas olukorras — võib-olla just selle tõttu. Agent kasutas hästi keelt; tema mõistus töötas kiiresti. Ta oli tõepoolest terane.

"Ja kui Jim ütleb, et ta peseb oma käed puhtaks?"

Greenberg kehtas õlgu. "Mulle ei meeldi sõnu raisata. Kuu-

lame teda ennast seda ütlemas."

Mõlemad mehed vaatasid Matlocki poole.

"Ma kardan, et ei ütle seda, Sam. Ma olen ikka veel valmis."

"Sa ei saa seda tõsiselt mõelda! See mees tapetil!"

"Ma tean. Mina leidsin ta."

Kressel pani käe Matlocki käsivarrele. See oli sõbra žest. "Ma ei ole karja valvav hüsteeriline lambakarjus. Ma olen mures. Mul on hirm. Ma näen, kuidas inimene manööverdatakse olukorda, millega toimetulekuks tal puudub kvalifikatsioon."

"See on subjektiivne arvamus," segas Greenberg rahulikult vahele. "Meie oleme samuti mures. Kui me poleks arvanud, et ta on selleks suuteline, ei oleks me üldse tema poole pöördunud."

"Minu arvates oleksite küll," ütles Kressel. "Ma ei usu silmapilgukski, et niisugune kaalutus oleks teid peatanud. Te ütlete liiga kergesti, et inimesi pole kahju kaotada."

"Kurb küll, et te nii arvate. Sest ma ei tee seda. Me ei... Kõik üksikasjad pole mulle teada, Kressel, aga kas te ei pidanud tegutsema sidemehena? Sest kui see on tõsi, siis soovitan ma teil lahkuda. Me leiame selle ülesande täitmiseks kellegi teise."

"Lahkuda ja anda teile vabad käed? Lasta teil ülikool jalge alla tallata? Ei lähe läbi."

"Siis teeme koostööd. Nii ebameeldiv kui see meile mõlemale ka on... Te olete vaenulik; võib-olla on see hea. Te ei lase mul valvsust kaotada. Te protesteerite liiga palju."

Greenbergi sõnad jahmatasid Matlocki. Üks asi oli antagonistliku liidu moodustamine, hoopis teine asi varjatud süüdistuste esitamine; kirjandusliku kliše kasutamine oli solvav.

"See märkus nõuab seletust," ütles Kressel, nagu pahameeltest punane.

Kui Greenberg vastas, ei olnud tema tasane ja mõistlik hääl kooskõlas sõnadega, mis ta ütles. "Mulle aitab teist, mister. Ma kaotasin täna öösel väga hea sõbra. Kakskümmend minutit tagasi rääkisin ma tema naisega. Niisugustes tingimustes ma seletusi ei anna. Selles suhtes läheb mu arvamus ülemuste omast lahku. Nüüd pidage suu ja ma kirjutan teile üles kontaktide kellaajad ja annan hädajuhtudel kasutatavad telefoninumbrid. Kui te neid ei taha, siis kaduge siit kus kurat."

Greenberg tõstis väikesele lauale portfelli ja avas selle. Vapustatud Sam Kressel lähenes sõnatult agendile.

Matlock vaatas üksisilmi kulunud nahkportfelli, mis alles

mõni tund tagasi oli olnud ketiga kinnitatud surnud mehe randme külge. Ta teadis, et surmatants oli alanud. Selle esimesed sammud olid olnud vägivaldsed.

Nüüd oli tarvis langetada otsuseid, astuda ühendusse inimestega.

Kuus

Ülikooli kaheperekonnaelamu uksekella all oli ebausutavalt kõlav nimi „Mr. ja mrs. Archer Beeson.“ Öhtusöögikutse oli Matlock saanud kergesti. Ajaloõpetaja Beeson oli olnud meelitatud, kuuldes tema huvist ühisseminari korraldamise vastu. Beeson oleks olnud meelitatud, kui Matlocki tasemel õppejõud oleks temalt küsinud, kui hea voodipartner tema naine on (see huvitas paljusid). Ja et Matlock oli väga ilmselt meessoost, siis arvas Archer Beeson, et „väike pidu“, millest tema lühikeses seelikus puusi hõõritav naine osa võttis, võis panna aluse lähemale tutvusele inglise kirjanduse professoriga, kellest suuresti lugu peeti.

Matlock kuulis, et teise korruse trepiplatvormilt hüüti hingedades: „Üks silmapilk!“

• See oli Beesoni naine ja tema tütarlastekoolides ülekultiveeritud aktsent kõlas karikatuurselt. Matlock kujutles, kuidas naine tormab ringi, vaadates üle juustu- ja kastmetaldrikuid — juust ja kaste on tegelikult väga ebatavalised, neist on võimalik juttu teha —, samal ajal kui tema abikaasa annab viimast lihvi oma raamaturiilitele — võib-olla poetab mõned vähetuntud köited hoolikalt hooletul kombel laudadele, kus need ei saa külalisele märkamatuks jääda.

Matlock mõtles huviga, kas nad peidavad ka ära mõned väikesed lüsergiinhappe- või metedriinitabletid.

Uks avanes ja Beesoni väikest kasvu naine, seljas oodatud lühike seelik ning lõdvalt tema suuri rindu kattev läbipaistev siidpluus, naeratas avalalt.

„Tere! Mina olen Ginny Beeson. Me oleme kohtunud mitmel pöörasel kokteiliõhtul. Mul on nii hea meel, et te tulla saite. Archie lõpetab just kirjatööde läbivaatamist. Tulge üles.“ Ta läks Matlocki ees trepist üles, andes vaevalt võimalust vastamiseks. „See trepp on õudne! Nojah, algusest peale hakkamise eest tuleb siisugust hinda maksta.“

„Ma olen kindel, et mitte kaua,“ ütles Matlock.

„Seda räägib Archie ka kogu aeg. Loodetavasti on tal õigus, muidu jäävad mu jalgadest järele ainult lihased!“

„Kindlasti õigus,“ ütles Matlock enda ees olevaid pehmeid,

lihaateta, pikalt paistvaid jalgu vaadates.

Beesoni korteris olid juust ja kaste iseäraliku kujuga kohvilaul silmapaistval kohal ning oodatud demonstratsioonide osutus Matlocki enda omaks. Selle pealkiri oli „Interpolatsioonid „Kuningas Richard Teises““ ja see lebas laual, mille kohal põles narmastatud kupliga lamp. See ei saanud külalisele märkamatuks jääda.

Niipea kui Ginny ukse sulges, ruttas väikesesse elutuppa Archie, tulles Matlocki arvates oma kabinetist, mis oli samuti väike. Tal oli vasakus käes kimp paberilehti; tema parem käsi oli välja sirutatud.

„Tubli! Rõõm teid siin näha, vanapoiss!... Istuge, istuge. Ammu on aeg napsi võtta! Tore! Mu suu kuivab!... Ma istusin just kolm tundi ja lugesin kahtkümmend versiooni kolmekümneaastase sõja kohta!“

„Seda juhtub. Eile sain ma ühe ümberjutustuse Ben Jonsoni „Volpone'ist“ kõige iseäralikuma lõpuga, mida ma kunagi kuulnud olen. Tuli välja, et see lapsuke polnud näidendit üldse lugenud, vaid Hartfordis filmi näinud.“

„Uue lõpuga?“

„Täielikult.“

„Jumal kui vaimustav!“ torkas Ginny poolhüsteeriliselt vahele. „Mida te juua eelistate, Jim? Ma ju võin teid Jimiks hüüda, doktor, eks ole?“

„Burbooni natukese veega, ja seda tehke kindlasti, Ginny. Doktoriga pole ma kunagi harjunud. Mu isa nimetab seda pettuseks. Doktorid ei käi raamatutega ringi, neil on stetoskoobid.“ Matlock istus indiaani vaibaga kaetud tugitooli.

„Kui rääkida doktoritest, siis mina kirjutan praegu väitekirja. See suvi ja veel kaks rasket suve, siis on asi ühel pool.“ Beeson võttis naiselt jäänõu ja läks akna all seisva pika laua juurde, millele olid hooletult paigutatud pudelid ja klaasid.

„Asi on seda väärt,“ ütles Ginny Beeson rõhutatult. „Kas pole, Jim?“

„Peaaegu tingimata. Tasub ennast ära.“

„See ja publitseerimine.“ Ginny Beeson võttis juustu ja kuivikud ning viis need Matlockile. „See siin on üks huvitav iiri *fromage*. Uskuge või mitte, aga selle nimi on „Blarney“. Ma leidsin selle kaks nädalat tagasi ühest väikesest New Yorgi poest.“

„Näeb hea välja. Ma pole sellest kunagi kuulnud.“

„Kui rääkida publitseerimisest, siis ükspäev sattusid mulle kätte teie „Interpolatsioonid“. Pagan a põnev! Tõepoolest!“

„Jumal, ma olen selle peaaegu unustanud. See on neli

aastat tagasi kirjutatud."

"See peaks kuuluma kohustusliku kirjanduse hulka! Archie ütles seda — ütlesid ju, Archie?"

"Neetult õigus! Siin on teie mürk, vanapoiss," ütles Beeson Matlockile klaasi ulatades. "Kas teid esindab mõni agent, Jim? Ega ma tegelikult uudishimulik ei ole. Läheb aastaid, enne kui mina midagi kirjutan."

"See pole tõsi ja sa tead seda," ütles Ginny, tema häälest kostis mossitus.

"Jah, agent mul on. Irving Block Bostonis. Kui te millegi kallal töötate, siis võiksin seda talle võib-olla näidata."

"Oh ei, ma ei taha, et... See oleks minust hirmus peale-tükkiv..." Klaasi käes hoidev Beeson taandus tagasihoidlikkust teeseldes kušeti juurde. Ta istus naise kõrvale ja nad vahetasid — Matlocki arvates tahtmatult — rahuloleva pilgu.

"No kuulge, Archie. Te olete nupukas mees. Tõeline tõusev täht siin ülikoolis. Miks ma teie arvates selle seminari pärast teie poole pöördusin! Teie teete võib-olla mulle teene. On võimalik, et ma viin Blockile hea käsikirja. Teate, sellest jääb mulle ka midagi külge."

Beesoni näoilmes kajastus siiras tänulikkus. Matlockil oli piinlik ajalooõpetaja pilgule vastata, kuni ta nägi Beesoni silmades veel midagi muud. Ta ei osanud seda defineerida, aga see oli olemas. Mingi väike metsikus, mingi paanikajalg.

Nii vaatas mees, kelle vaim ja keha olid tuttavad narkootikumidega.

"See on teist neetult tore, Jim. Ma olen liigutatud, tõeliselt liigutatud."

Juust, joogid ja õhtusöök said kuidagimoodi mööda. Oli silmapilke, mil Matlockile tundus, et ta viibis kusagil enesest väljaspool ja jälgis kolme tegelast mingis vanas filmistseenis. Võib-olla mõne laeva pardal või lohakalt elegantises New Yorgi korteris, kõigil kolmel seljas tihedalt istuvad formaalsed rõivad. Ta imestas, miks ta seda stseeni niimoodi kujutles, — ja sai siis aru. Beesonites oli midagi kolmekümne-datest aastatest pärinevat. Kolmekümne-datest aastatest, mida ta oli näinud hilisõhtustes televisioonifilmides. Nad kujutasid enesest mingisugust anakronismi, nad kuulusid oma ajastusse ja ühtlasi ei kuulunud sinna. See võis olla teeseldud või mitte; ta polnud selles kindel. Beesonid ei olnud iseenesest kunstlikud, aga nende rõhutatud seltskondlikus vestluses, nende dateeritud väljendites oli midagi võltsi. Ometi seisnes tõde selles, et nad olid oma põlvkonna tänane päev.

Lüsergiinhape ja metedriin.

Happesööjad. Tabletineelajad.

Mingil viisil sundisid Beesonid ennast näitama, et nad kuuluvad möödunud muretusse ajastusse. Võib-olla eitama aega ja tingimusi, milles nad leidsid end viibivat.

Archie Beeson ja tema naine ajasid hirmu peale.

Kell üksteist, joonud suure hulga veini ja söönud „ühe vana itaalia kokaraamatu retsepti järgi tehtud huvitavat väikest vasikaliharooga“, võtsid kõik kolm elutoas istet. Arutati läbi viimane probleem, mis oli seoses kavatsetava ühisseminariga. Matlock teadis, et tal oli aeg alustada; see oli hirmus ja ebamugav silmapilk. Ta polnud kindel, kuidas peale hakata; parim, mida ta sai teha, oli usaldada oma amatööriinstinkti.

"Kuulge, teie kaks... Ma loodan põrgu moodi, et see teid liiga suuresti ei šokeeri, aga ma pole juba tükk aega õiget suitsu teinud." Ta võttis taskust õhukese sigaretitoosi ja avas selle. Ta tundis ennast rumalalt, ebamugavalt ja kohmakalt. Aga ta teadis, et ei tohi neid tundeid näidata. „Enne kui te hakkate mingeid otsuseid langetama, pean ma teile ütleva, et ma ei ole marihuanaseaduste poolt ega ole kunagi nende poolt olnud."

Matlock valis toosis olevast tosinast sigaretist ühe välja ning jättis toosi lahtiselt lauale. Kas see oli õige tegu? Ta polnud kindel; ta ei teadnud. Archie ja tema naine vaatasid teineteisele otsa. Läbi nää ees oleva tuletikuleegi jälgis Matlock nende reaktsiooni. See oli ettevaatlik, kuid positiivne. Võib-olla tulenes see tarvitatud alkoholist, aga Ginny naeratas kõhklevalt, just nagu tundes kergendust sõbra leidmise üle. Tema mees hoidis ennast rohkem tagasi.

"Laske aga käia, vanapoiss," ütles noor ajalooõpetaja mõninga üleoleva heasoovlikkusega. „Vaevalt tõenäoline, et me kohtuministri palgalehel oleme."

"Vaevalt küll!" kihistas naine.

"Seadused on arhailised," jätkas Matlock suitsu sügavalt sisse hingates. „Igäs valdkonnas. Oluline on ainult kontroll ja püsiv diskretsioonitunne. Tõeline kuritegu on just kogemuste omandamise keeld. Intelligentse indiviidi eneseteostus-õiguse keelustamine on... pagan võtaks, see on repressiivne."

"Noh, ma arvan, et võtmesõna on siin intelligentne, Jim. Kui ebaintelligentsed inimesed hakkavad piiramatult narkootikume tarvitama, siis tuleb kaos."

"Sokratese järgi on teil ainult poolest saadik õigus. Teine pool on kontroll. Tõhus kontroll raua ja pronksi üle vabastab kulla, nagu on „Vabariigis“ öeldud. Kui kõrge intellektiga inimesi oleks pidevalt hoitud mõtlemast ja eksperimenteerimast, sest nende mõtteprotsessid on olnud kaaskodanikele arusaamatud, siis poleks saavutatud midagi suurt — ei

kunsti, tehnika ega poliitika alal. Me viibiksime ikka veel pimedas keskajas."

Matlock hingas sigaretisuitsu sisse ja sulges silmad. Kas ta oli kasutanud liiga tugevaid väljendeid, rääkinud liiga veendunult? Kas tema jutust oli kostnud proselüütide värbaja võlts toon? Ta ootas ja ooteaeg ei olnud pikk. Archie ütles rahuliku, kuid siiski tungiva tooniga:

"Progress jätkub päevast päeva, vanapoiss. Uskuge seda. See on tõsi."

Matlock avas kergendust tundes silmad pilukile ja vaatas läbi sigaretisuitsu Beesoni poole. Tema vaade oli kindel ja silmad ei pilkunud; siis pööras ta oma ainitise pilgu Beesoni naisele. Ta ütles ainult kolm sõna.

"Te olete lapsed."

"See on olemasolevatel asjaoludel suhteline arvamus," vastas Beeson, häälik ikka veel tasane, sõnade hääldus täpne.

"Ja need on ainult sõnad."

"Oh, ärge selles nii kindel olge!" Ginny Beeson oli tarvitanud küllalt palju alkoholi, et hooletuks muutuda. Mees sirutas käe ja haaras tema käsivarrest kinni. See oli hoiatus. Beeson hakkas jälle rääkima, pöörates pilgu Matlockilt kõrvale ja vaadates tühjusse.

"Ma pole hoopiski kindel, et me oleme ühel lainepikkusel..."

"Ei, tõenäoliselt mitte. Unustage see ära... Ma teen suitsu lõpuni ja hakkan minema. Seminari asjus astun teiega ühendusse." Matlock hoolitses selle eest, et vihjes seminarile kajastuks muretus, peaaegu huvi puudumine.

Archie Beeson, oma akadeemilise karjääriga kiirustav noor mees, ei suutnud seda huvipuudust taluda.

"Kas ma võin ka ühe võtta?"

"Kui see on teie esimene, siis ei... Ärge püüdke mulle muljet jätta. Sellel pole tegelikult mingit tähtsust."

"Minu esimene?... Mis asi?" Beeson tõusis kušetilt ja astus laua juurde, millel oli lahtine sigaretitoos. Ta sirutas käe, võttis toosi pihku ja tõstis selle ninasõõrmete alla. "Kõlblik kraam. Aga ma võin lisada, et midagi rohkemat mitte. Ma proovin ühte... sissejuhatuseks."

"Sissejuhatuseks?"

"Te näite olevat väga siiras, aga andke andeks, te olete ajast veidi maha jäänud."

"Mis suhtes?"

"Selles suhtes, mida praegu tehakse." Beeson võttis toosist kaks sigaretti ja süütas need vilunult. Ta hingas suitsu sügavalt sisse, noogutas ja kehtas mõõduka heakskiiduga õlgu

ning ulatas ühe sigareti naisele. "Olgu see siis *hors d'oeuvre*. Isuärataja."

Ta läks oma kabinetti, tuli sealt tagasi lakeeritud hiina laekaga ja näitas Matlockile pisitillukest nuppu, millele vajutamine võimaldas tõsta laeka põhjast üles õhukest puidukihti ja tuua nähtavale selle all peituvat salaruumi. Seal oli umbes kaks tosinat läbipaistvasse plastikaati mähitud valget tabletti.

"See on pearoog... kui te selleks valmis olete."

Matlock oli tänulik teadmistele, mis tal olid, ja intensiivsele uurimistööle, mida ta oli viimase neljakümne kaheksa tunni jooksul teinud. Ta naeratas, kuid tema hääletoon oli kindel.

"Valgeid reise teen ma ainult kahel juhul. Kas oma kodus koos väga heade ja väga vanade sõpradega või koos väga heade ja väga vanade sõpradega nende kodus. Teid ei tunne ma küllalt hästi, Archie. Enesehävitus... Aga väikese punase reisi vastu pole mul midagi. Ainult et ma ei valmis-
tunud selleks ette."

"Rohkem pole vaja öelda. Mina võib-olla olen ette valmis-
tunud." Beeson viis hiina laeka kabinetti, tuli sealt tagasi väikese nahkkotiga, milletaolisi piibusuitsetajad kasutavad tubaka hoidmiseks, ja astus Matlocki tooli juurde. Ginny Beesoni silmad suurenesid; ta avas oma pooleldi juba lahti-
nööbitud pluusil veel ühe nööbi ja sirutas jalgu.

"Parim „Dunhilli“ tubakas." Beeson avas koti ja näitas Matlockile selle sisu. Kotis oli jällegi tablettide ümber mähitud läbipaistev plastikaat. Tabletid ise aga olid sügavpunased ja hiina laeka valgetest tablettidest veidi suuremad. Seal oli vähemalt viiskümmend kuni kuuskümmend annust sekonaali.

Ginny hüppas oma toolilt üles ja kiljatas: "Seda ma armastan! See on roosa rõõm!"

"Brändist palju etem," lisas Matlock.

"Teeme reisi. Mitte väga pika, vanapoiss. Limiit on viis tabletti. Uute vanade sõprade reegel."

Kaks järgmist tundi olid James Matlocki jaoks ähmased, aga mitte nii ähmased kui Beesonite jaoks. Ajaloõpetaja ja tema naine jõudsid viie tabletiga kiiresti „tippu“ — nagu oleks jõudnud ka Matlock, kui tal poleks õnnestunud kolme viimast tabletti neelamist teeseldes taskusse pista. Saavutanud esimese staadiumi, polnud Matlockil raske oma kaaslasti jäljendada ja veenda Beesonit tablette juurde tooma.

"Kus see äärmine ettevaatlikkus siis nüüd on, doktor?" naeris Beeson kušeti ees põrandal istudes ja vahetevahel kätt sirutades, et naise jalgu silitada.

„Te olete paremad sõbrad, kui ma arvasin.“

„See on alles ilusa sõpruse algus.“ Noor naine laskus kušetil aeglaselt nõjakile ja kihistas naeru. Ta näis tõmbavat ning pani parema käe oma abikaasa pealaele ja lükkas mehe juukseid ettepoole.

Beeson naeris väiksema enesekontrolliga, kui tal oli olnud enne, ja tõusis põrandalt. „Ma siis toon.“

Kui Beeson oma kabinetti läks, jälgis Matlock tema naist. Ginny käitus ühemõtteliselt. Ta vaatas Matlockile otsa, avas aeglaselt suu ja pistis keele välja. Matlock sai aru, et siin oli näha üks sekonaali kõrvalmõjudest. Nagu oli näha ka enamik Virginia Beesonist.

Järgmiseks portsjoniks lepiti kokku kolm tabletti ja nüüd oli Matlockil kerge nende sissevõtmist teeselda. Beeson lülitas oma stereogrammfoni sisse ja asus Orffi „Carmina burana“ kuulama. Viisteist minutit hiljem istus Ginny Beeson Matlocki süles ja hõõrus ennast aeg-ajalt tema kubemete vastu. Archie lamas kahel pool plaadimängijat seisvate kõlarite ees põrandal. Matlock hakkas just nagu välja hingates rääkima, tehes seda täpselt nii valjult, et tema sõnad kostsid üle muusika.

„See on peaaegu kõige parem, mis ma olen saanud, Archie... Kust? Kust see pärit on, Archie?“

„Allikas on tõenäoliselt sama mis teil, vanapoiss.“ Beeson pöördus selili ning vaatas Matlocki ja oma naist. Ta naeris. „Ma ei tea, kumba te mõtlete. Tablette või naist, kes teil süles istub. Olge ettevaatlik, doktor. Ta on ulakas tüdruk.“

„Ei, tõsiselt. Teie tabletid on minu omadest paremad ja mu sigarette pidasite te üsna keskpärasteks. Kust? Olge hea sõber.“

„Naljakas mees. Muudkui küsite. Kas mina teilt küsin? Ei... See pole viisakas... Mängige Ginnyga. Las ma kuulan.“ Beeson pöördus uuesti kõhuli.

Matlocki süles istuv naine pani äkki käed tema kaela ümber ja surus oma rinnad tema vastu. Ta lähendas näo Matlocki omale ning hakkas tema kõrvu suudlema. Matlock mõtles huviga, mis saaks siis, kui ta võtaks naise süle ja viiks magamistuppa. Ta mõtles, kuid ei tahtnud seda teada saada. Sel silmapilgul mitte. Ralph Loring polnud tapetud tema, Matlocki, suguelu edendamiseks.

„Andke mulle oma sigaretti proovida. Näidake, kui arenenud maitse teil on. Te olete võib-olla ainult jutumees, Archie.“

Beeson tõusis äkki istukile ja põrnitses Matlocki. Oma naise pärast ta ei muretsenud. Miski Matlocki hääles näis tema instinktiivset kahtlust äratavat. Või olid need sõnad? Või liiga normaalsed väljendid, mida Matlock tarvitas? Inglise

kirjanduse professor mõtles kõike seda, vastates üle naise öla Beesoni pilgule. Archie Beeson oli äkki mees, kes oli saanud hoiatuse, ja Matlock polnud kindel, miks see nii oli. Beeson ütles kõhklevalt:

„Igatahes, vanapoiss... Ginny, ära tülita Jimi.“ Ta asus tõusma.

„Roosa rõõm...“

„Mul on köögis mitu tükki... Ma ei ole kindel, kus, aga ma vaatan. Ginny, ma ütlesin, ära kiusa Jimi... Ole tema vastu kena, ole tema vastu hea.“ Beeson jätkas Matlocki põrnitsemist, tema silmad olid sekonaalist pärani, huuled avatud, näolihased jäigad. Ta taandus lahtise köögiukse poole. Kõõki jõudnud, tegi Archie Beeson midagi iseäralikku. Või vähemalt nii näis see James Matlockile.

Ta sulges aeglaselt pendelukse ja jättis selle suletuks.

Matlock tõstis uimasti mõju all oleva naise kähku sülest maha ning naine heitis rahulikult põrandale pikali. Ta naeratas ingellikult ja sirutas käed Matlocki poole. Matlock naeratas vastu ja astus temast üle.

„Tulen kohe tagasi,“ sosistas ta. „Ma tahan Arcie'lt midagi küsida.“ Naine pöördus kõhuli, kui Matlock ettevaatlikult köögiukse juurde läks. Matlock sasis oma juukseid ning vaarus järjekindlalt ja vaikselt, hoides uksele lähenedes söögilauast kinni. Kui Beeson äkki väljus, tahtis ta näida segasena, uimas-tatuna. Stereohelid olid nüüd veidi valjemad, kuid läbi nende kuulis Matlock tasa ja ärevalt köögitelefoni rääkiva Archie häält.

Ta nõjatus köögiukse kõrval vastu seinale ja püüdis analüüsida, mis oli võinud Archie Beesoni paanikasse ajada, panna teda pidama nii vajalikuks kellelegi helistada.

Mis see oli? Miks?

Kas tema suur näitemäng oli olnud nii lähipaistev? Kas ta oli juba oma esimese kontakti nurja ajanud?

Kui nii, siis võis ta vähemalt püüda kindlaks teha, kes oli liini teises otsas — kellelt jooksis Beeson oma ähmases mureseisundis abi otsima.

Üks fakt näis olevat kindel: ükskõik kes see isik oli, igal juhul pidi ta olema tähtsam kui Archie Beeson. Paanikasse sattunud inimene — isegi mitte narkomaan — ei astu ühendusse kellegagi, kes seisab hierarhias temast madalamal.

Võib-olla polnud õhtu nurja läinud; või — vastupidi — oli selle nurjumine vajalik olnud. Meeleheitel Beesoni suust võis lipsata informatsiooni, mida ta ei oleks iialgi andnud, kui poleks meeleheitel olnud. Hirmunud, uimasti mõju all olevalt ajalooõpetajalt võis olla võimalik seda välja pressida. Teisest küljest oli see kõige vähem soovitatav meetod. Kui ei

õnnestunud rakendada ka seda, oli Matlockil juba enne alustamist lõpp. Loringi üksikasjalik instruktaaz jooksis sel juhul tühja, tema surm polnud muud kui võrdlemisi jube nali, tema hirmus — perekonna jaoks nii piinarikas, mingil viisil nii ebainimlik — kattevari oli amatööri saamatuse tõttu kasutu.

Pole mingit muud võimalust kui proovida, mõtles Matlock. Proovida kindlaks teha, kellega Beeson ühendusse astus, ja ühtlasi teha katset viia nurjumas olev õhtu tagasi nii kaugele, et Beeson teda uuesti usaldama hakkaks. Mingil hullumeelsel põhjusel kujutles ta Loringi portfelli ja selle sanga küljes rippuvat peenikest musta ketti. Veelgi pöörasemal põhjusel andis see talle eneseusaldust; mitte palju, aga veidi siiski.

Ta võttis poosi, mis oli näilisele kokkuvarisemisele nii lähedal, kui ta suutis kujutleda, nõjatas siis pea vastu uksepiita ning hakkas ust aeglaselt, veerandi tolli haaval lahti lükkama. Ta oli täiesti valmis kohtama Beesoni põrnitsevat pilku. Selle asemel seisis ajalooõpetaja seljaga tema poole, kägaras nagu oma põit vaos hoida püüdev väike poiss, telefonitoru vastu peenikest soonilist kaela surutud, pea küljele kallutatud. Oli ilmne, et Beeson pidas oma häält summutatuks, eristamatuks „Carmina burana” sporaadilistest *crescendo*’dest. Aga ka see oli üks sekonaali trikkidest. Beesoni kõrv ja kõne polnud enam sünkroniseeritud. Tema sõnad ei olnud ainuüksi selged. Pikad vahed ja kordused rõhutasid neid.

„...Sa ei saa minust aru. Ma tahan, et sa minust aru saad. Palun, saa aru. Ta esitab küsimusi. Ta ei ole oma mees. Ta ei ole oma mees. Ma vannun Kristuse nimel, et ta on nuhk! Astu Herroniga ühendusse. Jumala pärast, ütle Herronile. Palun! Ma võin kõik kaotada!... Ei. Ei, ma ju näen! Ma näen, mis ma näen, inimene! Kui see lita hoogu läheb, siis on mul probleemid. Ma tahan öelda, see on ju näha, vanapoiss... Astu Lucasega ühendusse... Kristuse nimel, tee seda! Ma olen hädas ja ma ei saa...”

Matlock laskis ukse aeglaselt kinni vajuda. Tema vapustus oli nii suur, et mõtted ja tunded näisid õhus rippuvat; ta nägi, et tema käsi oli ikka veel köögiuksel, aga ei tundnud sõrmede all puitu. See, mida ta oli äsja kuulnud, polnud vähem õudne kui Ralph Loringi elutu keha telefonikabiinis.

Herron. Lucas Herron!

Seitsmekümne aasta vanune legend. Vaikne õpetlane, kelle vastu tekitas niisama palju austust tema arusaamine inimloomusest kui tema sädelev mõistus. Kena mees, lugupeetud mees. See pidi olema eksitus, pidi leiduma mingi seletus.

Seletamatu üle polnud aega aru pidada.

Archie Beeson arvas, et ta on „nuhk”. Ja nüüd arvas nii ka keegi teine. Seda ei saanud ta lubada. Ta pidi mõtlema, sundima ennast tegutsema.

Äkki taipas ta. Beeson ise oli talle öelnud, mida teha.

Ükski pealekaebaja — mitte keegi, kes pole narkootikumide mõju all, — ei üritaks midagi niisugust.

Matlock vaatas elutoa põrandal kõhuli lamava naise poole. Ta läks kiiresti ümber söögilaua ja jooksis teel püksirihma lahti tehes naise juurde. Rutakate liigutustega võttis ta püksid jalast, kummardus ja pööras naise selili. Ta heitis naise kõrva- le, avas tema pluusil kaks viimast nööpi ja tõmbas rinnahoidjat, kuni selle kinnitushaak purunes. Naine oigas ja kihistas ning kui Matlock puudutas tema paljaid rindu, oigas jälle ja tõstis jala Matlocki puusale.

„Roosa rõõm, roosa rõõm...” Ginny hakkas läbi suu hingama ning surus oma vaagna Matlocki kubemesse; tema silmad olid poolkinni, allasirutatud käed silitasid Matlocki jalga, sõrmed näpistasid nahka.

Matlock hoidis pilgu köögiuksel ja palvetas, et see avaneks. Ja siis läks uks lahti ning Matlock sulges silmad.

Archie Beeson astus söögilaua juurde ning vaatas alla oma naise ja külalise poole. Matlock ajas Beesoni samme kuuldes pea kuklasse ning teeskles hirmu ja hämmeldust. Ta tõusis põrandalt, kuid kukkus otsekohe tagasi. Ta haaras püksid, tõusis neid oma lühikeste aluspükste ees hoides uuesti ebakindlalt ja vajus lõpuks kušetile.

„Oh Jeesus! Oh püha Jeesus, Archie! Kristus, noormees! Ma ei arvanud, et nii kaugel olen!... Ma olen kaugel, Archie! Mida põrgut ma tegema pean? Ma olen läbi, mees, mul on kahju! Kristus, mul on kahju!”

Beeson lähenes kušetile, poolalasti naine jalgade ees. Tema näoilme oli võimatu järeldada, mida ta mõtles. Või kui suur oli tema pahameel.

Kui see oli pahameel?

Tema kuuldav reaktsioon oli täiesti ootamatu. Ta puhkes naerma. Naer oli algul tasane ja valjenes siis üha, muutudes peaaegu hüsteeriliseks.

„Oh jumal, vanapoiss! Ma ju ütlesin! Ma ütlesin, et ta on ulakas tüdruk!... Ära muretse. Ei mingit keelepeksu. Ei mingeid jutte vägistamisest ega vanast räpasest liiderdajast. Aga oma seminari me teeme. Oh Kristus, jah! Sellest alles tuleb seminar! Ja sa räägid kõigile, et sina pöördusid minu poole! Eks ole? Oh jah! Just seda sa räägid, kas pole?”

Matlock vaatas enese kohale kummardunud narkomaani metsikutesse silmadesse.

„Muidugi. Muidugi, Archie. Nagu sa ütled.“

„Seda võid sa uskuda, vanapoiss! Ja ära vabanda. Mingid vabandused pole vajalikud! Mina vabandan!“ Archie Beeson vajus naerdes põrandale. Ta sirutas käe ja võttis naise vasaku rinna pihku; naine oigas ning kihistas oma hullukstegevast kõrgetoonilist naeru.

Ja Matlock teadis, et ta oli võitnud.

Seitse

Ta oli surmväsinud — nii kellaaja tõttu kui ka õhtu ja öö pingete tagajärjel. Kell oli kümme minutit kolm läbi ning tema kõrvus kaikusid ikka veel „Carmina burana“ koraaliligid. Kujutluspilt paljaste rindadega naisest ja šaakallikust mehest, kes mõlemad tema ees põrandal väherdasid, andis lisa vastikule maitsele tema suus.

Aga kõige rohkem tegi talle muret teadmine, et seoses niisuguse õhtuga oli nimetatud Lucas Herroni nime.

See oli kujuteldamatu.

Lucas Herron. „Suur vana lind“*, nagu teda hüüti. Carlyle'i ülikooli tagasihoidlik, kuid ilmne tugisammas. Romaani keelte osakonna juhataja, kehastunud vaikne õpetlane, kellele oli omane sügav ja püsiv kaastundlikkus. Tema silmades sädeles alati hämmelduse ja sallivuse segu.

Tema seos — ükskõik kui kauge seos — narkootikumimaailmaga oli uskumatu. Tervest mõistusest käis üle, et hüsteeriline narkomaan — sest Archie Beeson oli tegelikult narkomaan, kui mitte keemiliselt, siis psühholoogiliselt — püüdis temalt abi saada, nagu oleks tal niisuguses olukorras olnud mingi võim.

Seletus pidi peituma Lucas Herroni tohutus osavõtlikkuses. Ta oli paljude sõber, ta andis kindlat varjupaika neile, kes olid raskustes, sageli suurtes raskustes. Ja oma rahuliku, häirimatu vanainimeseliku pealispinna all oli Herron tugev mees, juht. Veerand sajandit tagasi oli ta keskealise jalaväeohvitserina veetnud loendamatuid kuid Saalomoni saarestiku põrgus. Põlvkond tagasi oli Lucas Herron olnud tõeline kangeline Vaiksel ookeanil peetud metsikus sõjas. Nüüd, rohkem kui seitsmekümne aasta vanusena, oli ta elav legend.

Matlock pöördus ümber nurga ja nägi poole kvartali kaugusel oma korterit. Ülikoolilinnak oli pime; ainus valgus, kui tänavalaternad välja arvata, paistis tema toast. Kas ta oli

*Heron on inglise keeles haigur. (Tõlkija.)

tule põlema unustanud? Ta ei suutnud seda meenutada.

Ta läks mööda jalgrada ukse juurde ja pistis võtme lukuauku. Üheaegselt lukukeele klõpsatusega kostis seest vali prahvatus. See küll jahmatas, kuid algul ühtlasi lõbustas teda. Tema kohmakas pikakarvaline toakass oli nähtavasti maha ajanud mõne klaasi või ühe nendest keraamilistest imeviguritest, mis Patricia Ballantyne oli talle kaela määrinud. Siis taipas ta, et niisugune mõte oli naeruväärne, pärit kurnatud mõistusest. Prahvatus oli keraamika jaoks liiga tugev, klaasiklirin liiga vali.

Ta tormas väikesesse esikusse ja see, mis ta nägi, pühkis tema ajast väsimuse. Uskumatusest jäi ta liikumatult seisma.

Kogu elutuba oli nagu lahinguväli. Lauad olid ümber tõugatud, raamatud riiulitelt tõmmatud, nende lehed kaante vahelt välja rebitud ja põrandale loobitud, stereogrammofoni plaadimängija ja kõlarid puruks pekstud. Kušeti ja tugitoolide padjad olid katki lõigatud, nende täidis kõikjale laiali puistatud; vaibad olid pahupidi pööratud ja hunnikusse aetud, aknakardinad kardinapuudelt maha kistud ja ümbertõugatud mööbliesemetele visatud.

Matlock nägi, mis oli põhjustanud prahvatuse. Suur kahe poolega aken parempoolses, tänavaäärses seinas nägi välja nagu väändunud metallraamide ja klaasikildude segapuder. Ta mäletas selgesti, et enne Beesonite juurde minekut oli ta mõlemad aknapooled avanud. Talle meeldisid kevadised tuuled ja putukavõrkude jaoks oli aastaag veel liiga varane. Niisiis polnud akna purustamiseks mingit põhjust; aken oli maapinnast küllalt kõrgel, et sissetungijale raskusi tekitada, kuid paanikasse sattunud murdvargal oli võrdlemisi kerge sellest välja hüpata.

Järelikult ei purustatud akent põgenemiseks. Seda tehti sihilikult.

Teda oli jälgitud ja signaal antud.

See oli hoiatus.

Ja Matlock teadis, et ta ei saanud selle hoiatuse olemasolu möönda. Seda tehes oleks ta pidanud aktsepteerima rohkem kui vargust; selleks polnud ta ette valmistatud.

Ta astus kiiresti magamistoa ukse juurde ja vaatas sisse. Kui see üldse oli võimalik, siis valitses magamistoa veel suurem segadus kui elutoas. Madratis oli vastu seina lükatud ja ribadeks käristatud. Kõik kummutisahtlid olid põrandale tõmmatud, nende sisu üle toa laiali pillutud. Riidekapp nägi välja nagu kõik muu — ülikonnad ja jakid olid riidepuudelt maha rebitud, kingad segamini aetud.

Juba enne vaatamist teadis ta, et köök ei näe välja parem kui kogu muu korter. Toiduaineid sisaldavaid metallpurke ja

-karpe polnud põrandale loobitud, need olid ainult paigast nihutatud, kuid pehmed pakendid olid puruks rebitud. Ja Matlock sai jälle aru. Paar mütsatust teistes ruumides ei ületanud talutavat mürataset; köögis jätkuvat kolinat oleks võinud mõni teine majaelanik tähele panna. Niigi kuulis ta pea kohalt tasaseid samme. Akna prahvatus oli kellegi üles äratanud.

Hoiatus oli ilmne, aga asja tuum oli läbiotsimises.

Ta arvas teadvat läbiotsimise eesmärki, aga mõistis jällegi, et ei saa seda möönda. Nagu Beesoni korteris, nii oli ka mujal tehtud järeldusi; ta pidi nendest üle saama kõige veenvamate eitustega, mida suutis leida. Nii palju teadis ta instinktiivselt.

Aga enne teeskluse alustamist tuli tal kindlaks teha, kas otsingud olid olnud edukad.

Ta raputas oma vaimu ja keha kõhklusi tekitavast letargiast vabaks. Ta vaatas veel kord oma elutuba; ta uuris seda. Kõik aknad olid katmata ja valgus oli küllaldane selleks, et mõnest lähedasest majast või teisel pool tänavat olevalt kallakult muruplatsilt oleks keegi tugevajõulise binokliga saanud iga tema liigutust jälgida. Kui ta oleks tuled kustutanud, kas oleks see ebaloomulik toiming lisanud usutavust järeldustele, mida ta tahtis eitada?

Kahtlemata. Inimene, kes astub segipaisatud korterisse, ei kustuta tulesid.

Ometi oli tal tarvis pääseda vannituppa, mis sel silmapilgul oli korteri tähtsaim ruum. Tal oli vaja viibida seal vähem kui kolmkümmend sekundit, et selgitada, kas läbiotsimine oli olnud edukas või mitte, ja seda tuli teha viisil, mis ei andnud märku mingist ebanormaalsest murest. Kui keegi tööpoolest jälgis teda.

Näiliselt peab kõik loomulik olema, mõtles ta. Ta nägi, et vannitoa uksele kõige lähemal, sellest ainult viie jala kaugusel paiknes stereogrammfoni plaadimängija. Ta läks sinna, kummardus ja tõstis selle tükkide hulgast üles metallist helikäpa. Ta silmitses seda, pillas selle siis äkki käest ja pistis sõrme suhu, nagu oleks miski tema nahka kriimustanud. Ta astus kähku vannituppa.

Sinna jõudnud, avas ta rutates ravimikapi ja haaras klaasriiulilt kleepplaastrite karbi. Siis laskus ta kiiresti kükakile, sirutas käe vasakule poole klosetipotti, kus seisis kassi kollane plastmassist liivakast, ja kergitas üles liiva all oleva ajalehe nurga. Ajalehe all tundis ta sinna pandud kahe lõuendikihi jämedat kudet ja kergitas lõuendi serva.

Sakiliseks lõigatud servaga paberileht oli alles. Hõbedakarva Korsika dokumenti, mis lõppes surmakuulutavate sõna-

dega *Venerare omertà*, polnud leitud.

Matlocki pani ajalehe tagasi, ajas liiva laiali ja tõusis. Ta nägi, et väike mattklaasist aken klosetipoti kohal oli pool-lahti, ja kirus.

Sellele polnud aega mõelda.

Ta läks kleepplaastrilt plastikaadikihti maha rebides elutuppa tagasi.

Läbiotsimine oli ebaõnnestunud. Nüüd tuli hoiatust ignoreerida, järeldusi eitada. Ta astus telefoniaparaadi juurde ja helistas politseisse.

"Kas te saate mulle anda puuduolevate esemete nimekirja?" Mundris politseinik seisis keset rususid. Teine politseiametnik uitas korteris ringi ja tegi märkmeid.

"Ma pole veel kindel. Ei ole jõudnud põhjalikult kontrollida."

"Arusaadav. Kõik on segamini. Aga vaadake järele. Mida kiiremini me nimekirja saame, seda parem."

"Ma ei usu, et tegelikult üldse on midagi puudu. See tähendab, mul ei ole midagi, mis kellelegi teisele eriti väärtuslik oleks. Kui võib-olla stereogrammfon välja arvata... ja see on lõhutud. Magamistoas on televiisor, see on terve. Mõne raamatu eest oleks võinud mingit hinda saada, aga vaadake neid."

"Kuidas on rahaga, juveelidega, kelladega?"

"Raha hoian ma pangas, sularaha kannan rahataskus. Kell on käe peal ja juveele mul pole."

"Aga eksamitööd? Nendega on palju pahandusi olnud."

"Seisavad minu kabinetis. Anglistikateaduskonnas."

Politseinik kirjutas midagi väikesesse musta märkmikku ja hõikas oma partnerile, kes oli läinud magamistuppa; "Hei, Lou, kas jaoskonnast lubati sõrmejäljemees saata?"

"Saadavad. Mõne minuti pärast jõuab siia."

"Kas te puudutasite midagi, mr. Matlock?"

"Ma ei tea. Võib-olla puudutasin. Ma olin šokiseisundis."

"Eriti mõnda lõhutud asja, näiteks seda grammfoni? Oleks hea, kui me saaksime sõrmejäljemehele näidata midagi, mida te kindlasti ei puudutanud."

"Ma võtsin pihku helikäpa, muid osi mitte."

"Väga hea. Nendest võime alustada."

Politsei jäi kohale poolteiseks tunniks. Sõrmejäljespetsialist saabus, tegi oma töö ja lahkus. Matlock pidas aru, kas helistada Sam Kresselile, aga jõudis järeldusele, et sel kella-

ajal ei saa Kressel midagi ette võtta. Ja kui keegi oli väljas ning valvas maja, ei tohtinud ta Kresseliga kokku saada. Teiste korterite elanikud olid ärganud ning tulnud kaastunnet, abi ja kohvi pakkuma.

Kui politsei oli lahkumas, pöördus üks suurt kasvu politseinik uksele ringi. „Vabandage, et me nii palju aega viitsime, mr. Matlock. Tavaliselt me sissemurdmiste korral sõrmejälgi ei võta, kui pole tegemist kehavigastuste tekitamisega või väärtesemete kaotsiminekuaga, aga viimasel ajal on seda laadi asju palju olnud. Mina isiklikult arvan, et mängus on need pikkade karvadega ja helmestega veidrikud. Või neegrid. Enne kui veidrikud ja neegrid siia jõudsid, ei olnud meil kunagi niisuguseid pahandusi.”

Matlock vaatas mundrimeest, kes nii enesekindlalt olukorda analüüsis. Vastu vaielda polnud mõtet; see oleks olnud kasutu ja Matlock oli liiga väsinud. „Aitäh, et te mul koristada aitasite.”

„Võtke heaks.” Politseinik astus tsementkõnniteele, kuid pöördus siis uuesti. „Ah jaa, mr. Matlock.”

„Jah?” Matlock tõmbas ukse laiemalt lahti.

„Meile tundus, et keegi võib-olla otsis midagi. Sest kõik oli ära lõhutud ja raamatud katki rebitud ja nii edasi... te saate aru, mis ma mõtlen?”

„Jah.”

„Te ütleksite meile, kui asi nii oleks, kas pole?”

„Muidugi.”

„Nojah. Niisugust informatsiooni oleks rumal mitte anda.”

„Ma ei ole rumal.”

„Ärge solvuge. Teil, meestel, lihtsalt on mõnikord pea mõtteid täis ja te olete hajameelsed.”

„Ma ei ole hajameelne. Väga vähesed meist on.”

„Jah.” Politseinik naeris mõnevõrra põlglikult. „Ma tahtsin seda ainult mainida. See tähendab, meil ei ole võimalik oma tööd teha, kui me ei tea kõiki fakte, saate aru?”

„Saan küll.”

„Jah. Väga hea.”

„Head ööd.”

„Head ööd, doktor.”

Ta sulges ukse ja läks elutuppa. Ta mõtles huviga, kas kindlustussumma on piisav tema haruldasemate raamatute ja gravüüride vaieldava väärtuse hüvitamiseks. Ta istus lõhutud kušetile ja vaatas toas ringi. See oli ikka veel segamini; hävitustöö oli olnud põhjalik. Prahi koristamisest ja mööbli esemete püstitõstmisest ei piisanud. Hoiatus oli olnud ilmne, vägivaldne.

Jahmatav fakt oli see, et hoiatus üldse eksisteeris.

Miks? Kellelt?

Archer Beesoni hüsteeriline telefonikõne? See oli võimalik, võib-olla isegi eelistatav. Selles võis sisalduda motiiv, millel polnud Nimrodiga mingit seost. Beesoni narkootikumitarvitajate ja -levitajate ring tahtis teda võib-olla nii tugevasti hirmutada, et ta jätaks Archie' rahule. Et ta jätaks nad kõik rahule; ja Loring oli spetsiaalselt öelnud, et mitte mingid tõendid ei näidanud Beesoni seost Nimrodi rühmitisega.

Aga mitte mingid tõendid ei näidanud ka selle seose puudumist.

Igatahes kui tegemist oli Beesoniga, siis oli oodata, et hommikul häire lõpetatakse. Järeldus öisest kokkupõrkest oli kaheldamatu. Uimastite mõju all oleva „vana räpase liiderdaja” vägistuskatse. Matlock oli Beesoni akadeemiline redelipulk.

Teisest küljest oli olemas palju vähem eelistatav võimalus, et hoiatus ja läbiotsimine tulenesid Korsika dokumendist. Mida oli Loring tema selja taga kõnniteel sosistanud?

„...On üksainus asi, mida nad tahavad rohkem kui minu portfelli; ja see on paber teie taskus.”

Niisiis oli mõistlik eeldada, et ta oli seostatud Ralph Loringiga.

Washingtoni arvamus, et paanika, millesse ta Loringit leides sattus, vabastas ta seosest agendiga, oli ekslik, Jason Greenbergi eneseusaldus alusetu.

Ja veel, nagu Greenberg oli arvamust avaldanud, võidi teda lihtsalt kontrollida. Talle võidi survet avaldada, enne kui ta ohutuks tunnistati.

Võidi. Oli võimalik. Ja veel.

Oletused.

Ta ei tohtinud pead kaotada; ta ei saanud enesele lubada liiga tugevat reaktsiooni. Kui ta tahtis, et temast mingitki kasu oleks, pidi ta mängima süütut.

Oleks võinud olla. Võis olla. Oli võimalik.

Tema keha valutas. Tema silmad olid paistes ning suus oli ikka veel sekonaali, veini ja marihuaana segu vastik järelmaitse. Ta oli surmväsinud; pinget, mis tulenes püüdest jõuda saavutamatu teele järeldustele, oli hakanud mõju avaldama. Ta kandus mälu tagasi oma varajastesse Vietnami-päevadesse ja talle meenus parim nõuanne, mille ta nendel ootamatute lahingute nädalatel oli saanud. Puhata alati kui võimalik, magada igal vähimalgi võimalusel. Seda nõu oli andnud üks seersant, kes kuulduste järgi oli üle elanud rohkem kallaletunge kui keegi teine Mekongi deltas. Ja keda, samuti kuulduste järgi, polnud äratanud varitsusrünnak, milles hukkus enamik tema kompaniist.

Matlock sirutas enese vaevu äratuntavale kušetile pikali.

Magamistuppa polnud mõtet minna — voodimadrats oli hävitatud. Ta tegi püksirihma lahti ja lükkas kingad jalast. Mõned tunnid võis ta magada; siis oli tarvis Kresseliga rääkida. Paluda Kresselit ja Greenbergi, et nad mõtleksid välja põhjenduse, millega ta saaks seletada sissetungi oma korterisse. Põhjenduse, mille kiidaks heaks Washington ja võib-olla Carlyle'i politsei.

Politsei.

Akki tõusis ta istukile. Esialgu polnud see tema tähelepanu äratanud, aga nüüd mõtles ta selle üle järele. Jämedakoeline, kuid üleolevalt viisakas politseinik, kelle primitiivsed detektiivivõimed olid keskendunud „veidrikele ja neegritele“, oli talle ligi kaks tundi kestnud politseiuuringute vältel pidevalt öelnud „mister“. Aga olles lahkumas ja solvavalt vihjates võimalusele, et Matlock polnud talle andnud kogu olemasolevat informatsiooni, kasutas ta sõna „doktor“. „Mister“ oli normaalne, „doktor“ äärmiselt ebatavaline. Väljaspool ülikooli ringkondi ei öelnud talle keegi „doktor“ — ja harva tehti seda sealgi. Filosoofiadoktoreid ei kutsutud üldse „doktoriteks“. Enamik niisuguse kraadi omanikke pidas seda albiks ja ainult albid ootasid seda.

Miks oli politseinik seda tiitlit kasutanud? Ta ei tundnud Matlocki ega olnud teda, nii palju kui Matlock ise teadis, kunagi varem näinud. Kuidas teadis politseinik üldse, et tal oli doktorikraad?

Kušetil istudes pidas Matlock aru, kas viimaste tundide jõupingutused ja pinged olid hakanud oma lõivu nõudma. Kas ta leidis nüüd mõttetu tähendusi sealt, kus mingeid tähendusi ei olnud? Kas polnud täiesti usutav, et Carlyle'i politseil oli ülikooli õppejõudude nimekiri ja et valvaseersant — või kes neil seal väljakutseid vastu võttis — kontrollis nimekirjast tema nime ning mainis möödaminnes tema tiitlit? Kas ta võib-olla ei pidanud politseinikku vähikuks sellepärast, et talle ei meeldinud selle mehe eelarvamused?

Paljud asjad olid võimalikud.

Ja häirivad.

Matlock laskus uuesti kušetile pikali ja sulges silmad.

Alguses jõudsid helid temani nagu nõrk kaja pika kitsa tunneli lõpust. Siis said neist kiired vahetpidamatud koputused. Koputused, mis ei lakanud ja muutusid üha valjemaks.

Matlock avas silmad ja nägi ähmast valgust, mida teisel pool kušetti heitsid kaks laualampi. Tema jalad olid keha alla tõmmatud, kael higistas karedast ripsriidest kušetikatte vastas, ehkki purustatud aknast puhus sisse jahe tuul.

Koputamine jätkus, kostsid liha põntsatused vastu puitu. Need tulid esikust, tema eesukse juurest. Ta tõstis jalad

üle kušetiserva põrandale ja tundis, et nad mõlemad olid surnud. Ta ajas enese kuidagimoodi jalule.

Koputused valjenesid. Siis hüüdis hää: „Jamie! Jamie!“

Matlock hakkas kohmakalt ukse poole minema.

„Tulen!“ Ta jõudis ukseni ja avas selle ruttu. Patricia Ballantyne, seljas vihmamantel ja selle all ilmselt siidpidžaama, astus kiire sammuga sisse.

„Jamie, jumala pärast, ma püüdsin sulle helistada.“

„Ma olin siin. Telefon ei helisenud.“

„Ma tean. Lõpuks sain ühenduse ühe operaatoriga ja tema ütles, et su telefon on korrast ära. Ma laenasin auto ja sõitsin siia, nii ruttu kui sain, ja...“

„Telefon ei ole korrast ära, Pat. Politsei oli siin — kui sa natuke ringi vaatad, siis saad aru, miks — ja politseinikud helistasid tosin korda.“

„Oh püha jumal!“ Tütarlaps astus Matlockist mööda ikka veel korratusse tuppa. Matlock läks telefoniaparaadi juurde ja tõstis toru. Ta eemaldas selle kiiresti kõrvast, kui sellest kostis vaba liini undamine.

„Ma vaatan magamistuppa,“ ütles ta telefonitoru ära pannes ja magamistoa uksele minnes.

Tema öölauatelefon seisis voodil, lõhutud madratsi jäänustel. Toru oli hargilt võetud ja padja alla pandud, et undamine kuulda ei oleks. Keegi oli soovinud, et telefon ei heliseks.

Matlock püüdis meenutada kõiki, kes olid seal käinud. Neid oli kokku rohkem kui tosin inimest. Viis või kuus politseinikku — mündris ja erariides; mehed ja naised teistest korteritest; mõned hilisõised möödaminejad, kes olid näinud politseiautosid ja eesuksest sisse astunud. Iga juurdetulija oli pildile ähmasust lisanud. Ta ei suutnud kõiki nägusid meelde tuletada.

Ta tõstis telefoniaparaadi öölauale tagasi ja märkas, et Pat seisis uksele. Ta lootis, et tütarlaps polnud näinud, kuidas ta telefonitorult padja võttis.

„Keegi ajas siin koristades nähtavasti toru hargilt maha,“ ütles ta pahameelt teeseldes. „Rumal lugu; ma mõtlen, sa pidid auto laenama... Miks sa seda tegid? Mis lahti on?“

Pat ei vastanud. Selle asemel pöördus ta ringi ja silmitses elutuba. „Mis siin juhtus?“

Matlockile meenusid politseiniku sõnad. „Seda nimetatakse sissemurdmiseks. Nagu ma aru saan, hõlmab see politseitermin inimtornaadosid... Röövimine. Mind rööviti esimest korda elus. See on omaette kogemus. Need vaesed vördjad olid arvatavasti vihased, et siin polnud midagi väärtuslikku, ja lõhkusid sellepärast kõik ära... Miks sa siia tulid?“

Tütarlaps rääkis tasa, kuid tema hääle pinevusest sai Matlock aru, et ta oli lähedal paanikale. Nagu alati, nii ka nüüd valitses Pat ennast, kui tunded kippusid võitu saama. See oli talle iseloomulik.

„Paar tundi tagasi — kui täpne olla, siis kolmveerand neli — helises mu telefon. Üks mees, kui see oli mees, küsis sind. Ma olin unine ega väljendanud ennast arvatavasti kuigi selgelt, aga teesklesin nõrdimust, et keegi võiks arvata, nagu oleksid sa seal... Ma ei teadnud, mida teha. Ma olin segaduses...”

„Okei, sellest saan ma aru. Ja siis?”

„Ta ütles, et ei usu mind. Et ma valetan. Ma... ma olin nii üllatunud, et keegi helistab niisugusel kellaajal — kolmveerand neli — ja nimetab mind valetajaks... Ma olin segaduses...”

„Mis sa ütlesid?”

„Asi pole selles, mis mina ütlesin. Asi on selles, mis tema ütles. Ta palus sulle edasi öelda, et... et sa ei jääks „maakera taha peitu” ja „all-ilma läitma”. Ta ütles seda kaks korda! Ta ütles, et see on hirmus nali, aga sa saad aru. See ajas mulle hirmu peale! ... Kas saad? Kas saad sellest aru?”

Matlock astus Patist mööda elutuppa. Ta otsis sigarette ja püüdis rahulikuks jääda. Tütarlaps järgnes talle. „Mida ta sellega mõtles?”

„Ma pole kindel.”

„Kas see on mingis seoses... sellega?” Pat osutas käeviipega korterile.

„Ma ei usu.” Matlock süütas sigareti ja mõtles, mida tütarlapsele öelda. Nimrodil ei olnud assotsiatsioonide leidmiseks palju aega kulunud. Kui see oli Nimrod.

„Mida ta mõtles... maakera taha peitu jäämisega? See kõlab nagu mõistatus.”

„Ma arvan, et see on mingi tsitaat.” Aga Matlockil polnud vaja arvata. Shakespeare'i sõnad olid tal täpselt meeles: „...kas ei tea sa,

kui läinud on maakera taha peitu
all-ilma läitma taeva uuriv silm,
siis vargad, röövlid käivad nähtamatult
siin veristena mõrvast, roimadest.”

„Mis tsitaat?”

„Ma ei tea! Mul ei tule meelde... Keegi ajab mind kellegi teisega segamini. See on ainus, mida ma kujutleda suudan... Kuidas selle mehe häälel kõlas?”

„Normaalselt. Ta oli pahane, aga ei karjunud ega midagi.”

„Sa ei tundnud teda ära? Mitte otseselt, aga kas sa oled kunagi varem seda häält kuulnud?”

„Ma ei ole kindel. Vist mitte. Ma ei oska kedagi nime-
lada, aga...”

„Aga mis?”

„Noh, see oli... kultiveeritud hääle. Mulle tundub, et veidi näitlejalik.”

„Mees, kes on harjunud loenguid pidama.” Matlock konstateeris seda, ta ei küsinud. Tema sigaret maitstes nii halvasti, et ta kustutas selle.

„Jah, nii võiks arvatavasti küll öelda.”

„Ja tõenäoliselt ei ole tal reaalharidus... See vähendab kahtlusaluste arvu ligikaudu kaheksakümneni.”

„Sa teed järeldusi, millest ma aru ei saa! Telefonikõnel siis oli ikkagi mingi seos sellega, mis siin juhtus.”

Matlock sai aru, et ta rääkis liiga palju. Ta ei tahtnud Pati asjasse segada; ta ei saanud Pati asjasse segada. Aga keegi teine oli seda teinud — ja see fakt komplitseeris olukorda suuresti. „Võib-olla oli. Parimad autoriteedid — ma mõtlen muidugi televisioonidetektive — väidavad, et vargad teevad enne vargile minekut kindlaks, kas korter on tühi. Nad tõenäoliselt kontrollisid mind.”

Tütarlaps vaatas tema ebakindla pilguga silmadesse. „Kas sa siis polnud kodus? Kell kolmveerand neli?... See küsimus ei ole inkvisiitorlik, mu kallid, vaid lihtsalt informatiivne.”

Matlock kirus endamisi. Süüdi olid väsimus, Beesoni episood ja rüüstatud korterist tulenev vapustus. Muidugi ei olnud küsimus inkvisiitorlik. Ta oli vaba mees. Ja muidugi oli ta kell kolmveerand neli kodus.

„Ma ei ole kindel. Ma ei pannud eriti kellaaega tähele. Ohtu oli põrgulikult pikk.” Ta muigas põgusalt. „Ma olin Archie Beesoni juures. Kui noorte õppejõududega ühisseminaride asjus kokku lepitakse, siis juuakse üsna palju.”

Pat naeratas. „Mulle tundub, et sa ei saa minust aru. Mul on tõesti ükskõik, mis karupapa tegi... Nojah, muidugi ei ole ükskõik, aga praegu ei taipa ma, miks sa mulle valetad... Sa olid kaks tundi tagasi siin ja see helistaja ei olnud sinu asukohta kontrolliv varas ja sa tead seda.”

„Karumamma topib oma nina sinna, kuhu vaja pole.” Matlock ütles seda jõhkralt. Ka see oli ilmselt võlts nagu valetaminegi. Kogu oma kunagisest mässulisusest, kogu oma raskest iseloomust hoolimata oli ta hea inimene ja tütarlaps teadis seda.

„Hea küll. Ma vabandan. Ma esitan veel ainult ühe küsimuse ja lähen siis ära... Mida tähendab *omertà*?”

Matlock tardus. „Mis sa ütlesid?”

„See mees, kes helistas. Ta kasutas sõna *omertà*.”

„Kuidas?”

„Väga põgusalt. Lihtsalt meeldetuletuseks, nagu ta ütles.”

Kaheksa

Väliagent Jason Greenberg astus löökpallisaali raamita uksest sisse. „Te valate siin üsna tublisti higi, dr. Matlock.”

„Ma ei tahaks seda analüüsida lasta... Ja üleüldse oli see teie idee. Mina oleksin niisama hea meelega juttu ajanud Kresseli kabinetis või isegi kusagil all-linnas.”

„Siin on parem... Aga me peame kiiresti rääkima. Ma panin enese võimla registratuuris kirja kindlustusseltsi ametnikuna. Ma kontrollin koridorides olevaid tulekustuteid.”

„Tõenäoliselt vajavad need kontrollimist.” Matlock läks saalinurka, kus oli käterätikusse mähitud hall pikkade käistega spordisärk. Ta harutas selle lahti ja tõmbas üle pea selga. „Mis teil uut on? Eilne öö oli mõnevõrra ebameeldiv.”

„Kui segadus välja arvata, ei ole meil midagi uut. Vähe-malt mitte midagi konkreetset. Paar teooriat, see on kõik... Me arvame, et te tulite väga hästi toime.”

„Aitäh. Ma olin segaduses. Mis teooriad need on? Teie jutt kõlab akadeemiliselt ja ma ei ole kindel, et see mulle meeldib.”

Greenberg pööras äkki pead. Parempoolse seina tagant kostsid matsatused. „Kas seal on teine saal?”

„Jah. Siinpool küljes on neid kuus. Treeningusaalid, rõdu-deta. Aga te ju teate seda.”

Greenberg võttis palli ja viskas selle tugevasti vastu esi-seina. Matlock taipas ja lõi palli pörkelt tagasi; Greenberg tegi omakorda löögi. Nad säilitasid aeglase rütmi, kumbki mees ei liikunud rohkem kui paari jala võrra, mõlemad löid kordamööda. Greenberg rääkis tasa, monotoonse häälega.

„Me arvame, et teid kontrollitakse. See on kõige loogilisem seletus. Te ju leidsite Ralph'i. Te andsite tunnistuse auto nägemise kohta. Teie põhjendus seal viibimiseks oli nõrk; nii nõrk, et me pidasime seda usutavaks. Nad tahavad olla kindlad, sellepärast tõid nad tüdruku mängu. Nad on põhja-likud.”

„Hea küll. Teooria number üks. Mis on number kaks?”

„Ma ütlesin, et see on kõige loogilisem... Tegelikult ainus olemasolev.”

„Kuidas on Beesoniga?”

„Mis temaga on? Te ise olite seal.”

Matlock hoidis kinnipüütud palli mõne sekundi vältel käes, enne kui ta viskas selle vastu külgseina, mis oli Greenbergi ainitisest pilgust eemale pööratud.

„Kas Beeson ei võinud olla kavalam, kui ma arvasin, ja kedagi alarmeerida?”

„Võis küll. Aga me peame seda kaheldavaks... Otsustades selle järgi, kuidas te õhtut kirjeldasite.”

Ent Matlock polnud kirjeldanud kogu õhtut. Ta polnud rääkinud Greenbergile ega kellelegi teisele Beesoni telefoni-kõnest. Selle põhjus ei olnud ratsionaalne, vaid emotsionaalne. Lucas Herron oli vana ja heasüdamlik mees. Tema kaastunne hädas olevatele üliõpilastele oli legendaarne; tema mure noorte, läbiproovimata, sageli upsakate uute õppejõudude pärast leevendas teretulnud kombel ülikooli kriise. Matlock oli jõud-nud veendumusele, et „suur vana lind” oli meeletu oleval noorele mehele tema meeletulis olukorras sõbralikku abi andnud. Tal polnud mingit õigust paanikasse sattunud narko-maani telefonikõne põhjal Herroni nime avalikuks teha. Või-malikke seletusi oli liiga palju. Mingil viisil oli tal tarvis Herroniga rääkida, võib-olla kohvitassi juures, võib-olla pesa-pallitribüünil — Herron armastas pesapalli —, ja öelda Herro-nile, et ta peaks Beesonist eemale hoiduma.

„...mingeid kahtlusi?”

„Mis?” Matlock polnud Greenbergi kuulnud.

„Ma küsisin teilt, kas teil on Beesoni suhtes veel mingeid kahtlusi.”

„Ei. Ei ole. Ta pole tähtis. Tegelikult viskab ta arvata-vasti sigaretid ja tabletid ära — või hoiab need minu jaoks alles, kui loodab mind ära kasutada.”

„Seda mõttekäiku ma järgida ei püüa.”

„Pole vajagi. Mul olid lihtsalt hetkelised kahtlused... Ma ei suuda uskuda, et teil on üksainus teooria. Laske tulla. Mis teil veel on?”

„Hea küll. On veel kaks väheusutavat teooriat — mõlemad hautud ühest ja samast munast. Esimese järgi on midagi läbi imbinud Washingtonis, teise järgi siin, Carlyle'is.”

„Miks nad väheusutavad on?”

„Võtame enne Washingtoni. Seal on sellest operatsioonist teadlikud vähem kui tosin meest Kohtuministeeriumis, Rahan-dusministeeriumis ja Valges Majas. Need on niisuguse kaliib-riga mehed, kes vahetavad Kremliga salajast informatsiooni. Võimatu.”

„Ja Carlyle'is?”

„Teie, Adrian Sealfont ja see vastakas Samuel Kressel. Miski ei meeldiks mulle paremini kui Kresselile näpuga näi-data — ta on ennast täis tobu —, aga jällegi võimatu. Mulle teeks ka mõningat etnilist lõbu Sealfonti-taoline auväärne valge anglosaksi protestant pjedestaalilt alla tõugata, aga siin puudub samuti mõte. Jääte järele teie. Kas teie olete see mees?”

„Põrutavalt vaimukas.” Matlock pidi jooksuma, et püüda

palli, mille Greenberg oli saalinurka löönud. Ta vaatas palli käes hoides agendile otsa. „Ärge saage minust valesti aru — Sam meeldib mulle või ma vähemalt arvan, et meeldib — aga miks ta „võimatu“ on?”

„Samal põhjusel, miks Sealfont... Niisuguse operatsiooni korral hakkame me algusest peale. Sõna otseses mõttes algusest. Positsioon, staatus või reputatsioon — hea või halb — ei tähenda meie jaoks mitte kuraditki. Me kasutame kõikvõimalikke vahendeid, et tõestada inimese süüd, mitte süütust. Me püüame leida kas või kõige tühisematki põhjust, et teda mitte kahtlusest vabastada. Kressel on puhas nagu Ristija Johannes. Ennast täis tobu küll, aga puhas. Sealfont on veel hullem. Ta on kõike seda, mis tema kohta räägitakse. Kuradima pühak — muidugi anglikaani kiriku oma. Nii et ikkagi jääte järele ainult teie.”

Matlock saatis palli riivava tagakäelöögiga tagumisse vasakpoolsesse laenurka. Greenberg taandus ja lõi palli lennult vastu parempoolset seina. Pall põrkas Matlocki jalgade vahele.

„Nagu ma aru saan, olete te seda mängu mänginud,” ütles Matlock kohmetu muigega.

„Mind hüüti Brandeisi Bandiidiks. Kuidas tüdrukuga on? Kus ta on?”

„Minu korteris. Ma võtsin talt lubaduse, et ta ei lähe enne ära, kui ma tagasi jõuan. Peale ohutuse on see üks võimalus korterit korda saada.”

„Ma panen mõne mehe teda valvama. Ma ei usu, et see vajalik on, aga see parandab teie enesetunnet.” Greenberg vaatas kella.

„Parandab küll, suur tänu.”

„Me peame kiiresti tegema... Kuulake nüüd. Me laseme kõigil minna loomulikku rada. Politseijaoskonna protokolliraamatus, ajalehtedes, igal pool. Ei mingit varjamist, ei mingeid ümberlukkavaid sõnumeid, ei midagi, mis pidurdaks normaalset uudishimu või teie täiesti normaalset reageeringut. Keegi murdis teie korterisse sisse ja peksis seal kõik segamini. See on kõik, mis te teate... Ja veel üks asi. Võib-olla ei meeldi see teile, aga meie arvates on see kõige parem — ja kõige ohutum.”

„Mis?”

„Me arvame, et miss Ballantyne peab sellest telefonikõnest politseile teatama.”

„Hei, kuulge! Helistaja arvas, et leiab mu kell neli öösel sealt. Niisugustest asjadest ei räägita. Kui saadakse stipendiumi ja loodetakse oma edaspidiseks tööks muuseumifondide toetust. Moraal maksab ikka veel midagi.”

„Mida silm ei näe, dr. Matlock... Talle lihtsalt helistati,

keegi mees küsis teid, tsiteeris Shakespeare'i ja ütles mingi arusaamatu võõrkeelse sõna või linnanime. Miss Ballantyne oli põrgulikult vihane. Ajalehes ei vääri see viit ridagi, aga et teie korterisse murti sisse, siis on loogiline sellest teatada.”

Matlock vaikis. Ta läks saalinurka, kuhu pall oli kukkunud, ja tõstis selle üles. „Me oleme kaks etturit, keda siia-sinna lükatakse. Me ei tea, mis on juhtunud; see lihtsalt ei meeldi meile.”

„Just nimelt. Mitte keegi pole nii veenev kui hämmeldunud inimene, kellele on liiga tehtud ja kes seda kõigile kuulutab. Nõudke kindlustusseltsilt hüvitust oma vanade raamatute eest... Ma pean minema. Nii palju tulekustuteid siin hoones ei ole. Kas on veel midagi? Mis te edasi teete?”

Matlock põrgatas palli. „Juhuslik kutse. Juhuslikult saadud „Aafrika Alamkojas“ õlut juues. Mind kutsuti vaatama kikuju hõimude puberteedituaali lavastatud versiooni. Täna õhtul kell kümme „Lumumba Halli“ keldris... Varem kuulus see maja „Alfa Delta Fii“ nimelisele korporatsioonile. Ma võin teile öelda, et paljud valged anglikaanid põlevad selle pärast põrgutules.”

„Ma ei saa teist jälle aru, doktor.”

„Teil on õppetükid ette valmistamata... „Lumumba Hall“ figureerib väga suuresti teie nimekirjas.”

„Vabandust. Kas te helistate mulle homme hommikul?”

„Hommikul.”

„Ma hakkan teid Jimiks hüüdma, kui teie mind Jasoniks hüüate.”

„Ilma suudluseta, aga nõus.”

„Okei. Treenige siin veel natuke. Kui see asi ühele poole saab, siis võtan ma teid ette.”

„Oleme rääkinud.”

Greenberg astus uksest välja. Ta vaatas kitsas koridoris kahele poole ja veendus, et seal pole kedagi; keegi ei olnud näinud teda sisenemas ega väljumas. Seina tagant kostsid vahetpidamatult matsatused. Kõik treeningusaalid olid kasutusel. Ümber nurga peakoridori pöördudes imestas Greenberg, miks Carlyle'i võimlas kell üksteist hommikul nii palju rahvast oli. Brandeisi ülikoolis see nii ei olnud; viisteist aastat tagasi mitte. Kell üksteist hommikul istuti loengutel.

Ta kuulis mingit heli, mis polnud kõva palli matsatus vastu paksu puitseina, ja pöördus kähku.

Ei kedagi.

Ta sisenes vestibüüli ja pöördus veel kord. Ei kedagi. Ta lahkus kiiresti.

Heli, mida ta oli kuulnud, oli tõrkosa ukselingi lõgin. Uks

paiknes Matlocki saali ukse kõrval. Sealt väljus keegi mees. Nagu vähem kui minut tagasi Greenberg, nii vaatas ka see mees kitsas koridoris kahele poole. Kuid see, et seal kedagi polnud, ei tekitanud temas rahulolu, vaid pahameelt. Kangekaelse ukselingi tõttu ei näinud ta meest, kes oli James Matlockiga kohtunud.

Nüüd avanes neljanda treeningusaali uks ja Matlock ise astus koridori. Kümme jalga eemal seisev mees kohkus, tõstis käterätiku näo ette ja eemaldus köhides.

Aga ta polnud küllalt kiire. Matlock tundis selle näo ära.

See kuulus politseinikule, kes oli kell neli öösel tema korteris viibinud.

Politseinikule, kes ütles talle „doktor“. Mundrimehele, kes oli veendunud, et kõiki ülikooli pahandusi põhjustavad „veidrikud ja neegrid“.

Matlock vaatas eemalduvale kogule järele.

Üheksa

Suure katedraalliku ukse kohal olid reljeefselt näha — kui vaadati teraselt või päike paistis teatava kindla nurga all — luitunud kreeka tähed ΑΔΦ. Nad olid seal olnud aastakümneid ning neid polnud suutnud täielikult kustutada liivapritsega üliõpilaste lõhkuvad käed. „Alfa Delta Fii“ korporatsioonihoone oli läinud Carlyle'i teiste seda laadi ehitiste teed. Korporatsiooni juhid polnud leidnud eneses jõudu vältimatule saatusele vastu minna. Maja oli kõige täiega — koos läbijooksva katuse ja suure hüpoteegivõlga — müüdud neegritele.

Neegrid olid olemasolevaid võimalusi hästi, isegi väga hästi ära kasutanud. Vana lagunenud maja oli seest ja väljast täielikult remonditud. Kõik, mis vihjas maja endistele omanikele, oli hävitatud, kui see vähegi võimalik oli. Auväärsete vilistlaste tosinad luitunud fotod olid asendatud uute revolutsionääride — aafriklaste, ladinaameeriklaste, „mustade pantrite“ — metsikult teatraalsete portreedega. Vanad ruumid olid täis loosungeid ja psühhedeliidselt kujundatud plakateid: „Surm sigadele!“, „Maha valged!“, „Malcolm elab!“, „Lumumba — must Kristus!“

Nende tunnustust taotleivate karjatuste vahele olid paigutatud primitiivsed Aafrika esemed — rituaalsed maskid, odad, kilbid, punasesse värvi kastetud loomanahad, kokkukuivanud ja juukseidpidi ülesriputatud inimpead, millel oli ilmselt valge nahavärvus.

„Lumumba Hall“ ei püüdnud kellelegi puru silma ajada.

Ta kajastas pahameelt. Ta kajastas raevu.

Matlockil polnud vaja kasutada uksepiida äärele groteskse raudmaski kõrvale kinnitatud messingkoputit. Suur uks avanes, kui ta sellele lähenes, ja üks üliõpilane tervitas teda särava naeratusega.

„Ma lootsin, et te tulla saate! Siin läheb põnevaks!“

„Aitäh, Johnny. Ma poleks tahtnud sellest ilma jääda.“ Matlock astus sisse. Teda hämmastas eeskojas ja sellega külgnevates ruumides põlevate küünalde hulk. „Näeb välja nagu matus. Kus kirst on?“

„See tuleb hiljem. Oodake, küll te näete!“

Nende juurde astus neeger, kelles Matlock tundis ära ühe ülikooli ekstremistidest. Adam Williamsi juuksed olid pikad — lõigatud aafrika stiilis — ja moodustasid tema peas perfektse poolringi. Tema näojooned olid teravad; Matlockil oli tunne, et kui nad oleksid kohtunud rohtlas, siis oleks ta Williamsi pidanud suguharupealikuks.

„Tere õhtust,“ ütles Williams nakatava naeratusega. „Tere tulemast revolutsiooni hälli.“

„Suur tänu.“ Nad surusid kätt. „Siin ei näe välja niivõrd revolutsiooni kui matuse järele. Ma küsisin just Johnnylt, kus kirst on.“

Williams naeris. Tema silmad olid intelligentset, tema naeratus oli ehtne, kavaluse ja upsakuseta. Lähedalt vaadatuna paistis mustanahalises radikaalis olevat vähe seda ekstremismi, mis oli talle iseloomulik kõnepöodiumil, kiitust avaldavate poolehoidjate ees. Matlocki see ei üllatanud. Õppejõud, kelle kursusi Williams kuulas, rääkisid sageli tema tagasihoidlikust ja heatujulisest käitumisest. See erines väga suuresti muljest, mille ta jättis ülikooli kiiresti riiklikuks muutavas poliitilises elus.

„Oh jumal! Siis pole pilt õige! See on õnnelik sündmus. Võib-olla veidi võigas, aga oma olemuselt rõõmus.“

„Ma ei ole kindel, et ma aru saan.“ Matlock naeratas.

„Noor suguharuliige jõuab meheikka, aktiivse ja vastutusrikka elu lävele. Selle üle on põhjust rõõmustada. Ei mingeid kirste, ei mingeid leinarüüsid.“

„See on õigus! See on õigus, Adam!“ ütles Johnny-nimeline nooruk entusiastlikult.

„Sa võiksid mr. Matlockile juua pakkuda, vend.“ Ja siis pöördus Williams Matlocki poole. „Enne tseremooniat ei joo me midagi muud kui ainult jooki, mida me nimetame suahiili punšiks. Kas see sobib?“

„Muidugi.“

„Otsekohe.“ Johnny kadus söögitoa ja punšinõu poole suundudes rahvahulka. Adam naeratas, kui ta ütles:

„See on kerge rummijook limonaadi ja jõhvikamahлага. Pole tegelikult paha... Aitäh, et te tulite. Ma mõtlen seda tõsiselt.”

„Kutse üllatas mind. Ma arvasin, et siia pääsevad ainult „omad”. Ainult suguharuliikmed... See ei tulnud välja nii, nagu ma mõtlesin.”

Williams naeris. „Ma ei pane pahaks. Ma ise kasutasin ka seda sõna. Suguharuterminites on hea mõelda. Vendade jaoks on see hea.”

„Jah, võib kujutleda...”

„Oma liikmeid kaitsev sotsiaalne grupp, millel on omaenese individuaalsus.”

„Kui eesmärk on niisugune — konstruktiivne —, siis kiidan ma selle heaks.”

„Oh, on küll. Teate, võsasuguharud ei pea vahetpidamata üksteisega sõda. Nad ei tegele ainuüksi varastamise, rüüstamise ja naisteröövimisega, nagu võiks järeldada Robert Ruarki romaanidest. Nad vahetavad kaupa, jagavad omavahel jahi- ja põllumaid ja eksisteerivad koos tõenäoliselt paremini kui riigid või isegi poliitilised rühmitised.”

Nüüd oli Matlocki kord naerda. „Hea küll, professor. Märkmed teen ma pärast loengut.”

„Vabandage. See on mu hobi.”

„Hobi või elukutse?”

„Aeg näitab, kas pole?... Aga ühe asja pean ma selgeks tegema. Teie heakskiitu me ei vaja.”

Johnny saabus Matlocki punsikruusiga. „Hei, teate, mis? Vend Davis, see tähendab Bill Davis räägib, et te ähvardate ta läbi kukutada, aga semestri keskel panite talle väga hea hinde!”

„Vend Davis ajas enese oma paksult tagumikult üles ja tegi natuke tööd.” Matlock vaatas Adam Williamsi poole. „Niisuguse heakskiidu vastu te pole, ega ju?”

Williams naeratas laialt ja pani käe Matlocki käsivarrele. „Ei, söör, *bwana*. . . Selles valdkonnas on kuningas Saalomoni kaevandused teie käes. Vend Davis on siin selleks, et teha nii ränka tööd, kui ta suudab, ja jõuda nii kaugemale, kui tema potentsiaal võimaldab. Ei mingeid vastuväiteid. Suruge aga vennale peale.”

„Te olete lausa hirmutav.” Matlock rääkis kergusega, mida ta ei tundnud.

„Hoopiski mitte. Ainult pragmaatiline... Ma pean minema ja hoolitsema mõningate viimaste ettevalmistuste eest. Hiljem näeme.” Williams hüüdis ühte mööduvat üliõpilast ja suundus läbi rahvahulga trepi poole.

„Tulge, mr. Matlock. Ma näitan teile viimaseid muudatusi.”

Johnny viis Matlocki „Alfa Delta Fii” kunagisse saali.

Tumedate nägude meres nägi Matlock ainult üksikuid valvsaid, vaenulikke pilke. Tervitused olid võib-olla tagasihoidlikumad, kui ta oleks võinud oodata väljas, aga üldiselt aktsepteeriti tema kohalviibimist. Hetkeks mõtles ta, et kui vennad oleksid teadnud, miks ta seal on, oleksid nad võinud talle pahaselt kallale tungida. Ta oli „Lumumba Hallis” ainus valge.

Saalis tehtud muudatused olid drastilised. Kadunud olid laiad tumedast puidust seinapaneelid, paksust tammest istmed tohutu suurte katedraallike akende all ja soliidsed rasked tumepunase nahkkattega mööbliesemed. Ruum oli muudetud millekski hoopis muuks. Kaaraknaid enam ei olnud. Aknad olid nüüd pealt sirged ja ääristatud süsimustade pulkadega, mille läbimõõt oli üks-kaks tolli ning mis jätsid mulje pikka-dest nelinurksetest piludest. Akende äärest sirutus seintele tellakiga läikivaks tehtud bambusribakestest koosnev muster. Seinakate jätkus laes, kus tuhanded tugevasti läigestatud rood koondusid keskpunkti suunas. Keset lage oli suur, võib-olla kolmejalase läbimõõduga ring, millesse oli paigutatud paks säbruline klaasplaat. Läbi klaasi paistis särav kollakas valgus, mida klaas hajutas üle kogu ruumi. Mööbel, nii palju kui Matlockil õnnestus läbi inimmassi näha, polnud tegelikult üldse mööbel. Siin-seal seisis lühikestel jalgadel mitmesuguse kujuga paksud puitplaadid — Matlocki arvates lauad. Toole asendasid tosinad seinte äärde laiali pillatud kirevavärvilised padjad.

Matlockil ei kulunud kaua aega taipamiseks, mis efekti siin oli taotletud.

„Alfa Delta Fii” saal oli hiilgaval kombel muudetud roogkatusesega Aafrika onni koopiaks. Isegi ekvatoriaalpäike lõõskas onni õhuavast sisse.

„Tähelepanuväärne! Tõeliselt tähelepanuväärne. Selleks pidi kuluma mitu kuud.”

„Peaaegu poolteist aastat,” ütles Johnny. „See on väga mugav, väga lõõgastav. Kas te teadsite, et paljud parimad disainerid teevad praegu seda laadi asju? Ma mõtlen niisuguseid „tagasi looduse juurde” kujundusi. Need on väga funktsionaalsed ja kergesti hooldatavad.”

„See kõlab ohtlikul määral nagu vabandus. Teil pole tarvis vabandada. See on vapustav.”

„Oh, ega ma ei vabandagi.” Johnny taandus oma seletusest. „Adam ütleb, et primitiivsuses peitub teatav majesteetlikkus. Väga uhke pärand.”

„Adamil on õigus. Aga ta pole esimene inimene, kes on selle tähelepaneku teinud.”

„Palun ärge alaväärstage meid, mr. Matlock...”

Matlock vaatas üle punsikruusi serva Johnnyle otsa. Oh Kristus, mõtles ta, mida rohkem asjad muutuvad, seda endisemaks nad jäävad.

„Alfa Delta Fii” kõrgelaeline koosolekuruum paiknes keldris korporatsioonihoone kaugema otsa all. Ta oli sinna rajatud varsti pärast sajandivahetust, kui mõjukad vilistlased olid mahutanud mõjukaid summasid niisugustesse harrastustesse, nagu salaühingud ja debütantide ballid. Seda laadi tegevus soodustas ja propageeris teatavat eluviisi, kuid muidugi ainult äravalitute jaoks.

Tuhanded targeldatud särke kandvad noormehed olid selles kabelitaolises ruumis läbi teinud vastuvõtutseremoonia, sosistanud salavandeid, vahetanud rangenäolistelt vanematelt lastelt õpitud iseäralikke käepigistusi ja töötanud oma valitud usust surmani kinni pidada. Ning hiljem ennast purju joonud ja nurkades oksendanud.

Matlock mõtles kõike seda, jälgides enda ees sooritatavat kikuju rituaali. See polnud tema arvates vähem lapsik ja vähem absurdne kui tolles ruumis varem aset leidnud stseenid. Selle füüsilised aspektid — simuleeritud füüsilised aspektid — väljendasid võib-olla midagi brutaalsemat, aga tseremoonia juured ei rajanenud ju ka seltskonnatantsu delikaatsetel samudel, vaid karmidel, loomalikel palvetel primitiivsete jumalate poole. Palvetel, mis taotlesid jõudu ja ellujäämist. Mitte püsivat äravalitust.

Rituaal ise koosnes üha jõulisemaks muutuvatest arusaamatutest leelutustest ühe mustanahalise üliõpilase — ilmselt „Lumumba Halli” noorima venna — tsementpõrandal lamava alasti, ainult vöökohta ja reisi ümbritsevat ning genitaale varjavat punast niuderätikut kandva keha kohal. Iga leelutuse lõpul tõstsid neli äärmiselt pikakasvulist üliõpilast nooruki rahvahulga pea kohale; ka nemad olid vööni paljad, nad kandsid süsimusti tantsuvöid ja nende jalgade ümber olid spiraalselt mähitud loomanaharibad. Ruumi valgustasid tosinad jämedad küünlad, mis olid paigutatud kõrgetele alustele ning heitsid seinte ülaossa ja lakke tantsisklevaid varje. Sellele teatraalsele efektile lisandus asjaolu, et kõigi viie rituaalis osaleja nahk oli kaetud õliga ja nende nägudele olid maalitud kuratlikud mustrid. Mida metsikumaks muutus laul, seda kõrgemale tõsteti nooruki jäik keha, kuni see lahkus nelja toetaja kätelt ja langes sekundi murdosa pärast sinna tagasi. Igale punast niuderätikut kandva musta keha õhkuviskamisele

reageeris rahvahulk üha valjenevate kurguhäälsete hüüatustega.

Ja siis tundis seni mõninga erapooletusega seda vaatepilti jälginud Matlock äkki, et tal on hirm. Hirm väikese neegri pärast, kelle jäika õlitatud keha nii hoogsalt õhku loobiti. Sest neljale keset ruumi seisvale neegrile lisandus veel kaks samasuguselt riietatud meest. Need ei aidanud aga üha kõrgemale lendavat keha visata, vaid kükitasid neljast neegrist moodustunud nelinurka — keha alla — ja tõmbasid välja neli pika teraga nuga, igasse kätte ühe. Kükakil olles sirutasid nad nuge hoidvad käed üles, nii et püstised noaterad olid niisama jäigad kui keha nende kohal. Iga kord, kui väike neeger alla kukkus, lähenesid neli tera tema ihule. Kui üksainuski neljast neegrist vääratanuks või teinuks libeda oli tõttu väärarvestuse, lõppenuks rituaal väikese neegri surmaga. Mõrvaga.

Tajudes, et rituaal oli läinud nii kaugele, kui ta sai sellel minna lasta, hakkas Matlock Williamsi otsides rahvahulgas ringi vaatama. Ta nägi Williamsi esireas, tseremooniast osavõtjaid ümbritseva ringi serval, ja hakkas sinna poole teed rajama. Tema ümber olevad neegrid peatasid ta rahulikult, aga kindlalt. Ta vaatas pahaselt neegrit, kes tema käsivarrest kinni hoidis. Too ei teinud tema põrnitsevast pilgust väljagi; teda hüpnotiseerisid sündmused, mis nüüd ruumi keskel toimusid.

Matlock nägi otsekohe, miks see nii oli. Väikese nooruki keha pöörati nüüd, teda visati õhku vaheldumisi nagu üleval ja nagu all. Vea tegemise oht oli varasemast kümme korda suurem. Matlock haaras oma käsivart hoidvast käest kinni, väänas seda ja tõukas selle enesest eemale. Ta vaatas veel kord Adam Williamsi poole.

Williamsi ei olnud. Teda polnud kusagil näha! Matlock seisis liikumatult, suutmata otsusele jõuda. Tõstnuks ta rahvahulga mõirgavate *crescendo*-de vahel häält, oleks ta tõenäoliselt hajutanud loopijate tähelepanu. Sellega ei saanud ta riskida, aga ta ei saanud ka lubada, et see ohtlik mõttetus jätkuks.

Äkki tundis Matlock võõrast kätt, seekord õlal. Ta pöördus ja nägi oma selja taga Adam Williamsi nägu. See jahmatas teda. Kas Williams oli saanud mingi primitiivse suguharusa signaali? Mustanahaline radikaal andis peaga märku, et Matlock järgneks talle karjuvast rahvahulgast moodustunud ringi välisäärele. Möirete vahepeal ütles Williams:

„Te näite olevat mures. Ärge olge.”

„Kuulge! See totrus on läinud küllalt kaugele! Poiss võib surma saada.”

„Seda ei juhtu. Vennad on mitu kuud harjutanud... See on tegelikult kikuju rituaalidest kõige lihtsam. Sümbolism on fundamentaalne... Saate aru? Lapse silmad jäävad lahti. Algul näeb ta taevast, siis noateri. Ta on pidevalt — iga sekund — teadlik, et tema elu on tema sõjameestest kaaslaste kätes. Ta ei saa, ta ei tohi hirmu näidata. Seda tehes reedaks ta kaaslased. Reedaks usalduse, mida ta peab nende vastu tundma — samuti nagu nemad usaldavad ühel päeval oma elu tema kätte.”

„See on lapsik, ohtlik rumalus ja te teate seda!” segas Matlock vahele. „Ma ütlen teile, Williams, lõpetage see otsekohe või mina lõpetan!”

„On muidugi antropoloog,” jätkas mustanahaline radikaal, nagu poleks Matlock midagi öelnud, „kes väidavad, et oma olemuselt on see viljakusrituaal. Paljad noad sümboliseerivad erektsiooni, neli kaitsjat valvavad lapse üle tema kujunemisaastatel. Mina arvan ausalt, et see läheb liiga kaugemale. Ja isegi primitiivse mõistuse jaoks tundub olevat vastuoline, et...”

„Kurat teid võtaks!” Matlock haaras Williamsi särgirinnasest kinni. Teised neegrid koondusid otsekohe nende ümber.

Äkki tekkis tõttlikult valgustatud ruumis täielik vaikus. See kestis ainult silmapilgu. Sellele järgnes seeria närvevapistavaid karjatusi neljalt neegrilt, kes seisis rahvahulga keskel ja hoidsid oma kätes noore üliõpilase elu. Matlock pöördus järsult ning nägi läikivat musta keha, mis väljasirutatud käte kohalt kirjeldamatust kõrgusest alla langes.

See ei saanud tōsi olla! Seda ei võinud juhtuda! Aga ometi juhtus!

Neli neegrit laskusid äkki keskpunktist eemale pöördudes üheaegselt põlvili ja tõmbasid käed külgedele. Noor üliõpilane kukkus, nagu noaterade poole. Järgnes veel kaks karjatust. Kaks suuri nuge hoidvat üliõpilast pöörasid oma relvad sekundi mürdosa vältel lapiti üksteise peale ning uskumatut randmejõudu ilmutades püüdsid keha nendele.

Neegrite summ sattus maru.

Tseremoonia oli lõppenud.

„Kas te nüüd usute mind?” küsis Williams ruumi nurgas Matlockiga juttu ajades.

„Uskumine või mitteuskumine ei muuda seda, mis ma ütlesin. Niisugust asja ei saa teha! Pagan võtaks, see on liiga ohtlik!”

„Te liialdate... Ahaa, lubage, et ma teile tutvustan veel ühte külalist.” Williams tõstis käe ja nende juurde astus

pikka kasvu kõhn, lühikeseks lõigatud juustega, prille ja heaolikelist kollakaspruuni ülikonda kandev neeger. „See on Julian Dunois, mr. Matlock. Vend Julian on meie ekspert. Meie koreograaf, kui soovite.”

„Rõõm tuttavaks saada.” Dunois sirutas käe, rääkides kerge aktsendiga.

„Vend Julian on Haitilt... Haiti ja Harvardi õigusteaduskond. Väga ebatavaline kombinatsioon, nagu te arvatavasti nõustute.”

„Kahtlemata...”

„Paljud haitilased, isegi tontoon-makuudid kaotavad ikka veel meelerahu, kui nad tema nime kuulevad.”

„Te liialdate, Adam,” ütles Julian Dunois naeratades.

„Just seda ütlesin ma äsja mr. Matlockile. Tema liialdab. Tseremoonia ohtlikkuse suhtes.”

„Oh, oht on olemas — samuti nagu siis, kui kinniseotud silmadega minnakse läbi Bostoni linnapargi. Ohutuse tagab see, mr. Matlock, et need, kes nuge hoiavad, on väga tähelepanelikud. Treeningul pannakse niisama palju rõhku nugade silmapilksele langetamisele kui nende ülalhoidmisele.”

„Asi võib ju nii olla,” nõustus Matlock, „aga vea tegemise võimalus hirmutab mind.”

„See võimalus pole nii suur, kui te arvate.” Haitilase laulev kõnerütm oli niihästi julgustav kui ka kütkestav. „Muuseas, ma olen teie austaja. Teie tööd Elizabethi ajast meeldivad mulle. Kas ma tohin lisada, et te pole just täpselt niisugune, kui ma ootasin? Ma tahan öelda, et olete palju-palju noorem.”

„Te meelitate mind. Ma ei arvanud, et mind tuntakse õigusteaduskondades.”

„Bakalaureusekraadi sain ma inglise kirjanduse alal.”

Adam segas viisakalt vahele. „Viitke kahekesi meeldivalt aega. Mõne minuti pärast serveeritakse üleval jooke; minge lihtsalt rahvasummale järele. Mul on üht-teist teha... Selle üle on mul hea meel, et te kokku saite. Te mõlemad olete siin teatavas mõttes võõrad. Võõrad peavadki kohtuma ümbruses, mis neile kummalegi tuttav ei ole. See on mugav.”

Ta heitis Dunois'le iseäraliku pilgu ja eemaldus kiiresti läbi rahvamurru.

„Miks tunneb Adam end olevat kohustatud rääkima nii, et see tema arvates kahtlemata on täiesti mõistatuslik?” küsis Matlock.

„Ta on väga noor. Ta püüab kogu aeg muljet jätta. Tal on väga terav mõistus, aga ta on väga noor.”

„Vabandage, te ise pole ka just vanake. Ma kahtlen, kas te olete Adamist rohkem kui aasta või kaks vanem.”

Heaolikelises kollakaspruunis ülikonnas neeger vaatas Mat-

lockile silma ja naeris leebelt.

„Nüüd meelitate teie mind,” ütles ta. „Kui tõde oleks teada — aga miks see ei peaks olema? — ja kui mu troopiline nahavärvus ei maskeeriks nii hästi aastaid, siis teaksite te, et ma olen täpselt üks aasta, neli kuud ja kuusteist päeva vanem kui teie.”

Matlock põrnitses sõnatult neegrit. Tal kulus peaaegu minut advokaadi sõnade ja nende varjatud tähenduse mõistmiseks. Neegri pilk ei väratanud. Ta vastas Matlocki ainitisele vaatele samaga. Lõpuks sai Matlock hääle tagasi.

„Ma ei ole kindel, et see mäng mulle meeldib.”

„Oh, kuulge, me mõlemad oleme siin ühel ja samal põhjusel, kas pole? Teie enda huvides, mina enda omades... Lähme üles ja joome midagi... Burbooni soodaveega, eks ole? Nagu ma aru saan, *sour mash*'i, kui seda siin saada on.”

Dunois läks Matlocki ees läbi rahvasumma ja Matlockil polnud muud võimalust kui talle järgneda.

Dunois nõjatus vastu telliskiviseina.

„Hea küll,” ütles Matlock, „seltskondlik osa on läbi. Kõik on teie etendust kiitnud ja minul pole enam kellelegi oma valge nahavärviga mõju avaldada. Ma arvan, et teil on aeg seletama hakata.”

Nad olid nüüd kahekesi ja seisisid hoone väliseeskojas. Mõlemal oli klaasi käes.

„Oi kui professionaalsed me oleme. Kas te sigarit soovite? Ma võin teile kinnitada, et see on havanna.”

„Ei mingit sigarit. Ainult rääkige. Ma tulin täna õhtul sellepärast siia, et need on mu sõbrad. Ma tundsin, et kutse tegi mulle au... Nüüd olete te mängu toonud midagi muud ja see ei meeldi mulle.”

„Braavo! Braavo!” ütles Dunois klaasi tõstes. „Te teete seda väga hästi... Ärge muretsege, nad ei tea midagi. Võib-olla nad kahtlustavad, aga uskuge mind, ainult kõige ähmasemalt.”

„Millest põrgust te räägite?”

„Jooge klaas tühjaks ja lähme kõnnime murul.” Dunois lõpetas oma rummi ja nagu refleksi toimetel rüüpas ka Matlock burbooni põhjani. Mehed laskusid „Lumumba Halli” trepist alla; Matlock järgnes neegrile suure jalaka varju. Dunois pöördus äkki ringi ja haaras Matlocki õlgadest kinni.

„Koristage oma kuradima käpad!”

„Kuulake mind! Ma tahan seda paberit! Ma pean selle paberi saama! Ja teie peate mulle ütleva, kus see on!”

Matlock tõstis järsult käed, et Dunois' haaret murda. Aga tema käsivarred ei reageerinud. Need olid äkki rasked, hirmus

rasked. Ja kostis mingi vile. Tema peas vilistas miski üha tugevamini ja läbilõikavamalt.

„Mis? Mis?... Mis paber? Mul ei ole mingit paberit...”

„Ärge tekitage raskusi! Te teate, et me saame selle kätel... Oelge mulle otsekohe, kus see on!”

Matlock tundis, et ta pannakse pikali. Suure puu võra tema pea kohal hakkas pöörlema ja vile tema ajus tugevnes üha. See oli talumatu. Ta võitles, et uuesti mõistusele tulla.

„Mis te teete? Mis te minuga teete!?”

„Paber, Matlock! Kus on Korsika paber?”

„Laske lahti!” Matlock püüdis karjuda, aga tema huultelt ei tulnud mingit heli.

„Hõbedakarva paber, kurat teid võtaks!”

„Ei mingit paberit... ei. Ei ole paberit! Ei!”

„Kuulake mind! Te jõite just praegu, kas mäletate?... Te jõite just praegu oma klaasi tühjaks. Kas on meeles?... Nüüd ei saa te üksi olla! Te ei julge üksi olla!”

„Mis?... Mis? Laske lahti! Te pigistate mu surnuks!”

„Ma isegi ei puuduta teid. Jook teeb seda! Te neelasite just praegu alla kolm tabletti lüsergiinhapet! Te olete hädas, doktor!... Oelge mulle otsekohe, kus see paber on!”

Kusagilt oma sisemusest suutis Matlock leida hetkelise selguse. Läbi pöörlevate ja keerlevate, vapustavalt värviliste spiraalide nägi ta enese kohale kummardunud meest ja sirutas käe. Ta haaras kinni tumedate pintsakureväärade vahelt paistvast valgest särgirinnaesisest ja tõmbas nii tugevasti kui suutis. Ta andis rusikaga täiest jõust hoobi allapoole laskuvasse näkku ja hakkas siis halastamatult vasardama selle all olevat kaela. Ta tundis, kuidas prillid purunesid, ja teadis, et tema rusikas oli tabanud silmi ning lõõnud klaasikillud Dunois' visklevasse pähe.

See lõppes ajavahemiku jooksul, mille pikkust ta ei suutnud hiljem kunagi kindlaks teha. Dunois lamas teadvusetult tema kõrval.

Ta teadis, et ta peab jooksuma. Pööraselt, raevukalt jooksmal! Mida oli Dunois öelnud?... Te ei julge üksi olla. Ei julge! Tarvis on Pat üles leida! Pat teab, mida teha. Ta pidi Pati leidma! Ta teadis, et varsti hakkab kemikaal tema kehas täit mõju avaldama. Joosta, jumala pärast joosta!

Aga kuhu?! Missugust teed?! Ta ei teadnud teed! Kus on see kuradima tee? Tänav oli seal ja ta tormas seda mööda, aga kas see oli õige tee?! Kas see oli õige tänav?!

Siis kuulis ta automürinat. See oli auto, see pöördus kõnnitee äärde ja juht silmitses teda. Autojuht silmitses teda,

sellepärast jooksis ta kiiremini, komistas kõnnitee servale ja kukkus sõiduteele, kuid tõusis uuesti. Ta jooksis, kõigevägem Kristus, ta jooksis, kuni tal polnud enam kopsudes õhku ja ta ei suutnud enam oma jalgade liikumist kontrollida. Ta tundis ennast peatumisvõimetuna pöördumas tänava laia kuristiku poole, millest äkki sai teda uputada ähvardav must mädajõgi.

Ta kuulis ähmaselt pidurite kriiksumist. Tuled pimestasid teda ning mehekogu kummardus tema kohale ja puudutas tema silmi. Ta ei hoolinud enam millestki. Selle asemel puhkes ta naerma. Ta naeris läbi vere, mis voolas tema suhu ja näole.

Ta naeris hüsteeriliselt, kui Jason Greenberg ta autosse kandis.

Ning siis läks maa, maailm, planeet, päikesesüsteem ja kogu galaktika hulluks.

Kümme

Õõ oli agoonja.

Hommik tõi kaasa mõninga reaalsuse, vähem küll Matlockile kui kahele inimesele, kes istusid tema juures, teine teisel pool voodit. Jason Greenberg, suured kurvad silmad langetatud, käed rahulikult rüpes risti, nõjatus oma toolil ettepoole. Patricia Ballantyne, käsi välja sirutatud, hoidis Matlocki laubal jahedat märga rätikut.

„Need lõntrused korraldasid teile põrguliku peo, sõber.”

„Tss!” sosistas tütarlaps. „Jätke ta rahule.”

Matlock laskis, nii hästi kui ta suutis, pilgul toas ringi käia. Ta oli Pati korteris, Pati magamistoas, Pati voodis.

„Nad andsid mulle hapet.”

„Meile pole vaja seda rääkida... Siin käis arst, kelle me Litchfieldist kutsusime. Tema ongi see kena mees, kellel te püüdsite silmamune peast välja suruda... Ärge muretsege, ta on föderaalteenistuses. Nimesid ei nimetatud.”

„Pat? Kuidas...”

„Sa oled väga armas happesööja, Jamie. Sa hüüdsid kogu aeg minu nime.”

„Ja see oli ka kõige mõistlikum,” segas Greenberg vahele. „Ei mingeid haiglaid. Ei mingeid ambulatoorsete patsientide nimekirju. Kena ja privaatne; hästi välja mõeldud. Ja te olete ka väga veenev, kui te vägivaldal tarvitate. Te olete põrgulikul kombel tugevam, kui ma arvasin. Eriti nii viletsa löök-pallimängija kohta.”

„Te poleks pidanud mind siia tooma. Kurat võtaks, Greenberg, te poleks tohtinud mind siia tuua!”

„Te unustate, et see oli teie enda idee...”

„Ma olin uimasti mõju all!”

„See oli hea idee. Mida te oleksite eelistanud? Kiirabihaiglat?... „Kes see seal kandraamil on, doktor? See, kes karjub.” ... „Oh, ainult abiprofessor Matlock, õde. Ta on happe-reisil.””

„Te saate aru, mis ma mõtlen! Te oleksite võinud mu koju viia. Kinni siduda.”

„Ma näen kergendustundega, et te ei tea happiest kuigi palju,” lausus Greenberg.

„Ta tahab öelda, Jamie...,” — Pat võttis tema käe pihku — „...et raskekujulisel juhul on hea, kui sinu juures on keegi, keda sa väga hästi tunnend. Vajalik on kindlustunne.”

Matlock vaatas tütarlapse ja siis Greenbergi poole. „Mis te talle rääkisite?”

„Et te olite nõus meid abistama; et me oleme tänulikud. Et teie abiga õnnestub meil võib-olla ära hoida tõsise olukorra veel tõsisemaks muutumist.” Greenberg rääkis monotoon-selt; oli ilmne, et midagi rohkemat ta öelda ei tahtnud.

„See oli väga mõistatuslik seletus,” ütles Pat. „Ta poleks sedagi andnud, kui ma ei oleks teda ähvardanud.”

„Ta oleks politseisse helistanud.” Greenberg ohkas, kurvad silmad veel kurvemad. „Ta oleks lasknud mu teie uimastamise eest luku ja riivi taha panna. Mul polnud valikut.”

Matlock naeratas.

„Miks sa seda teed, Jamie?” Pati jaoks polnud siin midagi lõbustavat.

„See mees juba ütles: olukord on tõsine.”

„Aga miks sina?”

„Sellepärast, et mina saan.”

„Mida? Lapsi üles anda?”

„Ma rääkisin teile,” ütles Jason. „Üliõpilased meid ei huvita...”

„Mis see „Lumumba Hall” siis on? „General Motorsi” filiaal või?”

„Ta on üks kontaktipunkt; leidub veel teisi. Ausalt, meel-samini ei oleks me selle seltskonnaga tegemist teinud; see on riskantne asi. Õnnetuseks pole meil valikut.”

„See on solvav.”

„Ma ei usu, et ma saan öelda palju niisugust, mida te solvavaks ei pea, miss Ballantyne.”

„Võib-olla mitte. Sest mina arvasin, et Föderaalset Juurd-lusbürool on teha midagi tähtsamat kui noori neegreid taga kiusata. Ilmselt ei ole.”

„Hei, kuule.“ Matlock pigistas tütarlapse kätt. Pat tõmbas selle ära.

„Ei, ma räägin tõsiselt, Jamie! Ei mingeid mänge, ei mingit radikaalset eputamist. Kõik kohad on siin uimasteid täis. On raskeid juhtumeid, aga enamik on üsna standardne. Me mõlemad teame seda. Miks siis on „Lumumba“ poisid nüüd äkki välja valitud?“

„Me ei tee neile poistele liiga. Me ainult aitame neid.“ Greenberg oli pikast ööst väsinud. Tema ärritus paistis välja.

„Mulle ei meeldi viis, kuidas teietaolised mehed inimesi aitavad, ja mulle ei meeldi see, mis Jamie'ga juhtus. Miks te ta sinna saatsite?“

„Ta ei saatnud mind. Ma korraldasin selle ise.“

„Miks?“

„See on liiga keeruline ja ma olen liiga omadega läbi, et seletada.“

„Oh, mr. Greenberg tegi seda juba. Ta seletas. Sa oled nende abiline, eks ole? Ise ei saa nad seda teha ja nad otsivad kena muretu mehe, kes seda nende eest teeb. Kogu risk on sinu kanda; ja kui kõik on lõppenud, ei usalda sind siin ülikoolis enam mitte keegi. Jamie, jumala pärast, siin on su kodu, su töö!“

Matlock vaatas tütarlapsele silma, tehes oma parima, et teda rahustada. „Mina tean seda paremini kui sina. Mu kodu vajab abi — ja see pole ka mäng, Pat. Ma arvan, et risk on seda väärt.“

„Ma ei püüa teeselda, et ma sellest aru saan.“

„Teil polegi võimalik sellest aru saada, miss Ballantyne, sest me ei saa teile nii palju rääkida, et see mõistlik tunduks. Te peate seda aktsepteerima.“

„Kas pean?“

„Ma palun sind seda teha,“ ütles Matlock. „Ta päästis mu elu.“

„Nii kaugele ma ei läheks, professor.“ Greenberg kehtas rääkides õlgu.

Pat tõusis. „Mina arvan, et ta lükkas su üle parda ja alles hiljem tuli talle meelde kõis visata... On sinuga kõik korras?“

„Jah,“ vastas Matlock.

„Ma pean minema; aga kui sa ei taha, siis ma ei lähe.“

„Ei, mine, mine. Ma helistan sulle hiljem. Aitäh ravitsemise eest.“

Tütarlaps heitis Greenbergile lühikese pilgu — see ei olnud sõbralik pilk — ja astus tualettlaua juurde. Ta võttis sealt harja, tõmbas sellega kiiresti läbi juuste ja seadis kohale oranži peapaela. Ta vaatas peeglist Greenbergi. Too vastas tema vaatele.

„See mees, kes mul järel käib, mr. Greenberg, kas see on teie mees?“

„Jah.“

„See asi ei meeldi mulle.“

„Mul on kahju.“

Pat pöördus ringi. „Palun, kas te olete hea ja kutsute ta ära?“

„Seda ei saa ma teha. Ma ütlen talle, et ta oleks vähem silmatorkav.“

„Saan aru.“ Tütarlaps võttis tualettlaualt rahakoti ning sirutas siis käe ja tõstis põrandalt oma lõõtsportfelli. Rohkem rääkimata väljus ta magamistoast. Mõni sekund hiljem kuulsid mehed, et korteri välisuks avati ja suleti kindla käega.

„Väga põikpäine noor daam,“ ütles Jason.

„Selleks on kaaluv põhjus.“

„Mida te öelda tahate?“

„Ma arvasin, et te, mehed, tunnete väga põhjalikult inimesi, kellega teil tegemist on...“

„Mind alles instrueeritakse. Mäletate, ma olen ainult ase-täitja?“

„Siis aitan ma teil aega kokku hoida. Viiekümne aastatel sõid makartistid Pati isa Riigidepartemangust välja. Ta oli muidugi väga ohtlik mees. Keelekonsultant. Palgatud ajalehti tõlkima.“

„Sitt.“

„Täpselt õige sõna, vend. Uuesti isa tööle ei võetud. Pat on eluaeg pidanud stipendiumidega läbi ajama; toidukapp on tühi. Telesuguste meeste suhtes on ta natuke tundlik.“

„Oh poju, küll teie oskate neid välja valida!“

„Mäletate, teie valisite minu välja!“

Matlock avas oma korteri ukse ja astus esikusse. Pat oli tube koristades tõhusat tööd teinud — nagu Matlock juba ette teadis. Isegi aknakardinad olid uuesti üles riputatud. Kell oli veidi kolm läbi — enamik päevast oli raisku läinud. Greenberg oli nõudnud, et nad sõidaksid Litchfieldi ja ta laseks arstil enese veel kord läbi vaadata. Otsus kõlas: vapsutatud, aga teovõimeline.

Nad tegid peatuse „Irvikus Kassis“, et lõunat süüa. Süües heitis Matlock alatasa pilke väikesele lauale, mille ääres neli päeva tagasi oli istunud Ralph Loring oma kokkuvolditud ajalehega. Lõuna oli vaikne. Mitte pinev — mehed tundsid end teineteise seltskonnas mugavalt —, aga vaikne, nagu oleks neil kummaldi liiga palju mõelda olnud.

Tagasiteel Carlyle'i ütles Greenberg Matlockile, et too

jääks oma korterisse, kuni Greenberg temaga ühendusse astub. Washington ei ole mingeid uusi juhtnööre andnud. Seal töötakse uut informatsiooni läbi ja seni, kuni sealt antakse nõusolek tema edasiseks asjasse sekkumiseks, tuleb tal olla SMV — see oli termin, mida inglise kirjanduse professoril oli raske seostada täiskasvanud inimestega: strateegiliselt mängust väljas.

Ja ongi hea, mõtles ta. Tal oli omaenese strateegia, mille üle mõelda — Lucas Herron. „Suur vana lind“, ülikooli eakas poliitik. Oli aeg temaga ühendusse astuda, teda hoiatada. See vana mees oli oma keskkonnast välja sattunud ja mida kiiremini ta sinna tagasi tõmbub, seda parem kõigile — Carlyle kaasa arvatud. Kuid Matlock ei tahtnud talle helistada ega temaga formaalset kohtumist kokku leppida — tarvis oli tegutseda peenemalt. Ta ei tahtnud vana Lucast alarmeerida, lasta tal valede inimestega rääkida.

Matlock sai aru, et ta toimib teatavas mõttes Herroni kaitsjana. Selle eeldus oli, et Herron pole tõsiselt asjasse segatud. Matlock pidas aru, kas tal on õigus seda eeldada. Teisest küljest ei andnud ükski tsivilisatsiooni standard talle õigust eeldada midagi muud.

Telefon helises. Greenberg ei saa see olla, mõtles ta. Greenbergist oli ta just äsja kõnnitee ääres lahku läinud. Ta lootis, et see pole Pat; Patiga ei olnud ta veel valmis rääkima. Ta tõstis vastu tahtmist toru kõrva juurde. „Halloo!“

„Jim! Kus sa olid!? Ma olen hommikul kella kaheksast peale helistanud! Ma olin nii kuradima mures, et käisin kaks korda seal. Majahoidjalt sain su võtme.“ See oli Sam Kressel. Tema hääl kõlas nii, nagu oleks Carlyle kaotanud ülikooli õigused.

„Asi on liiga keeruline, et sellest praegu rääkida, Sam. Saame hiljem kokku. Ma tulen pärast õhtusööki sinu juurde.“

„Ma ei tea, kas ma jõuan nii kaua oodata. Jeesus! Mis kurat sulle sisse läks?“

„Ma ei saa aru.“

„Eile õhtul „Lumumbas“!“

„Millest sa räägid? Mida sa kuulnud oled?“

„See must vördjas Adam Williams esitas sinu peale kaebuse ja süüdistas sind enam-vähem kõiges peale orjanduse propagandimise. Nagu ta ütles, ei pöördunud ta politsei poole ainult sellepärast, et sa olid maani purjus! Alkohol muidugi paljastas su teeskluse ja näitas selgelt, missugune rassist sa oled!“

„Mis?!“

„Sa lõhkused mööblit, peksid mitut üliõpilast, löid aknaid puruks...“

„Sa tead neetult hästi, et see jutt on härjasitt!“

„Seda ma arvasin.“ Kressel tasandas häält. Ta hakkas rahunema. „Aga sellest, et mina seda tean, pole mingit abi — kas sa ei saa aru? See on niisugune asi, mida me peame vältima. Polarisatsioon! Niipea kui valitsus ennast mõne ülikooli ellu segab, järgneb sellele otsekohe polarisatsioon.“

„Kuula mind. Williamsi kaebus on peibutis — kui see on õige sõna. See on maskeering. Nad andsid mulle eile õhtul ülmastit. Ma ei tea, kus ma praegusel silmapilgul oleksin, kui poleks olnud Greenbergi.“

„Oh jumal!... „Lumumba“ on su nimekirjas, eks ole? Just seda on meil vaja. Mustad tõstavad kisa, et neid kiusatakse taga. Kristus ise teab, mis siis juhtub.“

Matlock püüdis rahulikult rääkida. „Ma tulen kella seitsme paiku. Ära võta midagi ette, ära ütle midagi. Mul tuleb praegu kõne lõpetada. Greenberg pidi mulle helistama.“

„Oota üks minut, Jim! On veel midagi. See Greenberg... Ma ei usalda teda. Ma ei usalda kedagi neist. Ära ainult unusta, et sa pead Carlyle'i suhtes lojaalne olema...“ Kressel peatus, kuid ta polnud veel lõpetanud. Matlock sai aru, et tal tuli sõnadest puudus.

„Imelik, et sa nii ütled.“

„Ma arvan, et sa tead, mis ma mõtlen.“

„Ei ole kindel, et tean. Minu arvates pidime me koostööd tegema...“

„Mitte ülikooli lõhkikärastamise hinnaga!“ Kolledžite dekaan näis olevat peaaegu hüsteeriline.

„Ära muretse,“ ütles Matlock. „Ega ta ei kärise. Hiljem näeme.“ Matlock pani telefonitoru ära, enne kui Kressel jõudis veel midagi lausuda. Tema vaim vajas mõningat puhkust ja Kressel ei lasknud kunagi kellelgi puhata, kui asi puutus tema tegevusvaldkonda. Sam Kressel oli omal moel niisama sõjakas kui iga ekstremist ja kaldus võib-olla kiiremini kisa tõstma, et talle on liiga tehtud.

Need mõtted viisid Matlocki veel ühele kaalutlusele — kahele kaalutlusele. Neli päeva tagasi oli ta Patile öelnud, et ta ei taha muuta Saint Thomase saarele sõitmise plaani. Carlyle'i semestrivaheaeg — kümme lühikest päeva aprilli lõpus — pidi algama kolme päeva pärast, laupäevaste loengute järel. Olemasolevatel asjaoludel ei tulnud Saint Thomas kõne alla — kui just Washington ei kavatsenud teda erru saata, ja selles ta kahtles. Ta otsustas, et kasutab ettekäändena vanemaid. Pat saab aru ja tunneb isegi kaasa. Teine mõte puutus tema õppetöösse. Sellega oli ta maha jäänud. Tema laud oli üliõpilaste kirjatöid täis kuhjunud. Ja hommikupoolikul oli ta kaks loengut pidamata jätnud. Oma üliõpilaste pärast ta eriti ei muretsenud — ta tavatses sügisel ja talvel

peale suruda ning kevadel ohje lõdvendada —, aga ta ei tahtnud lisada kütust niisugustele lõketele, nagu seda oli Williamsi valekaebus. Abiprofessori mitteilmumine loengutele tekitas keelepeksu. Järgmisel kolmel päeval oli tema loengukoormus keskmine — kolm, kaks ja kaks tundi. Töö organiseerimise kavatses ta hiljem ette võtta. Enne kella seitset aga oli tal tarvis leida Lucas Herron. Kui Greenberg helistab tema äraoleku ajal, siis veeretab ta süü ühele unustatud nõupidamisele.

Ta otsustas duši all käia, habet ajada ja ümber rõivastuda. Jõudnud vannituppa, kontrollis ta liivakasti. Korsika dokument oli seal — ta teadis, et see seal on.

Habe aetud ja duši all käidud, läks Matlock magamistuppa, et seal rõivaid valida ja oma tegevusplaani üle järele mõelda. Ta ei teadnud Herroni päevakava, aga oli lihtne kindlaks teha, kas Lucasel on mingeid pärastlõunasi loenguid või seminare. Kui ei, siis teadis Matlock, kus asub Herroni maja; autoga sinna sõitmiseks kulus umbes viisteist minutit. Herron elas ülikoolist kaheksa miili kaugusel vähese liiklusega tänava ääres, kunagise Carlyle'i mõisa maa-alal. Herroni maja oli endine tõllakuur. See asus kaugel, aga nagu Lucas öelda tavatses: „Kui oled kord sinna jõudnud, siis on asi seda väärt.“

Matlocki mõtisklused katkestas uksekoputi kiire trummeldus. Ühtlasi hirmutas see teda — ta tundis, et ahmib õhku; see oli häiriv.

„Kohe tulen,“ hüüdis ta valget spordisärki üle pea tõmmates. Ta läks paljajalu eesukse juurde ja avas selle. Tal oli võimatu oma vapustust varjata. Ukse taga seisis Adam Williams — üksi.

„Tere päevast.“

„Jeesus!... Ma ei tea, kas lüüa teil otsekohe hambad kurku või kutsuda enne politsei! Mida põrgut teil vaja on? Kressel helistas mulle juba, kui te seda kontrollida tahate.“

„Palun lubage, et ma teiega räägin. Ma teen kiiresti.“ Neeger rääkis tungivalt, püüdes Matlocki arvates oma hirmu varjata.

„Tulge sisse. Ja tehke kiiresti.“ Matlock virutas ukse kinni, kui Williams temast mööda esikusse astus. Neeger pöördus ja püüdis naeratada, aga tema pilgus polnud mingit huumorit.

„Selle kaebuse pärast on mul kahju. Tõeliselt kahju. See oli ebameeldiv paratamatus.“

„Niisugust kaupma ei osta ja teie ei saa seda mulle müüa! Mida oleks Kressel pidanud teie arvates tegema? Tirima mu juhatuse ette ja mulle sulle sappa panema? Kas te arva-

site, et ma heidan lihtsalt maha ja mängin uksematti? Te olete neetud maniakk!“

„Me ei arvanud, et midagi juhtub. Just sellepärast tegimegi seda... Me ei teadnud, kuhu te läksite. Te ju kadusite ära. Võiks öelda, et meil polnud muud võimalust kui asuda pealetungile ja hiljem möönda, et tegemist on ebameeldiva arusaamatusega... See pole uus taktika. Ma saadan Kresselile teise ettekande ja lükkan eelmise ümber — aga mitte täielikult. Paari nädala pärast on kõik unustatud.“

Matlock raevutses. Seda põhjustas niihästi Williamsi hoiak kui ka südametunnistusetu pragmatism. Aga kui ta rääkima hakkas, ei kõrgendanud ta häält. „Kaduge siit. Te olete mulle vastik.“

„Oh, jätke jutt, mees! Kas me pole teile alati vastikud olnud?!“ Matlock oli tabanud hella kohta ja Williams reageeris sellele. Aga niisama äkki talitses ta end. „Ärme vaidleme teoreetilise tegelikkuse üle. Lubage, et ma räägin asjast ja lähen siis ära.“

„Igatahes.“

„Hea küll. Kuulake mind. Ükskõik, mida Dunois teilt tahab, andke see talle!... Täheandab, andke see mulle ja ma toimetan selle edasi. Ma ei räägi kahekeelselt; see on äärmise vajaduse keel!“

„Liiga sile jutt. Ei lähe läbi. Miks peaks mul olema midagi, mida vend Julian tahab? Kas ta ütles seda? Miks ta ise ei tule?“

„Vend Julian ei jää kauaks ühte kohta. Tema talendi järele valitseb suur nõudmine.“

„Ta lavastab kikuju puberteedirituaale?“

„Teate, seda teeb ta tõepoolest. See on hobi.“

„Saatke ta minu juurde.“ Matlock möödus Williamsi eest ja astus kohvilaua äärde. Ta sirutas käe ja võttis laualt pooliku sigaretipaki. „Me hakkame mõtteid vahetama assotsiatiivsetest kehaliigutustest. Mul on põrgulikult hea kuueteistkümnenda sajandi rahvatantsude kogu.“

„Rääkige tõsiselt. Aega ei ole!“

Matlock süütas sigareti. „Minul on aega nii palju kui kulub. Ma lihtsalt tahan vend Juliani veel kord näha; ma tahan lasta ta vangi panna.“

„Ei mingit võimalust! Ei mingit võimalust. Ma olen siin teie pärast! Kui ma ilma selleta ära lähen, ei saa ma seda kontrollida!“

„Kas need kaks asesõna vastavad ühele või kahele nimisõnale?“

„Oh, te olete võimatu! Te olete lihtsalt võimatu! Kas te teate, kes Julian Dunois on?“

„Borgia perekonna liige? Etioopia harust?”

„Jätke järele, Matlock! Tehke, mis ta ütleb! Inimesed võivad kannatada saada. Seda ei taha keegi.”

„Ma ei tea, kes Dunois on, ja see ei huvita mind eriti. Ma tean ainult seda, et ta andis mulle uimastit ja tungis mulle kallale ja avaldab salkkonnale lastele ohtlikku mõju. Peale selle kahtlustan ma, et ta laskis mu korterisse sisse murda ja paljud mu isiklikud asjad hävitada. Ma tahan lasta ta isoleerida. Teist ja minust.”

„Olge mõistlik, palun!”

Matlock astus kiiresti aknakardinate juurde ja rebis need hooga liigutusega eest ära, tuues nähtavale purunenud klaasi ja väändunud metalli.

„Kas see on vend Juliani visiitkaart?”

Adam Williams jõllitas ilmselt rabatuna hävitustöö järgi.

„Ei, mees. Absoluutselt ei. See pole Juliani stiil... See pole isegi minu stiil. Seda tegi keegi teine.”

Üksteist

Lucas Herroni maja juurde viiv tänav oli täis talvel tekkinud auke. Matlock kahtles, kas Carlyle'i linnavõimudest oli nende täitjat; liiga paljudel teistel, elavama liiklusega tänavatel oli veel näha Uus-Inglismaa talvekülmade tagajärjel. Vanale tõllakuurile lähenedes vähendas ta oma „Triumph'i” kiiruse napi kümne miilini tunnis. Põrutused olid tugevad ja ta tahtis võimalikult vaikselt Herroni majani jõuda.

Arvates, et Jason Greenberg laseb teda võib-olla jälitada, valis Matlock pika tee — ta sõitis mööda paralleeltänavat neli miili põhja poole ja tegi siis tagasipöörde Herroni tänavale. Tema järel ei tulnud kedagi. Lähimad majad olid Herroni omast mõlemal pool saja jardi kaugusel, tänava vastasküljel maju polnud. Oli olnud juttu selle piirkonna täisehitamisest, samuti nagu oli räägitud Carlyle'i ülikooli laiendamisest, aga kummastki projektist polnud asja saanud. Esimene olenes tegelikult teisest ja igasugused olulised füüsilised muudatused Carlyle'i ülikoolis leidsid vilistlaste tugevat vastuseisu. Vilistlastega tegelemine oli Adrian Sealfonti rist.

Matlocki üllatas Herroni kodu muretu rahulikkus. Ta polnud seda maja kunagi varem lähemalt silmitsenud. Ta oli Lucase umbes tosin korda koosolekutelt koju sõidutanud, aga alati oli tal olnud kiire. Ta polnud kunagi vastu võtnud Lucase kutset sisse astuda ja midagi rüübata ning sellepärast oli ka maja sisemus talle võõras.

Ta väljus autost ja lähenes vanale telliskivihoonele. See oli kõrge ja kitsas; luitunud, tuhandete luuderohuvartega kaetud kivid suurendasid isolatsioonitunnet. Majaesisel avaral muruplatsil kasvas kaks täies kevadises õieehtes jaapani paju, nende purpurpunased õied laskusid suurte kaarjate kaskaadidena maapinna poole. Muru oli pügatud ja põõsastik kärbitud, kõnniteedel läikis valge kruus. Seda maja ja maatükki armastati ning nende eest hoolitseti, kuid ometi tekkis tunne, et neid ei jagatud kellegagi. See oli ühe inimese, mitte kahe inimese või perekonna töö, mis oli tehtud ainult selle inimese jaoks. Ja siis meenus Matlockile, et Lucas Herron polnud kunagi abiellunud. Räägiti vältimatuid lugusid kaotatud armastusest, traagiliselt surmast ja isegi ärajooksnud pruudist, aga iga kord, kui Lucas Herron niisugustest nooruslikest romantiseeringutest kuulis, vastas ta naerukihinaga ja enese nimetamisega „liiga isekaks meheks.”

Matlock tõusis mööda lühikest treppi ukse juurde ja helistas kella. Ta püüdis harjutada sissejuhatavat naeratust, aga see oli võlts; sellest ei tulnud midagi välja. Tal oli hirm.

Uks avanes ja pikakasvuline valgete juustega Lucas Herron, jalas kortsunud püksid ning seljas pooleldi lahti nõõbitud lumesinine särk, vaatas talle üksisilmi otsa.

Möödus vähem kui sekund, enne kui Herron rääkima hakkas, aga selle lühikese hetke vältel sai Matlock aru, et ta oli eksinud. Lucas Herron teadis, miks ta oli tulnud.

„Ohoo, Jim! Tulge sisse, tulge sisse, mu poiss. Meeldiv üllatus.”

„Täna teid, Lucas. Loodetavasti ma ei sega.”

„Hoopiski mitte. Tegelikult tulite te täpselt õigel ajal. Ma teen alkeemilisi katseid. Džinnist ja värskest puuviljamahlast „Collinsiga”. Nüüd ei ole mul vaja üksi katsetada.”

„Kõlab huvitavalt.”

Seestpoolt oli Herroni maja täpselt niisugune, nagu Matlock oli arvanud — samasugune nagu rohkem kui kolmekümne aasta pärast oleks võinud olla tema enese maja, kui ta oleks nii kaua üksi elanud. Peaaegu viiekümne aasta jooksul oli sinna sajast eri allikast kogunenud arvukate üksteisega mitte seoses olevate asjade kirev segu. Ainus ühine teema oli mugavus; stiili, perioodi ega kooskõla polnud silmas peetud. Mitu seinu oli kaetud raamatutega, ülejäänutel rippusid suurendatud fotod välismaistest paikadest, mida arvatavasti oli külastatud akadeemiliste puhkuste ajal. Tugitoolid olid paksud ja pehmed, lauad paiknesid kääulatuses — kõik see andis Matlocki arvates tunnistust teadlikust poissmehepõlvest.

„Varem ei ole te vist siin käinud — ma mõtlen majas sees.”

„Ei, ei ole. Siin on väga kena. Väga mugav.“

„Jah, seda küll. Mugav. Istuge siia, ma lõpetan segamise ja toon maitsta.“ Herron suundus läbi elutoa arvatava köögi-ukse poole, kuid peatus siis ja pöördus ringi. „Nagu ma väga hästi tean, ei sõitnud te kogu seda pikka teed ainult selleks, et vanale mehele kokteilitunnil seltsiks olla. Aga mul on siin majas kindel reegel: enne igasugust tõsist jutuajamist vähemalt üks naps — kui religioon ja veendumused seda võimaldavad.“ Ta naeratas ning arvutud kurrud tema silmade ümber ja meelekohtadel muutusid selgemini märgatavaks. Ta oli vana, vana mees. „Muuseas, te näete välja hirmus tõsine.“ Collins lõdvendab pinget, seda võin ma teile lubada.“

Enne kui Matlock jõudis vastata, väljus Herron kiiresti uksest. Istumise asemel läks Matlock lähima seina äärde, kus oli väike kirjutuslaud ja selle kohal pool tosinat igasuguse märgatava süsteemita paigutatud fotot. Mõned neist kujutasid Stonehenge'i ning olid tehtud ühest ja samast kohast nii, et loojuv päike paistis dramaatiliselt erisuguste nurkade all. Ühel fotol olid näha rannakaljud, kaugelt paistvad mäed ja ranna lähedal ankrus seisvad kalapaadid. See võis olla tehtud kusagil Vahemeremaal, võib-olla Kreekas või mõnel Traakia saarel. Ja siis tuli üllatus. Paremal pool paiknes madalal, lauast ainult mõne tolli kõrgusel väike foto puutüve kõrval seisvast pikakasvulisest saledast jalaväehvitserist. Tema selja tagant paistis džunglit meenutav lopsakas lehestik, kahel pool olid näha mõned ähmased inimkogud. Ohvitseril polnud kiivrit peas, tema särk oli higist märg ja suur parem käsi hoidis automaadipära. Ohvitseri vasakus käes oli kokkumurtud paberileht — see nägi välja nagu kaart — ja ta oli ilmselt äsja mingile otsusele jõudnud. Ta vaatas üles, just nagu mingi kõrge maa-ala poole. Nägu oli pinev, kuid ei väljendanud erutust. See oli hea ja tugev nägu. See kuulus mustajuukselisele keskealisele Lucas Herronile.

„Ma hoian seda vana fotot meenutuseks, et aeg pole alati olnud nii laastav.“

Matlock ajas enese kohkunult sirgu. Lucas oli tagasi tulnud ja teda ootamatult tabanud. „See on hea pilt. Nüüd tean ma, kes tegelikult tolle sõja võitis.“

„Selles pole mingit kahtlust. Kahjuks polnud ma varem sellest saarest midagi kuulnud ega ole temast kuulnud ka hiljem. Keegi ütles, et see oli üks Saalomoni saartest. Viiekümnendatel aastatel lasti see vist õhku. Ega selleks palju vaja polnud. Paarist paugutist piisas. Võtke.“ Herron astus Matlocki juurde ja ulatas talle klaasi.

„Aitäh. Te olete liiga tagasihoidlik. Ma olen lugusid kuulnud.“

„Mina ka. Need jätsid mulle pagana sügava mulje. Mida vanemaks ma saan, seda paremaks lood muutuvad... Me võiksime minna ja tagaõues istuda. Toas olemiseks on ilm liiga ilus.“ Herron hakkas vastust ootamata minema ja Matlock järgnes talle.

Nagu maja ees, nii ka taga oli kõik piinlikus korras. Kivi-plaatidega sillutatud õues seisid mugavad kummipunutisega rannatoolid ja nende kõrval väikesed lauad. Keset sillutist oli päikesevarju all suur sepistatud rauast laud. Õuesillutisele järgnes hästi pügatud tihe muru. Siin-seal kasvasid üleskaevatud tüveümbrusega kirsskontpuud ning kahel pool ulatusid muruplatsi lõpuni, umbes saja jala kauguseni lillede — peamiselt rooside — read. Muruplatsi lõpus aga kadus järsku pastoraalne efekt. Akki olid seal suured puud ning tihedad, murdunud okstega, omapead kasvavad aluspõõsad. Külgedel oli pilt sama. Hoolitsetud tagamuru ümbritses distsiplineerimatus looduslikus seisundis olev mets.

Lucas Herroni ümber oli eemaletõrjuv roheline müür.

„Te peate tunnistama, et see on hea jook.“ Mõlemad mehed istusid.

„On küll. Te teete minust džinni poolehoidja.“

„Džinn kõlbab ainult kevadel ja suvel. Muul ajal mitte... Hea küll, noormees, reeglist on kinni peetud. Mis tõi teid Haigrupessa““?

„Ma arvan, et te aimate.“

„Aiman?“

„Archie Beeson.“ Matlock jälgis vana meest, aga Herroni tähelepanu oli koondunud kokteiliklaasile. Ta ei reageerinud millegagi.

„See noor ajaloolane?“

„Jah.“

„Temast saab kunagi hea õpetaja. Kena väike naisuke on tal ka.“

„Kena... ja minu arvates kergemeelne.“

„See ainult näib nii, Jim.“ Herron kihistas naeru. „Ma poleks iialgi arvanud, et teil on niisugused Victoria ajastu vaated... Kui inimene saab vanemaks, siis suureneb tohutul määral tema sallivus himude vastu. Ja nende äratamise süütute vahendite vastu. Küll te näete.“

„Kas see ongi võti? Sallivus himude vastu?“

„Mis võti?“

„No kuulge. Ta tahtis tol õhtul teiega ühendust saada.“

„Jah, seda küll. Ja teie olite seal... Nagu ma aru saan, jättis teie käitumine üht-teist soovida.“

„Mu käitumine oli nii arvestatud, et see mulje jääks.“ Esimest korda reetis Herroni käitumine mure jälgi. Sellest

vaevumärgatav reaktsioon — silmade kiire pilkumine.

„See oli laiduväärne.“ Herron rääkis tasase häälega ja silmitsees oma imposantset rohelist müüri. Päike oli laskumas kõrgete puude taha; murule ja õuesillutisele langesid pikad varjud.

„See oli vajalik.“ Matlock nägi, et vana õppejõu nägu võpatas valust. Ja siis meenus talle, kuidas ta ise oli reageerinud Adam Williamsi sõnadele, et valekaebuse saatmine Sam Kresselile tema käitumise kohta „Lumumba Hallis“ oli „ebameeldiv paratamatus“. Paralleel tegi haiget.

„See poiss on hädas. Ta on haige. See on haigus ja ta püüab ennast ravida. See nõuab julgust... Praegu pole aeg Gestapo taktikat rakendada.“ Herron rüüpas oma klaasist suure lonksu, tema vaba käsi pigistas tooli käetuge.

„Kuidas te sellest teada saite?“

„Võib-olla ei saa ma allikat avaldada. Ütleme, et ma kuulsin seda ühelt meie lugupeetavalt kaastöötajalt — meditsiinalal —, kes pani tähele sümptomeid ja hakkas muret tundma. Mis tähtsus sellel on? Ma püüdsin poissi aidata ja olen valmis seda veel tegema.“

„Ma tahaksin seda uskuda. Nimelt seda tahtsin ma uskuda.“

„Mis teile uskumise nii raskeks teeb?“

„Ma ei tea... Miski, mis juhtus eesuksel mõni minut tagasi. Võib-olla see maja. Ma ei oska öelda... Ma olen teie vastu täiesti aus.“

Herron naeris, kuid vältis ikka veel Matlocki pilku. „Te olete liiga süvenenud Elizabethi aega. „Hispaania tragöödia“ vandenõud ja vastusepitsused... Te, noored ülikooli ristsõdalased, peaksite lõpetama katsed amatöördetektivi mängida. Te lihtsalt puhute selle asja liiga suureks.“

„See pole tõsi. Ma ei ole ülikooli ristsõdalane. Sellesse seltskonda ma ei kuulu ja minu arvates teate te seda.“

„Mis siis mängus on? Isiklik huvi? Poisi vastu. Või tema naise vastu?... Vabandage, seda poleks ma pidanud ütleva.“

„Mul on hea meel, et te seda ütlesite. Virginia Beeson vastu pole mul mitte mingit huvi — seksuaalset ega muud. Ehkki ma ei oska kujutleda, mida muud veel olla saaks.“

„Siis näitlesite te üsna tublisti.“

„Igatahes. Ma rakendasin äärmisi abinõusid, et Beeson ei saaks teada, miks ma seal olen. Asi oli nii tähtis.“

„Kellele?“ Herron pani klaasi parema käega aeglaselt lauale, tema vasak käsi pigistas ikka veel tooli käetuge.

„Inimestele väljaspool meie ülikooli. Washingtoni meestele. Föderaalvõimudele...“

Lucas Herron tõmbas äkki pikalt läbi nina hinge. Tema näost kadus Matlocki silma all värv. Kui ta rääkima hakkas,

legi ta seda peaaegu sosinal.

„Mida te räägite?“

„Seda, et minu poole pöördus üks mees Kohtuministeeriumist. Informatsioon, mis ma temalt sain, oli hirmutav. Miski polnud välja mõeldud ega üle dramatiseeritud. Andmed olid otsesed. Mulle anti vaba valik, kas teha koostööd või mitte.“

„Ja te nõustusite?“ Herroni vaikselt lausunud sõnad väljendasid usumatust.

„Minu arvates polnud mul teist võimalust. Mu noorem vend...“

„Teie arvates polnud teil teist võimalust?“ Herron tõusis oma toolilt, tema käed hakkasid värisema ja tema hääle pinevus kasvas. „Teie arvates polnud teil teist võimalust?!“

„Ei.“ Matlock jäi rahulikuks. „Sellepärast tulingi ma siia. Et teid hoiatada, vana sõber. See on palju sügavam — palju ohtlikum...“

„Teie tulite siia, et mind hoiatada?! Mida te tegite? Kõige püha nimel, mida te tegite?... Nüüd kuulake mind! Kuulake, mis ma ütlen!“ Herron taandus ja pörkas vastu tooli kõrval olevat väikest lauda. Ta paiskas selle vasaku kae hoobiga õuesillutise plaatidele küljeli. „Jätke see, kas kuulete mind! Mingi tagasi ja ärge öelge neile mitte midagi! Mitte midagi pole olemas! See on... see on kõik ainult nende kujutluses! Ärge puudutage seda! Jätke see!“

„Ei saa,“ ütles Matlock leebelt, tundes äkki selle vana mehe pärast hirmu. „Isegi Sealfont peab nõustuma. Ta ei saa kauem selle vastu võidelda. See on olemas, Lucas...“

„Adrian! Adrianile on räägitud?... Oh jumal, kas te teate, mis te teete? Te hävitate nii palju. Nii paljud, paljud... Mingi siit ära! Mingi ära! Ma ei tunne teid! Oh Jeesus! Jeesus!“

„Lucas, mis on?“ Matlock tõusis ja astus mõned sammud Herroni poole. Too jätkas paaniliselt taandumist.

„Ärge tulge mulle lähedale! Ärge puudutage mind!“

Herron pöördus ja hakkas jooksuma, nii hästi kui tema vanad jalad suutsid teda üle muru kanda. Ta komistas, kukkus maha ja ajas enese uuesti jalule. Ta ei vaadanud tagasi. Selle asemel jooksis ta kogu jõust metsaserva poole. Ja siis kadus ta oma suure roheline müür taha.

„Lucas! Taeva pärast!“ Matlock tormas Herronile järele ja jõudis ainult mõni sekund pärast teda metsaserva. Aga Herron polnud kusagil näha. Matlock lükkas äärmised taimed teelt kõrvale ja sisenes lopsakasse lehestikumassi. Oksad piitsutasid teda ja suurte umbrohtude keerukad põimikud kammitsesid

tema jalgu, kui ta tihedasse metsa tungis.

Herron oli kadunud.

„Lucas! Kus te olete?”

Vastust ei tulnud, kostis ainult häiritud taimestiku sahin tema selja taga. Kumardudes, küürutades ja ennast teed tõkestavatest rohelistest barjääridest külgepidi mööda surudes läks Matlock kaugemale metsa. Lucas Herronist polnud mingit märki, mingit häält.

„Lucas! Jumala pärast, Lucas, vastake mulle!”

Ikka ei mingit vastust, ei mingit vihjet Herroni asukohale.

Matlock püüdis ringi vaadata, et leida lehestikus mingit lõhet, mingit teed edasiminekuks. Seda polnud. Näis, nagu oleks Lucas ühel silmapilgul olemas olnud ja järgmisel hetkel aurustunud.

Ja siis kuulis ta seda. See kostis ebaselgelt, just nagu igast küljest, kaikudes tasa mingist tundmatust allikast. See oli sügav kurguhäälne oie, kaeblik hala. See oli lähedal ja ometi kaugel tihedas lehestikus. Ja siis hala nõrgenes ning muutus kaeblikuks nuukseks. Nuukseks, mille katkestas üksainus selgelt ja vihkamisega öeldud sõna.

See sõna oli —

„Nimrod...”

Kaksteist

„Kurat võtaks, Matlock! Ma ütlesin teile, et olge paigal kuni ma teiega ühendusse astun!”

„Kurat võtaks, Greenberg! Kuidas te mu korterisse sisse saite?!”

„Te pole lasknud akent parandada.”

„Teie pole ennast pakkunud kulusid katma.”

„Me oleme tasa. Kus te olite?”

Matlock viskas autovõtmed kohvilauale ja heitis pilgu nurgas seisvale lõhutud stereogramfonile. „See lugu on keeruline ja mulle tundub, et... pateetiline. Ma räägin teile kõik, kui olen ühe napsi võtnud. Eelmist napsi ei saanud ma lõpuni juua.”

„Valage mulle ka. Minul on ka üks lugu ja minu oma on päris kindlasti pateetiline.”

„Mida te joote?”

„Ma joon üldiselt väga vähe, nii et ükskõik, mis teil on.”

Matlock vaatas eesaknast välja. Kardinal vedelesid põrandal, kuhu ta nad Adam Williamsi külaskäigu ajal oli rebunud. Päike oli nüüd peaaegu loojas. Kevadpäev oli lõpul. „Ma

pigistan mõned sidrunid ja segan värske mahlaga „Tom Collins”.”

„Teie toimik ütleb, et te joote burbooni. *Sour mash'i*.”

Matlock vaatas föderaalagendile otsa. „Ah nii?”

Greenberg järgnes Matlockile kööki ja jälgis sõnatult joogi segamist. Matlock ulatas föderaalagendile klaasi.

„Näib olevat peen jook.”

„Ei ole... Kumb räägib oma pateetilise loo enne?”

„Ma tahan muidugi teie lugu kuulda, aga olemasolevatel asjaoludel on minu omal eesõigus.”

„Kõlab pahaendeliselt.”

„Ei. Lihtsalt pateetiliselt... Ma alustan küsimusega, kas te tahate teada, kus ma olin pärast seda, kui te mu autost välja astusite.” Greenberg nõjatus vastu köögilauda.

„Mitte eriti, aga te räägite mulle niikuinii.”

„Jah, räägin küll. See on osa paatosest. Ma olin teie kohalikul lennuväljal — Bradley Fieldil — ja ootasin reaktiivlennukit, mille Kohtuministeerium mõni tund tagasi Dullesi lennuväljalt teele saatis. Lennukis oli mees, kes tõi mulle kaks kinnipitseeritud ümbrikku, mille eest mul tuli allkiri anda. Siin nad on.” Greenberg pistis käe jakitaskusse ja tõmbas välja kaks piklikku ümbrikku. Ta pani ühe ümbriku lauale ja asus teist avama.

„Nad näevad välja väga ametlikud,” ütles Matlock, nihutas enese valamu kõrvale lauaservale istuma ja laskis oma pikad jalad kapiuste ette rippu.

„Ametlikumad nad olla ei saa... Selles ümbrikus on kokkuvõtte meie järeldustest, mis rajanevad informatsioonil, mille te meile... mulle andsite. See lõpeb spetsiifilise soovitusena. Mul on lubatud selle ümbriku sisu teile oma sõnadega edasi anda, kui ma kõik faktid teatavaks teen...”

„Kaks punkti Jason Greenbergile.”

„Selle, mis on teises ümbrikus,” jätkas föderaalagent Matlocki vahelesegamist tähele panemata, „peatate te teada saama sõna-sõnalt. Teil tuleb see — vajaduse korral — põhjalikult läbi lugeda ja selle vastuvõetavust, kui see on vastuvõetav, oma allkirjaga kinnitada.”

„Taga paremaks asi läheb. Kas ma kandideerin Senatisse?”

„Ei, kuhugi mujale... Ma alustan, nagu instruksioon ette näeb.” Greenberg heitis pilgu lahtimurtud paberilehele ja vaatas siis Matlockile otsa. „See mees, kellega teil „Lumumba Hallis” tegemist oli — Julian Dunois *alias* Jacques Devereaux, Jesus Lambert ja tõenäoliselt veel mitu nime, mida me ei tea — on neegrite sõjaka vasakäärmuse juriidiline strateeg. Termin juriidiline strateeg hõlmab kõike kohtumaniplatsioonidest kuni provokatsioonideni. Kui ta tegeleb esimes-

tega, siis kasutab ta nime Dunois, kui teistega, siis mitmesuguseid varjunimesid. Tema tegevusbaasid on geograafiliselt ebatavalised. Alžiir, Marseille, Kariibi mere piirkond — kaasa arvatud Kuuba —, me kahtlustame, et ka Hanoi ja tõenäoliselt Moskva. Võib-olla isegi Peking. Ühendriikides on tal legaalne advokaadikontor üla-Harlemis ja filiaal läänerannikul, San Franciscos... Tavaliselt hoidub ta tagaplaanile, aga kui ta ennast kusagil näitab, siis järgnevad sellele enamasti halvad uudised. Ütlema tagi on selge, et kohtuminister on ta võtnud ebasoovitavate isikute nimekirja, ja tänapäeval pole see enam respektabel..."

"Tänapäeval," segas Matlock vahele, "kuuluvad sellesse nimekirja peaaegu kõik, kes on AT&T-st* vasakpoolsemad."

"Kommentaare ei ole. Jätkame. Dunois' päevavalgele ilmumine selles operatsioonis annab sellele ulatuse, mida me ette ei näinud — uue aspekti, mida me varem ei arvestanud. See läheb kaugemale sisemaistest seaduserikkumistest ning ulatub rahvusvahelise kuritegevuse ja/või õõnestustöö valdkonda. Või kujutab enesest mõlema kombinatsiooni. Võttes arvesse fakti, et teile anti uimastit, teie korterisse murti sisse, selle sisustus lõhuti ja miss Ballantyne'i ähvardati kaudselt — ärge hellitage lootust, et seda ei tehtud —, võttes arvesse kõike seda, soovitatakse teile järgmist. Lõpetage igasugune edasine osavõtt sellest uurimisest. Selle jätkamine ületaks mõistliku riski piirid." Greenberg langetas paberilehe lauale ja rüüpas oma klaasist mitu lonksu. Matlock kõlgutas jalgu kapiuste ees aeglaselt edasi-tagasi. "Mis te selle kohta ütlete?" küsis Greenberg.

"Ma pole kindel. Mulle näib, et te ei ole veel lõpetanud."

"Tahaksin olla. Selles punktis. Olukorra hinnang on täpne ja minu arvates peaksite te nõuannet kuulda võtma. Astuge mängust välja, Jim."

"Enne lõpetage. Mis on teises kirjas? Kirjas, mille ma pean sõna-sõnalt läbi lugema?"

"See on vajalik ainult siis, kui te nõuannet kuulda ei võta. Ärge jätke seda kuulda võtmata. Mind ei ole instrueeritud teid selles suunas mõjustama, nii et seda ütlen ma mitteametlikult."

"Ärge raisake aega. Te teate neetult hästi, et ma jätan selle nõuande kuulda võtmata."

"Ma ei tea seda. Ma ei taha seda uskuda!"

"Mingit väljapääsuteed ei ole."

"On olemas alternatiivsed seletused, mida mul on võimalik

*AT&T — "American Telephone and Telegraph Company". (Tõlkija.)

unni aja jooksul käiku lasta. Need vabastavad teid õnnekonksu otsast ja viivad teid mängust välja."

"Enam mitte."

"Mis? Miks?"

"See on minu pateetiline lugu. Nii et parem on, kui te jätkate."

Greenberg otsis Matlocki silmadest seletust, ei leidnud seda, võttis teise ümbriku ja avas selle.

"Ebatõenäolisel ja ennatlikul juhul, kui te jätate kuulda võtmata meie nõuande oma tegevus lõpetada, peate aru saama, et toimite nii Kohtuministeeriumi selgesti väljendatud soovi vastaselt. Ehkki me kaitseme teid nii palju kui saame — nagu iga kodanikku —, tegutsete sel juhul omaenese riisikol. Me ei saa vastutada mingite kahjustuste ega ebameeldivuste eest."

"Kas nii on selles kirjas öeldud?"

"Ei, nii ei ole selles öeldud, aga nii on selles mõeldud," ütles Greenberg paberilehte lahti murdes. "See on palju lihtsam ja isegi rohkemat hõlmav. Võtke." Föderaalagent ulatas paberi Matlockile.

Paberile oli alla kirjutatud üks kohtuministri abidest ja vasakule oli jäetud ruum Matlocki allkirja jaoks.

"Üks Kohtuministeeriumi uurimisorgan võttis vastu James B. Matlocki pakkumise sooritada mõningaid väikese ulatusega uuringuid seoses teatavate Carlyle'i ülikooli naabruses väidetavasti toime pandud seadusvastaste tegudega. Nüüd aga on Kohtuministeerium jõudnud seisukohale, et on tegemist professionaalse probleemiga, ning peab professor Matlocki igasugust edasist osavõttu sellest asjast põhjendamatuks ja ministeeriumi poliitikale mittevastavaks. Sellepärast informeerib Kohtuministeerium käesolevaga James B. Matlocki, et hindab tema senist kaastegevust, kuid nõuab, et ta julgeoleku ja uurimistöö edu huvides loobuks igasugusest edasisest asjassekkumisest. Kohtuministeerium on arvamusel, et professor Matlocki jätkuv tegevus võiks segada uuringuid Carlyle'i piirkonnas. Mr. Matlock on saanud käesoleva kirja originaali ja lõendab seda oma allkirjaga."

"Millest põrgust te räägite? Siin on öeldud, et ma nõustun mängust välja astuma."

"Head advokaati teist ei saaks. Ärge enesele järelmaksuga jalgratast ostke, enne kui olete minuga rääkinud."

"Mis?"

"Mitte kusagil! Mitte kusagil pole öeldud, et kui te sellele soperdisele alla kirjutate, siis nõustute kõrvale astuma. On ainult öeldud, et Kohtuministeerium nõuab teilt seda."

„Aga mis põrgu pärast peaksin ma siis sellele alla kirjutama?”

„Suurepärane küsimus. Te võite siiski jalgratta osta... Te kirjutate alla juhul, kui te, nagu te ütlete, ei võta kuulda nõuannet mängust välja astuda.”

„Oh, taeva pärast!” Matlock libistas enese lauaservalt maha ja viskas paberi Greenbergi kõrvale lauale. „Seadusi ma võib-olla ei tunne, aga keelt ma tunnen. Teie jutt on vastuoluline!”

„Ainult pealtnäha... Lubage, et ma esitan teile ühe küsimuse. Ütleme, et te jätkate salaagendi mängimist. Kas on mõeldav, et teil tekib vajadus abi paluda? Võib-olla mingil hädajuhtumil?”

„Muidugi. Vältimatult.”

„Te ei saa mitte mingisugust abi, kui see paber allakirjutatult tagasi ei lähe... Ärge mulle otsa vaadake! Mind vahetatakse mõne päeva jooksul välja. Niikuinii olen ma juba liiga kaua siin olnud.”

„Kas see pole natuke silmakirjalik? Mingisugust abi — mingisugust kaitset — võin ma loota ainult siis, kui kirjutate alla paberile, mis ütleb, et ma ei vaja seda.”

„Sellest piisab, et saata mind erapraksisega tegelema... Tänapäeval on olemas uus termin. Niisugust asja nimetatakse „riskivabaks tegutsemiseks”. Kasutage mida tahes — keda tahes. Aga ärge võtke süüd enda peale, kui mõni mängu plaan nurja läheb. Ärge olge vastutav.”

„Ja kui ma alla ei kirjuta, tuleb mul hüpata ilma langevarjuta.”

„Ma ütlesin teile. Kuulake mu tasuta nõuannet — ma olen hea advokaat. Loobuge. Unustage see asi ära. Unustage põhjalikult.”

„Ja mina ütlesin teile, et ma ei saa.”

Greenberg sirutas käe oma klaasi järele ja ütles tasase häälega: „Ükskõik mis te ette võtate, teie venda see hauast välja ei too.”

„Seda ma tean.” Matlock oli liigutatud, kuid vastas kindla tooniga.

„Võib-olla õnnestuks teil päästa teisi nooremaid vendi, aga tõenäoliselt mitte. Ja mõlemal juhul on võimalik värvata professionaalide hulgast keegi teine. Mulle on põrgu moodi vastumeelne seda tunnistada, aga Kresselil oli õigus. Ja kui me ei saa jälile sellele nõupidamisele — sellele narkootikumilevitajate kokkutulekule —, siis tuleb neid veel.”

„Ma olen nõus kõigega, mis te ütlete.”

„Miks te siis kõhklete? Astuge mängust välja.”

„Miks?... Sellepärast, et ma pole teile veel rääkinud oma

väikest pateetilist lugu. Kas mäletate? Teil oli eesõigus, aga minu kord tuleb nüüd.”

„Rääkige siis.”

Ja Matlock rääkis. Kõik, mis ta teadis Lucas Herronist — legendist, hiiglasest, Carlyle'i „suurest vanast linnust”. Kabuhirmus luukerest, kes põgenes omaenese personaalsesse metsa. Ainsast halava tooniga öeldud sõnast: „Nimrod.” Greenberg kuulas, ja mida kauem Matlock rääkis, seda kurvemaks muutusid Jason Greenbergi silmad. Kui Matlock lõpetas, rüüpas föderaalagent oma klaasi tühjaks ning noogutas aeglaselt ja tuhaselt pead.

„Te ütlesite talle kõik selgelt välja, eks ole? Te ei võinud tulla minu juurde, te pidite minema tema juurde. Oma ülikoolipühaku juurde, kellel on käes vereämber... Lõngil oli õigus. Poleks olnud tarvis pöörduda südametunnistusega amatööri poole... Amatöörid ees ja amatöörid taga. Vähemalt seda võin ma teie kiituseks öelda, et südametunnistus on teil olemas. See on rohkem, kui ma saan öelda nende kohta, kes seisavad meie selja taga.”

„Mis ma siis tegema pean?”

„Kirjutage sellele soperdisele alla.” Greenberg võttis laualt kohtuministeeriumi kirja ja ulatas selle Matlockile. „Teil läheb abi vaja.”

Patricia Ballantyne läks Matlocki ees „Irviku Kassi” kauges otsas oleva väikese seinäärse laua juurde. Kohalesõit oli olnud pinev. Tütarlaps oli vaikselt, kuid teravalt arvustanud Matlocki koostööd valitsusega, eriti ja spetsiifiliselt föderaalsete Juurdlusbürooga. Pat oli väitnud, et tema hoiak ei tulenenud sisseprogrammeeritud liberaalsest reageeringust; leidis lihtsalt liiga palju kaalukaid tõendeid, et need organisatsioonid olid viinud kogu maa kümne sammu kaugusele poliitseiiriigist.

Ta teadis seda omaenese kogemustest. Ta oli pealt näinud ühe FJB operatsiooni piinarikast järelkaja ning teadis, et see operatsioon polnud ainus.

Matlock hoidis tema tooli, kui ta istet võttis, puudutades soojuses tema õlgu. Puudutades, julgustades, leevendades kujuteldavat valu. Laud oli väike ja seisis akna kõrval, mõne jala kaugusel terrassist, mida varsti — mai lõpus — hakati kasutama vabas õhus einetamiseks. Matlock istus Pati vastu ja võttis tema käe pihku.

„Ma ei hakka selle pärast vahandama, mis ma teen. Ma arvan, et seda on tarvis teha. Ma ei ole kangeline ja ma ei ole pealekaebaja. Minult ei oodata kangelaslikkust

ja informatsioon, mida need mehed tahavad saada, aitab lõppkokkuvõttes paljusid inimesi. Inimesi, kes vajavad abi — meeleheitlikult.

„Kas need inimesed saavad abi? Või antakse nad lihtsalt kohtu alla? Kas nad leiavad ennast haigla asemel... vanglast?”

„Haiged lapsed neid mehi ei huvita. Nad tahavad inimesi, kes lapsi haigeks teevad. Ja mina tahan ka.”

„Aga asja käigus saavad lapsed kannatada.” Konstateering.

„Mõned võib-olla jah. Nii vähesed kui võimalik.”

„See on põlastusväärne.” Tütarlaps tõmbas oma käe Matlocki peost ära. „See on nii alandav. Kes niisuguseid otsuseid teeb Sina?”

„Su jutt hakkab kõlama nagu rikkis grammofoniplaat.”

„Ma olen selle läbi teinud. See pole meeldiv.”

„Siin on midagi hoopis muud. Ma olen kohtunud ainult kahe mehega; üks neist ... lahkus. Teine on Greenberg. Nema ei ole sinu viiekümne aasta luupainajad. Usu sellen suhtes mu sõna.”

„Tahaksin uskuda.”

Laua juurde tuli „Irviku Kassi” administraator. „Teile on telefon, mr. Matlock.”

Matlock tundis kõhus valunäpistust. Seda põhjustas hirmust tulenev närvilisus. Üksainus inimene teadis tema asukohta — Jason Greenberg.

„Aitäh, Harry.”

„Te võite rääkida ettetellimiste laua juures. Toru on hargilt ära.”

Matlock tõusis oma toolilt ja heitis lühikese pilgu Pat poole. Kõikide nende kuude jooksul, mil nad olid koos käinud restoranides, pidudel ja dineedel, polnud talle kunagi helistatud, teda polnud kunagi niimoodi segatud. Pati silmades oli näha, et tütarlaps sai sellest aru. Matlock eemaldus kiiresti ja läks ettetellimiste laua juurde.

„Halloo?”

„Jim?” Muidugi oli see Greenberg.

„Jason?”

„Vabandage, et ma segan. Ma poleks seda teinud, kui see ei oleks vajalik olnud.”

„Taeva pärast, mis siis lahti on?”

„Lucas Herron on surnud. Ta tappis enese umbes tund aega tagasi.”

Valu naasis äkki Matlocki kõhtu. Nüüd polnud see lihtsa näpistus, vaid terav tõrge, mis ei lasknud tal hingata. Tema silmade ees polnud midagi peale vaaruva, paanikas vana mehe, kes jooksis üle pügatud muru ja kadus oma kruus ääristavasse tihedasse lehestikku. Ja siis halav nuukse nin

vihkamisega sosistatud nimi „Nimrod”.

„Kas teiega on kõik korras?”

„Jah. Jah, minuga on kõik korras.” Mingil arusaamatul põhjusel kerkis Matlocki mälu fookusse väike mustas raamis foto. See oli suurendatud momentvõte kõhna tugevajoonelise näo ja tumedate juustega keskealisest jalaväehvitserist, kes ühes käes relva ja teises käes kaarti hoides vaatas kuhugi ülespoole.

Veerand sajandit tagasi.

„Parem on, kui te koju sõidate...” See oli käsk, aga Greenbergil jätkus taipu seda leebelt anda.

„Kes ta leidis?”

„Meie mees. Keegi teine ei tea veel.”

„Teie mees?”

„Pärast meie jutuajamist võtsin ma Herroni järelevalve alla. Aja jooksul õpime me tundemärke tähele panema. Mees murdis sisse ja leidis ta.”

„Kuidas ta enese tappis?”

„Lõikas vannitoas käesooned läbi.”

„Oh Kristus! Millega ma hakkama sain!”

„Jätke see! Sõitke siia. Me peame mõningate inimestega ühendusse astuma... Hakake tulema, Jim.”

„Mida Patile öelda?” Matlock püüdis mõtteid koondada, aga need pöördusid ikka jälle tagasi abitu hirmunud vana mehe juurde.

„Nii vähe kui võimalik. Aga tehke kiiresti.”

Matlock pani telefonitoru ära ja tõmbas mitu korda sügavalt hinge. Ta kobas taskutes, et sigarette leida, kuid siis meenus talle, et ta oli need jätnud lauale.

Laud. Pat. Ta pidi minema laua juurde ja mõtlema, mida Patile öelda.

Tõtt. Kurat võtaks, tõtt.

Ta suundus ümber kahe antiikse samba ruumi kaugema otsa ja seal akna kõrval seisva väikese seinäärse laua poole. Oma paanikast hoolimata tundis ta mõningat kergendust ja teadis, et see tulenes tema otsusest Pati vastu aus olla. Jumal ise teadis, et peale Greenbergi ja Kresseli pidi tal olema veel keegi, kellega rääkida.

Kressel! Kell seitse pidi ta minema Kresseli juurde. Selle oli ta täiesti unustanud!

Aga otsekohe kadus Sam Kressel tema mõtetest. Ta nägi akna kõrval seisvat väikest seinäärset lauda ja selle taga ei istunud kedagi.

Pat oli läinud.

Kolmteist

„Keegi ei näinud tema lahkumist?“ Greenberg järgnes masendunud Matlockile esikust elutuppa. Magamistoast kostis erutatult telefonitorusse karjuva Sam Kresseli hää. Matlock pani seda tähele, tema tähelepanu oli jaotatud väga paljudele tase-metele.

„See seal on Sam, eks ole?“ küsis ta. „Kas ta Herronist teab?“

„Jah, pärast teiega rääkimist helistasin ma talle... Kuidas on ettekandjatega? Kas te nendelt küsisite?“

„Muidugi küsisin. Keegi neist polnud kindel. Neil oli kiire. Üks ütles, et tema arvates võis Pat minna tualettruumi. Teine vihjas — ainult vihjas —, et Pat võis olla see tütarlaps, kes koos ühes teises lauas istunud paariga ära läks.“

„Kas nad poleks väljudes pidanud teist mööda minema? Kas te poleks teda näinud?“

„Mitte tingimata. Me istusime saali tagumises otsas. Seal on kaks või kolm ust, mis viivad terrassile. Suvel, eriti kui rahvast on palju, pannakse terrassile laud.“

„Te sõitsite sealt ära oma autoga?“

„Loomulikult.“

„Ja te ei näinud teda väljas, teel, restorani ümbruses?“

„Ei.“

„Kas te tundsite seal mõnda teist inimest?“

„Ma ei vaadanud tegelikult üldse ringi. Ma olin... mõttes.“ Matlock süütas sigareti. Tema käsi värises, kui ta tikku hoidis.

„Kui te tahate kuulda minu arvamust, siis ta tõenäoliselt nägi mõnda tuttavat ja palus end koju viia. Temataoline tüdruk ei lähe ilma suure tülita kuhugi, kuhu ta minna ei taha.“

„Ma tean. See tuli mulle pähe.“

„Te tülitsesite?“

„Võiks öelda, et tüli hakkas vaibuma, aga polnud veel lõppenud. Telefonikõne andis Patile tõenäoliselt uut hoogu. Inglise kirjanduse õpetajatele helistatakse harva, kui nad restoranis istuvad.“

„Mul on kahju.“

„See pole teie süü. Ma rääkisin teile, et ta närvid on pingul. Ta mõtleb kogu aeg oma isale. Ma proovin talle koju helistada, kui Sam oma kõne lõpetab.“

„Tema on küll naljakas mees. Ma räägin talle Herronist — ta läheb muidugi endast välja. Ta ütleb, et tal on vaja Seal fontiga eraviisil kõnelda, läheb siis magamistuppa ja karjub nii valjusti, et see kostab Poughkeepsie'sse ära.“

Matlocki mõtted kandusid kiiresti Herronile. „Tema surmast — tema enesetapust — kujuneb siin ülikoolis viimase kahekümne aasta suurim vapustus. Lucase-taolised mehed lihtsalt ei sure. Või vähemalt ei sure nad niimoodi... Kas Sam teab, et ma Lucasega rääkisin?“

„Teab küll. Ma ei saanud seda varjata. Ma rääkisin talle enam-vähem kõik, mis teie rääkisite mulle — muidugi lühendatult. Ta keeldub seda uskumast. Ma mõtlen, kõike, millele see vihjab.“

„Pole ime. Seda ei ole kerge uskuda. Mis me nüüd ette võtame?“

„Me ootame. Ma tegin ettekande. Seal on praegu kaks meest Hartfordi büroo laboratooriumist. Kohalik politsei on välja kutsutud.“

Politsei mainimine meenutas Matlockile äkki löökpallisaali ukse juures koridoris nähtud erariides politseinikku, kes kiiresti eemaldus, kui Matlock ta ära tundis. Ta oli sellest Greenbergile rääkinud ja Greenberg polnud talle veel mingit seletust andnud — kui seletus oli olemas. Ta küsis jälle.

„Kuidas on selle politseinikuga seal võimlas?“

„Lugu on usutav. Vähemalt seni. Carlyle'i politseil on lubatud kolmel hommikul nädalas piiratud ulatuses võimlat kasutada. Käsi peseb kätt. Kokkusattumus.“

„Te usute seda?“

„Ma ütlesin „seni“. Me oleme seda meest kontrollinud. Peale hilgava teenistuskirja pole midagi päevavalgele tulnud.“

„Ta on vastik kitsarinnaline vördjas.“

„Teid võib-olla üllatab, et see pole mingi kuritegu. See on konstitutsiooniga garanteeritud.“

Sam Kressel astus kiire rõhutatud sammuga magamistoa uksest välja. Matlock pani tähele, et Kressel oli nii lähedal puhtale hirmule, kui ta kunagi oli ühtki meest näinud olevat. Sami nägu oli ebamugavust tekitavalt sarnane Lucas Herroni veretu näoga enne seda, kui vana mees metsa tormas.

„Ma kuulsin, et sa tulid,“ ütles Kressel. „Mida me ette võtame? Mida põrgut me ette võtame? Adrian ei usu seda absurdset juttu rohkem kui mina! Lucas Herron! See on hullumeelsus!“

„Võib-olla. Aga see on tõsi.“

„Sellepärast, et sina ütled nii? Kuidas sa saad kindel olla? Sa ei ole sel alal professionaal. Nagu ma aru saan, mõõnis Lucas, et ta aitas ühel üliõpilasel narkootikumi-probleemist jagu saada.“

„Ta... nad ei ole üliõpilased.“

„Mõistan.“ Kressel tegi lühikese pausi ning vaatas kordamööda Matlockile ja Greenbergile otsa. „Niisugustel asjaolu-“

del nõuan ma, et mulle öeldaks, kellega on tegemist."

"Seda öeldakse teile," lausus Greenberg rahulikult. "Rääkige edasi. Ma tahan kuulda, miks Matlock nii suuresti eksib ja miks see jutt on nii absurdne."

"Sellepärast, et Lucas Herron ei ole... ei olnud ainus nende probleemidega tegelev õppejõud. Meid on tosinaid, me anname abi, kus saame!"

"Ma ei mõista teie mõttekäiku." Greenberg vaatas üksisilmi Kresselile otsa. "Hea küll, te annate abi. Aga te ei tapa end, kui mõni kolleeg sellest teada saab."

Sam Kressel võttis prillid eest ning nägi hetke vältel välja mõtlik ja kurb. "On üks asi, millest kumbki teist midagi ei tea. Mina olen sellest mõnda aega teadlik olnud, aga mitte nii põhjalikult kui Sealfont... Lucas Herron oli väga haige mees. Üks neer lõigati tal möödunud suvel välja. Teine oli ka vähki nakatunud ja ta ise teadis seda. Valud pidid olema talumatud. Tal polnud enam kaua elada."

Greenberg jälgis tähelepanelikult, kuidas Kressel prillid ninale tagasi pani. Matlock kummardus ja kustutas kohvilaua olevas tuhatoosis oma sigareti. Lõpuks küsis Greenberg:

"Kas te väidate, et Herroni enesetapul pole mingit seost Matlocki tänase külaskäiguga tema juurde?"

"Mitte midagi niisugust ma ei väida. Ma olen kindel, et seos on olemas... Aga te ei tundnud Lucast. Peaaegu pool sajandit, sõja-aastad välja arvatud, oli Carlyle'i ülikool kogu tema elu, kogu tema eksistents. Ta armastas Carlyle'i rohkem kui ükski mees oma naist, rohkem kui ükski vanem oma last. Ma olen kindel, et Jim on teile sellest rääkinud. Kui Lucas oleks hetkekski arvanud, et tema siinset maailma teotatakse, et see rebitakse puruks, siis oleks see teinud talle suuremat valu kui füüsilised piinad, mida talle valmistas tema keha. Kas tal oli paremat aega oma elu võtmiseks?"

"Kurat sind võtaks!" möirgas Matlock. "Sa väidad, et mina tapsin ta!"

"Võib-olla väidan," ütles Kressel rahulikult. "Igatahes ei mõelnud ma seda. Ma olen kindel, et Adrian ka mitte."

"Aga sa ütled seda! Sa ütled, et ma tormasin uisapäisa ja tapsin ta niisama kindlalt, nagu oleksin ma ise tema kätte sooned läbi lõiganud!... Noh, sina ei olnud seal. Mina olin!"

Kressel lausus leebelt: "Ma ei öelnud, et sa tormasid uisapäisa. Ma ütlesin, et sa oled amatöör. Väga heade kavatsustega amatöör. Ma arvan, et Greenberg saab aru, mis ma mõtlen."

Jason Greenberg vaatas Matlockile otsa. "Üks slovaki vana

sõna ütleb: „Kui vanad mehed ennast tapavad, siis surevad linnad.“"

Ohku lõhestas äkki telefonihelin; see pani kõik kolm meest võpatama. Matlock võttis kõne vastu ja ulatas siis toru Greenbergile. "Teid küsitakse."

"Aitäh." Föderaalagent võttis telefonitoru Matlockilt vastu. "Greenberg... Okei. Saan aru. Millal see selgub?... Siis olen ma tõenäoliselt juba siit läinud. Ma helistan teile. Hiljem räägime." Ta pani telefonitoru ära ja jäi laua juurde seisma, selg Matlocki ja Kresseli poole. Kolledžite dekaan ei suutnud end ohjeldada.

"Mis on? Mis juhtus?"

Greenberg pöördus näoga nende poole. Tema silmad olid Matlocki arvates kurvemad kui tavaliselt ja Matlock oli juba aru saanud, et tema puhul tähendas see pahandusi.

"Me nõuame politseilt — kohtult — lahkamist."

"Miks?!" karjus Kressel agendile lähenedes. "Jumala pärast, miks?! See mees tappis enese! Tal olid valud!... Jeesus Kristus, seda ei saa te teha! Kui sellest kuuldakse..."

"Me teeme vaikselt."

"See pole võimalik ja te teate seda! See imbub läbi ja siin läheb lahti täielik pörgu! Ma ei luba seda!"

"Te ei saa seda ära hoida. Isegi mina ei saa seda ära hoida. On piisavaid tõendeid, mis näitavad, et Herron ei võtnud ise eneselt elu. Et ta tapeti." Greenberg naeratas kõveralt Matlockile. "Ja mitte sõnadega."

Kressel vaidles, ähvardas, helistas veel kord Sealfontile ja lõpuks, kui oli ilmne, et miski ei mõjunud, lahkus tulivihasena Matlocki korterist.

Vaevalt oli Kressel ukse kinni virutanud, kui telefon jälle helises. Greenberg nägi, et see häiris Matlocki — mitte lihtsalt ei pahandanud, vaid häiris teda; võib-olla tekitas temas hirmu.

"Vabandage... Ma kardan, et mõnda aega peab siin olema teatavat laadi tegevusbaas. Mitte kaua... Võib-olla tüdruk helistab."

Matlock tõstis telefonitoru ja kuulas, kuid ei lausunud vastuseks midagi. Selle asemel pöördus ta Greenbergi poole. Ta ütles üheainsa sõna.

"Teile."

Greenberg võttis toru, ütles tasase häälega oma nime ja järgmise minuti vältel vahtis ta vaid üksisilmi enda ette. Matlock jälgis teda pool seda aega ja läks siis kööki. Ta ei tahtnud piinlikkust tundes juures seista, kui agent oma

ülemuse juhtnööre kuulab.

Hääl telefoniliini teises otsas oli ennast talle tutvustanud sõnadega: „Washington räägib.“

Köögilaua lēbas tühi ümbrik, milles oli sisaldunud Kohtuministeeriumi brutaalselt silmakirjalik dokument. See dokument oli olnud veel üks tundemärk, et tema kõige halvemad kujutlused hakkasid järk-järgult tegelikkuseks muutuma. Pisitillukese mõistuseosaga, mille tegevusvälja kuuluvad mõeldamatud asjad, oli Matlock hakanud taipama, et riik, kus ta oli üles kasvanud, oli muutumas millekski inetuks ja destrukttiivseks. See oli palju rohkem kui poliitiline ilming, see oli kõikehõlmav aeglane moraalistrateegia. Eesmärkide moondumine. Tugevaid tundeid asendasid pealiskaudne pahameel, ebakindlad veendumused ja kompromissid. Riik oli kujunemas millekski erinevaks oma töötusest ja kohustusest. Graalides oli vein lahtunud, nende mõjukus seisnes ainult selles, et neid omati.

„Ma lõpetasin kõne. Kas te tahate proovida miss Ballantyne'iga ühendust saada?“

Matlock vaatas köögiukse poole. Uksel seisis Greenberg — kehastunud vastuolu, vanasõnu tsiteeriv agent, kes suhtus sügava kahtlusega süsteemisse, mille heaks ta töötas.

„Jah. Jah, tahan küll.“ Matlock suundus elutuppa ja Greenberg astus kõrvale, et teda mööda lasta. Ta jõudis toa keskele ja peatus. „Pagana hea vanasõna. Kuidas see oligi? „Kui vanad mehed ennast tapavad, siis surevad linnad.““ Ta pöördus ja vaatas agendi poole. „Mulle tundub, et see on kõige kurvem vanasõna, mida ma olen kunagi kuulnud.“

„Te ei ole hassidist. Mina muidugi ka mitte, aga hassidist ei peaks seda kurvaks... Kui järele mõelda, siis ei teeks seda ükski tõeline filosoof.“

„Miks mitte? See on kurb.“

„See on tõde. Tõde pole rõõmus ega kurb, hea ega halb. Ta on lihtsalt tõde.“

„Kunagi vaidleme selle üle, Jason.“ Matlock tõstis telefonitoru, valis Pati numbri ja laskis telefonil tosin korda heli seda. Vastust ei olnud. Matlock mõtles mõningatele Pati sõbrataridele ja pidas aru, kas helistada neile või mitte. Kui Pat oli pahane või häiritud, tegi ta harilikult ühte kahest asjast. Ta kas uitas üksi umbes tund aega ringi või, vastupidi, otsis üles mõne sõbratari ja sõitis Hartfordi kinno või mõnda kõrvalisse baari. Veidi rohkem kui tund oli just mööda läinud. Matlock otsustas anda Patile veel viisteist minutit aega ja siis uuesti helistada. Talle oli muidugi pähe tulnud, et Pat võidi vägivaldselt ära viia — see oli olnud tema esimene mõte. Aga see polnud loogiline. „Irvik Kass“ oli rahvast täis, laudad

seisid lähestikku. Greenbergil oli õigus. Ükskõik kuhu Pat läks, igal juhul läks ta sinna sellepärast, et tahtis minna.

Greenberg seisis köögiuksel. Ta polnud ennast liigutanud. Ta oli jälginud Matlocki.

„Ma proovin veerand tunni pärast uuesti. Kui ta siis ka ei vasta, helistan mõnele temal sõbratarile. Nagu te ütlesite, on ta väga põikpäine noor daam.“

„Ma loodan, et teie ei ole samast puust.“

„Mida see tähendab?“

Greenberg astus mõned sammud elutuppa. Kui ta rääkima hakkas, vaatas ta Matlockile otse silma.

„Te olete mängust väljas. Lõpp. Unustage see kiri, unustage Loring, unustage, et mina olemas olen... Niimoodi peab see olema. Nagu me aru saame, on teil laupäevaks lennukipiletid kinni pandud. Sõitke Saint Thomase saarele ja nautige seda sõitu, sest selle te teete. Nii on palju parem.“

Matlock vastas valitsusametniku pilgule. „Igasuguse seda laadi otsuse teen ma ise. Mu südametunnistusel lasub üks leebe vana mees; ja teil on taskus see soperdis. Mäletate, ma kirjutasin sellele alla?“

„See ei loe enam. Washington tahab, et te mängust välja astute. Ja seda te teete.“

„Miks?“

„Sellesama leebe vana mehe pärast. Kui ta tapeti, siis võidakse ka teid tappa. Kui see juhtub, võib teatavate dokumentide sisu avalikuks tulla. Mõned mehed, kes kahtlesid teie värbamise otstarbekuses, võivad need kahtlused ajakirjandusele teatavaks teha. Teiega manööverdati. Seda pole mul tarvis teile rääkida.“

„Ja siis?“

„Kohtuministeeriumi juhtidel pole mingit soovi lasta ennast nimukateks nimetada.“

„Saan aru.“ Matlock pööras pilgu Greenbergilt kõrvale ja suundus kohvilaua poole. „Oletame, et ma keeldun?“

„Siis kõrvaldan mina teid mängust.“

„Kuidas?“

„Ma lasen teid arreteerida kahtlustatuna ettekavatsetud mõrvas.“

„Mis?“

„Te olete viimane teadaolev isik, kes nägi Lucas Herronit elusana. Nagu te ise mõõnsite, läksite te tema juurde selleks, et teda ähvardada.“

„Et teda hoiatada!“

„Kas see pole tõlgenduse küsimus?“

Kostis kärgatus, mis oli nii kõrvulukustav, et mõlemad mehed viskusid põrandale. Kogu majakülg näis rusudeks vari-

sevat. Kõik kohad olid täis tolmu, mööbel paiskus ümber, aknaklaasid purunesid, õhus lendasid pilpad ja krohvitükid ning ruumi täitis põleva väävli lehk. Seda laadi pommide lõhn oli Matlockile tuttav ja tema refleksid olid tegutsemisvalmis. Ta klammerdus kušeti alumise serva külge ja ootas teist plahvatust — viitsütikuga pommi, mis oleks tapnud igaühe, kes paanikasse sattunult püsti tõusis. Läbi hämu nägi ta, et Greenberg valmistub tõusma, ning ta hüppas ja haaras agendi põlvede ümbert kinni.

„Pikali! Ärge...”

Teine plahvatus tuligi. Osa laest tõmbus mustaks. Kuid Matlock sai aru, et see polnud surmav laeng. See oli miski muu, millest ta otsekohe aru ei saanud. See polnud mõeldud tapmiseks, vaid tähelepanu kõrvalejuhtimiseks. See oli tohutu suur pauguti.

Hoone kõigis osades valjenesid nüüd paanilised hüüded. Matlocki korteri kohal matsusid jooksvate jalgade sammud.

Ja siis kostis Matlocki eesukse tagant pikk kriiskav karje. See ei tahtnud lõppeda. Selle õudus pani Matlocki ja Greenbergi ennast jalule ajama ja selle allika poole tormama. Matlock tõmbas ukse lahti ja tema ees avanes vaatepilt, mille taolist ükski inimene ei tohiks näha rohkem kui kord elus, kui tema elu peaks sellest hetkest peale veel jätkuma.

Trepiplatvormil lamas verisesse linasse mähitud Patricia Ballantyne. Tema paljaste rindade kohale olid linasse lõigatud augud ja rinnanibude all olevatest haavadest voolas verd. Tema pealae eesmine pool oli paljaks raseeritud; verd nirises ka sealt, kus kunagi olid olnud pehmed pruunid juuksed. Ja verd valgus tema poollahtisest suust, paistetanud ja pragunenud huulte vahelt. Silmad olid nagu sügavad mustad lõhed veritsevas lihas — aga nad liikusid! Silmad liikusid!

Huulenurkadesse hakkas kogunema sülge. Poolsurnud inimene püüdis rääkida.

„Jamie...” oli ainus sõna, mille Patricia suust välja sai, siis vajus tema pea küljele.

Greenberg sööstis kogu keharaskusega vastu Matlocki ja paiskas Matlocki kogunevasse rahvasumma. Ta möirgas „Politsei!” ja „Kiirabi!”, kuni nägi, et küllalt palju inimesi tormas tema kätte täitma. Ta pani oma suu tütarlapse suule, et kokkulangevatesse kopsudesse õhku puhuda, kuid sai aru, et seda polnud tegelikult tarvis. Patricia Ballantyne polnud surnud; teda olid piinanud eksperdid ja need eksperdid tundsid oma asja hästi. Iga haav, iga vigastus, iga muhk tähendas ülimat piina, kuid ei tähendanud surma.

Ta valmistus tütarlast üles tõstma, kuid Matlock peatas ta. Inglise kirjanduse professori silmad olid vihkamispiisaratel

paistes. Ta eemaldas ettevaatlikult Greenbergi käed ja võttis Patil sülle. Ta viis tütarlapse elutuppa poolhävitatud kušetile. Greenberg läks magamistuppa ja tuli sealt tekiga tagasi. Siis lõi ta köögist kausitäie sooja vett ja mitu käterätikut. Ta kergitas tekki ja pani ühe rätiku veritsevate rindade alla. Matlock põrnitses õudustundega brutaalselt pekstud nägu, võttis siis teise rätiku ning hakkas selle servaga raseeritud pea ümbert ja suu äärest verd pühkima.

„Temaga saab kõik korda, Jim. Ma olen seda enne näinud. Temaga saab kõik korda.”

Ja kui Greenberg kuulis lähenevaid sireene, mõtles ta, kas selle tütarlapsega ikka saab kõik veel kunagi päris korda.

Matlock jätkas abitult tütarlapse näo pühkimist, tema pisarad voolasid mööda põski alla ja silmad ei pilkunud. Ta rääkis läbi vaoshoitud nuuksete.

„Te saate aru, mida see tähendab, eks ole? Mitte keegi ei kõrvalda mind nüüd mängust. Kui nad seda püüavad, siis tapan ma nad.”

„Ma ei lase neil seda teha,” ütles Greenberg lihtsalt.

Väljast kostis pidurite kriiksumine ning akendest hakkasid sinise paistma politsei- ja kiirabiautode vilkuvad tuled.

Matlock langes näoli teadvusetu tütarlapse kõrvale padjale ja nuttis.

Neliteist

Matlock ärkas antiseptiliselt valges haiglapalatis. Aknaeesriide oli kõrvale tõmmatud ja päike valgustas heledalt kolme seina, mida tal oli võimalik näha. Tema jalgade juures tegi õde peenikese ketiga voodijalutsi külge kinnitatud kirjutusalusel asjalikult ja rõhutatult märkmeid. Matlock ringutas, kuid tõmbas kähku vasaku käe tagasi, sest tundis käsivarres teravat valu.

„Järgmisel hommikul on seda ikka tunda, mr. Matlock,” ütles õde kirjutusaluselt üles vaatamata monotoonse häälega. „Suured rahustisüstid veenidesse on mõrvarlikud asjad, seda võin ma teile öelda. Mulle enesele pole neid kunagi tehtud, aga jumal ise teab, et ma olen näinud küllalt inimesi, kellele on.”

„Kas Pat... miss Ballantyne on siin?”

„Noh, siin palatis küll mitte! Oh teid, ülikooli tüüpe!”

„On ta siin?”

„Muidugi. Kõrvalpalatis. Mille ukse ma kavatsen lukus hoida! Nii! Teie kohta on kõik kirja pandud.” Õde laskis

kirjutusaluse käest ja see jäi keti otsas edasi-tagasi kõlkuma. „Teil on erilised privileegid. Teie saate hommikueine sellest hoolimata, et hommikueine aeg on läbi — a mu läbi! Arvatavasti lubatakse teile seda, et te oma arvet maks mata ei jäta. Igal ajal pärast kella kahteist võite siit välja saada.”

„Mis aeg praegu on? Keegi on mu kella ära võtnud.”

„Kaheksa minutit puudub üheksast,” ütles öde randmele pilku heites. „Ja keegi pole teie kella ära võtnud. See on seal kus teisedki väärtesemed, mis teil kaasas olid, kui teid sisse võeti.”

„Kuidas miss Ballantyne'il läheb?”

„Teistest patsientidest me ei räägi, mr. Matlock.”

„Kus tema arst on?”

„Nagu ma aru saan, on teil mõlemal üks ja sama arst. Mitte m e i e oma.” Öde ütles seda tooniga, mis polnud hoopiski mitte heakskiitev. „Teie kaardile on märgitud, et ta tuleb pool kümme, kui me teda mingi hädajuhtumi pärast välja ei kutsu.”

„Kutsuge ta välja. Ma tahan, et ta tuleks nii ruttu kui võimalik.”

„No kuulge. Mingit hädajuhtumit ju ei ole...”

„Kurat võtaks, kutsuge ta siia!”

Kui Matlock häält tõstis, avanes palatiuks. Jason Greenberg astus kiire sammuga sisse. „Teie hääl kostis koridori ära. See on hea tundemärk.”

„Kuidas Patiga on?!”

„Üks minut, söör. Meil on niisugune kord, et...”

Greenberg võttis välja oma ametitõendi ja näitas seda ödele. „See mees on minu hoole all, miss. Küsige valvelauast järele, kui soovite, aga jätke meid kahekesi.”

Öde silmitses ametitõendit professionaalse pilguga ja väljus kiiresti.

„Kuidas Patil läheb?”

„Kehvasti, aga mitte kõige halvemini. Tal oli raske öö hommik tuleb raskem, kui ta peeglit küsib.”

„Põrgusse see peegel! Kuidas ta tervis on?”

„Kakskümmend seitse ömblust — kehal, peas, suu ümber ja vahelduse mõttes üks vasakul jalal. Aga kõik saab korda. Röntgen näitab, et luumurde, elundite vigastusi ja sisemisi verejookse pole. Need vördjad tegid oma töö professionaalselt nagu ikka.”

„Kas ta on võimeline rääkima?”

„Tegelikult mitte. Ja arst ei soovitanud seda. Rohkem kui midagi muud vajab ta und... Teie enesele kulub ka väike puhkus ära. Sellepärast tõimegi teid eile õhtul siia.”

„Kas majas sai keegi vigastada?”

„Ei. See oli veider pommitamine. Me ei usu, et kedagi laheti tappa. Esimese plahvatuse põhjustas lühike, kahe tolli pikkune lõhkeainepulk, mis oli kleepplaastriga välimise akna-laua alla kinnitatud; teine laeng — selle pani plahvatama esimene — ei olnud palju rohkem kui neljanda juuli rakett. Te ootasite teist pauku, eks ole?”

„Jah. Vist küll... Niisiis terroritaktika?”

„Seda me arvame.”

„Kas ma saan Pati näha?”

„Parem oleks, kui te ootaksite. Arst arvab, et ta magab pärastlõunani. Tema juures on öde jääkottide ja muu niisuguse kraamiga selleks juhuks, kui kohalikud valud ennast tunda annavad. Las ta puhkab.”

Matlock kergitas enese ettevaatlikult voodi servale istuma. Ta proovis jalgu, käsivarsi ja kaela painutada ning leidis, et tema enesetunne polnud kõige hullem. „Mul oleks just nagu ilma peavaluta kassiahastus.”

„Arst andis teile tugeva doosi. Te olite... arusaadaval kombel... väga emotsionaalne.”

„Ma mäletan kõike. Nüüd olen ma rahulikum, aga mitte ühtegi kuradima sõna ma tagasi ei võta... Täna on mul kaks loengut. Üks kell kümme ja teine kell kaks. Ma tahan need ära pidada.”

„Seda pole vaja. Sealfont tahab teid näha.”

„Temaga räägin ma pärast teist loengut... Ja siis lähen Patile külla.” Matlock tõusis jalule ja läks aeglaselt suure haiglaakna juurde. Oli särav päikesepaisteline hommik; Connecticutis oli ilm juba mitu päeva ilus olnud. Üksisilmi välja vaadates meenutas Matlock, et viis päeva tagasi, kui ta esimest korda Jason Greenbergiga kohtus, seisis ta niimoodi ühe teise akna all. Siis tegi ta otsuse ja nüüd samuti. „Eile õhtul ütlesite te, et ei lase neil mind mängust kõrvaldada. Loodetavasti pole te ümber mõelnud. Ma ei lähe homme lennukisse.”

„Teid ei arreteerita. Ma lubasin teile seda.”

„Kas te saate seda takistada? Te ütlesite ka, et teid vahetatakse välja.”

„Ma saan seda takistada... Ma saan moraalseid vastuväiteid esitada. See mõistatuslik fraas tähendab äraseletatult, et ma saan inimestele ebamugavusi valmistada. Aga ma ei taha teid petta. Kui te tekitate probleeme, siis võidakse teid teie enese kaitses vahi alla võtta.”

„Seda võidakse teha, kui mind õnnestub leida.”

„See tingimus ei meeldi mulle.”

„Unustage, et te seda kuulsite. Kus mu riided on?” Matlock

läks seinakapi ukse juurde ja avas selle. Tema püksid, jakk ja särk rippusid riidepuudel; tema spordikingad seisisid kapi-põrandal, sokid hoolikalt sisse pistetud. Kapi ainsast sahtlist leidis ta oma lühikesed aluspüksid ja haigla hambaharja. „Kas te lähete alla ja räägite, kellega vaja, et ma siit välja pääsen? Ja mul on ka vaja oma rahakott, peenraha ja kell kätte saada. Palun, kas te teete seda?”

„Mida te sellega mõtlete, et kui teid õnnestub leida? Mis te ette võtate?” Greenberg ei teinud mingit liigutust mine-mahakkamiseks.

„Ei midagi vapustavat. Ma ainult jätkan oma... väikese ulatusega uuringuid. Niimoodi oli see teie tööandjate kirjas sõnastatud, kas polnud? Loring ütles, et kusagil on Korsika paberi teine pool. Ma otsin selle üles.”

„Enne kuulake mind! Ma ei eita teie mõningat õigust...”

„Te ei eita!” Matlock pöördus föderaalagendi poole. Tema hääl oli kontrolli all, kuid lõikav. „Sellest ei piisa. See on negatiivne heakskiit! Mul on mitu suurt õigust! Näiteks purjepaadis surnud noorem vend, Dunois või mis selle mustanahalise litapoja nimi on, Lucas Herroni nimeline mees ja see tüdruk siin kõrvalpalatis! Te mõlemad arstiga arvata-vasti teate, mis temaga eile õhtul veel juhtus, ja mina võin oletada! Ärge rääkige mulle mõningast õigusest!”

„Põhimõtteliselt olen ma teiega nõus. Ma lihtsalt ei taha, et te nende „õigustega” jõuate oma venna kõrvale. See on professionaalide töö. Mitte amatööri oma! Kui te üldse midagi teete, siis tahan ma, et te teete koostööd sellega, kes minu asemele tuleb. See on tähtis. Ma tahan, et te annate mulle sõna.”

Matlock võttis pidžaamajaki seljast ja ütles Greenbergile lühikese kohmetu naeratusena: „Selle te saate. Ühemehelise partisanisalgana ei kujuta ma ennast päris hästi ette. Kas te teate, kes teid asendab?”

„Veel mitte. Tõenäoliselt keegi Washingtonist. Mõne Hartfordi või New Haveni mehe kasutamise ega ei hakka nad riskima... Tõde on, et... nad ei tea, kes on ära ostetud. See mees astub minuga ühendusse. Ma pean teda ise instrueerima. Keegi teine ei saa seda teha. Ma ütlen talle, et ta identifitseeriks ennast... millega te soovite?”

„Oelge talle, et ta kasutaks teie vanasõna. „Kui vanad mehed ennast tapavad, siis surevad linnad.””

„See meeldib teile, eks ole?”

„Küsimus pole meeldimises või mittemeeldimises. See on lihtsalt tõde. Kas nii ei peagi see olema?”

„Ja väga asjakohane. Ma saan aru, mis te mõtlete.”

„Väga asjakohane.”

„Jim, enne kui ma täna pärastlõunal ära sõidan, kirjutan ma teile üles ühe telefoninumbri. See on mu vanemate number, nad elavad Bronxis. Nad ei tea, kus ma olen, aga ma pean nendega iga päev ühendust. Helistage sellel numbril, kui vajadus tekib.”

„Aitäh, seda ma teen.”

„Ma tahan, et te mulle sõna annate.”

„Selle te saate,” Matlock naeris tänulikult, see naer oli lühike.

„Olemasolevatel asjaoludel on muidugi võimalik, et ma ise olen liini teises otsas, kui te helistate.”

„Tagasi erapraksise juures?”

„See võimalus on tõenäolisem, kui te arvate.”

Viisteist

Kahe loengu vaheajal sõitis Matlock väikesesse Carlyle'i maaklerikontorisse ja väljus sealt 7312 dollarile kirjutatud tšekiga. See oli tema kõigi, peamiselt honoraridest pärinenud investeeringute kogusumma. Maakler püüdis teda ümber veenda; aktsiate hinnad olid niisugused, et müümine ei õigustanud ennast. Kuid Matlocki otsus oli kindel. Kassiir kirjutas vastu tahtmist tšeki välja.

Sealt läks Matlock panka ja kandis kõik oma säästud üle jooksvale arvele. Ta liitis sellele summale 7312 dollarit ja vaatas arvu, mis näitas tema varanduslikku seisust sularahas. See oli 11 501.72.

Matlock silmitses mitu minutit seda arvu. Tal olid selle suhtes segased tunded. Ühest küljest näitas see jõukust; teisest küljest oli veidi hirmutav mõelda, et pärast kolmkümmend kolm aastat kestnud elu oli tal võimalik nii täpselt määrata enda rahalist netoväärtust. Tal polnud maja, maad ega kusagil mingeid varjatud investeeringuid. Ainult auto, mõned vähese väärtusega isiklikud asjad ja mõned publikatsioonid, mis olid nii erialased, et nendest polnud loota nimetamisväärselt tulu.

Ometi oli see paljude mõõdupuude järgi suur hulk raha. Ainult kaugeltki mitte piisav. Ta teadis seda. Sellepärast oli päevaplaanis sõit Scarsdale'i.

Kohtumine Sealfontiga oli talle raskelt mõjunud ja ta polnud kindel, kui palju tema vapustatud närvid veel taluda suudavad. Carlyle'i rektori raevu külmus oli olnud võrreldav ainult tema mure sügavusega.

Vägivalla ja korruptsiooni hämmeldav varjumaailm oli maailm, millele Sealfont ei suutnud iialgi vastu astuda, sest see

oli tema jaoks mõistetamatu. Matlock oli olnud jahmunud, kuuldes oma toolil istuvat ja Carlyle'i ülikooli kõige ilusama muruplatsi poole avanevast aknast üksisilmi välja vaatavat Sealfonti ütlemas, et parem on, kui ta ameti maha paneb.

„Kui kogu see räpane, uskumatu lugu on tõsi — ja ke saab selles kahelda —, siis ei ole mul mingit õigust siin toolil istuda.“

„See pole õige,“ oli Matlock vastanud. „Kui see on tõsi, siis vajab ülikool teid rohkem kui kunagi enne.“

„Pimedat meest? Keegi ei vaja pimedat meest. Sellel ameti kohal mitte.“

„Mitte pimedat. Eluvõõrast.“

Ja siis oli Sealfont toolil ringi pöördunud ning rusikaga tohutult tugeva hoobi vastu oma kirjutuslauda virutanud.

„Miks siin?! Miks siin?!“

Sealfonti laua juures istudes oli Matlock Carlyle'i rektori piinatud näkku vaadanud. Ja hetkeks oli tal olnud tunne, et see mees võib nutma puhkeda.

Mööda Merritt Parkwayd sõitis ta suure kiirusega. Ta pidi kihutama; see oli talle vajalik. See aitas tal hoiduda mõtlemast vaatepildile, mida pakkus mõni minut enne ärasõitu nähtud Pat Ballantyne. Sealfonti juurest oli ta läinud haiglasse, kuid polnud tütarlapsena rääkida saanud. Seda ei saanud teha veel keegi.

Talle oli öeldud, et Pat oli keskpäeval ärganud ja raskekujulisse hüsteeriasse sattunud. Litchfieldi arst oli talle uuesti rahustit süstinud. Arst oli mures ja Matlock sai aru, et ta muretses Pati mõistuse pärast. Tütarlapse keha kallal sooritatud õudused ei saanud tema aju puutumata jätta.

Matlocki esimesed minutid koos vanematega suures Scarsdale'i majas olid ebamugavad. Tema isa, Jonathan Munro Matlock, oli veetnud aastakümneid oma turuplatsi kõige kõrgemates sfäärides ja sai instinktiivselt aru, kui keegi tuli tema juurde kindlustundeta.

Kindlustundeta, kuid midagi vajades.

Matlock ütles isale nii lihtsalt ja emotsioonideta kui suutis, et ta tahab laenata suure rahasumma; tagasimaksmist ei saa ta garanteerida. Raha on — lõppkokkuvõttes — vajalik tema surnud venna taoliste noorte inimeste abistamiseks.

Surnud poeg.

„Kuidas?“ küsis Jonathan Matlock tasase häälega.

„Seda ei saa ma sulle öelda.“ Ta vaatas isale silma ja isa sai aru, et poeg räägib täielikku tõtt.

„Väga hea. Kas sa oled selleks ettevõtmiseks sobiv isik?“

„Jah. Olen.“

„Kas asjasse on segatud teised inimesed?“

„Jah, paratamatult.“

„Kas sa usaldad neid?“

„Usaldan.“

„Kas nemad küsisid seda raha?“

„Ei. Nad ei tea sellest midagi.“

„Kas sa annad selle nende käsutusse?“

„Ei. Vähemalt praegu ei näe ma seda ette... Ma lähen kaugemale: oleks vale, kui nad sellest teada saaksid.“

„Ma ei sea sulle piiranguid, ma küsin.“

„See on mu vastus.“

„Ja sa usud, et see, mida sa kavatsed teha, abistab mingil viisil Davidi-taolisi poisse? See on praktiline abi, mitte teoreetiline, see pole unistus ega heategevus?“

„Jah. Nii peab see olema.“

„Kui palju sa tahad?“

Matlocki kuuldamatu hingetõmme oli sügav. „Viisteist tuhat dollarit.“

„Oota siin.“

Mõni minut hiljem tuli isa oma kabinetist ja ulatas pojale ümbriku.

Poeg ei solvunud isa selle avamisega.

Kümme minutit pärast vahetust — Matlock teadis, et see oli vahetus — lahkus ta, tundes enesel pilke, millega tohtu suurel verandal seisvad vanemad teda saatsid, kui ta väravast välja sõitis.

Matlock pööras auto oma korteri esisele sõiduteele, kustutas tuled, seiskas mootori ja ronis väsinult autost välja. Vanale Tudori stiilis majale lähenedes nägi ta, et tema korteris põlesid kõik tuled, mis seal olemas olid. Jason Greenberg ei jätnud midagi juhuse hooleks ja Matlock oletas, et osa Greenbergi nähtamatust ja kuuldamatust armeest valvas mitmesugusest — mitte liiga suurest — kaugusest tema kodu.

Ta avas luku ja lükkas ukse lahti. Sees polnud kedagi. Vähemalt mitte nähtaval. Isegi kassi ei olnud. „Halloo? Jason?... On siin keegi? Matlock tuli.“

Vastust polnud ja Matlock tundis kergendust. Ta tahtis ainult voodisse vaaruda ja magada. Ta oli peatunud haigla juures, et Pati näha, kuid teda polnud tütarlapse juurde lastud. Vähemalt oli ta teada saanud, et „...miss Ballantyne puhkab ja tema seisundit peetakse rahuldavaks“. See oli samm edasi. Pärastlõunal oli seisund veel olnud kriitiline. Hommikul kell üheksa pidi ta Pati näha saama.

Nüüd oli tal aeg magada — rahulikult, kui võimalik. Iga hinna eest magada. Hommikul oli palju teha.

Ta läks magamistuppa, möödudes teel seni veel parandamata seinuosadest ja aknast. Nurkades olid korralikult hunni-

kus puusepa- ja krohvijatööriistad. Ta võttis jaki ja särgi seljast ning mõtles siis mõninga enesepilkega, et ta oli muutunud liiga ennastusaldavaks. Ta astus kiire sammuga magamistoast vannituppa. Sulgenud ukse, sirutas ta käe liivakasti ja kergitas ajalehe all oleva lõuendi serva. Korsika dokument oli alles, selle tuhmhõbedane kattekiht peegeldas valgust.

Jõudnud tagasi magamistuppa, võttis Matlock taskutest rahakoti, peenraha ja autovõtmed ning pani need kummutile. Kui ta seda tegi, meenus talle ümbrik.

Ta polnud ennast petta lasknud. Ta tundis oma isa võib-olla paremini, kui isa aimas. Ta arvas, et tšekile on lisatud lühike kiri, milles on selgelt öeldud, et tegemist on kingitusega, mitte laenuga, ja tagasi maksta pole vaja.

Kiri oli ümbrikus, kuid kirja sisu polnud Matlock oodanud.

*Ma usun sind. Olen alati uskunud.
Armastusega
isa.*

Kirja taha oli klambriga kinnitatud tšekk. Matlock võttis selle lahti ja vaatas summat.

Tšekk oli kirjutatud viiekümnele tuhandele dollarile.

Kuusteist

Pati näo paistetus oli tublisti alanenud. Matlock võttis tema käe tugevasti pihku ja lähendas oma näo jälle tema omale.

„Sa paraned varsti,“ olid ainsad sõnad, mis talle pähe tulid. Ta pidi ennast vaos hoidma, et vihast ja süütundest mitte karjuda. Ta ei suutnud taluda mõtet, et inimolendid võisid teise inimolendiga midagi niisugust teha. Ja et tema oli selle eest vastutav.

Kui Pat rääkima hakkas, oli tema hääl vaevu kuuldav, nagu väikese lapse oma, ja liikumatud huuled vormisid sõnu üksnes osaliselt.

„Jamie... Jamie?“

„Tss... Ära räägi, kui sul valus on.“

„Miks?“

„Ma ei tea. Aga me teeme kindlaks.“

„Ei!... Ei, ärge tehke! Nad on... nad on...“ Tütarlaps pidi neelama; see oli tal peaaegu võimatu. Ta osutas voodiäärsel laual seisvale veeklaasile. Matlock võttis selle kiiresti pihku ja hoidis seda tema huultel, toetades teda õlgadest.

„Kuidas see juhtus? Kas sa saad mulle rääkida?“

„Rääkisin... Greenbergile. Mees ja naine... tulid laua juurde.

Ütlesid, et sa... ootad... väljas.“

„Hea küll, ma küsin Jasonilt.“

„Mul... on parem. Valus... aga parem... tõesti on... Kas ma saan terveks?“

„Muidugi saad. Ma rääkisin arstiga. Sul on vigastusi, aga need pole tõsised, murtud ei ole midagi. Ta ütleb, et mõne päeva pärast oled sa voodist väljas, see on kõik.“

Patricia Ballantyne'i silmad elavnesid ja Matlock nägi tema ömmeldud huultel kohutavat naeratusjälge. „Ma võitlesin... Ma võitlesin ja võitlesin... kuni ma... ei mäletanud enam midagi.“

Matlock vajus kogu oma jõudu, et mitte nutma puhkeda. Ma tean, et sa seda tegid. Nüüd ära enam räägi. Puhka rahulikult. Ma lihtsalt istun siin ja me räägime silmadega. Mäletad? Sa ütlesid, et teiste inimeste juuresolekul peame alati silmade kaudu ühendust... Ma räägin sulle ühe ropu anekdoodi.“

Kui tuli naeratus, siis oli see tõepoolest silmades.

Matlock istus palatis, kuni öde keelas tal kauemaks jääda. Siis suudles ta õrnalt Pati huuli ja väljus palatist. Ta oli kergendust tundev mees; ta oli vihane mees.

Lifti juures lähenes talle värskelt puhtaksküüritud praktikandinäoga noor arst. „Mr. Matlock?“

„Jah?“

„Teile on telefon. Te saate rääkida teise korruse vastuvõtutoas, kui te minuga kaasa tulete.“

Helistaja hääl oli võõras. „Mr. Matlock, mu nimi on Houston. Ma olen Jason Greenbergi sõber. Mul on korraldus teiega ühendusse astuda.“

„Oh? Kuidas Jasonil läheb?“

„Hästi. Ma tahaksin teiega võimalikult kiiresti kohtuda.“

Matlock oli juba valmis nimetama mingit kohta, ükskõik missugust kohta, kus pärast esimest loengut kokku saada, aga peatus siis. „Kas Jason palus midagi edasi öelda... kus ta praegu on või muud niisugust?“

„Ei, söör. Ta ütles ainult, et ma pean kähku kontakti looma.“

„Sa aru.“ Miks too mees vaikis? Miks ei identifitseerinud Houston ennast? „Greenberg ütles mulle, et ta jätab sõna... teate... kus ta on. Ma olen kindel, et ta ütles seda.“

„Eeskirjad, mr. Matlock. Tal ei ole see lubatud.“

„Ah nii?... Ta ei jätnud siis üldse mingit teadet?“

Hääl telefoniliini teises otsas kõhkles kergelt, kuid tajutavalt. „Ta võib-olla unustas... Tegelikult ei rääkinud ma tema enesega. Ma sain korralduse otse Washingtonist. Kus me siis kohtume?“

Matlock kuulis mehe häälest kostvat ärevust. Washingtoni nimetades kõrgendas ta närviliselt tooni. „Ma helistan teile hiljem. Mis teie number on?”

„Kuulge, Matlock. Ma olen telefonikabiinis ja me peame kokku saama. Mul on käsk!”

„Jah, selle peale võin ma kihla vedada...”

„Mis?”

„Pole oluline. Kas te olete kesklinnas? Carlyle'is?”

Mees kõhkles jälle. „Jah, selles piirkonnas.”

„Oelge mulle, mr. Houston... kas linn sureb?”

„Mis? Millest te räägite?”

„Ma jään loengule hiljaks. Proovige mulle uuesti helistada. Ma olen kindel, et te saate mu kätte.” Matlock pani telefonitoru hargile. Tema vasak käsi värises ja laupa kattis higi. Mr. Houston oli vaenlane.

Vaenlane tungis peale.

Tema esimene laupäevane loeng oli kell üksteist. See andis talle umbes tund aega oma rahaasjade korraldamiseks sellisel viisil, mida ta pidas kõige loogilisemaks. Ta ei tahtnud, et tal oleks tarvis esmaspäeva hommikul füüsiliselt viibida Carlyle'i linnas — Carlyle'i Pangas. Ta polnud kindel, et see on võimalik. Ta ei teadnud, kus ta esmaspäeval on.

Et Carlyle oli pealtnäha tüüpiline Uus-Inglismaa ülikoolilinn, siis oli talle iseloomulik nende linnade tavapärane eluviis. Kõik inimesed, kelle töö tagas mugava ja ruttamatu igapäevase elu, olid tuttavad ja enamasti tunti neid eesnimelise nime järgi. Garaažimehaanik oli „Joe” või „Mac”, raamatukaupluse ärijuht „Al”, hambaarst „John” või „Warren”, rõivaid keemilisse puhastusse võttev tütarlaps „Edith”. Pankur, kelle abi Matlock vajab, oli „Alex”. Alex Anderson, kohaliku päritoluga neljakümneaastane Carlyle'i vilistlane. Matlock helistas talle koju ja seletas oma probleemi ära. Tal on taskus isalt saadud tšekk suurele rahasummale. Ta kavatses enda nimel teha mõned eraviisilised ja konfidentsiaalsed perekondlikud investeeringud. Et tema korterisse murti hiljuti sisse, tahab ta tšekist otsekohe lahti saada. Kas Alex oskab midagi soovitada? Võib-olla tuleks tšekk posti panna? Kuidas oleks tal kõige parem raha oma arvele paigutada, kui ta pole kindel, et viibib esmaspäeval Carlyle'is, aga tal on tarvis, et raha oleks kättesaadav? Alex Anderson pakkus kõige ilmsemat lahendust. Kui Matlock konsigneerib tšeki, paneb selle Alexile adresseeritud ümbriku ja laseb ümbriku panga ööpostkasti, siis ajab Alex kohe esmaspäeva hommikul kõik korda.

Pärast seda küsis Alex Anderson, kui suure summaga on

legemist, ja Matlock ütles talle.

Lahendanud pangaarve probleemi, koondas Matlock tähelepanu sellele, millest ta oli hakanud mõtlema kui oma lähtepunktist. Ta ei suutnud leida ühtki teist terminit ja mingi termin, mingi distsiplineeriv määratlus oli talle vajalik. Alustada tuli tal igatahes õigesti, sest ta teadis, et see, mis järgnes, võis olla täiesti distsipliinitu — igasuguse plaanita ja ebaortodoksne. Sest ta oli otsusele jõudnud.

Ta oli otsustanud tungida maailma, kus elas Nimrod. Babüloni ja Ninive ehitaja, metsloomade kütt, laste ja vanade meeste tapja, naiste peksja.

Ta oli otsustanud Nimrodi üles otsida.

Nagu enamik täiskasvanud inimesi, kes polnud veendunud, et kõik auditavad asjad on ebamoraalsed, teadis ka Matlock, et Connecticuti osariigis nagu põhja-, lõuna- ja idapoolsetes sõsarosariikideski eksisteeris terve võrk inimesi, kes ülima agarusega olid valmis pakkuma kõiki meelelahutusi, mille üle kirikukantslites ja kohtusaalides kulmu kortsutati. Kes Hartfordi kindlustusseltside kõrgemapalgalistest ametnikest polnud kunagi kuulnud New Britaini avenüü „antikvariaatidest”, kust mõõduka rahasumma eest sai osta noore tütarlapse nõtke keha? Kes Old Greenwichis elavatest ja sealt rongiga tööle sõitvatest meestest polnud teadlik Green Farmsist põhja pool paiknevatest suurtest mõisatest, kus õnnemängupanused ei jäänud paljudel juhtudel maha Las Vegase omadest? Kui paljudel New Haveni ja Westporti väsinud ärimeeste naistel polnud mingit aimu Hamdeni ja Fairfieldi agentuuridest, kust oli võimalik enesele „saatjat” palgata? Ja Norfolki ümbruse „vana maa”, kus korrapäratu põhiplaaniga härrastemajad mõnevõrra luitunult ülistasid tõelist raha ja siniverelisi esimesi perekondi, kes uusrikaste vältimiseks olid veidi lääne poole kolinud? Liikusid kuuldused, et „vanalt maalt” võis leida kõige iseäralikumaid ajaviiteid. Seal leidis varjulisi maju, kus tüdinud inimesed võisid rahuldust saada, jälgides küünlavalgel kõige haiglasemaid stseene, millest võtsid osa naised, mehed ja loomad — iga tüüpi, igas kombinatsioonis.

Matlock teadis, et see oli maailm, kust oli võimalik Nimrodit leida. Sest ehkki narkootikumid moodustasid ainult osa selle võrgu teenustest, olid nad seal saadaval — nagu kõik muugi.

Ja kõigist meelelahutuskohtadest kõige külgetõmbavamad, kõige rohkem tuld ja jääd pakkuvad olid mängupõrgud. Need tuhanded, kel polnud aega sõita San Juani, Londonisse ega Paradiisisaarele, said kodust kiviviske kaugusel igapäevast

tüdimust unustama panevaid maniakaalseid silmapilke nau-
tida. Rohelise vildiga kaetud laudade ääres võimaldasid tärin-
gud ja kaardid kiiresti reputatsiooni omandada. Just sealt
lootis Matlock oma lähtepunkti leida. Need olid kohad, kus
kolmekümne kolme aastane noormees oli valmis kaotama
tuhandeid — kuni keegi küsis, kes ta on.

Kell pool üks läks Matlock üle nelinurkse õue oma korteri
poole. Oli aeg astuda esimene samm. Plaani ähmased piir-
jooned hakkasid välja selgima.

Ta oleks pidanud kuulma samme, kuid ei kuulnud neid.
Kostis ainult köha. Nõnda köhis suitsetaja, nõnda köhis mees,
kes oli jooksnud.

„Mr. Matlock?”

Matlock pöördus ja nägi ligikaudu endavanust, võib-olla
veidi vanemat meest, kes tõepoolest oli hingetu.

„Jah?”

„Vabandage, ma ei saanud teid kuidagi kätte. Haiglasse
jõudsin ma just siis, kui te olite sealt ära tulnud, ja pärast
loengut ootasid teid vales hoones. Ma viisin seal suurde
segadusse ühe bioloogiaõpetaja, kelle nimi sarnaneb teie omaga.
See mees näeb isegi veidi teie moodi välja. Samasugune
pikkus, samasugune kehaehitus, samasugused juuksed...”

„See on Murdock. Elliot Murdock. Milles asi oli?”

„Ta ei suutnud aru saada, miks ma kordasin, et „kui vanad
mehed ennast tapavad, siis surevad linnad”.”

„Greenberg saatis teid!”

„Seda küll. Parool on haiglasevõitu, kui te ei pane pahaks,
et ma nii ütlen. Minge edasi. Teeraja lõpus läheme lahku.
Kahekümne minuti pärast kohtume „Billi Grillbaaris”. See on
kaubajaama juures, reisi jaamast kuus kvartalit lõuna pool.
Okei?”

„Ma pole sellest baarist midagi kuulnud.”

„Teil on soovitatav lips eest ära võtta. Mina panen nahk-
jopi selga.”

„Te oskate keni kohti valida.”

„Vana harjumus. Ma hoian kuluarve pealt raha kokku.”

„Greenberg ütles, et ma pean teiega koostööd tegema.”

„Seda võite te uskuda! Tal on teie pärast suuri pahandusi.
Ma arvan, et nad saadavad ta Kairosse... Ta on pagana tore
mees. Meile, väliagentidele, ta meeldib. Ärge talle pettumust
valmistage.”

„Ma ei tahtnud muud kui teie nime küsida. Jutlust ma
ei oodanud.”

„Mu nimi on Houston. Fred Houston. Kahekümne minuti
pärast saame kokku. Võtke lips eest.”

Seitseteist

„Billi Grillbaar” oli Carlyle'i osa, mida Matlock polnud
kunagi varem näinud. Selle külastajate hulgas domineerisid
raudtee- ja laotöölised. Ta vaatas räpases ruumis ringi; Hous-
ton istus tagaseinaäärses loožis.

„Siin on kokteilitund, Matlock. Ülikooli standardite järgi
varavõitu, aga tagajärjed pole oluliselt teistsugused. Isegi
rõivad tänapäeval mitte.”

„No on ikka urgas.”

„Ajab asja ära. Minge baarileti juurde ja tooge enesele
midagi juua. Ettekandjad siin enne päikeseloojangut tööle ei
hakka.”

Matlock toimis Houstoni soovitusel järgi ja tuli tagasi parima
burbooniga, mida tal oli õnnestunud leida. See oli mark,
mille joomisest ta oli loobunud, kui oli jõudnud korralikku
äraelamist võimaldava palgatasemeni.

„Arvatavasti peaksin teile otsekohe ütlema, et keegi, kes
kasutas teie nime, helistas mulle haiglasse.”

See oli Houstonile nagu hoop kõhtu. „Oh jumal,” ütles ta
tasase häälega. „Mis ta ütles? Kuidas te temaga toime tulite?”

„Ma ootasin, et ta ennast identifitseeriks... Greenbergi
vanasõnaga. Ma andsin talle mitu võimalust, aga ta ei teinud
seda... Siis ütlesin ma talle, et ta helistaks hiljem, ja panin
toru ära.”

„Ta kasutas minu nime?! Houston. Te olete kindel?”

„Absoluutselt.”

„Võimatu. Ta ei saanud seda teha!”

„Uskuge mind. Ta tegi seda.”

„Keegi ei teadnud, et mina Greenbergi asemele tulen...
Ma ise ei teadnud seda enne kui täna öösel kell kolm.”

„Keegi sai teada.”

Houston rüüpas mitu lonksu õlut. „Kui te räägite tõtt, siis
kaon ma siit paari tunni jooksul. Muuseas, te tegutsesite
taibukalt... Aga lubage, et ma annan teile nõu. Ärge kunagi
aktsepteerige ühtegi telefoni teel loodavat kontakti.”

„Miks mitte?”

„Kui mina oleksin helistanud, kuidas oleksin ma siis tead-
nud, et räägin teiega?”

„Ma saan aru, mida te mõtlete.”

„Terve mõistus. Peaaegu kõik, mis me teeme, rajaneb tervel
mõistusel... Parooli jätame endiseks. „Vanad mehed” ja
„linnad”. Järgmine kontakt luuakse teiega täna õhtul.”

„Te olete kindel, et lähete ära?”

„Ma olen paljastatud. Ma ei mõtlegi siia jääda.”

Võib-olla te olete unustanud Ralph Loringi... Meile mõjus see rängalt."

"Hea küll. Kas te rääkisite Jasoniga? Kas ta instrueeris teid?"

"Kaks tundi. Öösel kella neljast kuueni. Mu naine ütles, et ta jõi ära kolmteist tassi kohvi."

"Mida te saate mulle Patist rääkida? Patricia Ballantyne'ist? Mis juhtus?"

"Meditiinilisi fakte te teate..."

"Mitte kõiki."

"Mina ka ei tea kõiki."

"Te valetate."

Houston vaatas solvumata Matlockile otsa. Kui ta vastas, tegi ta seda kaastundlikult. "Hea küll. On tõendeid, et ta vägistati. Seda te ju tahtsite teada, eks ole?"

Matlock pigistas kõvasti oma klaasi. "Jah," ütles ta tasase häälega.

"Aga ühest asjast on teil veel tarvis aru saada. Tüdruk ise ei tea seda. Oma paranemise praeguses staadiumis mitte. Nagu ma aru saan, on mõistusel omad trikid. Ta väldib mõningaid asju, kuni arvab — või miski ütleb talle —, et mäletamine ei käi enam üle jõu."

"Aitäh psühholoogialoengu eest... Loomad. Räpased loomad..." Matlock tõukas klaasi eemale. Viski oli talle praegu talumatu. Mõte kas või vähesestki meelte nüristamisest tekitas temas vastikustunnet.

"Minult oodatakse tunde järgi tegutsemist, nii et kui ma teist valesti aru sain, siis on mul võimalik ainult vabandada... Olge kohal, kui asjaolud miss Ballantyne'ile selgeks saavad. Ta vajab teid."

Matlock vaatas laualt ja oma rusikasse surutud kätelt üles. "Kas lugu oli nii paha?" küsis ta peaaegu kuuldamatult.

"Sõrmeküüned, karvade ja muu niisuguse esialgsed laboratoorsed uuringud näitavad, et vägistajaid oli rohkem kui üks."

Matlock tundis nii suurt vihkamist, et suutis sellele leida üheainsa väljenduse. Ta sulges silmad ja andis oma klaasile niisuguse hoobi, et see lendas üle põranda ja purunes vastu baarileti esikülge. Baarimees pillas oma määrdunud pühkimislapi käest ja suundus letiklapi poole, silmitsedes meest, kes oli klaasi visanud. Siis peatus ta, sest Houston tõstis kähku rahatähe ja viipas, et ta eemale hoiduks.

"Võtke ennast kokku!" ütles Houston. "Niimoodi ei too te kellelegi mingit kasu. Te ainult tõmbate meile tähelepanu... Kuulake nüüd. Teil on lubatud edasisi uuringuid teha, aga ainult kahel tingimusel. Esiteks tuleb teil iga kontakti loomine kooskõlastada meie mehega — see pidin olema mina. Teiseks

võite tegelda ainult üliõpilastega. Mitte õppejõududega, mitte ametnikega, mitte kellegi teisega peale üliõpilaste... Ettekanne tehke igal õhtul kella kümne ja üheteistkümne vahel. Teile öeldakse iga päev, kus kohtumine toimub. Kas on selge?"

Matlock vaatas agendile uskumatult otsa. Ta sai aru, mida see mees rääkis — isegi miks ta seda rääkis —, aga ei suutnud uskuda, et keegi, kes oli Jason Greenbergilt juhtnööre saanud, võis neid korraldusi täidetavateks pidada. "Kas te mõtlete seda tõsiselt?"

"Kõik on selgesõnaline. Ei mingeid kõrvalekaldeid. Nagu pühakiri."

Seal oli see jälle. Veel üks märk, veel üks kompromiss. Veel üks plastiline korraldus nähtamatutelt plastilistelt juhtidelt.

"Ma olen siin, aga mind ei ole siin — kas see on asja mõte? Ma tegutsen välisäärel ja see vastab kokkuleppele?"

"Te olete peast segi!" ütles agent. "Mul on hea meel, et ma siit minema saan... Kuulge, niimoodi on kõige parem, uskuge mu sõna. Ja veel viimane asi. Ma pean tagasi võtma paberi, mille te Loringilt saite. See on hädavajalik."

"Ah nii?" Matlock libistas ennast mööda räpase kunstnahkkattega istet, valmistudes tõusma. "Mina seda ei arva. Minge Washingtoni ja öelge seal, et minu arvates pole see üldse vajalik. Hoolitsege ise oma pühakirja eest."

"Te mängite preventiivse arestiga!"

"Seda me veel näeme, kes mängib," ütles Matlock ennast lauast eemale tõugates, lauda agendi teele ette pöörates ja ukse poole suundudes. Ta kuulis, et lauajalad kriiksusid, kui Houston laua kõrvale lükkas. Ta kuulis, et Houston hüüdis tema nime, tehes seda tasase ja pineva häälega, nagu oleks ta olnud segaduses ning soovinud Matlocki tagasi kutsuda, kuid kartnud teda identifitseerida. Matlock jõudis uksest välja, pöördus kõnniteel paremale ja hakkas täie kiirusega jooksmas. Ta leidis kitsa kõrvaltänaava ja sai aru, et see viis teda vähemalt õiges suunas. Ta tormas mööda seda tänavat, peatus ja surus enese ühe maja ukseavasse. Kõrvaltänaava otsas, laoplatši juures, nägi ta Houstonit, kes kiiresti möödus lõuna-vaheaga pidavatest flegmaatilistest töölistest. Houston näis olevat paanikas; Matlock taipas, et oma korterisse ei võinud ta tagasi minna.

See oli veider tegu, mõtles ta "Billi Grillbaari" looži istudes. Tulla tagasi kohta, kust minemapääsemist ta kaksikümne minutit tagasi ei jõudnud ära oodata. Ent ometi tundus sellel olevat mingi ebamäärane mõte — nii palju kui millelgi

tol hetkel üldse mõtet oli. Tal oli tarvis üksi olla ja mõelda. Ta ei saanud riskida tänavatel uitamisega, sest seal võis ta mõnele Greenbergi ja Houstoni nähtamatu armee sõdurile silma puutuda. Baar näis iroonilisel kombel olevat kõige julgem koht.

Ta oli valvsa baarimehe ees vabandanud ja lõhutanud klaasi kinni maksnud. Ta oli mõista andnud, et oli tülitsenud päevavargaga, kes oli talle palju raha võlgu ega jõudnud võlga ära maksta. See rahunenud külaliselt saadud seletus oli baarimehele täiesti vastuvõetav ning tõstis Matlocki ühtlasi staatuse, milletaolist „Billi Grillbaaris“ just eriti sageli ei nähtud.

Tal oli tarvis mõtteid koondada. Ta oli kindlaks määranud mõned probleemid, mis tal tuli lahendada, enne kui ta alustas teekonda Nimrodi juurde. Nüüd oli neile probleemidele lisandunud veel üks. Sellele oli tähelepanu juhtinud Houston, ehkki ise seda teadmata. Tarvis oli kindlustada Pati täielik julgeolek. Ta ei saanud enesele lubada Pati pärast muretsemist. Muud probleemid olid teisejärgulise tähtsusega. Rõivad, sularaha, tundmatu auto — kõik need pidid ootama. Ta mõtles, et võib-olla tuli tal nüüd strateegiat muuta. Nimrodi kaasosalisi valvati, tema korterit valvati, kõik Kohtuministeeriumi nimekirja kuuluvad isikud ja kohad olid valve all.

Aga kõigepealt Pat. Teda tuli kaitsta öösel ja päeval, ööpäev läbi, iga minut. Kaitsta avalikult, igasuguse salatsemiseta. Kaitsta nii, et see andis märku mõlemale nähtamatule armeele ja hoiatas neid, et Pat oli mängust väljas. Rahas polnud nüüd üldse küsimus. Ja Hartfordis leidis mehi, kelle elukutse vastas tema nõudmistele. Seda ta teadis. Suured kindlustuskompaniid kasutasid neid mehi alatasa. Ta mäletas ühte endist matemaatikaosakonna õppejõudu, kes oli Carlyle'ist lahkunud, enesele kindlustusstatistika alal tulusama tegevus välja leidnud ja kompaniis „Aetna“ tööle asunud. Ta vaatas rāpases baaris ringi, et telefoniaparaati leida.

Üksteist minutit hiljem pöördus Matlock looži tagasi. Ta oli jõudnud kokkuleppele agentuuriga „Blackstone Security, Incorporated“, kelle kontor asus Hartfordis Bond Streetil. Kolm meest hakkavad kaheksatunnistes vahetustes tööle, iga kahe kümne nelja tunnine valveperiood maksab kolmsada dollarit. Igasugused lisakulud pannakse muidugi arvele juurde ja eritasu eest on soovi korral võimalik kasutada telelektroonikut — väikest seadeldist, mis annab oma kandjale lühikeste piiksudega märku, kui kokkulepitud telefoninumbri helistatakse. Muidugi pole soovitatav kasutada kodust telefoninumbrit, firma võib muidugi kaheteistkümne tunni jooksul hankida uue numbri ja selle eest tuleb muidugi eraldi maksta.

Matlock nõustus kõigega, oli kõige eest tänulik ja ütles,

et ta sõidab õhtupoolikul Hartfordi paberitele alla kirjutama. Ta tahtis mr. Blackstone'iga kohtuda — nüüd veel teisel põhjusel. Kuid Blackstone seletas, et „Aetna“ statistikaosakonna juhataja oli temaga isiklikult mr. Matlocki asjas kontakti astunud ja formaalsustega pole sellepärast mingit kiiret. Ta saadab oma meeskonna tunni aja jooksul Carlyle'i haiglasse. Ja ega mr. Matlock juhuslikult pole Jonathan Munro Matlocki sugulane...? „Aetna“ statistikaosakonna juhataja mainis, et ...

Matlock tundis kergendust. Blackstone'ist võis kasu olla. „Aetnas“ töötav endine kolleeg oli kinnitanud, et Blackstone'i agentuurist paremat pole. Tema teenused on kallid, aga ta on parim. Tema personali moodustavad peamiselt kunagised eriüksuste ja mereväeluure ohvitserid. See pole lihtsalt seebimull. Mehed on nupukad, leidlikud ja sitked. Neil kõigil on litsentsid ning osariigi ja linna politsei peab neist lugu.

Järgmisel kohal olid tema nimekirjas rõivad. Ta oli kavatsenud oma korterisse minna ning ülikonna, mõned paarid pükse ja üks-kaks jakki kohvrissi pakkida. Nüüd ei tulnud see kõne alla. Vähemalt esialgu mitte. Ta otsustas, et ostab vastavalt vajadusele uued rõivad. Sularahaga võis vajaliku summa suuruse tõttu tekkida tõsisemaid raskusi. Oli laupäev ja laupäeva õhtut tahtis ta ära kasutada. Pangad olid suletud, suured rahaallikad ligipääsmatud.

Selle probleemi peab lahendama Alex Anderson. Ta valetab Andersonile ja ütleb, et Jonathan Munro Matlock oleks talle tänulik — finantsiliselt tänulik —, kui ta teeks laupäeva pärastlõunal kättesaadavaks suure summa sularaha. See oleks muidugi mõlemapoolselt konfidentsiaalne. Laupäeva pärastlõunal osutatud hädavajalik teene ei jääks tasumata. Selles poleks mitte midagi niisugust, mida võiks vähimalgi määral ebadelikaatseks pidada. Ja ka see oleks loomulikult konfidentsiaalne.

Matlock tõusis istme rebenenud ja määrdunud kunstnakk-kattelt ning läks uuesti telefoniaparaadi juurde.

Andersonil olid Jonathan Munro Matlocki pojale vastutuleku osutamise suhtes ainult põgusad kahtlused ja need ei puutunud sellesse toimingusse enesesse, vaid selle konfidentsiaalsusse. Kui see mure oli murtud, sai selgeks, et ta on panganduse parimate traditsioonide järgi valmis abi andma. Igal pangal on tähtis headele klientidele vastu tulla. Kui mõni klient soovib oma tänulikkust näidata... noh, siis on see tema enese asi.

Alex Anderson hangib James Matlockile laupäeva pärastlõunal viis tuhat dollarit sularaha. Ta annab selle üle kell kolm kino „Plaza“ juures.

Auto oli Matlocki probleemidest kõige väiksem. Linnas oli kaks üüriautoagentuuri — „Budget-National“ ja „Luxor-Elite“. Esimene teenindas üliõpilasi, teine jõukaid vanemaid. Matlock otsustas „Luxorist“ üürida „Cadillaci“ või „Lincolni“, sõita Hartfordi, sealses „Luxori“ osakonnas autot vahetada ja siis New Havenis veel kord sedasama teha. Kui ta maksab, ei esitata talle kuigi palju küsimusi; korralikud jootrahad võivad talle isegi tagada kaasabi.

Ta oli jõudnud oma lähtepunkti.

„Hei, mister. Kas teie nimi on Matlock?“ Karvane baarimees, määrdunud kotiriidest pühkimislapp paremas käes, kummardus laua kohale.

„Jah,“ vastas kohkunud Matlock lühidalt ja järsult hinge tõmmates.

„Üks mees tuli just praegu minu juurde. Ta käskis mul teile öelda, et te unustasite midagi välja. Könnitee servale, nagu ta ütles. Te peaksite kiirustama, nagu ta ütles.“

Matlock jõllitas baarimeest. Ta tundis kõhus jälle hirmust, paanilisest hirmust põhjustatud valu. Ta pistis käe taskusse ja tõmbas välja mitu rahatähte. Ta eraldas nendest viiedollari- lise ja sirutas selle baarimehe poole. „Tulge minuga koos ukse juurde. Või lihtsalt akna juurde. Oelge mulle, kas ta on väljas.“

„Igatahes... Akna juurde.“ Karvane baarimees vahetas määrdunud lappi hoidvat kätt ja võttis raha vastu. Matlock väljus loožist ja läks koos baarimehega tänava poole avaneva räpase poolkardinatega akna juurde. „Ei, teda pole seal. Seal ei ole kedagi... Ainult üks surnud...“

„Ma näen,“ ütles Matlock baarimehe sõnu katkestades. Tal polnud tarvis välja minna, see ei olnud vajalik.

Könnitee serval, keha poolest saadik rentsilis, lamas Matlocki kass.

Looma pea oli maha lõigatud, seda hoidis keha küljes ainult kitsas nahariba. Väljavoolav veri värvis könniteed.

Kaheksateist

West Hartfordi linnapiirile lähenedes murdis Matlock pead kassi tapmise üle. Kas see oli järjekordne hoiatus või oli dokument leitud? Dokumendi leidmine ei nõrgendanud, vaid tugevdas hoiatust. Ta pidas aru, kas lasta mõnel Blackstone'i mehel oma korterit ja kassi liivakasti kontrollida. Ta polnud isegi kindel, miks ta kõhkles. Miks ei võinud mõni Blackstone'i mees asja uurida? Kui ta maksis neile päevas kolmsada dollarit pluss kulud, võis ta seda neilt kahtlemata nõuda. Ta kavatses nõuda Blackstone'i meestelt palju rohkem, ehkki nad ei teadnud seda veel. Ent ikkagi kõhkles ta. Kui dokumendiga polnud midagi juhtunud, võis ta mõnda meest seda kontrollima saates selle asukoha avalikuks teha.

Ta oli juba peaaegu otsustanud riskida, kui pani keskmises tahavaatepeeglis tähele kollakaspruuni sedaani. See oli jälle seal. Ta oli seda aeg-ajalt märganud tollest ajast peale, kui oli pool tundi tagasi 72. maanteele jõudnud. Kui teised autod pöördusid ära, möödusid temast või jäid maha, siis see kollakaspruun sedaan ei kadunud korraiski päris täielikult tema vaateväljast. Liiklusvoolus manööverdades püsis see pidevalt temast kolme või nelja auto võrra tagapool. Leidus üks võimalus kindlaks teha, kas tegemist oli kokkusattumusega. West Hartfordi järgmisest sissesõidust hargnes kitsas munakivisillutisega kõrvaltänav, mida kasutati peaaegu eranditult üksnes kaupade kohaletoimetamiseks. Ühel lõbusal öhtupoolikul olid nad Patiga seda pidanud heaks otseteeks ja seal viis minutit ummikus olnud.

Matlock suundus maanteelt linna ning tegi järsu vasakpöörde kitsale munakivisillutisega kõrvaltänavale. Et oli laupäeva pärastlõuna, siis kaubaautosid polnud ja tänav oli vaba. Ta kihutas seda mööda, kuni jõudis autorohkele parkimisplatsile, kust omakorda avanes pääs järgmisele suurele tänavale. Ta otsis parkimisplatsil tühja koha, sõitis sinna, seiskas mootori, laskis enese istmel madalale ja pööras külgmise tahavaatepeegli nii, et see näitas kõrvaltänavat otsa. Ligikaudu kolmekümne sekundi pärast ilmus kollakaspruun sedaan nähtavale.

Selle juht oli ilmselt segaduses. Ta aeglustas sõitu ja silmitses tosinaid autosid. Äkki hakkas kollakaspruuni sedaani taga sõitev auto signaali andma. Juht oli kannatamatu; kollakaspruun sedaan tõkestas tema teed. Sedaani juht vajutas vastu tahumist gaasipedaalile, kuid pööras enne pead ja vaatas silmoodi üle parema õla, et tema autot silmitsev Matlock tundis ta ära.

See oli politseinik, kes oli pärast Beesoni episoodi tema

rüüstatud korteris viibinud. Mees, kes kaks päeva tagasi oli käterätikuga näo katnud ja mööda võimla koridori minema jooksnud.

Greenbergi „kokkusattumus“.

Matlock tundis hämmeldust. Ja tal oli hirm.

Erariides politseinik suunas auto kõheldes parkimisplatsi väljapääsu poole, otsides ilmselt ikka veel. Matlock nägi, et sedaan pöördus liiklusvoolu ja sõitis ära.

Firma „Blackstone Security, Incorporated“ meenutas pigem rikast ja soliidset kindlustuskompaniid kui detektiivagentuuri. Raske koloniaalstiilis mööbel, tagasihoidlik ja mehelik triibuline tapeet. Messinglauualampide valguses seinal rippuvad kallid jahigravüürid. See kõik jättis otsekohe mulje tugevusest, mehisusest ja majanduslikust kindlustatusest. Miks ka mitte, mõtles Matlock ooteruumis istudes. Saades kliendilt kolmsada dollarit päevas, ei jäänud „Blackstone Security, Incorporated“ investeringute ja kasumi vahekorra poolest arvatavasti ühestki kindlustuskompaniist maha.

Kui ta lõpuks kabinetti juhatati, tõusis Michael Blackstone oma toolilt ja tuli ümber kirsipuidust kirjutuslaua talle vastu. Blackstone oli lühikest kasvu, kompaktse kehaehitusega ja hästi rõivastatud mees. Ta oli viiekümnendate eluaastate alguses, nähtavasti füüsiliselt aktiivne ja tõenäoliselt väga tugev.

„Tere päevast,“ ütles ta. „Loodetavasti ei sõitnud te siia ainuüksi paberite pärast. Nendega oleks aega olnud. Ehkki me ise töötame seitse päeva nädalas, ei oota me, et kogu muu maailm sedasama teeks.“

„Mul oli niikuinii tarvis Hartfordi tulla. Nii et mingit probleemi pole.“

„Võtke istet, võtke istet. Kas ma võin teile midagi pakkuda? Napsi? Kohvi?“

„Ei, tänan.“ Matlock istus tohutu suurde musta nahktugitooli, milletaolisi võis tavaliselt näha kõige vanemates ja auväärsemates meesteklubides. Blackstone pöördus oma laua taha tagasi. „Tegelikult on mul mõnevõrra kiire. Ma tahaksin meie kokkuleppele alla kirjutada, teile maksta ja ära minna.“

„Jah, muidugi. Toimik on siin.“ Blackstone võttis laualt kausta ja naeratas. „Nagu ma telefoni teel juba mainisin, on muidugi olemas mõned küsimused, millele me vastust sooviksime. Lisaks teie instruksioonidele. Need vastused aitaksid meil teie korraldusi täita. Aega kulub ainult mõni minut.“

Matlock ootas seda nõudmist. Osalt just selle pärast oligi ta tahtnud Blackstone'iga rääkida. Ta oletas, et kui Blackstone

oli kord juba mängu tulnud, siis võis see mees talle pakkuda mõningaid otseteid. Võib-olla mitte eriti meelsasti, aga kui küsimus oli „lisakuludes“... Just sellepärast oli ta tahtnud Blackstone'i näost näkku näha. Kui tal oli võimalik Blackstone'i ära osta, sai ta suure hulga aega kokku hoida.

„Ma vastan, millele saan. Nagu te kindlasti kontrollinud olete, peksti seda tütarlast rängalt.“

„Me teame. Aga meid paneb imestama, et keegi ei taha öelda, miks seda tehti. Nalja pärast kedagi niimoodi ei peksta. Oh, see on võimalik, aga sellisel juhul on politsei abi tavaliselt kiire ja tõhus. Meie järele pole vajadust... Teil on ilmselt informatsiooni, mida politseil pole.“

„Jah. Seda mul on.“

„Kas ma tohin küsida, miks te ei ole seda politseile andnud? Miks te palkasite meid?... Kohalikult politseilt võib kaitset saada, kui selleks on piisavalt põhjust, ja kulud on palju väiksemad.“

„Kõlab nii, nagu tõrjuksite te klienti eemale.“

„Seda teeme me sageli.“ Blackstone naeratas. „Aga ma võin teile öelda, et meelsasti ei tee me seda kunagi.“

„Miks siis...“

„Te tulite meie juurde heade soovitusetega,“ segas Blackstone vahele, „ja te olete väga silmapaistva mehe poeg. Me tahame, et te oleksite alternatiividest teadlik. Niisugused on meie kaalutlused. Missugused on teie omad?“

„Te olete väga otsekohene. Ma hindan seda. Arvatavasti tahate sellega öelda, et ei soovi oma reputatsiooni määrada.“

„Enam-vähem jah.“

„Väga hea. Minu kaalutlused on samasugused. Ainult et mängus ei ole minu reputatsioon, vaid tütarlapse, miss Ballantyne'i oma... Kõige lihtsam on öelda, et ta ei osanud sõpru valida. Ta on hiilgava mõistusega tüdruk ja teda ootab huvitav tulevik, aga õnnetuseks ei ulatunud tema intelligents mõningatesse teistesse valdkondadesse.“ Matlock tegi sihilikult pausi, tõmbas välja sigaretipaki, võttis pakist ruttamata sigareti ja süütas selle. Paus avaldas mõju. Blackstone hakkas rääkima.

„Kas ta sai nendest sidemetest mingit tulu?“

„Üldse mitte. Nagu ma aru saan, kasutati teda ära. Aga ma mõistan, miks te küsisite. Ülikoolides on tänapäeval võimalik suurt raha teha, kas pole?“

„Seda ma ei tea. Ülikoolidega me ei tegele.“ Blackstone naeratas jälle ja Matlock sai aru, et ta valetas. Muidugi professionaalselt.

„Võib-olla mitte.“

„Hea küll, mr. Matlock. Miks seda tütarlast peksti? Ja mida

te kavatsete selles suhtes ette võtta?"

"Minu arvates peksti teda, et ta hirmu pärast loobuks avalikuks tegemast informatsiooni, mida tal pole. Ma kavatsen asjasse segatud isikud üles otsida, ja neile seda öelda. Öelda neile, et nad ta rahule jätaksid."

"Ja kui te pöördusite politsei poole, saaksid tema sidemed — eeldatavasti endised sidemed — teatavaks ja kahjustaksid tema hiilgavat tulevikku."

"Täpselt."

"Kõlab usutavalt... Kes need asjasse segatud isikud on?"

"Nime järgi ma neid ei tea... Aga ma tean, millega nad tegelevad. Nende põhiline tegevusala näib olevat hasartmäng. Ma arvasin, et selles valdkonnas saate te mind aidata. Loomulikult olen ma valmis maksma lisatasu."

"Sa aru." Blackstone tõusis ja tegi ringi ümber oma tooli. Ta sõrmitses ilma igasuguse erilise põhjusega oma mittetöötava õhukonditsionaatori lüliteid. "Mulle tundub, et te loodate liiga palju."

"Nimesid ma ei oota. Muidugi meeldiks mulle neid teada saada ja ma maksaksin nende eest hästi... Aga ma lepiksin kohtadega. Te teate, et mul enesel oleks võimalik neid leida. Aga te aitaksite mul aega kokku hoida."

"Nagu ma aru saan, huvitavad teid... eraklubid. Era- viisilised seltskondlikud organisatsioonid, mille liikmed tulevad kokku, et oma huvialadega tegelda."

"Seadusesilma vaateväljast kõrval. Seal, kus eraisikud saavad rahuldada oma täiesti loomulikku soovi kihlvedusid sõlmida. Sealt tahaksin ma alustada."

"Kas mul oleks võimalik seda maha laita? Kas ma saaksin teid veenda, et te selle asemel politsei poole pöördusite?"

"Ei."

Blackstone läks vasakpoolse seina ääres seisva karto-teegikapi juurde, võttis taskust võtme ja avas kapi. "Nagu ma ütlesin, kõlab see lugu usutavalt. Väga usutavalt. Ja ma ei usu sellest ühtki sõna... Aga teie otsus näib olevat kindel, see puutub ka minusse." Ta võttis kapist õhukese metallkarbi ja viis selle oma kirjutuslauale. Valinud võtmerõngast teise võtme, avas ta karbi ja tõstis sellest välja paberilehe. "Seal on kseroks," ütles ta kabineti nurgas seisva suure halli kopeer-aparaadi poole osutades. "Selle kasutamiseks tuleb leht kummuli metallklapi alla panna ja nupust keerates koopiate arv määrata. Aparaat registreerib selle arvu automaatselt. Rohkem kui üks koopia on harva vajalik... Palun vabandage mind umbes kaheks minutiks, mr. Matlock, mul on tarvis ühest teisest kabinetist kuhugi helistada."

Blackstone tõstis paberilehe üles ja pani selle kummuli

Matlocki toimiku kaanele. Ta ajas enese sirgu ja tõmbas kahe käe sõrmedega pintsaku alumist serva nagu mees, kes on harjunud oma kallile ülikonnale tähelepanu juhtima. Ta naeratas ja suundus ümber kirjutuslaua kabineti ukse poole. Ta avas ukse ja pöördus siis ringi.

"See võib olla, mida te vajate, aga võib ka mitte olla. Ma ei tea. Ma lihtsalt jätsin ühe konfidentsiaalse dokumendi oma lauale. Tasu pannakse teie arvele juurde kui... lisajärelevalvega seotud kulu."

Ta väljus uksest ja sulges selle enda järel. Matlock tõusis mustast nahktugitoolist ning läks kirjutuslaua taha. Ta pööras paberi ringi ja luges masinal kirjutatud pealkirja läbi.

JÄRELEVALVEKS: ERAKLUBID HARTFORDI JA NEW HAVENI VAHEL. ASUKOHAD JA KONTAKTID (MÄNERID). 15. MÄRTSI SEIS. MITTE VÄLJA VIIA.

Suurtähtedega kirjutatud lühikesele pealkirjale järgnes rohkem kui kakskümmend aadressi ja nime.

Nimrod oli lähemale nihkunud.

Üheksateist

Üüriautoagentuuri „Luxor-Elite“ Hartfordi osakonnas Asylum Streetil oli talle vastu tulnud. Nüüd juhtis ta kabrioleti tüüpi „Cadillaci“. Agentuuri ärijuht oli aktsepteerinud selektuse, et „Lincoln“ jätab liiga sünge mulje, ja registratsiooni-paberite korrasoleku tõttu oli vahetus olnud täiesti vastuvõetav.

Namuti nagu kahekümnedollarine jootrahagi.

Matlock oli hoolikalt analüüsinud Blackstone'i nimekirja. Ta oli otsustanud koondada tähelepanu Hartfordist loode pool paiknevatele klubidele — sel lihtsal põhjusel, et nende kaugus Carlyle'i piirkonnast oli väiksem. Ehkki mitte kõige väiksem. Kaks klubi asusid Carlyle'ist vastavalt viie ja seitsme miili kaugusel — vastupidistes suundades —, aga nende külastamisega otsustas ta päeva või paar viivitada. Ta tahtis, et selleks ajaks, kui ta nendeni jõuab — kui jõuab —, oleks nende juhtkonnal teada, et ta on valmis mängima suurtele summadele. Mitte meeletutele, lihtsalt suurtele. Mängupõrgute võrgu keelepeks hoolitseb selle teatavaks saamise eest, kui ta sobivalt käitub.

Ta märkis ära oma esimese sihtkoha. See oli Avonist lääne pool paiknev ujumisklubi. Kontakti nimi oli Jacopo Bartolozzi.

Kell pool kümme sõitis Matlock mööda looklevat teed Avoni Ujumisklubi sissepääsu kohal oleva varikatuse juurde. Livrees uksehoidja viipas parkimisplatsi valvurile, kes ilmus eikusa-gilt ja libistas enese juhiistmele, niipea kui Matlock tee-sillutisele astus. Kviitungit polnud siin ilmselt kombeks anda.

Sissepääsule lähenedes silmitses Matlock klubi välimust. Peahoone oli korrapäratu põhiplaaniga ühekorruseline valge telliskiviehitis, selle mõlemast otsast suundus pimedusse kõrge pihtaed. Parevalt poolt, võrdlemisi kaugelt pihtaia tagant, paistis sillerdav rohekassinine valgus ja kostis veesolin. Vasakul laius telgitaoline varikatus, mille all põlesid tosinad õue-tõrvikud. Ilmselt oli tegemist suure ujumisbasseiniga ja mingi-sugust liiki söömiskohaga. Kostis mahe muusika.

Avoni Ujumisklubi paistis olevat väga luksuslik kompleks.

Hoone sisemus ei rääkinud mingil määral sellele tähele-panekule vastu. Fuajee põrandal oli paks vaip ning damast-kattega seinte ääres seisvad toolid ja lauad näisid olevat ehtsad antiikesemed. Vasakul pool asus suur garderoob, kau-gemal paremal pool hotelli informatsioonilauda meenutav valge marmorlett. Kitsa ruumi lõpus paiknes ainus objekt, mis ümbrusega kokku ei sobinud. See oli must taotud rauast võrevärav ja see oli suletud, ilmselt lukustatud. Teiselt poolt võret paistis diskreetselt valgustatud vabaõhukoridor, mille varikatust toetas rida peenikesi joonia sambaid. Raudvärava taga seisis valvel smokingit kandev suurt kasvu mees.

Matlock suundus selle mehe poole.

„Teie liikmekaart, söör?“

„Ma kardan, et seda mul pole.“

„Vabandage, söör, meil on eraklubi. Ainult liikmetele.“

„Mulle öeldi, et ma küsiksin mr. Bartolozzit.“

Võre taga seisev mees vaatas teraselt Matlocki, just nagu teda silmadega läbi otsides.

„Parem on, kui te lähete valvelauda, söör. See on siinsamas.“

Matlock astus leti juurde, kus teda tervitas kergelt kõhu-kas keskealine ametnik, keda tema sisenedes polnud näha olnud.

„Kas ma saan teid aidata?“

„Saate küll. Ma olen siinkandis võrdlemisi uus inimene. Ma tahaksin teie klubi liikmeks astuda.“

„Meil on kahju. Liikmete arv on praegu täis. Aga kui te esitate sooviavalduse, siis helistame teile meelsasti, kui mõni koht vabaneb... Kas te soovite liikmeks astuda kõgu pere-konnaga või individuaalselt, söör?“ Ametnik sirutas väga professionaalselt käe leti alla ja võttis välja kaks sooviaval-dusplanki.

„Individuaalselt. Ma ei ole abielus... Mulle öeldi, et ma

küsiksin mr. Bartolozzit. Mulle öeldi spetsiifiliselt, et ma küsiksin teda. Jacopo Bartolozzit.“

Ametnik andis selle nime äratundmisest ainult ülikergelt märku. „Palun täitke sooviavaldusplank ja ma panen selle mr. Bartolozzi lauale. Hommikul näeb ta seda. Võib-olla helis-tab ta teile, aga ma ei näe ära, mida ta teha saab. Liik-mete arv on täis ja järjekord ootab.“

„Kas ta praegu pole siin? Niisugusel rahvarohkel öhtul?“ Matlock ütles need sõnad mõninga uskumatusega.

„Ma kahtlen selles, söör.“

„Te võiksite järele vaadata. Oelge talle, et meil on San Juanis ühiseid tuttavaid.“ Matlock võttis taskust viiekümne-dollarise rahatähe ja pani selle ametniku ette. Ametnik vaatas teda teraselt ja tõstis raha aeglaselt üles.

„San Juanis?“

„San Juanis.“

Matlock nõjatus vastu valget marmorletti ja nägi, et tao-tud rauast värava taga seisev mees jälgib teda. Ta sai aru, et kui San Juani lugu usutakse ja ta pääseb väravast läbi, siis tuleb tal mängu panna veel üks suur rahatäht. San Juani lugu pe a k s usutav olema, mõtles Matlock. See oli nii loo-giline, et tundus olevat süütu. Kaks aastat tagasi Puerto Ricos talvist semestrivaheaega veetes oli ta, ehkki ise õnnemängude vastu suuremat huvi tundmata, ringi liikunud koos selts-konnaga — ja ühe tüdrukuga —, kes igal öhtul kasiinosid külastas. Ta oli seal tutvunud mitme inimesega, kes olid pärit Hartfordi naabrusest, ehkki ta ei suutnud parimagi tahtmise juures meenutada ühtki nime.

Võrelisest raudväravast väljus kaks paari. Naised kihista-sid, mehed naersid resigneerunult. Naised olid tõenäoliselt võitnud kakskümmend või kolmkümmend dollarit, mõtles Mat-lock, mehed olid arvatavasti kaotanud mitusada; tasu öhtu-est oli ekvivalentne. Värav sulgus väljujate järel, kostis elektriluku klõpsatus. See raudvärav oli väga hästi lukustatud.

„Vabandage, söör?“ See oli kõhukas ametnik ja Matlock pöördus ringi.

„Jah?“

„Kui te sisse astute, siis võtab mr. Bartolozzi teid vastu.“

„Kuhu sisse? Kuidas?“ Peale raudvärava polnud näha mingit uat ja ametnik osutas vasaku käega väravast eemale.

„Siia, söör.“

Letist paremal avanes äkki lingi ja raamita paneel. Damast-kattega seina taustal oli selle piirjoon vaevu märgatav; sule-tuna polnud see üldse eristatav. Matlock sisenes ja ametnik viis ta Jacopo Bartolozzi kabinetti.

„Meil on ühiseid tuttavaid?“ Tüse itaallane rääkis kähiseva

häälega, nõjatudes kirjutuslaua taga oma tooli seljatoele. Ta ei teinud katset tõusta ega andnud mingit märku heameelest külalise üle. Jacopo Bartolozzi oli iseenese lühike ja paks karikatuur. Matlock polnud kindel, aga talle tundus, et Bartolozzi jalad ei ulatu tooli all põrandale.

„Enam-vähem jah, mr. Bartolozzi.”

„Mis enam-vähem? Kes seal San Juanis on?”

„Mitu inimest. Üks on West Hartfordis hambaarst. Teisel on Constitution Plaza ääres arvepidamiskontor.”

„Jah... Jah?” Bartolozzi püüdis inimesi Matlocki nimetatud elukutsete ja kohtadega seostada. „Mis nende nimed on? Kas nad on siin liikmed?”

„Peaksid olema. Nad ütlesid mulle teie nime.”

„Meil on ujumisklubi. Eraklubi... Kes need mehed on?”

„Kuulge, mr. Bartolozzi, see oli üks pöörane õhtu Condado kasiinos. Me kõik jõime palju ja...”

„Puerto Rico kasiinodes ei jooda. See on seadus!” Itaallane ütles seda terava tooniga, tundes uhkust oma teadlikkuse üle. Ta osutas oma jämeda sõrmega Matlocki poole.

„Seda rohkem rikutakse kui täidetakse, uskuge mind.”

„Mis?”

„Me jõime. Te võite mind uskuda. Ma tahan lihtsalt öelda, et ei mäleta nende meeste nimesid... Kuulge, ma võin esmaspäeval kesklinna minna, päev läbi Plazal seista ja selle arvepidaja üles leida. Ma võin ka West Hartfordi sõita ja iga hambaarsti uksekella helistada. Mis tähtsus sellel on? Mulle meeldib mängida ja mul on raha.”

Bartolozzi naeratas. „Meil on ujumisklubi. Ma ei tea, mis põrgust te räägite.”

„Hea küll,” ütles Matlock rahulolematu tooniga. „Siia oli mul kõige mugavam sisse astuda, aga kui mind siin ei taheta, siis leidub ka teisi kohti. Mu San Juani sõbrad rääkisid mulle Jimmy Lacata klubist Middletownis ja Sammy Sharpe klubist Windsor Shoalsis... Hoidke oma žetoonid endale ohmu.” Ta pöördus ukse poole.

„Pidage kinni! Oodake üks minut!”

Matlock jälgis paksu itaallase püstitõusmist. Tal oli olnud õigus. Istuva Bartolozzi jalad ei saanud põrandat puudutada.

„Milleks? Panused, millele siin mängitakse, on võib-olla liiga väikesed.”

„Te tunnete Lacatat? Sharpe'i?”

„Ma ütlesin teile, et olen neist kuulnud... Teate, unustage see asi ära. Te peate ettevaatlikud olema. Ma otsin esmaspäeval oma arvepidaja üles ja me mõlemad tuleme mõni teine kord siia tagasi... Mul oli täna lihtsalt mängutuju.”

„Olgu. Olgu. Nagu te ütlesite, peame ettevaatlikud olema.”

Bartolozzi avas ülemise laualaeka ja tõmbas sealt välja mõned paberid. „Tulge siia. Kirjutage alla. Teie näpud sügelevad. Võib-olla võidan mina teie raha. Võib-olla võidate teie minu oma.”

Matlock lähenes lauale. „Millele ma alla kirjutan?”

„Lihtsalt paarile formularile. Sisseastumismaks on viissada dollarit. Sularahas. Kas teil on see olemas? Ei mingeid tšekke, ei mingit krediiti.”

„On küll olemas. Mis formularid need on?”

„Esimesega kinnitate te oma arusaamist, et meie asutus ei taotle kasu saamist ja kõiki õnnemänge mängitakse siin ainult heategevuslikel eesmärkidel... Mis te naerate? Mina ehitasin Hamdenisse Püha Neitsi kiriku.”

„Ja see teine formular? Selle tekst on pikk.”

„See läheb meie kartoteeki. See on osanikutõend. Oma viiesaja eest saate te kõlava tiitli. Te hakkate osanikuks. Kõik on osanikud... Igaks juhuks.”

„Mis juhuks?”

„Selleks juhuks, et kui meil peaks hästi minema, siis läheb teil niisama hästi. Eriti ajalehtedes.”

Avoni Ujumisklubi oli koht, kus ujuti, selles polnud mingit kahtlust. Tohtu suur kaarjas basseini oli peaaegu kahesaja jala pikkune, selle kaugemat serva ääristas mitukümmend väikest elegantset kabiini. Sillutatud basseiniääre kõrval seisis murul rannatoolid ja -lauad ning veealused valgustid andsid kõigele sellele kutsuva ilme. See oli vabaõhukoridorist paremal pool. Vasakul nägi Matlock nüüd täies ulatuses seda, millele väljastpoolt heidetud pilk oli ainult vihjanud. Tohtu suur roheline- ja valgetriibuline telkkatus varjas tosinaid laudu. Iga laua keskel seisis küünallatarn ja kõikjal põlesid ohututes kohtades õuetõrvikud. Kaugemast otsast paistis pikk praelõikude, salatite ja muude puhvetiroogadega kaetud laud. Pika lauaga külgnas baarilett; ringi liikus kümneid paare.

Avoni Ujumisklubi oli kena koht, kuhu tulla kogu perekonnaga.

Koridor viis kompleksi tagumisse ossa, kus asus teine, peahoonega sarnanev valge telliskiviehitus. Suure mustaks emailitud kahe poolega ukse kohal olid puitsildile vanamoeliste tähtedega kirjutatud sõnad:

AVONI SPA

See Avoni Ujumisklubi osa ei olnud kena koht, kuhu tulla kogu perekonnaga.

Matlockile tundus, et ta viib jälle San Juani kasiinos ainsas mängupõrgus, millega ta tuttav oli. Seinast seinani

ulatuv vaip oli küllalt paks, et summutada peaaegu kõiki helisid. Kuulda oli ainult žetoonide klõbin ning mängijate ja pangapidajate tasasehäälned, kuid pinev pomin. Täringumängulauad seisisid ruumi seinte ääres, kahekümne ühe lauad keskel. Nende vahel paiknesid liikumist võimaldavalt hajali ruletirattad. Keset suurt ruumi istus platvormil kassiir. Kõik Avoni Spa ametnikud kandsid smokingit, nägid korralikud välja ning olid teenistusvalmis. Mängijad nii formaalsed polnud.

Krabiseva viiekümnedollarise rahatähe üle heameelt tundev uksevalvur viis Matlocki kassiiriplatvormi ees oleva poolringja leti juurde. Ta ütles paberiribasid loendavale mehele:

„See on mr. Matlock. Suhtu temasse hästi, ta on mu sõber.“

„Aga kuidas siis teisiti,“ ütles mees naeratades.

„Mul on kahju, mr. Matlock,“ pomises väravavalvur. „Võla tähti esimesel korral vastu ei võeta.“

„Loomulikult... Teate, ma vaatan lihtsalt ringi...“

„Jah, muidugi. Elage sisse... Teate, ega siin Vegas ei ole Omavahel öelda, enamasti mängitakse meil tühistele summadele. Ma mõtlen, teiesuguse mehe jaoks on need tühised — te saate aru, mis ma mõtlen?“

Matlock sai täpselt aru, mis väravavalvur mõtles. Viiekümnedollarine jootraha ei olnud Avoni Ujumisklubis iga päevane asi.

Tal kulus kolm tundi ja kaksteist minutit, et kaotada 4175 dollarit. Paanikasse sattus ta üksainus kord — siis, kui tal hakkas täringumängus vedama ja tema reservfond kasvas peaaegu 5000 dollarini. Öhtut oli ta alustanud sündsalt kombel — omaenese eesmärgi saavutamiseks. Küllalt sageli kassiirilaua juures käies oli ta aru saanud, et keskmiselt osteti žetoone 200 kuni 300 dollari eest, mis tema arvates polnud hoopiski tühised summad. Ta ise ostis sellepärast žetoone esimesel korral 1500, teisel korral 1000 ja kolmandal korral 2000 dollari eest.

Kell üks öösel istus ta naerdes koos Jacopo Bartolozzi rohelise- ja valgetriibulise telkkatuse all baarileti ääres.

„Te olete õige mängumees. Paljud jorsid karjuksid, et neile on liiga tehtud, kui nad oleksid niisuguse summaga hüvasti jätnud. Ma istuksin praegu oma kabinetis ja näitaksin neile mõningaid pabereid.“

„Ärge muretsege, ma saan oma raha tagasi. Ma saan alati... Te ütlesite enne õigesti. Mu näpud sügelesid liiga tugevasti. Võib-olla tulen homme õhtul uuesti siia.“

„Tulge esmaspäeval. Homme siin ainult ujutakse.“

„Miks?“

„Pühapäev on püha päev.“

„Sitt! Mulle tuleb Londonist üks sõber külla. Esmaspäeval teda enam siin ei ole. Ta mängib suurelt.“

„Teate mis. Ma helistan Windsor Shoalsisse Sharpe'ile. Ta on juut. Tema jaoks ei tähenda pühapäev mitte tuhkagi.“

„Ma oleksin teile tänulik.“

„Võib-olla sõidan ma ise ka korra sinna. Naist pole nii kiire kodu, tal on üks heategevusseltsi koosolek.“

Matlock vaatas kella. Öhtu — tema lähtepunkt — oli läinud hästi. Ta mõtles, kas üritada veel rohkemat. „Uude kohta jõudmise ainus probleem on aeg, mis kulub allikate leidmiseks.“

„Mis teile muret teeb?“

„Mul on motellis üks tüdruk. Ta magab, me sõitsime peaaegu päev läbi. Tal sai suitsurohi otsa. Muud ma tal tarvitada ei lase — ainult rohtu. Ma lubasin, et toon talle natuke.“

„Selles suhtes ma teid aidata ei saa, Matlock. Päeval liiguvad siin lapsed ja ma ei hoiu seda siin. See jätab halva mulje, saate aru? Mõned tabletid mul on. Aga süstimiseks mitte midagi. Kas te tablette tahate?“

„Ei, ainult rohtu. Muud ma tal tarvitada ei lase.“

„See on teist väga mõistlik... Kuhupoole te sõidate?“

„Hartfordi tagasi.“

Bartolozzi plaksutas sõrmi. Suurt kasvu baarimees võttis kohe valveseisangu. Matlocki arvates oli tõntsaka itaallase niisuguses käsutamisevõimes midagi groteskset. Bartolozzi kuulis mehelt paberit ja pliatsit.

„Võtke. Siin on üks aadress. Ma helistan. See koht on suure tee lähedal. Teine korrus. Küsige Roccot. Tal on kõike, mida te soovida oskate.“

„Te olete tõeline prints.“ Paberit vastu võttes mõtles Matlock seda tõsiselt.

„Neli tuhat esimesel õhtul annab teile mõningaid privileege... Hei, teate mis? Sisseastumisavaldus jäi teil hoopiski saatmata! Naljanumber, eh?“

„Krediidikirju teil vaja ei lähe. Ma mängin sularahaga.“

„Kus põrgus te seda hoiate?“

„Kolmekümne seitsmes pangas siit kuni Los Angeleseni välja.“ Matlock pani klaasi baariletile ja sirutas Bartolozzile kätte. „Oli tore öhtu. Kas homme kohtume?“

„Kindlasti, kindlasti. Ma saadan teid ukseni. Ärge meid unustage. Ärge kogu oma raha Sammy juures ära raisake. Tulge meile tagasi.“

„Seda ma luban.“

Mehed suundusid vabaõhukõrideri, paksu itaallase tõntsaka käsi värsket sõpruse märgiks Matlocki seljal. Kumbki

ei pannud kitsasse käiku astudes tähele, et lähedase laua ääres istuv ja gaasvälgumihklit klõpsutav hästi rõivastatud mees jälgib neid. Kui nad olid lauast möödunud, pistis mees välgumihkli taskusse tagasi ja tema vastas istuv naine pakkus talle tikust tuld. Naine küsis naeratades:

„Said sa nad pildi peale?“

Mees naeris tasa. „Karshil enesel poleks ka paremini välja tulnud. Tegin isegi suures plaanis.“

Kakskümmend

Kui Avoni Ujumisklubi oli hea stardipaik, siis Hartfordi Jahiklubi kujutas enesest — Rocco Aiello tõhusa juhtimise all — kadestusväärset esimest ringi. Sest Matlock mõtles oma teekonnast Nimrodi juurde nüüd nagu võiduajamisest, mis pidi lõppema kahe nädala ja ühe päeva pärast. See pidi lõppema Nimrodi jõudude ja mafioosode kokkutulekuga kusagil Carlyle'i naabruses. Tema jaoks lõppes see siis, kui keegi esitas kusagil veel ühe hõbedakarva Korsika dokumendi.

Bartolozzi telefonikõne oli mõju avaldanud. Matlock sisenas vanasse punasesse kivihoonesse — algul tundus talle, et ta oli aadressiga eksinud, sest akendest ei paistnud mingit valgust ja näha ei olnud mingeid elumärke — ning märkas eeskoja lõpus kaubalifti, mille ukse ees istus toolil lifti poisimundrit kandev neeger. Niipea kui Matlock sisse astus, tõusis neeger püsti ja osutas lifti poole.

Ülemise korruse koridoris tervitas Matlocki keegi mees. „Väga meeldiv teiega tuttavaks saada. Minu nimi on Rocco Rocco Aiello.“ Mees sirutas käe ja Matlock võttis selle vastu.

„Suur tänu... Ma olin mõningas segaduses. Ma ei kuulnud mitte midagi. Mulle tundus, et ma olen võib-olla valesse kohta sattunud.“

„Kui te oleksite midagi kuulnud, siis oleks see tähendanud, et ehitajad on mind alt vedanud. Seinad on kaheksateistkümne tolli paksused, mõlemalt poolt kaetud heliisolatsioonimaterjaliga; aknad on simuleeritud. Kindel värk.“

„See juba on midagi.“

Rocco pistis käe taskusse ja tõmbas välja väikese puidust sigaretitoosi. „Mul on teie jaoks mõned suitsud. Tasuta. Ma näitaksin teile hea meelega, mis meil siin on, aga Jocko ütles, et teil on võib-olla kiire.“

„Jocko eksis. Mulle meeldiks midagi rüübata.“

„Väga hea! Lähme sisse... Ainult üks asi, mr. Matlock. Mul on väga kenad kliendid — te saate aru, mis ma mõtlen

Väga rikkad, väga soliidsed. Mõned neist teavad Jocko klubi, enamik ei tea. Te saate aru, mis ma mõtlen?“

„Saan aru. Ma pole niikuinii kunagi suur ujuja olnud.“

„Väga hea, väga hea... Tere tulemast Hartfordi parimasse klubisse.“ Ta avas paksu terasukse. „Nagu ma kuulsin, üritasite te täna õhtul suurt lööki.“

Matlock naeris laudu ja külalisi täis olevate ähmaselt valgustatud ruumide kompleksi astudes. „Kas seda nimetatakse nii?“

„Connecticutis nimetatakse seda just nii... Näete? Mul on siin kaks korrust, kummalgi korrusel viis suurt ruumi, igas ruumis baarilett. Kõik on väga privaatne, halb käitumine pole lubatud. Kena koht, kuhu võtta kaasa naine või keegi muu — te saate aru, mis ma mõtlen?“

„Arvan, et saan. Pole paha.“

„Kelnerid on enamasti üliõpilased. Mulle meeldib aidata neil hariduse omandamiseks mõni dollar teenida. Mul on siin neegreid, mehhiklasi, juute — ma ei diskrimineeri kedagi. Ainult pikki juukseid ma ei salli — te saate aru, mis ma mõtlen?“

„Üliõpilased! Kas see pole ohtlik? Noored inimesed ei oska suud pidada.“

„Hei, mis te õige arvate?! Selle klubi asutas üks ülikooli-haridusega mees. See on nagu korporatsioon. Kõik on eraorganisatsiooni liikmed ja maksavad ausalt liikmemaksu. Millelegi pole külge hakata.“

„Saan aru. Kuidas on teise poolega?“

„Mis poolega?“

„Sellega, mille pärast ma tulin.“

„Millega? Natukese suitsurohuga? Seda võite nurga pealt ajalehekioskist ka küsida.“

Matlock naeris. Ta ei tahtnud üle pingutada. „Kaks punkti teile, Rocco... Aga kui ma teid paremini tunneksin, siis ostaksin teilt võib-olla midagi muud. Bartolozzi ütles, et teil on kõike, mida ma soovida oskan... Aga jätame praegu selle. Ma olen väsinud. Võtan ühe napsi ja kaon minema. Tüdruk mõtleb juba, kuhu ma jäänud olen.“

„Bartolozzi räägib mõnikord liiga palju.“

„Mulle tundub, et teil on õigus. Muuseas, me pidime temaga homme õhtul Windsor Shoalsi Sharpe'i juures kokku saama. Mulle sõidab Londonist üks sõber külla. Kas teie ei taha tulla?“

See jättis Aiellole ilmselt sügava mulje. Londoni õnnemängijate kuulsus oli hakanud Vegase ja Kariibi meeste oma varjutama. Ja Sammy Sharpe'i nimi polnud kuigi laialt tuntud.

„Võib-olla tulengi... Kuulge, kui teil on midagi vaja, siis

võite küsida. Saate aru?"

"Seda ma teen. Aga teate, need koolipoisid ajavad mu närvi."

Aiello võttis vasaku käega Matlocki küünarnukist kinni ja viis ta baarileti juurde. "Te ei saa asjast aru. Need poisid ei ole tegelikult üldse poisid — te saate aru, mis ma mõtlen?"

"Ei saa. Poisid on ikka poisid. Mulle meeldib vaiksem õhkkond. Aga pole oluline. Ma ei ole uudishimulik." Matlock vaatas baarimehe poole ja tõmbas oma rahapaki ülejäägi taskust välja. Ta võttis kahekümnedollarilise ja asetas selle letile. "„Old Fitzi“ veega, palun."

"Pange oma raha ära," ütles Rocco.

"Mr. Aiello?" Nende juurde tuli kelnerijakki kandev noormees. Ta võis Matlocki arvates olla kakskümmend kaks või kakskümmend kolm aastat vana.

"Jah?"

"Kas te viseerite selle arve? Üheteistkümnes laud. Johnsonid Cantonist. Korralikud inimesed."

Aiello võttis kelneri märkmiku ja sirgeldas arve alla oma nimetähed. Noormees suundus laudade poole tagasi.

"Näгите seda poissi? Just temasuguseid ma mõtlen. Õpib Yale'is. Kuus kuud tagasi tuli Vietnamist."

"Ja siis?"

"Ta oli leitnant. Ohvitser. Nüüd õpib ärijuhtimist... Ta käib siin tööl umbes kaks korda nädalas. Peamiselt kontaktide loomiseks. Kui ta lõpetab, on tal olemas hea baas. Ta saab alustada omaenese äri."

"Mis äri?"

"Ta on levitaja... Just neid poisse ma mõtlen. Te peaksite nende lugusid kuulma. Saigon, Da-nang, isegi Hongkong. Tõeline äri. Ei, need tänapäeva poisid on toredad! Nad teavad, kus kivi all vähid peidus on. Nupukad sellid. Ei mingit muret, uskuge mind!"

"Usun küll." Matlock võttis klaasi ja rüüpas kiire lonksu. Tal polnud janu, ta tahtis lihtsalt varjata Aiello sõnadest põhjustatud vapustust. Poisid, kes olid läbi teinud Indo-Hiina kooli, polnud Armentières'i, Anzio ega isegi Panmundžomi roosapõselised ja tõsised, noorelt vanaks saanud veteranid. Nad olid midagi muud, neis oli midagi lodevamat, midagi kurvemat ja midagi palju teadlikumat. Indo-Hiina kangelane oli sõdur, kellel olid sidemed dokkides ja kaubamajades. See Indo-Hiinast tulnud mees oli omataoliste hulgas hiiglane. Ja peaaegu kõik need noorelt vanaks saanud mehed olid neegrid.

Matlock jõi oma burbooniklaasi tühjaks ning laskis Rocco enesele näidata kolmanda korruse teisi ruume. Ta avaldas mõõdukat tunnustust, mida Aiello ootas, ning lubas teine kord

tagasi tulla. Sammy Sharpe'i klubi Windsor Shoalsis ta enam ei maininud. Ta teadis, et seda polnud tarvis. Aiello isu oli äratatud.

Ara sõites murdis ta pead kahe asja üle. Enne pühapäeva pärastlõunat oli tal tarvis saavutada kaks eesmärki. Esiteks pidi ta enesele kusagilt hankima ühe inglase; teiseks vajab ta veel suurt hulka raha. Mõlemad olid hädavajalikud. Järgmisel õhtul tuli tal olla Sharpe'i klubis Windsor Shoalsis.

Inglane, kes tal mõttes mõlkus, elas Websteris ja oli väikese Madisoni kolkaülikooli abiprofessor matemaatika alal. See mees oli vähem kui kaks aastat Ameerikas viibinud; Matlock oli temaga — täiesti mitteprofessionaalselt — tuttavaks saanud ühel Saybrooki paadinäitusel. Inglise oli peaaegu kogu oma elu elanud Cornwalli rannikul ja oli suur purjetamisentusiast. Matlockile ja Patile oli ta otsekohe meeldima hakanud. Nüüd lootis Matlock kõigest hingest, et John Holdenil on mingi ettekujutus õnnemängudest.

Rahaprobleem oli tõsisem. Tarvis oli jälle pöörduda Alex Andersoni poole ja oli täiesti võimalik, et Anderson leidis piisavaid ettekäandeid keeldumiseks. Anderson oli ettevaatlik mees, keda oli kerge hirmutada. Teisest küljest oskas ta haista tulusat äri. Just sellele instinktile tuligi panus teha.

Holdenit oli Matlocki telefonikõne veidi ehmatanud, kuid hoopiski mitte pahandanud. Kui temas oli peale heasoovlikkuse üldse olnud midagi muud, siis oli see uudishimu. Ta oli kaks korda korranud teejuhatust ja Matlock oli teda tänanud, kinnitades, et mäletab teed tema korterisse.

"Ma räägin sinuga täiesti ausalt, Jim," ütles Holden, avades Matlockile ukse oma korralikku kolmetoalist korterisse. "Ma olen lihtsalt lõhki minemas. Kas on midagi juhtunud? Kas Patricia on kõik korras?"

"Vastused on jah ja ei. Ma räägin sulle kõik, mis saan, ehkki seda kuigi palju pole... Aga ma tahan sinult paluda ühte teenet. Tegelikult kahte teenet. Esiteks, kas ma võin täna sinu ööbida?"

"Muidugi — seda pole sul vaja küsida. Sa paistad olevat omadega läbi. Tule istu. Kas ma võin sulle midagi juua pakkuda?"

"Aitäh, ei." Matlock istus Holdeni diivanile. Talle meenus, et see oli diivanvoodi ja et sellel oli mugav magada. Mõni kuu tagasi olid nad Patiga sellel veetnud mitte just eriti kaine lõbusa öö. Tundus, et sellest oli möödunud sajandeid.

"Mis on teine teene? Esimese osutan ma suurima heameelega. Kui sul on raha vaja, siis natuke rohkem kui tuhat on mul käepärast. Selle võid sa muidugi saada."

"Ei, küsimus pole rahas, aga suur tänu igal juhul... Ma

tahaksin, et sa minu huvides inglase teeskleksid."

Holden naeris. Ta oli neljakümne aasta vanune peenekondiline mees, aga naerda oskas ta vanemate ja tüsedamate meeste kombel.

"See ei tohiks ju eriti suurt vaeva nõuda. Arvatavasti on mu kõnes veel säilinud mõningane Cornwalli aktsent. Muidugi peaaegu märkamatu."

"Peaaegu. Ja kui sa veidi harjutad, võid isegi lahti saada jänki intonatsioonist... Aga on veel üks küsimus ja see pole nii lihtne. Kas sa õnnemänge oled kunagi mänginud?"

"Õnnemänge? Sa mõtled võiduajamisi, jalgpalliloteriisid?"

"Kaarte, täringuid, ruletti."

"Ei, oluliselt mitte. Nagu iga vähegi kujutlusvõimeline matemaatik, tegin ma muidugi läbi staadiumi, kus mulle tundus, et aritmeetika põhimõtteid rakendades — logaritmilisi keskmisi arvutades — on võimalik mänguõnne enda kasuks kallutada."

"Ja kas see õnnestus?"

"Ma ütlesin, et tegin selle staadiumi läbi. Pidama ma sinna ei jäänud. Kui on olemas mingi matemaatiline süsteem, siis ei õnnestunud mul seda leida. Pole tänaseni õnnestunud."

"Aga mänginud sa oled? Mänge sa tunned?"

"Kui otse välja öelda, siis üsna hästi. Võiks öelda, et ma olen teinud laboratoorseid uuringuid. Miks sa küsid?"

Matlock kordas lugu, mille ta oli rääkinud Blackstone'ile, kuid vähendas Pati vigastusi ja libises kergemalt üle tütarlapsele kallale tunginud isikute motiividest. Kui ta lõpetas, koputas vahepeal piipu suitsetanud inglase tuha piibukahast suurde klaastuhatoosi.

"Täpselt nagu kinos, kas pole?... Sa ütled, et Patricia vigastused pole tõsised. Et ta ehmatas, aga palju rohkemat ei juhtunud?"

"Õigus. Kui ma läheksin politseisse, siis võiks see halvasti mõjuda tema stipendiumile."

"Saan aru... Nojah, ega tegelikult ei saa, aga olgu pealegi. Ja sa eelistaksid, et ma homme õhtul kaotaksin."

"Sellel pole tähtsust. Peaasi, et sa suurelt mängisid."

"Aga sa oled valmis suurteks kaotusteks."

"Olen."

Holden tõusis. "Ma olen täiesti valmis seda etendust kaasa tegema. See peaks olema üsna lõbus. Aga sa jätsid üsna palju rääkimata ja mul oleks hea meel, kui sa ka selle ära räägiksid. Ehkki ma ei käi peale. Ma ütlen sulle ainult nii palju, et su jutus on üks suur matemaatiline ebakõla."

"Mis see on?"

"Nagu ma aru saan, on raha, mida sa oled homme õhtul

valmis kaotama, palju suurem kui Patricia kõikvõimalikud stipendiumid. Sellest järeldub loogiliselt, et sa ei taha politseisse minna. Või ei saa seda teha."

Matlock vaatas inglasele otsa ja imestas omaenese rumaluse üle. Ta tundis piinlikkust ja suurt saamatust. "Vabanda... Iga ma sulle teadlikult ei valetanud. Sul pole vaja seda teha; võib-olla ei oleks ma üldse pidanud sinult seda paluma."

"Ma ei öelnud, et sa valetasid — ehkki see pole oluline. Ma ütlesin ainult, et sa jätsid palju rääkimata. Muidugi teen ma seda. Sa pead lihtsalt teadma, et ma olen alati valmis kuulama, kui sa tahad mulle kõik ära rääkida... Praegu on aeg hiline ja sa oled väsinud. Sa võiksid magamistuppa minna."

"Ei, tänan. Ma viskan siiasamasse pikali. Siin on meeldivaid mälestusi. Peale teki pole mul midagi tarvis. Ja mul on vaja helistada."

"Nagu soovid. Teki sa saad ja telefoniaparaadi asukoht on sulle teada."

Kui Holden väljus, läks Matlock helistama. Telelektroonik, mille üürimiseks ta oli nõusoleku andnud, pidi valmis saama alles esmaspäeva hommikuks.

"Blackstone."

"Räägib James Matlock. Mulle öeldi, et ma kõikide sõnumite saamiseks helistaksin sellel numbril."

"Jah, mr. Matlock. On üks sõnum. Palun oodake, ma toon kohe kaardi... Siin see on. Carlyle'i meeskonnalt. Kõik on korras. Subjekti tervis paraneb. Subjektil käis kolm külalist. Mr. Samuel Kressel, mr. Adrian Sealfont ja miss Lois Meyers. Subjektile helistati kaks korda, arst ei lubanud kumbagi kõnet vastu võtta. Mõlemal korral helistas üks ja sama isik, mr. Jason Greenberg Wheelingist Lääne-Virginia osariigist. Subjekt ei olnud kordagi Carlyle'i meeskonna valve alt väljas... Te võite olla rahulik."

"Aitäh, seda ma olen. Te olete väga põhjalikud. Head ööd." Matlock tõmbas kergendustundest ja väsimusest sügavalt hinge. Lois Meyers oli Pati korterinaaber. See, et Greenberg oli helistanud, pakkus lohutust. Ta tundis Greenbergi järele puudust.

Ta sirutas käe ja kustutas diivaniäärse laualambi. Akendest paistis sisse aprillile iseloomulik hele kuu. Blackstone'i mehel oli õigus — ta võis olla rahulik.

Rahu ei andnud talle ainult mõtted homsest päevast — ja ülehommest. Kiirendus pidi püsima jääma; ühele tulemusrikkale päevale pidi järgnema teine. Ei tohtinud olla mingit lõdvestust, mingit hetkelist rahuldustunnet, mis võis hoogu nõrgendada.

Ja ülehomme. Pärast Sammy Sharpe'i klubi külastamist

Windsor Shoalsis. Kui kõik läheb tema arvestuste kohaselt on siis aeg siirduda Carlyle'i piirkonda. Matlock sulges silmad ja tema kujutlusse kerkis Blackstone'i nimekirja pilt.

CARMOUNTI MAAKLUBI;
KONTAKT HOWARD STOCKTON
LÄÄNE-CARLYLE'I PURJE- JA SUUSAKLUBI;
KONTAKT ALAN CANTOR

Carmount paiknes Carlyle'ist ida pool Mount Holly pilti lähedal. Purje- ja Suusaklubi oli läänes, Derroni järve ääres asuv suve- ja talvekuurort.

Ta otsustas, et otsib sobiva ettekäande ning laseb Bartolozzi, Aiello või Sam Sharpe'il ennast tutvustada. Ja kord Carlyle'i piirkonda jõudnud, hakkab ta vihjeid tegema. Võib-olla on vaja midagi rohkemat kui vihjeid — käske, nõudmisi, hädavajaduse rõhutamist. Tarvilik on jultumus, see on Nimrodi viis.

Tema silmad jäid suletuks, tema keha lihased lõdvestusid ja kurnatuna vajus ta kottpimeduses unne. Kuid enne uinumist meenus talle dokument. Korsika dokument. Selle pidi ta nüüd kätte saama. See hõbedakarva paber oli talle vajalik. Ta vajas kutsekaarti Nimrodi juurde.

See oli nüüd tema kutsekaart. Tema dokument.
Matlocki dokument.

Kakskümmend üks

Kui Windsor Shoalsi Kongregatsionalistliku Kiriku vanemad oleksid aimanud, et Samuel Sharpe'i, hiilgavat juudi advokaati, kes hoolitses kiriku rahaasjade eest, tuntakse suuremas osas Põhja-Hartfordist ja Lõuna-Springfieldist Mängu Sammy nime all, siis oleks õhtupalvused kuuks ajaks ära jäetud. Õnneks polnud nad seda kunagi teada saanud ja Kongregatsionalistlik Kirik suhtus Sharpe'isse hästi. Ta oli kiriku kassale märkimisväärselt kasu toonud ja tegi vajaduse korral ka ise tõhusaid annetusi. Windsor Shoalsi Kongregatsionalistlik Kirik, nagu tegelikult peaaegu kogu linn, pidas Samuel Sharpe'ist lugu.

Matlockile sai kõik see teatavaks Sharpe'i kabinetis. „Windsori Oru Võõrastemajas“. Poole loost rääkisid seinal ripuvad raamitud aukirjad, ülejäänud osa jutustas vastutulelikult Jacopo Bartolozzi. Tegelikult tahtis Jacopo sellega mõista anda, et Sharpe'i mängupõrgul nagu Sharpe'il eneseltgi puudu-

vad Avoni Ujumisklubi head traditsioonid.

Holden ületas Matlocki ootusi. Matlock pidi mitu korda peaaegu naerma pahvatama, jälgides, kuidas Holden võttis mõned sajadollarised pangatähed — vaevatud ja närviline Alex Anderson oli raha kiiruga Windsorisse toonud — ning viskas need ükskõikselt krupjee ette, vaevumata kordagi žetoone loendama, kuid jättes mingil viisil iga laua ääres kõigile mulje, et saadud žetoonide väärtus on talle dollaripealt teada. Holden mängis intelligentselt ja ettevaatlikult ning oli vahepeal juba üheksa tuhande dollarises eduseisus. Õhtu lõpuks oli ta oma võidusumma kahandanud mõnesaja dollarini ja „Windsori Oru Võõrastemaja“ peremehed ohkasid kergendatult.

James Matlock kirus oma teist õhtut järjest kestnud hirmsat ebaõnne ning võttis oma tuhande kahesaja dollarist kaotust sellena, mida see talle tegelikult tähendas — eimilleniagi.

Kell neli hommikul istusid Matlock ja Holden koos Aiello, Bartolozzi, Sharpe'i ja nende kahe sõbraga koloniaalstiilses söögisaalis suure tammepuidust laua ääres. Nad olid üksi. Kelner ja kaks boid koristasid laudu; kolmandal korrusel paiknevad mänguruumid olid suletud.

Tugevakondiline Aiello ja lühike paks Bartolozzi kommenteerisid vastastikku oma kliente, kumbki püüdis teist nende staatusega üle trumbata ja andis mõista, et teisel „oleks võib-olla kena“ saada „tuttavaks“ mr. ja mrs. Johnsoniga Cantoni või kellegi dr. Wadsworthiga. Sharpe omakorda näis tundvat rohkem huvi Holdenit ja Inglismaa vastu. Ta rääkis mitu naljakat, teda ennast mitte esile upitavat lugu oma külaskäikudest Londoni klubidesse ja mänguhoos tekkinud oletamatutest raskustest Briti rahasüsteemiga.

Matlock mõtles Sammy Sharpe'i jälgides, et too on väga kütkestav mees. Polnud raske uskuda, et Windsor Shoalsis peetakse Sharpe'ist lugu. Ta ei saanud hoiduda Sharpe'i võrdlemisest Jason Greenbergiga. Ja võrdlus tõi esile ühe olulise erinevuse. See peitus silmades. Greenbergi silmad jäid pehmepilguliseks ja kaastundlikuks isegi siis, kui ta oli pahane. Sharpe'i silmad olid külmad ja kalgid ning vilasid vahetpidamatult kummalises vastuolus tema rahuliku näoga.

Matlock kuulis, et Bartolozzi küsis Holdenilt, kuhu too kavatses edasi minna. Holdenit hooletu vastus andis talle soodsa võimaluse. Ta ootas nüüd õiget silmapilku.

„Ma kardan, et ei saa oma marsruudist rääkida.“

„Ta tahab öelda, et sellest, kuhu ta siit läheb,“ torkas Rocco Aiello vahele.

Bartolozzi heitis Aiellole hävitava pilgu. „Ma lihtsalt arvasin, et te võiksite Avonisse sisse astuda. See on kena koht,

ma arvan, et teile meeldib seal."

"Kindlasti meeldib. Võib-olla mõni teine kord."

"Johnny astub minuga tuleval nädalal ühendusse," ütles Matlock. "Me saame kokku." Ta sirutas käe ja kustutas tuhatosis oma sigareti. "Mul on vaja olla... Carlyle'is — nii vist on selle koha nimi."

Jutuajamises tekkis vaevumärgatav paus. Sharpe, Aiello ja üks kahest teisest mehest vahetasid pilke. Bartolozzi seevastu ei paistnud nende sõnade mingist sügavamast tähendusest teadlik olevat.

"Selles ülikoolilinnas?" küsis lühike itaallane.

"Seda küll," vastas Matlock. "Ma peatun tõenäoliselt Carmountis või Purje- ja Suusaklubis. Te, mehed, teate arvatavasti, kus need on."

"Küllap teame." Aiello naeris tasa.

"Mis te Carlyle'is teete?" Tundmatu mees — nimeliselt polnud keegi vaevunud teda tutvustama — tõmbas seda küsides sügava sõõmu sigarisuitsu.

"Ajan oma asju," ütles Matlock sõbralikult.

"Ma lihtsalt küsisin. Ärge pange pahaks."

"Ei pane... Hei, pagana pihta, kell on peaaegu pool viisi! Te olete liiga külalislahked." Matlock lükkas oma tooli tagasi ja valmistus tõusma.

Kuid sigariga mehel oli veel üks küsimus.

"Kas teie sõber tuleb koos teiega Carlyle'i?"

Holden tõstis mänglevalt käe. "Vabandage, ei mingit marsruuti. Ma olen lihtsalt külaline teie meeldival rannikul ja mu pea on täis turismitaoline... Me peame tõepoolest minema hakkama."

Mõlemad mehed tõusid laua äärest. Ka Sharpe tegi seda. Enne kui teised ennast liigutada jõudsid, ütles Sharpe:

"Ma saadan poisid auto juurde ja juhatan neile teed. Teie oodake siin — meil on arved klaarimata. Mina olen sulle võlgu, Rocco. Frank võlgneb mulle. Ma saan võib-olla omadega tasa."

Sigariga mees, kelle nimi oli ilmselt Frank, puhkes naerma. Aiello näis hetkeks olevat hämmelduses, kuid sai mõne sekundi jooksul Sharpe'i sõnade mõttest aru. Mehed pidid jääma laua äärde.

Matlock polnud kindel, et olukord oli talle soodsaks kujunenud.

Ta oli tahtnud jätkata Carlyle'ist rääkimist seni, kuni keegi oleks ennast pakkunud Carmounti ning Purje- ja Suusaklubisse helistama. Holden keeldumine oma marsruudi teatavaksteemisest oli sellele kriipsu peale tõmmanud ning Matlock kartis ka, et see võis jätta mulje, nagu oleks tema ja Holden

lähtsus piisav igasuguste edasiste tutvustuste tarbetuks tegemiseks. Ühtlasi, nagu Matlock aru sai, pidi ta teekonna jätkudes panema üha suurema lootuse kadunud Loringi arvamusele, et Carlyle'i nõupidamisele kutsutud saadikud ei räägi sellest omavahel. Omertà oli eeldatavasti nii võimas, et vaikimine oli täielik. Ometi oli Sharpe just praegu andnud laua ümber istujatele käsu paigale jääda.

Matlockil oli tunne, et võib-olla oli ta liiga väikestele kogemustele tuginedes liiga kaugele läinud. Võib-olla oli aeg astuda ühendusse Greenbergiga — ehkki ta oleks eelistanud oodata, kuni tal on rohkem konkreetseid teadmisi. Kui ta kohe praegu Greenbergiga kontakti looks, võiks agent ta — kuidas see idiootne fraas kõlas? — strateegiliselt mängust välja tõrjuda. Sellele probleemile ei olnud ta valmis vastu astuma.

Sharpe eskortis nad peaaegu tühjale parkimisplatsile. Ööbivate külalistega ei olnud "Windsori Oru Võõrastemaja" üle koormatud.

"Me ei kutsu võõraid ööseks jääma," seletas Sharpe. "Me oleme eelkõige tuntud oma hea restorani poolest."

"Sellest võib aru saada," ütles Matlock.

"Härrased," alustas Sharpe kõhklevalt. "Kas ma võin esitada ühe palve, mida te võite ebaviisakaks pidada?"

"Laske kuulda."

"Kas ma saan teiega paar sõna rääkida, mr. Matlock? Nelja silma all."

"Oh, ärge muretsege," ütles Holden eemaldudes. "Ma saan täiesti aru. Ma kõnnin lihtsalt ringi."

"Teie inglise sõber on väga tore mees," ütles Sharpe.

"Kõige toredam. Milles asi on, Sammy?"

"Mõningas informatsioonis."

"Ja nimelt?"

"Ma olen ettevaatlik mees, aga ma olen ka väga uudishimulik. Mul on hea organisatsioon, nagu te näha võite."

"Seda ma näen."

"Ma arendan oma tegevust kenasti — ettevaatlikult, aga kenasti."

"Võib uskuda."

"Ma ei tee vigu. Mul on advokaadi mõistus ja ma olen uhke selle üle, et ei tee vigu."

"Kuhu te sihite?"

"Mulle tundub — ja kui teile ausalt öelda, siis on see mõte ka mu partnerile Frankile ja Rocco Aiellole pähe tulnud —, et teid on võib-olla siia piirkonda saadetud mõningaid lähelepanekuid tegema."

"Miks te seda arvate?"

„Miks?... Eikusagilt ilmub välja teietaoline mängija. Teil on San Juanis mõjukaid sõpru. Te tunnete meie klubisid nagu oma enese peopesa. Ja teiega on kaasas üks väga rikas, väga tore mees Londonist. Kui kõik kokku liita... Aga kõige tähtsam on see — ja minu arvates saate te ise ka sellest aru —, et te mainisite seda Carlyle'i asja. Oleme ausad. See räägib terve suure raamatutäie, eks ole?”

„Kas räägib?”

„Ma ei ole rumalalt hulljulge. Ma ütlesin teile, et ma olen ettevaatlik mees. Ma saan reeglitest aru, ma ei esita küsimusi, mille esitamist pole ette nähtud, ega räägi asjadest, mida mul pole au teada... Aga ma tahan kindralitele märku anda, et nende organisatsioonis on mõned intelligentsed, isegi auahned leitnandid. Igaüks võib teile öelda. Ma ei riisu koort, ma ei vea alt.”

„Kas te soovite minult, et ma annaksin teile hea iseloomustuse?”

„Enam-vähem jah. Mul on oma väärtus. Ma olen lugupeetud advokaat. Mu partner on väga edukas kindlustusmaakler. Me sobime hästi oma ossa.”

„Kuidas on Aielloga? Te paistate olevat sõbrad.”

„Rocco on tubli poiss. Võib-olla mitte kõige kiirema taibuga, aga soliidne. Ja hea inimene ka. Aga ma ei usu, et ta küünib meie klassi.”

„Ja Bartolozzi?”

„Bartolozzi kohta pole mul mitte midagi öelda. Tema suhtes peate ise otsusele jõudma.”

„Mitte midagi öeldes ütlete te väga palju, kas pole?”

„Minu arvates on ta liiga jutukas. Aga see võib oleneda tema isiksusest. Ta käib mulle närvidele. Rocco mitte.”

Matlock silmitses parkimisplatsi aovalguses metoodilist Sharpe'i ja hakkas taipama, mis oli juhtunud. See oli loogiline; ta ise oli selle kavandanud, aga nüüd, kui see toimus, tundis ta ennast kummaliselt objektiivsena. Ta vaatles ise ennast ja jälgis tantsivaid marionette.

Ta oli Nimrodi maailma sisenenud võõrana; võib-olla kahtlase, igal juhul kõverteed käiva isikuna.

Nüüd äkki ei väärinud see kõverteed käiv kahtlane isik põlgust, vaid austust.

Kahtlast isikut austati selle pärast, et ta käis kõverteed — sest ta pidi tulema kusagilt kõrgemalt. Ta oli nüüd kõrgemate võimude saadik. Teda kardeti.

Kuidas oli Greenberg selle kohta öelnud? Varjumaailm. Nähtamatud armeed seavad pimeduses oma üksusi positsioonidele, olles pidevalt valvel, et märgata ringiluusivaid patrulle ja vaenulikke luurajaid.

Peenike köis, millel tal tuli tantsida, oli ebakindel. Aga ta oli sellele jõudnud.

„Te olete tubli mees, Sharpe. Ja pagana taibukas ka... Mida te Carlyle'ist teate?”

„Mitte midagi! Absoluutselt mitte midagi.”

„Nüüd te valetate ja see ei ole taibukas.”

„See on tõsi. Ma ei tea midagi. Kuuldusi on olnud. Teadmised ja kuuldused on eri asjad.” Sharpe tõstis parema käe ja ajas kaks sõrme harali.

„Mis kuuldused need on? Oelge omaenese huvides otse välja.”

„Lihtsalt kuuldused. Võib-olla hõimu kokkutulek. Väga kõrgel seisvate isikute kohtumine. Kokkulepe, mille teatavad inimesed peavad saavutama.”

„Nimrod?”

Sammy Sharpe sulges täpselt kolmeks sekundiks silmad ja ütles:

„Nüüd räägite te keelt, mida ma kuulda ei taha.”

„Siis ei kuulnud te seda, eks ole?”

„Ma kinnitan teile, et see on protokollist maha kustutatud.”

„Okei. Te olete mõistlik mees. Ja minu arvates poleks kuigi hea idee, kui te sisse tagasi minnes neid kuuldusi teistega arutama hakkaksite. Seda teeks ainult rumal leitnant, kas pole?”

„Mitte üksnes rumal — vaimuhaige.”

„Miks te siis käskisite neid kohale jääda? Aeg on hiline.”

„Ütlen ausalt. Ma tahtsin teada, mida nad teist ja teie inglise sõbrast arvavad. Aga nüüd, pärast seda kui te mainisite ühte teatavat nime, jääb see jutuaajamine ära. Nagu ma ütlesin, on mägureeglid mulle teada.”

„Väga hea. Ma usun teid. Teis on potentsiaali. Paremini on, kui te nüüd sisse lähete... Oh, veel üks asi. Ma tahan... me tahame, et te helistaksite Stocktonile Carmounti ja Cantorile Purje- ja Suusaklubisse. Oelge ainult, et ma olen teie isiklik sõber ja ilmun varsti kohale. Mitte midagi muud. Me ei taha kedagi valvsaks teha. See on tähtis, Sammy. Mitte midagi muud.”

„Suurima heameelega. Ega te ei unusta mu lugupidamisavaldust teistele edasi anda?”

„Ei unusta. Te olete tubli mees.”

„Ma teen oma parima. See on kõik, mis inimene teha saab...”

Just sel silmapilgul rebis koidueelse vaikuse tükkideks viis valju pauku. Klaas klirises. Võõrastemajast kostsid inimeste jooksummud ja karjed ning ümberkukkuvate mööbliesemete prantsatused. Matlock viskus maha.

„John! John!”

„Ma olen siin! Auto juures! Kas sinuga on kõik korras?”

„Jah. Jää sinna!”

Sharpe oli jooksnud maja seina äärsesse pimedusse. Ta seisis küürutõmbunult seinanurgas, selg vastu telliseid surutud. Matlock suutis hädavaevu tema keha piirjooni näha, kuid nii palju pani ta tähele, et Sharpe tõmbas jakihõlma alt välja revolvri.

Hoone tagapoolsest osast kostsid jälle lasud ja neile järgnesid uued hirmukarjatused. Üks boi prahvatas külgukselt välja ning hakkas neljakäpakil parkimisplatsi serva poole roomama. Ta karjus hüsteeriliselt keeles, millest Matlock aru ei saanud.

Mõni sekund hiljem jooksis uksest välja veel üks valget jakki kandev võõrastemaja töötaja, tõmmates enese järel teist, ilmselt haavatud meest, kelle õlast voolas verd ja parem käsi rippus liikumatult.

Eikusagilt kostis veel üks pauk ja valju häälega karjunud kelner kukkus maha. Haavatud mees tema selja taga vajus ettepoole ja prantsatas näoli kruusale. Hoonest kostsid meeste valjud hääled.

„Lähme ära! Välja siit! Autosse!”

Matlock oli täiesti valmis selleks, et need mehed tormavad kõrvaluksest parkimisplatsile, kuid kedagi ei tulnud. Selle asemel kostis kusagilt krundi teisest osast automootori mürin ning mõni hetk hiljem järsult pööratava auto kummide kiu- numine. Ja siis kihutas vasakul, umbes viiekümne jardi kaugusel põhjapoolsest juurdesõiduteelt peateele must sedaan. Auto möödus valgustuslaternast ja Matlock nägi teda selgesti.

See oli sama sõiduk, mis oli mõni hetk pärast Ralph Loringi mõrva pimedusest välja sööstnud.

Kõik oli jälle vaikne. Hallikas aovalgus helenes.

„Jim! Jim, tule siia! Ma arvan, et nad on läinud!”

See oli Holden. Ta oli auto varjust väljunud ja valges jakis mehe kohale kummardunud.

„Tulen!” ütles Matlock maast tõustes.

„See mees on surnud. Talle lasti kuul õlgade vahele... See hingab veel. Tuleb kiirabiauto kutsuda.” Holden oli astunud teadvusetult lamava boi juurde, kelle parem käsivars oli verine.

„Ma ei kuule midagi. Kus Sharpe on?”

„Läks just praegu sisse. Sealt uksest. Tal oli revolver.”

Mehed suundusid ettevaatlikult võõrastemaja kõrvalukse juurde. Matlock avas aeglaselt ukse ja astus Holden ees vestibüüli. Mööbel oli ümber tõugatud; puitpõrandal läikis veri.

„Sharpe? Kus te olete?” Matlock kõrgendas veidi häält. Vastus viibis mitu sekundit. Kui see tuli, oli see vaevu kuuldav.

„Siin. Söögisaaalis.”

Matlock ja Holden läbisid tammepuiduga ääristatud kaar- käigu. Mitte miski, mida nad olid oma elus näinud, polnud neid ette valmistanud vaatepildiks, mis nende ees avanes.

Sõna otseses mõttes verrega kaetud laipu oli vapustavalt õudne näha. See, mis oli Rocco Aiellost järele jäänud, lamas rinnuli punaseks tõmbunud laudlinal, enamik tema näost oli kadunud. Sharpe'i partner, tutvustamata jäänud mees, kelle nimi oli Frank, põlvitas tooli ees, tema ülakeha oli tagurpidi toolile vajunud, kaelahaavast voolas verd ja surnud silmad olid pärani lahti. Jacopo Bartolozzi lebas põrandal, paks keha ümber lauajala kaardunud, tema sargi rinnaesine oli kraeni lõhki, selle alt paistis pungis kõht, arvukatest kuulihaava- dest nirises jämedatele mustadele rinnakarvadele veel verd. Bartolozzi oli püüdnud särki oma haavatud rinna eest ära rebida ja tükk riiet oli pigistatud tema surnud pihku. Neljas mees lamas Bartolozzi selja taga, pea Bartolozzi paremal säärel, käed ja jalad laiali sirutatud, kogu selg kaetud paksu vere- kihiga, millest paistsid välja sisikonna osad.

„Oh jumal!” pomises Matlock, suutmata täielikult uskuda kõike seda, mis ta nägi. John Holden jättis mulje, et tal võib süda pahaks minna. Sharpe ütles tasase häälega, kiiresti ja väsinult:

„Parem on, kui te ära lähete. Parem on, kui te koos oma inglise sõbraga kähku ära lähete.”

„Teil tuleb politsei kutsuda,” ütles Matlock hämmeldunult.

„Väljas on üks mees, üks boi. Ta elab veel.” Holden koges seda öeldes.

Revolvrit allalastud käes hoidev Sharpe silmitses mõlemat meest, tema pilgust paistis ainult ülinõrk kahtlus. „Telefoni- juhtmed on kindlasti läbi lõigatud. Lähimad farmid on vähe- malt poole miili kaugusel... Ma hoolitsen kõige eest. Teil on parem siit ära minna.”

„Kas sa arvad, et me peaksime minema?” küsis Holden Matlocki poole vaadates.

Sharpe vastas: „Kuulge, inglane, mul isiklikult on täiesti ükskõik, mis kumbki teist teeb. Mul jätkub küllalt seda, mille üle mõelda, mille suhtes otsusele jõuda... Teie enese huvides on siit ära minna. Vähem komplikatsioone, vähem riski. Kas pole nii?”

„Jah, teil on õigus,” ütles Matlock.

„Kui teid kinni peetakse, siis öelge, et sõitsite siit ära pool tundi tagasi. Te olite Bartolozzi sõbrad, see on kõik, mis ma tean.”

„Väga hea.“

Sharpe oli sunnitud kõrvale pöörduma, et mitte tapetud mehi näha. Hetkeks tundus Matlockile, et Windsor Shoalsi advokaat puhkeb nutma. Selle asemel tõmbas Sharpe sügavalt hinge ja ütles:

„Advokaadi mõistus, mr. Matlock. Ma olen väärtuslik. Oelge neile seda.“

„Ütlen.“

„Ja oelge neile, et ma vajan kaitset, et ma väärin kaitset. Seda oelge neile ka.“

„Muidugi.“

„Nüüd minge ära.“ Sharpe viskas oma revolvri äkki tülga- tusega põrandale. Siis valgusid tema silmadesse pisarad ja ta karjus: „Taeva pärast, minge ära! Minge ära!“

Kakskümmend kaks

Matlock ja Holden otsustasid otsekohe lahku minna. Inglise kirjanduse professor viis matemaatiku koju ning suundus siis lõunasse, Fairfieldi poole. Ta tahtis enese sisse registreerida mõnesse maanteeäärsele motelli, mis oleks küllalt kaugel Windsor Shoalsist, et tema paanikat vähendada, kuid küllalt lähedal Hartfordile, et ta kella kaheks päeval Blackstone'i juurde jõuaks.

Mõtlemiseks oli ta liiga kurnatud, liiga hirmunud. Ta leidis Stratfordist veidi lääne poolt ühe kolmanda järgu motelli ja üllatas varahommikust valveametnikku sellega, et oli üks.

Sisseregistreerimise ajal kirus ta pominal oma kahtlustavat naist ja veenis ametnikku kümnedollarise rahatähega, et too märgiks tema saabumise ajaks kell 2.00. Kell seitse vajus ta voodisse, jätnud korralduse, et ta äratataks kell pool üks. Ta arvas, et kui ta magab viis tundi, siis peavad asjad selge- maks saama.

Ta magas viis tundi ja kakskümmend minutit, aga kui ta tõusis, polnud kuigi palju muutunud. Väga vähe oli talle selgeks saanud. Kui üldse midagi, siis näis Windsor Shoalsi veresaun nüüd veel erakordsem kui enne. Kas oli võimalik, et ka tema oli ohvriks määratud? Või olid mõrvarid enne tegutsema hakkamist väljas vaikselt oodanud, et ta lahkuks?

Eksitus või hoiatus?

Kell veerand kaks oli ta Merritt Parkwayl. Pool kaks sise- nes ta kõrvaltänavaid mööda Hartfordi. Viis minutit pärast kahte astus ta Blackstone'i kabinetti.

„Kuulge,“ ütles Blackstone oma kirjutuslaua kohale kummar-

gile laskudes ja Matlocki põrnitsedes, „me esitame minimaal- selt küsimusi, aga ärge sellepärast veel silmapilgukski arvake, et kliendid saavad meilt blankotšeki!“

„Mulle näib, et te eelistate vastupidist.“

„Võtke siis oma raha ja minge kuhugi mujale. Me elame selle üle!“

„Pidage kinni! Teid palgati ainult ühte tütarlast kaitsma! Selle eest maksan ma teile päevas kolmsada dollarit! Kõik muu on kõrvaline ja arvatavasti maksan ma ka selle eest.“

„Mingeid lisatasusid ei ole. Ma ei tea, millest te räägite.“ Blackstone kõverdas äkki küünarnukke ja tõmbus küüru. Ta sosistas kähiseva häälega: „Kristus, Matlock? Kaks meest! Eile öösel tapeti kaks meest, kes olid selles kuradima nime- kirjas! Kui te olete ennast narkootikumidega hulluks ajanud maniakk, siis ei taha ma teiega tegemist teha! Niisuguste asjadega me siin ei tegele! Ükskõik, kes on teie isa või kui palju raha teil on!“

„Nüüd ei tea mina, millest teie räägite. Ainult nii palju, kui ajalehtedest lugesin. Eile öösel olin ma ühes Fairfieldi motellis. Kell kaks registreeriti mind sinna sisse. Ajalehte- des on kirjutatud, et need mehed tapeti kella viie paiku.“

Blackstone tõukas enese lauast eemale ja tõusis püsti. Ta silmitses Matlocki kahtlustavalt. „Te saate seda tõestada?“

„Kas te soovite motelli nime ja numbrit? Andke mulle tele- foniraamat, ma võtan sinna kõne.“

„Ei... Ei. Ma ei taha mitte midagi teada. Te olite Fair- fieldis?“

„Tooge telefoniraamat.“

„Hea küll. Hea küll, unustage see ära. Ma arvan, et te valetate, aga te olete enesele kättevarju muretsenud. Nagu te ütlete, on meid palgatud ainult tütarlast kaitsma.“

„Kas pühapäeva pärastlõunaga võrreldes on mingeid muu- tusi? Kas kõik on korras?“

„Jah... Jah.“ Blackstone näis olevat mõttes. „Teie telelekt- roonik on valmis. See töötab. Maksab kakskümmend dolla- rit päevas.“

„Saan aru. Hulgihind.“

„Me pole kunagi mõista andnud, et oleme odavad.“

„Seda te ei saagi.“

„Ega tee.“ Blackstone vajutas seisma jäädes sisetelefoni- aparaadi nupule ja ütles aparaati: „Palun tooge mr. Matlocki telelektroonik siia.“

Mõni sekund hiljem sisenes kabinetti nägus tütarlaps, käes sigaretipakist mitte suurem metallkarp. Ta pani selle Blacksto- ne'i lauale ja asetaski selle kõrvale kartoteegikaardi. Siis väl- jus ta niisama kiiresti, kui oli sisse tulnud.

„Siin see on,” ütles Blackstone. „Teie kood on Charger Kolm-Null. See tähendab — Carlyle'i piirkond, kolmemeheline meeskond. Teil tuleb helistada numbril viis, viis, viis, kuus, kaheksa, kuus, kaheksa. Me hoiame varuks numbraid, mida meie arvates on kerge meeles pidada. Telelektroonik annab teile märku lühikeste piiksudega. Sellest nupust saate teda välja lülitada. Kui kuulete signaali, peate helistama numbril, mis ma teile ütlesin. Seal on salvestatud meeskonna sõnum, paljudel juhtudel uus telefoninumber otsekontakti loomiseks. Kas saate kõigest aru? Tegelikult on see väga lihtne.”

„Saan aru,” ütles Matlock väikest metallkarpi pihku võttes. „Aga miks te ei võiks lasta meestel siia büroosse helistada ja siis ise minuga ühendusse astuda? Kas see poleks kergem — kui mitte arvestada lisatulu?”

„Ei. Liiga palju võimalusi eksitusteks. Meil on suur hulk kliente. Me tahame, et meie kliendid oleksid otseühenduses meestega, kelle eest nad maksavad.”

„Mõistan.”

„Ja me püüame oma klientide asju saladuses hoida. Meie arvates pole hea informatsiooni edastada kolmandate ja neljandate isikute kaudu. Muuseas, meeskonnaga saate ühenduse samal viisil. Igal mehel on aparaat. Lihtsalt helistage sellel numbril ja salvestage oma sõnum.”

„Kiiduväärne.”

„Professionaalne.” Ja siis istus Blackstone esimest korda pärast Matlocki saabumist ning nõjatus tooli seljatoele. „Nüüd ütlen ma teile midagi, ja kui te tahate mu sõnu võtta ähvardusena, siis on teil selleks õigus. Ühtlasi, kui te pärast minu ärakuulamist soovite meie teenustest loobuda, pole meil ka selle vastu midagi... Me teame, et Kohtuministeriumi agendid otsivad teid aktiivselt. Aga teie vastu ei ole esitatud mingeid süüdistusi ja teie kohta ei ole välja antud arresterimiskäsku. Teil on teatavad õigused, mida föderaalagendid oma agaruses sageli unustama kipuvad — see on üks meie olemasolu põhjustest. Aga te peate teadma, et kui te staatus muutub, kui mängu tuleb mingi süüdistus või arresterimiskäsk, siis lõpetame viivitamatult oma teenuste osutamise ega kõhkle võimudega teie asukoha suhtes koostööd tegemast. Igasuguse muu informatsiooni, mis on meie käsutuses, hoiame teie advokaatide jaoks — see on ametisaladus, aga teie asukoht mitte. Saate aru?”

„Saan aru. See on õiglane.”

„Me oleme rohkem kui õiglased. Sellepärast nõuan ma teilt kümne päeva eest ettemaksu — mille kasutamata jääv osa kuulub tagastamisele... Kui olukord muutub ja teie kohta antakse välja arresterimiskäsk, siis saate telelektrooniku

kaudu — üksainus kord — järgmise sõnumi. Ainult need sõnad.”

Blackstone tegi rõhutamiseks pausi.

„Mis sõnad?”

„Charger Kolm-Null on likvideeritud.”

Väljas Bond Streetil tundis Matlock midagi niisugust, mille kohta ta teadis, et ei saa sellest tundest lahti enne, kui tema teekond, tema võidujooks on lõppenud. Talle näis, et teda põrnitsetakse. Talle hakkas tunduma, et võõrad inimesed peavad teda silmas. Ta leidis end tahtmatult selja taha vaatamas, et nähtamatuid jälgivaid silmi tabada. Aga neid polnud.

Neid polnud või ta ei suutnud neid eristada.

Nüüd oli tal tarvis oma korterist Korsika dokument kätte saada. Ja Blackstone'ilt kuulnud arvestades sai ta aru, et tal enesel pole mõtet sellele järele minna. Tema korter on kindlasti valve all — seda valvavad nii tema otsijad kui ka need, keda ta ise otsib.

Ta kasutab ära Blackstone'i meeskonna, mõne selle liikme ja paneb proovile hästirõivastatud Blackstone'i garantii, et olemasolev informatsioon on ametisaladus. Ta astub nende meestega — selle mehega — ühendusse otsekohe, kui on pidanud ühe telefonikõne. Kõne, millest selgub, kas hõbedakarva Korsika kutsekaart on tõepoolest vajalik või mitte. Kõne Windsor Shoalsi advokaadi Samuel Sharpe'iga.

Matlock otsustas näidata Sharpe'ile oma uue isiksuse ajutist kaastundlikumat külge. Ka Sharpe ise oli ju hetkeks kontrolli kaotanud. Matlocki arvates oli sobiv silmapilk mõista anda, et isegi temataolistel meestel — meestel, kellel on San Juanis ja Londonis mõjukaid sõpru — leidub peale isikliku ellujäämise soovi veel muidki tundeid.

Ta läks hotelli „Americana” vestibüüli ja helistas sealt. Vastas Sharpe'i sekretär.

„Kas te viibite mõnes kabinetis, kuhu mr. Sharpe saab teile ise helistada?”

„Ei, ma olen telefonikabiinis. Ja mul on kiire.”

Kostis ootenupu klõpsatus ja sellele järgnes vaikus. Oodata ei tulnud kümnet sekunditki.

„Palun öelge mulle selle kabiini number, mr. Matlock. Mr. Sharpe helistab teile sinna viie minuti jooksul.”

Matlock ütles tütarlapsele numbri ja pani toru ära.

Telefonikabiini plastistmel meenusid talle teine telefonikabiin ja teine plastiste. Ja must sedaan, mis kihutas mööda surnud mehest, kes oli selles kabinetis sellel istmel kummargile vajunud, kuuliauk keset laupa.

Kell helises; Matlock tõstis toru.

"Matlock?"

"Sharpe?"

"Te poleks tohtinud mulle kontoris helistada. Te oleksite pidanud seda teadma. Ma olin sunnitud tulema siia alla, avalikku kõnepunkti."

"Ma ei osanud arvata, et lugupeetud advokaadi telefoniga on seoses mingi risk. Vabandage."

Liini teises otsas tekkis lühike vaikus. Sharpe polnud ilmselt vabandust oodanud. "Ma ütlesin teile, et olen ettevaatlik mees. Miks te helistate?"

"Ma tahtsin lihtsalt teada, kuidas teil läheb. Kuidas asjad edasi arenesid. See oli hirmus lugu, mis eile öösel juhtus."

"Mul pole veel reaktsiooniks aega olnud. Nii palju on teha. Politsei, matused, ajakirjanikud."

"Mida te neile räägite? Kuidas te seda asja ajate?"

"Ilma suurte vigadeta. Kui lühidalt kokku võtta — ma olen süütu ohver. Ja Frank on ka ohver, ainult et tema on surnud. Franki järele hakkan ma puudust tundma. Ta oli väga tore mees. Ülemise korruse panen ma muidugi kinni. Osariigi politseile on makstud. Arvatavasti on seda teinud teie mehed. Asi on nii, nagu ajalehed kirjutavad. Mõned itaalia gangsterid korraldasid kenas maavõõrastemajas veresauna."

"Te olete külmavereline mees."

"Ma ütlesin teile," vastas Sharpe, "et ma olen ettevaatlik mees. Ma olen ootamatusteks ette valmistatud."

"Kes seda tegid?"

Sharpe ei vastanud sellele küsimusele. Ta ei öelnud üldse midagi.

"Ma küsisin teilt, kes seda teie arvates tegid."

"Teie mehed saavad seda tõenäoliselt minust varem teada. Bartolozzil oli vaenlasi; ta oli ebameeldiv inimene. Ka Roccol võis vaenlasi olla. Aga miks Frank? Oelge mulle seda."

"Ma ei tea. Mul pole kellegagi kontakti olnud."

"Uurige see minu jaoks välja. Palun. See polnud õige tegu."

"Ma püüan. Seda ma luban... Ja, Sammy, ärge unustage helistada Stocktonile ja Cantorile."

"Ei unusta. Mul on nende nimed pärastlõunaks kalendrisse kirja pandud. Ma ütlesin teile, et ma olen metoodiline inimene."

"Aitäh. Franki suhtes avaldan kaastunnet. Ta paistis olevat kena mees."

"Ta oli prints."

"Kindlasti oli... Ma astun teiega veel ühendusse, Sammy. Ma pole unustanud, mis ma lubasin teie heaks teha. Mul on teist jäänud väga hea mulje. Ma..."

Matlocki katkestas Windsor Shoalsi taksofoni korjekarpi kukkuvate müntide kõlin. Aeg oli läbi ja jutuajamist polnud mõtet pikendada. Ta teadis nüüd, mida tal oli vaja teada. Korsika dokument oli talle vajalik. Koidueelse veresauna õudus polnud pannud metoodilist Sharpe'i unustama lubatud telefonikõnesid. Matlocki jaoks oli see ime, aga nii see oli. Ettevaatlik mees polnud paanikasse sattunud. Ta oli jääkülma.

Telefonikabiin oli kitsas, umbne, ebamugav ja suitsu täis. Matlock avas ukse, läbis kiiresti hotellivestibüüli ja väljus.

Ta pöördus ümber Asylum Streeti nurga ja asus otsima sobivat restorani. Niisugust, kus ta Charger Kolm-Nulli vastust oodates saaks lõunat süüa. Blackstone oli öelnud, et ta ühenduse soovimise korral teataks oma telefoninumbri; kus oli seda parem teha kui restoranis?

Talle torkas silma silt "The Lobster House." Seda laadi restorane külastasid peamiselt mitmesuguste firmade kõrge-
mad ametnikud.

Talle anti terve omaette loož: kell oli peaaegu kolm ja lõunastajate read oli hõrenenud. Ta võttis istet, tellis burbooni jääga ja küsis ettekandjalt, kus asub lähim telefoniaparaat. Ta valmistus just loožist väljuma, et helistada numbril 555-6868, kui tema jaki taskust kostis telelektrooniku summutatud, kuid teravatooniline ja hirmuäratav piiksumine. Algul halvas see teda. Näis, nagu oleks tema keha mingi osa, võib-olla mõni hüsteeriline siseelund hulluks läinud ja püüdnud oma olukorrast märku anda. Tema käsi värises, kui ta selle põue pistis ja väikese metallkarbi välja tõmbas. Ta leidis väljalülitusnupu ja vajutas sellele nii tugevasti kui suutis. Siis vaatas ta ringi, et näha, kas piiksumine oli tähelepanu aratanud.

Ei olnud. Mitte keegi ei vastanud tema pilgule. Mitte keegi polnud midagi kuulnud.

Ta tõusis istmelt ja suundus kiiresti telefoniaparaadi poole. Tema ainus mõte oli Pat — midagi oli juhtunud, midagi nii tõsist, et Charger Kolm-Null oli tööle pannud selle hirmsa salakavala aparadi, mis ta paanikasse viis.

Matlock tõmbas kabiiniukse kinni ja valis 555-6868.

"Charger Kolm-Null kannab ette." Häälel oli salvestisele iseloomulik mehaaniline kõla. "Palun helistage numbril viis, viis, viis, üks, üheksa, viis, üks. Muretsemiseks ei ole põhjust, sõõr. Mingit hädajuhtumit pole. Meile saab lähema tunni aja jooksul sellel numbril helistada. Kordan numbrit: viis, viis, viis, üks, üheksa, viis, üks. Lõpp."

Matlock sai aru, et Charger Kolm-Null püüdis otsekohe tema hirmu hajutada — võib-olla sellepärast, et see oli tema esimene kogemus telelektroonikuga. Tal oli tunne, et isegi

juhul, kui Carlyle'i linnast poleks olnud järel midagi peale termotuumaplahvatuse suitsu, oleks Charger Kolm-Nulli hääles olnud midagi lohutavat. Teine kaalutus oli võib-olla see, et inimene mõtleb selgemalt, kui tal pole hirmu. Nii või teisiti, aga Matlock sai aru, et see meetod oli mõjus. Ta oli nüüd juba rahulik. Ta pistis käe taskusse, võttis välja mõned mündid ja otsustas esimesel võimalusel paar dollarist paber- raha müntideks vahetada, et neid käepärast oleks. Taksofon oli hakanud tema elus tähtsat osa etendama.

„Kas viis, viis, viis, üheksateist, viiskümmend üks kuulab?“

„Jah,“ ütles salvestisest tuttav hääl. „Mr. Matlock?“

„Jah. Kas miss Ballantyne'iga on kõik korras?“

„Tal läheb väga hästi, söör. Teil on hea arst. Täna hommikul tõusis miss Ballantyne istukile. Paistetud on tublisti alanenud. Arstil on väga hea meel... Miss Ballantyne on mitu korda teie järele pärinud.“

„Mida te olete talle rääkinud?“

„Tõtt. Et te palkasite meid hoolitsema selle eest, et teda ei tülitataks.“

„Ma mõtlen seda, kus ma olen.“

„Me ütlesime lihtsalt, et teil on tarvis mõned päevad ära olla. Võib-olla oleks hea, kui te talle helistaksite. Alates tänasest pärastlõunast võib ta kõnesid vastu võtta. Me teeme muidugi kindlaks, kes räägib.“

„Muidugi. Kas te astusite minuga selle pärast ühendusse?“

„Osalt. Teine põhjus on Greenberg, Jason Greenberg. Ta on mitu korda teid küsinud. Ta nõuab, et te talle helistaksite.“

„Mis ta ütles? Kes temaga rääkis?“

„Mina. Muuseas, mu nimi on Cliff.“

„Okei, Cliff, mis ta ütles?“

„Et te peate talle otsekohe helistama, kui ma olen teiega ühenduse saanud. Asi on väga tähtis, kriitiline. Mul on üks number. See on pärit Wheelingist, Lääne-Virginiast.“

„Oelge see mulle.“ Matlock võttis välja pastapliiatsi ja kirjutas numbri telefoniaparaadi all olevale puitlauale.

„Mr. Matlock?“

„Mis?“

„Greenberg palus teile ka öelda, et... „linnad ei sure, nad on juba surnud.“ Need olid tema sõnad. „Linnad on juba surnud.““

Kakskümmend kolm

Cliff oli igasuguste kommentaarideta nõus Korsika dokumenti Matlocki korterist ära tooma. Nad leppisid kokku, et määravad hiljem telefoni teel kohtumise. Kui dokument on kadunud, informeerib Charger Kolm-Null teda sellest otsekohe.

Matlock ei lubanud enesele rohkem kui ühe klaasi viskit. Ta nokitses veidi toitu ning lahkus kell pool neli „The Lobster House'ist“. Tal oli aeg oma jõud ümber grupeerida ja laske- moonavaru täiendada. „Cadillaci“ oli ta jätnud Blackstone'i Bond Streeti kontorist mitu kvartalit lõuna poole ühele linnavalitsuse parkimisplatsile, kus iga autoseisukoha juures oli oma mündiautomaat. Kui ta parkimisplatsile lähenes, meenus talle, et pärast Blackstone'i juures käimist polnud ta automaati uusi münte lasknud. Korraga sai nendesse automaatidesse münte lasta ainult ühe tunni eest; tema oli ära olnud pea-aegu kaks tundi. Ta mõtles huviga, kuidas olid üüriauto-agentuurid lahendanud läbisõitjate kahtlemata arvukate eeskirjarikkumiste probleemi. Ta jõudis parkimisplatsile ja hetkeks tekkis tal kahtlus, kas ta on õiges vahekäigus. Siis sai ta aru, et vahekäik polnud tõepoolest õige. „Cadillac“ oli ülejäärmise, neljanda vahekäigu ääres. Ta hakkas end tihedalt pargitud autode vahelt oma sõiduki poole nihutama, kuid peatus siis.

Otse tema „Cadillaci“ taga seisis Hartfordi politsei sinise- ja valgetriibuline patrullauto. Üks politseinik proovis parajasti „Cadillaci“ uksekäepidet, teine rääkis politseiauto vastu nõjatudes raadiotelefoniga.

Tema auto oli leitud. See hirmutas, kuid millegipärast ei üllatanud teda.

Ta taandus ettevaatlikult, valmistudes jooksmas, kui keegi teda tähele paneb. Tema mõtted ruttasid lahendama probleeme, mida see uus komplikatsioon tekitas. Esimene ja kõige vahtum probleem oli seoses autoga. Teiseks teati nüüd, et ta viibib Hartfordi naabruses. See tegi võimatuks teiste transpordivahendite kasutamise. Raudtee- ja bussijaamu, isegi taksopeatusi valvati kindlasti. Uue auto leidmine oli hädavajalik.

Ometi kõhkles ta mõnevõrra. Blackstone oli selgesti öelnud, et mingeid süüdistusi ega arreteerimiskäskke pole. Vastasel korral oleks 555-6868 teda informeerinud. Talle oleks öeldud: „Charger Kolm-Null on likvideeritud.“

Talle polnud seda öeldud. Sellele ei olnud isegi vihjatud. Hetke vältel pidas ta aru, kas mitte patrullauto juurde minna

ja trahvikviitung vastu võtta.

Ta loobus sellest mõttest. Need politseinikud ei olnud parkimiseeskirjade täitmise kontrollijad. Ühel teisel parkimisplat-sil oli teda jälitanud erariides politseinik. Siin oli mingi seos, ehkki ta ei osanud seda defineerida. Matlock eemal-dus mööda Bond Streeti kiiresti linnavalitsuse parkimisplat-sist. Ta pöördus esimesse kõrvaltänavasse ja pani tähele, et ta on jooksuma hakkamas. Otsekohe aeglustas ta sammu. Rah-varohkel tänaval ei ärata miski rohkem tähelepanu kui jooksev mees — jooksev naine võib-olla välja arvatud. Ta asus liikuma samasuguse kiirusega nagu pärastlõunased sisseostude tegi-jad ning püüdis igati inimlikluse voolu sulada. Ta isegi peatus aeg-ajalt, et tühja pilguga pörnitseda vaateaknaid, nägemata tegelikult kaupu, mis olid sinna välja pandud. Ja siis hakkas ta järele mõtlema selle üle, mis temaga sündis. Tema ajus olid äkki hakanud mõju avaldama tagaaetava primitiiv-sed instinktid. Lõksulangemist kartva looma tundlad kompisid ümbrust ja keha tegi kameeleoni kombel oma parima, et keskkonnaga kohastuda.

Aga ta ei olnud ju tagaaetav! Ta oli tagaajaja! Põrgu päralt, ta oli tagaajaja!

„Tere, Jim! Kuidas kurat sa elad? Mis sa siin suures linnas teed?”

Sellest tervitusest tulenev vapustus pani Matlocki tasakaalu kaotama. Sõna otseses mõttes t a s a k a a l u k a o t a m a ja komistama. Ta kukkus kõnniteele ning mees, kes oli temaga rääkinud, sirutas käe ja aitas ta üles.

„Oh! Oh, tere, Jeff! Kristus, kuidas sa mind ehmatasid. Aitäh.” Matlock tõusis ja kloppis enese tolmust puhtaks. Ta vaatas ringi, et näha, kas peale Jeff Kramerit veel keegi teda tähele paneb.

„Pikk lõuna, vennas?” Kramer naeris. Ta oli Carlyle'i vilist-lane, kelle akadeemiline kraad psühholoogia alal oli talle taganud töökoha ühes kulukaid teenuseid osutavas reklaami-firmas.

„Helde taevas, ei! Ma olin lihtsalt mõttes. Nagu vanad professorid ikka.” Ja siis vaatas Matlock Jeff Kramerit tera-sema pilguga. Jeff Kramer ei töötanud ainuüksi firmas, mis osutas kulukaid teenuseid, vaid tal olid ka kulukas naine ja kaks väga kulukat last äärmiselt kulukates koolides. Mat-lockile tundus, et varem öeldut tuleks veidi ümber sõnastada. „Tegelikult join ma ainult klaasi burbooni ja seegi jäi pöoleli.”

„Selle vea võiksime parandada,” ütles Kramer teisel pool tänavat oleva „Hogshead Taverni” poole osutades. „Ma pole sind mitu kuud näinud. „The Courantist” lugesin, et sind rööviti paljaks.”

„Põrgu päralt, ja kuidas veel! Olgu röövimisega kuidas on, aga mis mu korteriga tehti! Ja autoga!” Matlock suun-dus koos Jeff Krameriga „Hogshead Taverni” poole. „Selle-pärast ma linnas olengi. Mu „Triumph” on siin ühes garaažis. Tegelikult see ongi mu probleem.”

Tagaaetaval ei olnud ainuüksi tundlad, mis hoiatasid teda vaenlaste eest, vaid ka erakordne — olgugi ajutine — võime kahju kasuks muuta, passivast aktivat teha.

Matlock rüüpas vähehaaval burbooni ja vett, sellal kui Kramer poole oma šoti viskist mõne lonksuga ära jõi. „Bussiga Scarsdale'i sõita — New Havenis ja Bridgeportis ümber istuda — ei tule kõne alla.”

„Taeva pärast, üüri endale auto.”

„Proovisin just kahes kohas. Ühest ei saa autot enne täna ohtut, teisest enne homset. Siin peetakse vist mingit konve-rentsi.”

„Eks oota siis öhtuni.”

„Ei saa. Perekonnaasjad. Isa kutsus oma majandusnõuandjad kokku. Öhtust sööma — ja kui sa arvad, et ma sõidan Scars-dale'i mingil muul viisil kui omaenese ratastel, siis eksid rängalt!” Matlock naeris ja tellis uued joogid. Ta võttis taskust ja pani baariletile viiekümnedollarise pangatähe. Jeff Kramer, kellel oli nii kulukas naine, ei saanud seda tähele panemata jätta.

„Ma arvasin, et sa ei oska õieti tšekiraamatugagi ümber käia, rääkimata majandusnõu andmisest.”

„Jah, aga ärme unustame, et ma olen kroonprints.”

„Sa oled õnneseen, ärme seda unustame. Õnneseen.”

„Tead mis! Mul on põrgulikult hea idee. Kas sinu auto on linnas?”

„Hei, oota üks minut, vennas...”

„Ei, kuula.” Matlock võttis oma rahapaki välja. „Vanamees maksab... Üüri mulle oma auto. Neljaks või viieks päe-vaks... Vaata, ma annan sulle kakssada, ma annan kolmsada.”

„Sa oled peast pörunud!”

„Ei, ei ole. Vana tahab, et ma sinna sõidaksin. Ta maksab!”

Matlock tajus, kuidas Kramerit mõistus töötas. Kui palju tuleb odava üüriauto eest nädalas maksta? Seitsekümmend üheksa viiskümmend pluss kümme senti miil ja päevas sõide-takse keskmiselt võib-olla viisteist-kakskümmend miili. Sada viis, kõige rohkem sada kümme dollarit nädalas.

Krameril olid kulukas naine ning kaks väga kulukat last äärmiselt kulukates koolides.

„Ma ei taha sind niimoodi koorida.”

„Mitte mind! Kristus, ei. Teda!”

„Mnjah...”

„Oota, las ma kirjutan arve. Kui kohale jõuan, pistan selle talle otsekohe pihku.“ Matlock haaras laualt kokteiliklaasi aluse ja pööras selle valge külje üles. Ta võttis taskust pas-
tapliiatsi ja asus kirjutama. „Lihtleping... „Mina, James B. Matlock, nõustun maksma Jeffrey Kramerile kolmsada... mida põrgut, see on tema raha... „nelisada dollarit selle eest, et ta üürib mulle oma...“ — mis mark sul on?“

„Fordi universaal. Valge „Squire“. Möödunud aasta mudel.“ Kramer silmitses vaheldumisi klaasialust ja rahapakki, mille Matlock oli hooletult tema küünarnuki juurde baariletile jättnud.

„„Fordi universaalauto, mida mul on õigus kasutada“... ütleme üks nädal, okei?“

„Väga hea.“ Kramer rüüpas oma teise viskiklaasi tühjaks.

„Üks nädal... Allkiri: James B. Matlock!“ Nii, sõber. Kirjuta ka alla. Ja siin on nelisada. Jonathan Munro lahkel loal. Kus auto on?“

Tagaaetava instinktid on eksimatud, mõtles Matlock, kui Kramer pistis raha taskusse ja pühkis lõuga, mis oli higis-
tama hakanud. Siis võttis Kramer taskust kaks autovõtit ja parkimisplatsikviitungi. Nagu Matlock oli oodanud, oli Jeff Kramer valmis lahkuma. Oma neljasaja dollariga.

Matlock ütles, et ta helistab Kramerile enne nädala möö-
dumist ja tagastab auto. Kramer nõudis, et Matlock laseks
temal jookide eest maksta, ja väljus kiiresti „Hogshead Taver-
nist“. Üksi jäänud, tühjendas Matlock klaasi ja asus järele
mõtlemale oma järgmise sammu üle.

Tagaaetav ja tagaajaja olid nüüd üks ja sama.

Kakskümmend neli

Ta sõitis Kramerile valge universaalautoga mööda maanteed
nr. 72 Mount Holly poole. Ta teadis, et tunni aja jooksul
tuleb tal leida järjekordne taksofon, lasta pilusse järjekordne
münt ja järjekordselt helistada. Nüüd siis Howard Stock-
tonile, Carmounti Maaklubi omanikule. Ta vaatas kella; see
näitas peaaegu pool üheksa. Advokaat Samuel Sharpe pidi
olema juba mitu tundi tagasi Stocktoniga ühendusse astunud.

Matlocki huvitas, kuidas Stockton oli sellele reageerinud.
Teda huvitas Howard Stocktoni isik.

Auto esilaternate valgus langes teeviidale:

MOUNT HOLLY. ASUTATUD 1896

Otse selle kõrval oli näha silt:

MOUNT HOLLY ROTARY-KLUBI
HARPERI RESTORAN
ÜKS MIIL

Miks mitte? mõtles Matlock. Kaotada polnud midagi. Küll
aga oli võimalik midagi võita, isegi üht-teist teada saada.
Tagaajaja.

Maja krohvitud esikülj ja akende punased neonvalgustid
ütlesid Harperi köögi kohta kõik, mis selle kohta öelda oli.
Matlock parkis oma auto ühe pikapi kõrvale, väljus ja lukus-
tas autouksed. Tema äsjaostetud rõivaid sisaldav äsjaostetud
kohver lebas tagaistmel. Ta oli Hartfordis kulutanud mitusada
dollarit; ta ei tahtnud millegagi riskida.

Ta läks mööda odava jämeda kruusaga kaetud teerada ja
sisenes Harperi restorani baari.

„Mul on vaja Carmounti sõita,“ ütles ta kahekümnedolla-
rise rahatähega oma joogi eest makstes. „Olge hea ja öelge
mulle, kus põrgus see on.“

„Umbes kaks ja pool miili lääne suunas. Pöörake esimest
teeharu mööda paremale. Kas teil väiksemat raha ei ole? Mul
on ainult kaks viielist ja ühelised. Ühelisi läheb mul tarvis.“

„Andke mulle viielised ja ülejäänud osa peale viskame kulli
ja kirja. Kui tuleb kull, saate raha endale, kui kiri, siis valate
mulle veel ühe napsi ja raha jääb ikkagi teile.“ Matlock
lõmbas taskust mündi, viskas selle plastkattega baariletile ja
kattis selle peoga. Siis tõstis ta peo ja võttis mündi üles,
näitamata seda baarimehele. „Teil ei vea täna õhtul. Te olete
mulle ühe napsi võlgu ja kümneline on teie oma.“

Teised baarikülalised — kolm vaadiõlut joovat meest — ei
jättnud tema sõnu tähele panemata. Väga hea, mõtles Matlock
ringi vaadates, et telefoni leida.

„Meeste tualett on seal taga ümber nurga,“ ütles üks maa-
mehe välimusega, hiina jakki ja pesapallimütsi kandev õlle-
jooja.

„Aitäh. Kas siin kuskil telefon ka on?“

„Meeste tualeti kõrval.“

„Veel kord aitäh.“ Matlock võttis välja paberitüki, millele
ta oli kirjutanud: Howard Stockton, Carmounti Maaklubi, tel.
203-421-1100. Ta viipas baarimehele, kes lendas nagu kuul tema
juurde. „Ma pean sellele mehele helistama,“ ütles ta tasase
häälega. „Mulle tundub, et ma kuulsin nime valesti. Ma ei
ole kindel, kas see on Stackton või Stockton. Kas te tunnete
teda?“

Baarimees heitis pilgu paberile ja Matlock nägi, et tema

silmades välgatas otsekohe äratundmine. „Muidugi. Nimi on õige. See on Stockton. Mister Stockton. Ta on Rotary-klubi asepresident. Enne viimaseid valimisi oli president. Õigus, poisid?“ Sellega pöördus baarimees oma teiste klientide poole.

„Igatahes.“

„Tema jah. Stockton.“

„Kena mees.“

Hiina jakki ja pesapallimütsi kandev mees pidas vajalikuks lähemalt seletada: „Tal on seal maaklubi. Väga kena koht. Väga kena.“

„Maaklubi?“ Matlock andis sellele küsimusele kerge huumorivarjundi.

„Seda küll. Ujumisbassein, golfiväljak, nädalalõppudel tants. Väga kena.“ Nüüd oli baarimees see, kes lähemalt seletas.

„Seda võin ma öelda, et teda soovitatakse soojalt. Tähendab, Stocktonit.“ Matlock tühjendas oma klaasi ja vaatas baarileti tagumise otsa poole. „Te ütlete, et telefon on seal taga?“

„Õigus, mister. Ümber nurga.“

Matlock võttis taskust mõned mündid ning suundus mööda kitsast koridori tualettruumide ja telefoni poole. Jõudnud nurga taha, peatus ta otsekohe ja surus enese vastu seina. Ta jäi ootama jutuaajamist, mis kindlasti pidi järgnema.

„Rikas sell, eh?“ Seda ütles baarimees.

„Nad kõik on. Kas ma pole rääkinud? Mu poeg oli seal paar nädalat tagasi pallipoiss — üks mees sai palli kiiresti auku ja viskas poisile viiekümnelise. Kr-ristus! Viiskümmend dollarit!“

„Minu vanamoor ütleb, et kõik need uhked preilid on seal h o o r a d. Täitsa hoorad. Vanamoor käib seal mõnikord pidude ajal abiks. Täitsa hoorad...“

„Kui mõne niisuguse kätte saaks. Jee-sus! Jumala ausõna, nad ei kanna enamasti üldse rinnahoidjat!“

„Täitsa hoorad...“

„Sitta sellest. See Stockton on okei. Minu kirjade järgi on ta okei. Kas teate, mis ta tegi? Mäletate, kui Artie King südamerabanduse sai — kukkus seal muru niites surnult maha? Vana Stockton andis perekonnale hulga raha ja avas neile peale selle „A&P“ juures kaubaarve. Tõsijutt. Ta on okei.“

„Täitsa hoorad. Neid saab raha eest...“

„Stockton pani välja suurema osa rahast keskkooli juurdeehituse jaoks, ärge seda unustage. Sul on kuradima õigus, ta on okei. Mul käib seal koolis kaks last!“

„Ja teate mis veel? Ta toetas kõvasti kodusõja mälestuspäeva piknikut.“

„Täitsa hoorad mis hoorad...“

Matlock läks kikivarvul mööda seinäärt telefonikabiini

juurde. Ta sisenes kabiini ning sulges aeglaselt ja tasakesi ukse. Baaris kiitsid mehed üha valjema häälega Howard Stocktonit, Carmounti Maaklubi omanikku. Matlock ei murdnud pead selle üle, et nad oleksid võinud tema hilist kabiini astumist kuulda.

Mingil omalaadsel viisil murdis ta pead iseenese üle. Kui taga aetaval olid instinktid, mis teda kaitsesid, siis niisamuti olid omad agressiivsed instinktid ka tagaajajal. Ta sai nüüd aru vajadusest lõhnu haista, jälgi ajada ja ennast maskeerida. See tähendas, et tagaajajal pidid olema abstraktsed tööriistad oma relvade sepistamiseks. Tööriistad lõksu ehitamiseks, millesse taga aetav võiks langeda.

Ta luges need mõttes üles.

Howard Stockton: Mount Holly Rotary-klubi endine president ja praegune asepresident; helde ja kaastundlik mees. Mees, kes hoolitses Artie Kingi nimelise surnud töötaja perekonna eest; kes finantseeris keskkooli juurdeehitust. Klubiomanik, kelle luksuslikus maaklubis golfimängijad andsid pallipoistele viiekümnedollarisi jootrahasid ja lugupeetavad liikmed võisid tüdrukuid saada. Ja ka hea ameeriklane, kes aitas Mount Holly linnal korraldada ilusat kodusõja mälestuspäeva piknikut.

Alguseks oli see piisav. Piisav, et Howard Stocktonit natuke raputada. Howard Stockton polnud enam see kujutu ja vormitu isik, kes ta oli olnud viisteist minutit tagasi. Matlock ei tundnud ikka veel selle mehe näojooni, aga teised aspektid, teised faktorid olid talle selgeks saanud. Howard Stockton oli tema jaoks konkreetseks inimeseks muutunud.

Matlock pistis taksofoni pilusse kümnesendise mündi ja valis Carmounti Maaklubi numbri.

„Mul on tõeliselt hea meel, mr. Matlock!“ hüüatas Carmounti Maaklubi marmortrepil Matlocki tervitav Howard Stockton lõunaosariiklase aktsendiga. „Boi paneb teie auto paigale. Lase käia, boi! Paberisse pakkida ei ole vaja!“

Neegrist parkimisplatsivalvuri ajas see käsk naerma. Stockton viskas pooledollarilise õhku ja neeger püüdis selle muiates kinni.

„Suur tänu, söör!“

„Kohtle neid hästi ja nemad kohtlevad sind hästi. Õigus, boi? Kas ma kohtlen sind hästi?“

„Väga hästi, mister Howard!“

Matlockile tundus hetkeks, et ta osaleb mingis totras televisiooni reklaamisaates, enne kui ta taipas, et Howard Stockton on täiesti ehtne. Kuni oma hallikasblondide juusteni ja

nende all oleva päevitunud näoni, mis tõstis esile tema valgeid vuntse ja head elu elava mehe kanavarvastest ümbritsetud sügavsiniseid silmi.

„Tere tulemast Carmounti, mr. Matlock. Richmond siin ei ole, aga Okefenokee ka mitte.”

„Täna teid. Ja mu nimi on Jim.”

„Jim? See nimi meeldib mulle. Selles on midagi head ja ausat! Mind hüüavad sõbrad Howardiks. Teie tehke seda ka.”

Carmounti Maaklubi, nii palju kui Matlock seda nägi, meenutas talle kodusõjaeelset arhitektuuri kujutavaid pilte. Ja miks ka mitte, kui arvestada klubi omanikku? Kõikjal olid pottides kasvavad palmid ja õhkõrnad kroonlühtrid, helesiniste tapeetide rokokooostseenid kujutasid puuderdatud parukaid kandvaid ilustatud inimfigure. Howard Stockton propageeris eluviisi, mis oli 1865. aastal kokku varisenud, ehkki ta ei tahtnud seda möönda. Isegi teenrid, enamasti mustanahalised, kandsid livreed — tõelist livreed põlvpükste ja kõige muuga. Avarast söögisaalist kostis mahedat muusikat, saali lõpus mängis ammu moest läinud viisil graatsiliselt umbes kaheksaliikmeline keelpilliorkester. Peahalli keskelt sai alguse laugjas keerdtrepp, mis oleks teinud au Jefferson Davisele — või David O. Sleznickile. Veetlevad naised jalutasid mitte just eriti veetlevate meeste käevangus ringi.

Efekt on uskumatu, mõtles Matlock, suundudes koos majaperemehega ruumi, mida peremees ise tagasihoidlikult nimetas oma raamatukogutoaks.

Lõunaosariiklane sulges paksu paneelukse ja läks pudelikka mahagonbaarikapi juurde. Ta valas, ilma et oleks küsinud, mida külaline juua eelistab.

„Sam Sharpe rääkis, et te joote *sour mash*'i. Seda ma teile ütlen, et teil on hea maitse. Ma ise joon ka seda.” Ta tõi klaasid Matlockile. „Valige. Tänapäeva virgiinlane peab põhjaosariiklase relvituks tegema eelarvamuste täieliku puudumisega.”

„Täna,” ütles Matlock klaasi võttes ja Stocktoni osutatud tugitooli istudes.

„Sellel virgiinlasel,” jätkas Howard Stockton Matlocki vastas istet võttes, „on ühtlasi ka mittelõunaosariiklik harjumus otse asja juurde asuda... Ma isegi ei tea, kas teie viibimine minu klubis on üldse tark tegu. Ma räägin teiega ausalt. Sellepärast tõingi ma teid otse siia.”

„Ma ei saa aru. Te oleksite võinud mulle telefoni teel öelda, et ma ei tuleks. Milleks see mäng?”

„Te ise oskate sellele võib-olla paremini vastata kui mina. Sammy rääkis, et te olete tõeliselt tähtis mees. Te olete, nagu öeldakse... internatsionaal. Väga kena. Mulle

meeldivad terased noormehed, kes oskavad edu redelit mööda üles ronida. Väga kiiduväärne, see on fakt... Aga ma maksan oma arved. Ma maksan punktipealt iga kuu. Mul on Atlantast põhja pool parim kombineeritud operatsioon. Ma ei taha pahandusi.”

„Minult neid ei tule. Ma olen ringreisi tegev väsinud ärimees, muud midagi.”

„Mis juhtus Sharpe'i juures? Ajalehed on seda täis! Mitte midagi niisugust ma ei taha!”

Matlock silmitses lõunaosariiklast. Päevitunud näost paistsid veripunased kapillaarid, mille pärast arvatavasti oligi vajalik aastaringne päevitus. See varjas paljusid puudusi.

„Ma ei usu, et te aru saate,” ütles Matlock oma sõnu kaaludes ja tõstis klaasi huultele. „Ma sõitsin pika tee, sest ma pean siin olema. Ma ei taha siin olla. Isiklikel põhjustel jõudsin varakult kohale ja sellepärast vaatan natuke ringi. Aga see on kõik. Ma vaatan lihtsalt ringi... Kuni toimub kokkusaamine.”

„Mis kokkusaamine?”

„Üks kokkusaamine Carlyle'is.”

Stockton vaatas teda silmanurgast ja sikutas oma perfektselt pügatud valgeid vuntse. „Teil on vaja olla Carlyle'is?”

„Jah. Asi on konfidentsiaalne, aga seda pole mul vist tarvis teile öelda.”

„Te pole mulle midagi öelnud.” Stockton jätkas Matlocki näo silmitsemist ja Matlock sai aru, et lõunaosariiklane otsib võltsi tooni, valet sõna või kõhklevat pilku, mis võiks saadud informatsioonile vastu rääkida.

„Väga hea... Ega teil enesel ka juhuslikult Carlyle'is üks kokkusaamine ei ole? Umbes poolteise nädala pärast?”

Stockton rüüpas viskit, matsutas huuli ja pani klaasi ettevaatlikult lauale, nagu oleks olnud tegemist mingi väärtusliku kunstiesemega. „Ma olen ainult vaene lõunaosariiklane, kes püüab natuke raha teenida. Hästi elada ja natuke raha teenida. See on kõik. Mitte mingisugustest Carlyle'i kokkusaamistest ei tea ma midagi.”

„Vabandage, et ma sellest rääkisin. See on... suur viga. Ma loodan meie mõlema pärast, et te ei maini seda kellelegi. Ega mind.”

„Mitte mingil juhul. Nii palju kui asi minusse puutub, olete te Sammy sõber, kes tahab natuke meelt lahutada... ja kellele kulub ära väike külalislahkus.” Äkki nõjatus Stockton oma toolil ettepoole, toetas küünarnukid põlvedele ja pani käed kokku. Ta nägi välja nagu tõsimeelne hingekarjane, kes pärib koguduseliikme pattude järele. „Mis kurat seal Windsor Shoalsis juhtus? Mis põrgutemp see oli?”

„Nii palju kui mina aru saan, oli see mingi kohalik vendeta Bartolozzil oli vaenlasi. Mõned ütlesid, et ta räägib liiga palju. Aiello arvata vasti ka. Nad olid kiidukuked... Frank sattus minu arvates lihtsalt juures olema.”

„Neetud itaallased! Solgivad kõik ära! Muidugi sellel tasemel — te saate aru, mis ma mõtlen?”

Siin oli see jälle. Õhku rippuma jäetud küsimus — aga selle lõunaosariiklase versioonis polnudki õieti tegemist küsimusega. See oli konstateering.

„Ma saan aru, mis te mõtlete,” ütles Matlock väsinult.

„Kahjuks on mul teile üks väike halb uudis, Jim. Ma panin mõneks päevaks mängulauad kinni. Pärast seda Shoals lugu olen ma hirmu täis nagu jännes.”

„See pole mulle mingi halb uudis. Pärast seda, kuidas mul viimastel päevadel vedanud on.”

„Ma kuulsin. Sammy rääkis mulle. Aga meil on veel mõningaid meelelahutusi. Seda ma teile luban, et külalislahkuse järele te Carmountis puudust tundma ei hakka.”

Mehed tühjendasid oma klaasid ja kergendust tundev Stockton viis külalise klubi rahvarohkesse elegantsesse söögisaali. Toit oli erakordne ning seda serveeriti kodusõjaeelse Lõuna parimatele ja rikkaimatele istandustele väärilisel viisil.

Õhtusöök oli meeldiv — ja teatavas mõttes isegi lõõgastav — aga Matlocki jaoks kasutu. Howard Stockton ei olnud nõus rääkima oma „operatsioonist” teisiti kui ainult kõige eba-määrasemaid termineid kasutades ja alatasa rõhutades, et tema kliendid on „kõrgeima klassi jänkid”. Ta pipardas oma kõnel anakronismidega ja näis olevat pärit nagu mingist teisest ajast. Keset õhtusööki vabandas ta ja tõusis lauast, et minna ühele tähtsale klubiliikmele head aega ütlema.

Matlock sai nüüd esimese võimaluse Stocktoni „kõrgeima klaasi jänkidest” klientuurile pilku heita.

Termin oli tema arvates sobiv, kui klassi all mõeldi raha, ja sellega ei tahtnud ta nõus olla. Raha andis enesest valju häälset märku igas lauas. Esimene tundemärk oli päevitunud nägude küllus Connecticuti maikuu alguses. Need olid inimesed, kellel oli soovi järgi võimalik reaktiivlennukiga päikeseküllastele saartele sõita. Tähelepanu äratasid ka kogu ruumi kaikuv muretu kurgutooniline naer ning sädelevad juveelid. Ja rõivad — maitsekad elegantsed ülikonnad, toorsiidist jakid, Diori lipsud. Ja vahutavate margiveinide pudelid, mis majesteetlikult seisis kirsipuidust kolmjalgadele toetuvates hõbenõudes.

Kuid Matlockile tundus, et midagi oli valesti. Miski puudus või oli sobimatu, kuid mitme minuti vältel ei suutnud ta aru saada, mis see oli. Siis taipas ta.

Päevitus, naer, randmejuveelid, jakid, Diori lipsud — raha, elegants, kogu õhkkond — olid põhiliselt mehelikud.

Vasturääkivus seisnes naistes — tütarlastes. Mõned neist sobisid muidugi oma partneritega kokku, aga üldiselt see nii ei olnud. Nad olid nooremad. Palju, palju nooremad. Ja teistsugused.

Alguses ei saanud ta selgelt aru, milles see teistsugusus seisnes. Siis taipas ta seda. Enamikul neist tütarlastest — need olid tõepoolest tütarlapsed — oli välimus, mida ta väga hästi tundis. Ta oli seda palju kordi tähele pannud. See oli üliõpilase välimus ning see erines kontorineiu, sekretäri välimusest. Veidi ilmekam pilk, palju vabam vestluslaad. Nii nägid välja tütarlapsed, kes polnud rutiini tardunud, kartoteegikappide ja kirjutusmasinate külge aheldatud. See välimus oli defineeritav, sest see oli reaalne. Matlock oli seda rohkem kui kümme aastat tähele pannud — selle suhtes ei saanud eksida.

Siis märkas ta veel ühte — väiksemat — ebakõla. Tütarlaste rõivaid. Need ei olnud teisugused, nagu üliõpilase välimusega tüdrukud tema arvates oleksid kandma pidanud. Need olid liiga healõikelised, liiga konstrueeritud — kui see oli õige sõna. Sugude võrdsust rõhutaval ajastul liiga naiselikud.

Need tüdrukud kandsid kostüüme!

Äkki kostis mitme laua kauguselt üks hüsteeriline lause ja ta sai aru, et tal on õigus.

„Ei, ausõna — missugune rõõm!”

See hääl! Kristus, see hääl oli talle tuttav!

Võib-olla oli ette nähtud, et ta seda kuuleks?

Ta tõstis käe näo ette ja pöördus aeglaselt sinnapoole, kust see hääl oli kostnud. Naine naeris ja jõi šampanjat, sellal kui tema kaaslane — palju vanem mees — jõllitas rahulolevalt tema tohutu suuri rindu.

See naine oli Virginia Beeson. Igavene üliõpilane, oma akadeemilise karjääriga kiirustava ajalooõpetaja Archer Beesoni abikaasa, kellele meeldis „roosa rõõm”.

Matlock järgnes tema kohvrit kandvale neegrile keerdtrepist üles suurde luksuslikku tuppa, mille Stockton oli tema käsuksse andnud. Toa põrandat kattis paks veinpunane vaip, voodi kohal laius baldahhiin, seinu ilustasid valged nikerdised. Kummutil nägi ta jäänõu, kahte „Jack Danielsi” pudelit ja klaase. Ta andis neegrile jootraha, avas kohvri, võttis sellest tualetitarbed ja pani need öölauale. Siis viis ta kohvrist seinakappi ülikonna, kerge jaki ja kaks paari pükse. Ta läks kohvri juurde tagasi ning tõstis selle voodilt toolile.

Uksele koputati tasa. Tema esimene mõte oli, et külaline on Howard Stockton, aga ta eksis.

Ukse taga seisis naerata, provotseerivalt ümber keha liibuvat tumepunast kleiti kandev tütarlaps. Ta oli veidi alla või veidi üle kahekümne aasta vana ja tohutult veetlev.

Ja tema naeratus oli võlts.

„Jah?”

„Mr. Stockton saadab teile tervisi,” ütles tütarlaps ja astus Matlockist möödudes tuppa.

Matlock sulges ukse ja vaatas tütarlast. Ta oli rohkem üllatunud kui hämmeldunud.

„See on temast väga kena.”

„Mul on hea meel, et te seda arvate. Kummutil on viski, jää ja klaasid. Ma jooksin natukene. Kui teil pole väga kiire.”

Matlock läks aeglaselt kummuti juurde. „Kiire mul ei ole. Mida teile valada?”

„Ükskõik. Seda, mis on. Ainult jääga, palun.”

„Saan aru.” Matlock valas viskit ja viis klaasi tütarlapsele. „Palun istuge.”

„Voodile või?”

Ainus tool peale selle, millele Matlock oli pannud kohvri, seisis toa teise seina ääres klaasukse juures.

„Vabandage.” Matlock tõstis kohvri toolilt maha ja tütarlaps istus. Howard Stocktonil on hea maitse, mõtles Matlock. Tüdruk oli imetlusväärne. „Mis teie nimi on.”

„Jeannie.” Tütarlaps tühjendas mõne lonksuga suurema osa oma klaasist. Asjatundja ta jookide alal võib-olla polnud, aga juua ta oskas. Ja siis, kui ta klaasi suult võttis, märkas Matlock tema sõrmust.

Seda sõrmust tundis ta väga hästi. Niisuguseid sõrmuseid müüdi ühes ülikooli raamatupoes, mis asus Websteris, mõne kvartali kaugusel John Holdeni korterist. See oli Madisoni ülikooli sõrmus.

„Mis te arvaksite, kui ma ütleksin, et te ei huvita mind?” küsis Matlock voodi anakronistliku baldahhiini jämeda samba vastu nõjatudes.

„See üllataks mind. Te ei näe niimoodi välja, nagu oleksite lilla.”

„Ei olegi.”

Tütarlaps vaatas Matlockile otsa. Tema kahvatusiniste silmade pilk oli soe — professionaalselt soe —, tähendusriikas ja üldse mitte midagi tähendav. Tema huuled olid noored. Ja täidlased; ja pringid.

„Võib-olla on teile vaja lihtsalt natuke julgustust.”

„Kas te saate seda anda?”

„Ma olen hea julgustaja.” Tütarlaps ütles seda rahuliku enesekindlusega.

Ta on nii noor, mõtles Matlock, aga temas on midagi väga vana. Ja temas on vihkamine. See on maskeeritud, aga kosmeetilised vahendid ei kata seda. Ta näitleb — oma kosmüümiga, silmadega, huultega. Ta võib oma osa põlastada, aga ta mängib seda.

Professionaalselt.

„Oletame, et ma tahan lihtsalt juttu ajada.”

„Jutuajamine on midagi muud. Selle kohta ei kehti mingid reeglid. Selles suhtes on mul teiega võrdsed õigused. *Quid pro*, mister Nimetu.”

„Te oskate sõnadega ümber käia. Kas see ei peaks mulle midagi ütlema?”

„Mida nimelt?”

„*Quid pro quo* ei ole kella kaheksast kolmeni töötavate lindude ütlus.”

„Noh — kui te seda veel tähele pannud pole —, ega siin ei ole ka Avenida de las Putas.”

„Tennessee Williams?”

„Kes teab?”

„Teie nähtavasti teate.”

„Väga kena. Hea küll. Voodis võime Proustist rääkida. Kui te ikka tahate minuga voodisse minna?”

„Võib-olla eelistan ma juttu ajada.”

Tütarlaps kohkus äkki ja sosistas kähiseva häälega: „Kas te olete politseinik?”

„Midagi sellest kaugemat ma olla ei saa,” naeris Matlock. „Võiks öelda, et mõningatel siinkandi kõige tähtsamatel politseinikel oleks hea meel, kui nad mu üles leiaksid. Ehkki ma ei ole kurjategija... Ega muuseas ka hullumeelne.”

„Nüüd ei huvita teie mind. Kas te valate mulle veel?”

„Muidugi.” Matlock läks kummuti juurde. Kumbki ei öelnud midagi, enne kui ta täis klaasiga tagasi tuli.

„Kas teil on midagi selle vastu, kui ma natukeseks ajaks alla jään? Nii kauaks, kui teil oleks kulunud oma tihi äratõlgemiseks?”

„Te ei taha honorarist ilma jääda?”

„See on viiskümmend dollarit.”

„Millest teil tõenäoliselt osa kulub altkäemaksu andmiseks. Madisoni ülikool on natuke vanamoeline. Mõnes ühiselamus kontrollitakse veel, mis kell tüdrukud õhtul koju tulevad. Te jääte hiljaks.”

Tütarlapse näoilmes kajastus täielik vapustus. „Te siis ikkagi olete politseinik! Näruna politseinik!” Tütarlaps valmistus oma toolilt tõusma, aga Matlock astus kähku tema

ette ja pani käed tema õlgadele. Ta surus tütarlapse toolile tagasi.

„Ma ütlesin teile, et ma ei ole politseinik. Ja mäletate, te ütlesite, et ma ei huvita teid? Aga teie huvitate mind. Te huvitate mind väga ja te räägite mulle, mida ma teada tahan.“

Tütarlaps püüdis jälle tõusta ja Matlock haaras tema käsi vartest kinni. Tütarlaps rabeles; Matlock ei lasknud tal tõusta. „Kas teil on alati sõrmus sõrmes, kui te oma „tihisid“ teete? Kas see on kõrgema klassi töö tundemärk?“

„Oh jumal! Oh Jeesus!“ Tütarlaps haaras sõrmusest kinni ja väänas sõrme nagu lootes, et see paneb sõrmuse kuhugi kaduma.

„Nüüd kuulake mind! Te kas vastate mu küsimustele või ma sõidan homme hommikul Websterisse ja hakkan seal küsimusi esitama! Kas see meeldib teile rohkem?“

„Palun. Palun!“ Tütarlapse silmadesse valgusid pisarad. Tema käed värisesid ja ta hingeldas.

„Kuidas te siia sattusite?“

„Ei! Ei...“

„Kuidas?“

„Mind värvati...“

„Kes värbas?“

„Teised... Teised. Me värbame üksteist.“

„Kui palju teid on?“

„Mitte palju. Mitte väga palju... Kõik käib vaikselt. Me peame seda asja vaikselt ajama... Palun, lubage mul ära minna. Ma tahan ära minna.“

„Oh ei. Veel mitte. Ma tahan teada, kui palju teid on ja miks te seda teete.“

„Ma ütlesin teile. Ainult mõned tüdrukud, võib-olla seitse-kaheksa.“

„All on neid vähemalt kolmkümmend!“

„Ma ei tunne neid. Nad on mujalt. Me ei küsi üksteise nimesid!“

„Aga te ju teate, kust nad pärit on?“

„Jah... Mõnda tean.“

„Teistest ülikoolidest?“

„Jah...“

„Miks, Jeannie? Taeva pärast, miks?“

„No mis muud põhjust olla võib? Raha pärast!“

Tütarlapse kleidil olid pikad varrukad. Matlock haaras tema paremast käest kinni ja tõmbas varruka küünarnukini lõhki. Tütarlaps püüdis vastu hakata, aga Matlocki jõud käis tema omast üle.

Ei olnud mingeid märke. Ei mingeid jälgi.

Tütarlaps püüdis teda jalaga lüüa ja ta andis kõrvakiilu, mis tüdruku hetkeks paigale ehmatas. Ta võttis tütarlapse vasaku käe ja rebis varruka lõhki.

Seal need olid. Peaaegu paranenud. Mitte hiljutised. Aga olid.

Väikesed punased süstlajäljed.

„Enam mitte! Juba mitu kuud!“

„Aga raha on teil vaja! Viiskümmend või sada dollarit iga kord, kui te siia tulete!... Mis see siis nüüd on? Kollased tabletid? Punased tabletid? Hape? Või miski muu? Mis kurat see siis nüüd on? Marihuaana nii palju ei maksa!“

Tütarlaps nuuksus. Pisarad veeresid mööda tema põski. Ta kattis kätega näo ja ütles — oigas — läbi nuuksete:

„Nii palju muret! Nii palju... muret! Palun, laske mind minna!“

Matlock laskus põlvili ja tõmbas tütarlapse pea oma rinna vastu.

„Mis mure see on? Palun öelge mulle. Mis mure?“

„Nad sunnivad meid seda tegema... Me peame... Nii paljud vajavad abi. Nad ei aita kedagi, kes seda ei tee. Ükskõik mis teie nimi on, palun jätke mind rahule. Lubage, et ma ära lähen. Ärge öelge midagi. Lubage mind minna!... Palun!“

„Jah, aga seletage mulle üks asi ära. Siis võite minna ja ma ei ütle midagi... Kas te olete siin sellepärast, et teid ähvardati? Või et ähvardati teisi tüdrukuid?“

Tütarlaps noogutas raskelt hingates. Matlock jätkas: „Millega teid ähvardati? Ülesandmisega?... Sellega, et teie narkomaania avalikuks tehakse? Asi pole seda väärt. Tänapäeval mitte...“

„Oh, te olete ajast maha jäänud!“ Tütarlaps rääkis läbi pisarate. „Nad võivad inimese ruineerida. Eluajaks. Perekonna, kooli, võib-olla kõik muu. Võib-olla... Mõni räpane vangla. Kusagil! Narkomaania, narkootikumide levitamine... Mõnel tuttavatel poisil on pahandusi ja nemad saavad ta ära päästa... Mõni tüdruk on kolmandat kuud rase ja tal on arsti vaja... Nemad hangivad arsti. Vaikselt.“

„Neid pole ju vaja. Kus te olete elanud?!... On olemas agentuurid, nõuandjad!“

„Oh Jeesus Kristus, mister! Kus teie elanud olete?!... Arstid, kohtunikud! Kõik on nende käpa all!... Teie ei saa selles suhtes midagi ette võtta. Mina ei saa midagi ette võtta. Jätke mind rahule, jätke meid rahule. Liiga paljud inimesed saavad kannatada!“

„Ja te lihtsalt teete, mis nad ütlevad! Väikesed ärahirmutatud, rikutud vördjad, kes ainult vinguvad! Kes kardavad pesta

oma käsi, oma suud, oma käsivarsi!" Ta haaras tütarlapse vasakust küünarnukist kinni ja tõmbas seda tugevasti. Tütarlaps vaatas talle pooleldi hirmunult, pooleldi põlglikult otsa.

"Õigus," ütles ta kummaliselt rahuliku häälega. "Ega ma ei arvanudki, et te aru saate. Te ei taipa, milles asi on... Me erineme teist. Mu sõbrad on kõik, mis mul on. Meil kellelgi pole midagi muud. Me aitame üksteist... Ma ei taha kangelane olla. Mind huvitavad ainult mu sõbrad. Mu auto aknal ei ole lipu vesipilti ja John Wayne ei meeldi mulle. Minu arvates on ta üks suur sitaratas. Te kõik olete. Suured sitarattad."

Matlock vabastas tütarlapse käsivarre. "Kui kaua te enda arvates niimoodi vastu peate?"

"Oh, mina olen teistega võrreldes õnnelik. Kuu aja pärast saan ma kätte selle paberi, mille eest mu vanemad ränka raha maksid, ja kaon siit minema. Hiljem meiega tavaliselt ühendusse astuda ei püüta. Seda lubatakse küll, aga tehakse harva... See võimalus peab lihtsalt meie pea kohal rippuma."

Matlock mõistis tütarlapse pomisetud ülestunnistuses kätkevaid vihjeid ja pööras näo kõrvale. "Mul on kahju. Mul on väga-väga kahju."

"Pole põhjust. Mul on rohkem õnne kui mõnel teisel. Kaks nädalat pärast seda, kui ma olen kätte saanud paberilipaka, mida mu vanematel nii hädasti vaja on, istun ma lennukisse. Ma sõidan siit neetud maalt ära. Ja ei tule enam iialgi tagasi!"

Kakskümmend viis

Ta polnud magama jäänud ega olnud seda lootnudki. Ta oli tütarlapsele raha andnud, sest midagi muud polnud tal anda ei lootust ega julgustust. Tema ettepanekuid ei tahetud kuulda võtta, sest need oleksid ähvardanud tuua hädaohtu ja valu arvututele lastele, kes muretsesid üksteise heaolu pärast. Nõuda ei saanud ta midagi; mingi usaldus ega mingi ähvardus polnud võrdväärne koormaga, mida need lapsed kandsid. Lõppkokkuvõttes oli see nende eneste võitlus. Nad ei tahtnud abi.

Talle meenus Bagdhivi hoiatus: *Vaata lapsi; vaata ja pane tähele. Nad kasvavad pikaks ja tugevaks ning kütivad tiigrit kavalamalt ja tugevamate lihastega kui sina. Nad hoiavad sinust paremini karja. Sa oled vana ja nõder. Vaata lapsi. Hoidu laste eest.*

Kas lapsed küttisid tiigrit paremini? Ja isegi kui see oli nii, siis kelle karja nad hoidsid? Ja kes oli tiiger?

Kas see „neetud maa“?

Kas asi oli nii kaugele läinud?

Need küsimused vaevasid teda. Kui palju Jeannie'sid oli olemas? Kui ulatuslik oli Nimrodi värbamisvõrk?

Ta pidi selle kindlaks tegema.

Tütarlaps oli möönnud, et Carmount oli ainult üks keskus; neid leidis veel, aga ta ei teadnud, kus need olid. Mõned tema sõbratarid olid saadetud New Havenisse, mõned Bostonisse, mõned põhja poole, Hanoveri eeslinnadesse.

Yale. Harvard. Dartmouth.

Kõige hirmutavam oli see, et Nimrod ohustas tuhandeid tulevikke. Kuidas oli Jeannie öelnud?

"Hiljem meiega tavaliselt ühendusse ei astuta... Aga seda lubatakse teha... See võimalus ripub meie pea kohal."

Kui asi oli nii, siis eksis Bagdhivi. Lastel oli palju vähem kavalust ja nende lihased olid nõrgemad; nende eest polnud mingit põhjust hoiduda. Neid tuli ainult haletseda.

Kui lapsed ei olnud organiseeritud, kui neid ei juhtinud teised, tugevamad lapsed.

Matlock otsustas sõita New Havenisse. Võib-olla oli sealt võimalik vastuseid leida. Tal oli Yale'i ülikoolis kümneid sõpru. See oli kõrvalehüpe, mida ta polnud ette kavatsenud, aga tema teekonna jaoks oli see oluline. See moodustas osa Nimrodi odüsseiast.

Matlocki mõtiskluse katkestasid lühikesed kõrgetoonilised piiksud. Ta tardus, tema silmad läksid vapustusest pungi ja keha tõmbus voodil pingule. Tal kulus mitu sekundit tähelepanu koondamiseks nende hirmuäratavate helide allikale. See oli telelektronik, mis oli jäänud tema jaki taskusse. Aga kuhu oli ta pannud jaki? Voodi läheduses seda polnud.

Ta süütas öölambi ja vaatas ringi. Halastamatud ja lakkaamatud piiksud panid tema pulsi kiiresti lööma ja lauba higi-seks tõmbuma. Siis nägi ta jakki. Ta oli pannud selle voodist tükk maad eemal klaasukse juures seisvale toolile. Ta vaatas kella: see näitas 4.35. Ta jooksis jaki juurde, tõmbas taskust hirmsa aparadi ja lülitas selle välja.

Teda oli uuesti haaranud tagaaetava paanika. Ta tõstis öölaua seisva telefoni toru. Liin oli otsene, see ei läinud läbi kommutaatori.

Torust kostev vaba liini toon oli niisugune nagu väljaspool suuremaid keskusi ikka. Veidi ebakindel, aga pidev. Ja kui tema kõnet oleks pealt kuulatud, poleks ta sellest niikuinii aru saanud. Ta valis 555-6868 ja jäi vastust ootama.

"Charger Kolm-Null kannab ette," ütles mehaaniline hääl. "Vabandage, et me teid häirime. Subjekti olukorras muutusi pole, kõik läheb rahuldavalt. Aga teie Wheelingi sõber Lääne-

Virginiast käib meile peale. Ta helistas kell neli viisteist ja ütles, et te peate tingimata otsekohe temaga ühendusse astuma. See teeb meile muret. Lõpp."

Matlock pani telefonitoru ära ja tõrjus seniks kõik mõtted peast, kuni oli leidnud sigareti ja selle süüdanud. Need väärtuslikud hetked olid talle vajalikud haamerdava pulsi rahustamiseks.

Ta vihkas seda neetud aparati! Ta vihkas seda, mida need hirmsad väikesed piiksud temaga tegid.

Ta tõmbas suitsu sügavale kopsu ja sai aru, et mingit alternatiivi polnud. Ta pidi Carmounti Maaklubist välja pääsma ja mõne telefonikabiini leidma. Greenberg ei oleks kell neli hommikul helistanud, kui tegemist poleks olnud mingi hädajuhtumiga. Carmounti liini kaudu Greenbergile helistamisega ei saanud ta riskida.

Ta rõivastus kiiresti ja viskas ülejäänud riided kohvrissi.

Ta lootis, et leiab kusagilt mõne öövahi või kabiinis magava parkimisplatsivalvuri ja saab oma — Kramerit — auto kätte. Kui ei, siis äratatakse ta kellegi, kas või Stocktoni enese. Stockton kardab ikka veel pahandusi — Windsor Shoalsi laadi pahandusi — ega hakka teda kinni pidama. Ükskõik mis loo ta räägib sellele noore ilusa inimlihaga hangeldajale. Connecticuti oru päevitunud lõunaosariiklikule õiele, kes lõhnab Nimrodit järele.

Matlock sulges tasakesi ukse ja suundus mööda vaikset koridori suure keerdtrepi poole. Seinalühtrites põlesid küünla valgusefekti saavutamiseks reostaatidega nõrgendatud tuled. Isegi keset ööd ei suutnud Howard Stockton oma esivanemate pärandust unustada. Carmounti Maaklubi nägi rohkem kui kunagi enne välja nagu mõne lõunaosariigi istanduse suur uinuv peahoone.

Matlock lähenes eesuksele, aga selleks ajaks, kui ta oli jõudnud ukse juures põrandat katva kaitsevaibani, oli talle selgeks saanud, et kaugemale ta ei pääse. Vähemalt esialgu mitte.

Eesukse kõrval olevast klaasuksest väljus voogavat üheksateistkümnenda sajandi veluurhommikumantlit kandev Howard Stockton. Temaga oli kaasas itaallase välimusega suurt kasvumees, kelle süsimustad silmad kõnelesid hääletult mitmest Musta Kae generatsioonist. Stocktoni kaaslane oli tapja.

"Oh, mr. Matlock! Kas te lähete meie juurest ära?"

Matlock otsustas olla agressiivne.

"Et te mu kuradima telefonikõnet pealt kuulasite, siis saate te arvatavasti aru, et mul on omad probleemid! Need puutuvad minu sse, mitte tei sse! Kui te teada tahate, siis panen ma teie ninatoppimist pahaks!"

See võte avaldas mõju. Matlocki vaenulikkus ehmatas Stocktonit.

"Pahandamiseks pole mingit põhjust... Ma olen ärimees nagu teiegi. Igasugune sekkumine teie eraasjadesse toimub teie enese kaitseks. Põrgu päralt! See on tõsi, noormees!"

"Ma aktsepteerin selle näruse seletuse. Kas mu võtmed on autos?"

"Noh, päris autos just mitte. Nad on mu sõbra Mario käes. Lubage mul teile öelda, et Mario on tõeline kõrge klassi itaallane."

"Ma näen ta rinnataskul perekonnavappi. Kas ma saan oma võtmed?"

Mario vaatas ilmselt segaduses olles Stocktoni poole.

"Üks hetk," ütles Stockton. "Oota natuke, Mario. Ärme oleme impulsiivsed... Ma olen mõistlik mees. Väga mõistlik ja ratsionaalne. Ma olen ainult..."

"Vaene virgiinlane, kes püüab natuke raha teenida!" segas Matlock vahele. "Seda ma usun! Aga nüüd kaduge mu tee pealt kus kurat ja andke mulle võtmed!"

"Püha jumal, te kõik olete lihtsalt õelad! Tõepoolest! Kujutage ennast ette minu olukorras!... Mingisugune imelik kood, umbes nagu „Charging Kolm-Null“, ja tungiv telefonikõne Wheelingist, Lääne-Virginiast! Ja selle asemel et minu täiesti korras telefoni kasutada, on teil vaja siit ära minna! No kuulge, Jim. Mida teie minu asemel teeksite?!"

Matlock hääldas sõnu külmalt ja täpselt. "Ma püüaksin aru saada, kellega mul tegemist on... Me oleme teinud mõningaid järelepärimisi, Howard. Minust kõrgemal seisvad mehed tunnevad teie pärast muret."

"Mis-te-öelda-tahate?" Stockton esitas selle küsimuse nii kiiresti, et sõnad sulasid ühte.

"Nad arvavad... me arvame, et te olete enesele liiga palju tähelepanu tõmmanud. Rotary-klubi president ja asepresident! Jeesus! Raha annetaja uute koolihoonete ehitamiseks; suur leskede ja orbude eest hoolitseja — kuni kaubaarvete avamiseni välja; kodusõja mälestuspäeva piknikute lootaja! Ja siis palkate te kohalikke inimesi, et neil oleks hea võimalus tüdrukute kohta kuulujutte levitada! Need plikad käivad ju poolalasti ringi. Kas te arvate, et kohalik rahvas ei räägi midagi? Kristus, Howard!"

"Kes kurat te olete?"

"Lihtsalt väsinud ärimees, kelle närv mustaks läheb, kui ta näeb, kuidas teine ärimees enese lolliks teeb. Mida põrgut te õieti taotlete? Tahate jõuluvanaks hakata või? Kas te kujutate ette, kui silmatorkav see kostüüm on?"

"Pagan võtaks, te lihtsalt ei salli mind! Mul on Atlantast

põhja pool parim kombineeritud operatsioon! Ma ei tea, kellega te, mehed, rääkinud olete, aga ma ütlen teile — ilma minuta läheks see väike vana Mount Holly otseteed põrgusse! Need asjad, mis te olete välja kaevanud — need on head asjad! Tõeliselt head!... Te moonutate neid niimoodi, et nad kõlavad halvasti! See pole õige!”

Stockton võttis välja taskurätiku ja tupsutas sellega oma õhetavat higist nägu. Lõunaosariiklane oli nii enesest väljas, et tema laused jooksid üksteise otsa; tema hää l kõlas kiledalt. Matlock püüdis kiiresti ja ettevaatlikult mõelda. Võib-olla oli praegu õige aeg. Kunagi tuli seda teha. Tal oli tarvis välja saata omaenese spetsiaalne kutse. Alustada Nimrodi juurde viiva teekonna viimast lõiku.

„Rahunege maha, Stockton. Laske ennast lõdvaks. Teil võib õigus olla... Praegu ei ole mul aega sellest mõelda. Meil on kriis. Meil kõigil. See telefonikõne oli tõsine.” Matlock tegi pausi, vaatas närvilisele Stocktonile teraselt otsa ja pani siis oma kohvri marmorpõrandale. „Howard,” ütles ta aeglaselt, hoolega sõnu valides, „ma usaldan teile ühe asja ja loodan põrgu moodi, et te sellega toime tulete. Kui te seda teete, siis ei häiri teie operatsiooni enam keegi — mitte kunagi.”

„Mis see on?”

„Saatke see mees ära. Kas või ainult halli teise otsa, kui soovite.”

„Sa kuulsid, Mario. Mine suitseta sigarit.”

Mario näis keerdtrepi poole lonkides olevat ühtaegu vaenulik ja hämmeldunud. Stockton küsis:

„Mis ma tegema pean? Ma ütlesin teile, et ma ei taha pahandusi.”

„Meil kõigil tulevad pahandused, kui ma mõningate saadikutega ühendust ei saa. Seda öeldi mulle Wheelingist.”

„Mis saadikutest te räägite?”

„Nendest, kes tulevad Carlyle'i kokkusaamisele. Meie meeste ja Nimrodi organisatsiooni nõupidamisele.”

„See ei puutu minusse!” pahvatas Stockton. „Ma ei tea sellest mitte midagi!”

„Ma olen kindel, et ei tea; seda polnud ette nähtud. Aga nüüd puutub asi meisse kõigisse... On aegu, kus reeglitest ei saa kinni pidada; praegu on niisugune aeg. Nimrod on läinud liiga kaugele — see on kõik, mis ma teile öelda saan.”

„Teie mulle? Mul on nende jutlustajatega iga päev tegemist! Ma pean nendega läbirääkimisi, ja kui ma kaeban, siis kas teate, mis meie oma inimesed ütlevad? Nad ütlevad: „Niimoodi need asjalood on, vana Howie, me kõik

teeme äri!” Mis jutt see niisugune on? Miks mina pean nendega äri tegema?”

„Võib-olla enam kaua ei tee. Just sellepärast on mul tarvis mõningate teiste meestega ühendusse astuda. Saadikutega.”

„Mind nendele kokkusaamistele ei kutsuta. Ma ei tunne kedagi.”

„Muidugi mitte. Ma kordan, et seda polnud ette nähtud. See nõupidamine on raskekaaluline; väga raskekaaluline ja väga salajane. Nii salajane, et me läheme võib-olla ise selle ohvriks: me ei tea, kes on saadikud. Missugusest organisatsioonist; missugusest perekonnast. Aga mul on käsk. Me peame paari mehega ühenduse looma.”

„Mina teid aidata ei saa.”

Matlock vaatas lõunaosariiklasele karmilt otsa. „Ma arvan, et saate küll. Kuulake. Hommikul võtke telefonitoru ja andke sõnum edasi. Ettevaatlikult! Paanikat me ei taha. Ärge rääkige kellegagi, keda te ei tunne, ja ärge nimetage minu nime! Lihtsalt öelge, et saite kokku ühe mehega, kellel on Korsika paber, hõbedakarva Korsika paber. Ja et sel mehel on tarvis vaikselt kohtuda kellegi teisega, kellel on sama sugune paber. Alustada võime vajaduse korral üheainsa inimesega. Kas on selge?”

„On küll, aga see ei meeldi mulle. See ei puutu minusse!”

„Kas te eelistate oma klubi sulgeda? Kas te eelistate oma suurejoonelisest reliikviast ilma jääda ja kümme või kaks-kümmend aastat kongiaknast välja vahtida? Vanglamatused on kuuldavasti väga liigutavad.”

„Hea küll!... Hea küll. Ma helistan oma vahemehele. Ütlen, et ei tea midagi! Et annan lihtsalt sõnumi edasi.”

„Hüva. Kui õnnestub kellegagi kontakt luua, öelge talle, et ma olen täna õhtul või homme Purje- ja Suusaklubis. Öelge talle, et ta võtaks paberi kaasa. Ilma paberita ei räägi ma kellegagi!”

„Ilma paberita...”

„Nüüd laske mulle võtmed kätte anda.”

Stockton kutsus Mario tagasi. Matlock sai oma võtmed.

Ta suundus mööda maanteed nr. 72 Mount Hollyst lõunasse. Ta ei mäletanud täpselt kus, aga teadis, et oli Hartfordist kohale sõites möödunud mitmest teeäärsest telefonikabiinist. Naljakas, kuidas ta oli hakanud tähele panema avalikke telefonikõnepunkte, mis ainsatena ühendasid teda kindla reaalsusega. Kõik muu oli põgus ja mööduv, katse ja eksitus, tundmatu ja hirmutav. Ta kavatses helistada Greenbergile, nagu Charger Kolm-Noll oli nõudnud, aga enne seda

tahtis ta Blackstone'i meestega kontakti saada.

Otsekohe oli tarvis kohtumine kokku leppida. Korsika dokument oli talle nüüd hädavajalik. Ta oli sõna saatnud; omalt poolt kokkuleppest kinni pidamata poleks tal võimalik midagi teada saada. Kui Stocktoni sõnum päralt jõuaks ja kui keegi temaga ühendusse astuks, siis ei murraks see keegi Korsika dokumenti nägemata *omertà* vannet ja laseks enese tappa või tapaks tema.

Või oli see kõik ainult tühja tuule tagaajamine? Kas ta oli amatöör, kelleks Kressel ja Greenberg teda pidasid? Ta ei teadnud seda. Ta ju püüdis kõike algusest lõpuni läbi mõelda, iga oma sammu kõiki külgi kaaluda, oma treenitud akadeemilist kujutlusvõimet rakendada. Aga kas sellest piisas? Või oli võimalik, et tema kohusetunne, tema tugev kättemaksuiha ja tülgaustus tegid temast ainult don Quijote?

Kui nii, siis tuli tal sellega leppida. Teha, mis ta suutis, ja sellega leppida. Tal olid kaaluvad põhjused — Davidi-nimeline vend; Pati-nimeline tütarlaps; leebe vana mees, kelle nimi oli Lucas; sümpaatne Loring; hämmeldunud ja hirmu tundev Madisoni üliõpilane Jeannie. Kogu see vastik lugu!

Matlock leidis ühelt maantee nr. 72 üksildaselt lõigult telefonikabiini ja valis 555-6868. Ta teatas salvestusseadmele kabiini numbri ning jäi Charger Kolm-Nulli vastust ootama.

Piimaauto logistas mööda. Juht laulis ja viipas Matlockile. Mõni minut hiljem möödus tohutu suur transiitveoauto ja varsti pärast seda auto, mis vedas linna toidukaupa. Kell oli peaaegu pool kuus ja päevavalgus hakkas helenema. Helenema tuhmhalliks, sest taevast katsid vihmapiilvered.

Telefon helises.

„Halloo!”

„Mis teie probleem on, söör? Kas te saite oma Lääne-Virginia sõbraga ühenduse? Ta ütles, et ei tee enam nalja.”

„Ma helistan talle mõne minuti pärast. Kas te olete see mees, kelle nimi on Cliff?” Matlock teadis, et ei olnud; hääl oli teistsugune.

„Ei, söör. Minu nimi on Jim. Nagu teiegi oma.”

„Hea küll, Jim. Oelge mulle, kas see teine mees tegi, mis ma temalt palusin. Kas ta tõi paberi ära?”

„Jah, söör. Kui te mõtlete hõbedakarva paberit, millele on itaalia keeles midagi kirjutatud. Minu arvates on see itaalia keel.”

„Jah, seda ma mõtlen...”

Matlock leppis kokku, et dokument antakse talle üle kahe tunni pärast. Cliffi-nimeline Blackstone'i mees kohtub temaga ühe öö läbi avatud söökla juures Scofieldi avenüül West Hartfordin linna piiri lähedal. Charger Kolm-Null nõudis, et

üleandmine toimuks kiiresti, parkimisplatsil. Matlock kirjeldas oma autot ja pani telefonitoru ära.

Nüüd oli tarvis helistada Jason Greenbergile Wheelingisse. Ja Greenberg oli tulivihane.

„Lollpea! Kas teile sõnamurdmisest üksi ei piisanud? Teil oli veel tarvis palgata omaenese armee! Mida põrgut saavad need klounid teie arvates rohkem teha kui Ameerika Ühendriikide valitsus?”

„Need klounid lähevad mulle päevas maksma kolmsada dollarit, Jason. Selle eest peavad nad midagi tegema.”

„Te jooksite ära! Miks te seda tegite? Te andsite mulle sõna, et ei lähe kuhugi. Te ütlesite, et teete meie mehega koostööd!”

„Teie mees esitas mulle ultimaatumi, millega ma ei saanud leppida! Ja kui see oli teie idee, siis ütlen teile sedasama mis Houstonile.”

„Mida see tähendab? Mis ultimaatumi?”

„Te teate neetult hästi! Ärge mängige teadmatust. Ja kuulake mind...” Matlock tegi pausi ja hakkas siis valetama, püüdes seda teha nii usutavalt kui suutis. „Ühe Hartfordin advokaadi käes on väga täpseid andmeid sisaldav kiri, mis kannab minu allkirja. See sarnaneb kirjaga, millele teie mul lasksite alla kirjutada, aga informatsioon on veidi teistsugune: see on õige. See kirjeldab üksikasjalikult minu värbamist; seda, kuidas te, värdjad, mu oma mängu tõmbasite ja siis iseenese hooleks jätsite. Kuidas te sundisite mind valele alla kirjutama... Kui te midagi üritate, siis teeb advokaat selle kirja avalikuks ja paljud Kohtuministeeriumi manipulaatorid hakkavad piinlikkust tundma... Te ise andsite mulle selle idee, Jason. See on pagana hea idee. See võib isegi panna mõned sõjakad inimesed Carlyle'i ülikoolis põrgut tegema. Võib-olla korraldama rahutusi — hea õnne korral üle kogu maa. Akadeemiline maailm on valmis unest ärkama; kas Sealfont ei oelnud midagi niisugust? Aga seekord pole küsimus sõjas ega sõjaväkke värbamises ega narkootikumides. Seekord leitakse parem silt: valitsuse infiltratsioon, politseiriik... Gestapo taktika. Kas te olete selleks ette valmistatud?”

„Taeva pärast, jätke see! See ei too teile mingit kasu. Nii tähtis te ei ole... Ja millest põrgust te üldse räägite? Mina instrueerisin Houstonit! Polnud juttu mingitest tingimustest peale selle, et te hoiate teda oma tegevusega kursis.”

„Härjasitt! Ma ei tohtinud ülikooli piirest väljuda; ma ei tohtinud rääkida ühegi õppejõu ega ametnikuga. Ma võisin uurida ainult üliõpilasi ja, nagu ma aru sain, ka see tuli mul enne kooskõlastada. Kui need väikesed piirangud välja arvata, olin ma vaba nagu lind! No kuulge! Te nägite

Pati! Te nägite, mis temaga oli tehtud. Te teate, mis peale selle juhtus — ta vägistati. Greenberg! Kas ma oleksin pidanud Houstonit tänama nii mõistva suhtumise eest?"

"Uskuge mind," ütles Greenberg tasase, pahameelt väljendava häälega. "Need tingimused lisati pärast instrueerimist. Tõsi küll, mind oleks tulnud sellest informeerida. Aga need lisati teie enese kaitseks. Te ju saate sellest aru, kas pole?"

"Need ei kuulunud meie kokkuleppesse!"

"Ei kuulunud. Ja mind oleks tulnud informeerida..."

"Huvitav on ka, kas need olid mõeldud minu või nende kaitseks."

"Hea küsimus. Mind oleks tulnud informeerida. Vastutuse edasiandmisega ei saa alati kaasneda autoriteedist loobumine. See ei ole loogiline."

"See ei ole moraalne. Ma ütlen teile midagi. Mu väike odüsseia viib mind üha lähemale moraalsuse ülevale küsimusele."

"Mul on teie pärast hea meel, aga ma kardan, et teie odüsseia hakkab lõpule jõudma."

"Proovige seda lõpetada!"

"See lõpetatakse. Advokaadikontoritesse jäetud kirjad ei tähenda mitte midagi. Ma ütlesin, et püüan alguses teiega rääkida... Kui te neljakümne kaheksa tunni jooksul ise ei lase ennast kaitse alla võtta, siis antakse välja arreteerimiskäsk."

"Mis alusel?!"

"Te olete ohtlik. Te olete vaimselt tasakaalutu. Te olete hullumeelne. Võetakse arvesse teie karjäär sõjaväes — kaks sõjakohut, vanglas istumine, alaline ebastabiilsus lahingutingimustes. Narkootikumide tarvitamine. Ja alkoholism — tunnistajad on olemas. Te olete ka rassist — seda näitab Kresselilt saadud ettekanne „Lumumba Hallist". Ja nüüd, nagu ma olen aru saanud — ehkki mul pole fakte —, suhtlete te teadaolevate kurjategijatega. Ühes Avoni klubis tehtud fotod näitavad seda... Andke ennast üles, Jim. Muidu rüüneritakse teie elu."

Kakskümmend kuus

Neljakümne kaheksa tunni jooksul! Miks neljakümne kaheksa tunni jooksul? Miks mitte kahekümne nelja või kaheleistkümne tunni jooksul või otsekohe? See polnud arusaadav! Siis taipas ta ja puhkes üksi telefonikabiinis istudes naerma. Ta naeris kell pool kuus hommikul üksildase maanteelõigu ääres telefonikabiinis istudes valju häälega.

Need praktilised mehed andsid talle piisavalt aega millegi saavutamiseks — kui tal oli võimalik midagi saavutada. Kui see polnud võimalik ja midagi juhtus, siis olid nende käed puhtad. Dokumendid näitasid, et teda peeti vaimselt tasakaalutuks ja rassistlike kalduvustega narkomaaniks, kes suhtles teadaolevate kurjategijatega, ja teda oli hoiatatud. Et niisuguste hullumeelsetega oli riskantne tegemist teha, siis anti talle aega, lootes sellega hädaohtu vähendada. Oh Kristus! Need manipulaatorid!

Ta jõudis kell kolmveerand seitse West Hartfordini sööklasse ja sõi tubli kõhutäie, uskudes millegipärast, et toit asendab und ning annab talle vajalikku energiat. Aeg-ajalt vaatas ta kella, sest pool kaheksa tuli tal olla parkimisplatsil.

Teda huvitas, kuidas Charger Kolm-Nulli mees välja näeb.

Mees tundus temaga võrreldes olevat tohutu suurt kasvu, kuigi Matlock polnud ennastki kunagi väikeseks pidanud. Cliff meenutas talle vanu Primo Carnera pilte. Välja arvatud nägu. Cliffi nägu oli kõhn ja intelligentne ning naeratas laialt.

"Ärge tulge autost välja, mr. Matlock." Cliff sirutas käe aknast sisse ja surus Matlocki kätt. "Paber on siin; Ma panin ta ümbrikku. Muuseas, eile õhtul miss Ballantyne juba naeris. Ta tunneb ennast paremini. Entsefalogramm on püsiv, ainevahetus hakkab korda saama ja pupillid ahenevad. Ma arvasin, et te tahate teada."

"Ma kujutan ette, et see on hea."

"On küll. Me saame arstiga hästi läbi. Ta räägib meile kõik nii, nagu on."

"Kuidas haigla teie valveteenistusse suhtub?"

"Niisugused probleemid lahendab mr. Blackstone juba ette ära. Meie ruumid on subjekti palatist kahel pool."

"Mille eest mul kindlasti tuleb maksta."

"Te tunnete mr. Blackstone'i."

"Natuke juba tunnen. Ta on esmaklassiline."

"Tema kliendid samuti. Ma pean tagasi minema. Meeldiv oli teiega tutvavaks saada." Blackstone'i mees eemaldus kiiresti

ja istus mitme aasta vanusesse silmatorkamatusse autosse. Matlockil oli aeg New Havenisse sõita.

Tal ei olnud mingit kindlat plaani, ta ei pidanud silmas ühtki kindlat isikut; ta polnud ise juhtija, ta laskis ennast juhtida. Tema informatsioon oli parimal juhul udune ja napp, liiga ebatäielik, et sellest järeldada midagi absoluutset. Kellelegi võib-olla siiski piisas sellest mingite seoste leidmiseks. Aga see, kes niisuguseid seoseid leidis või oli võimeline neid leidma, pidi olema keegi, kellel oli ülikoolist üldine ülevaade. Keegi, kes Sam Kresseli kombel tegeles kogu ülikoolis valitsevate pingetega.

Ent Yale oli Carlyle'ist viis korda suurem; ta oli palju hajutatud, ta moodustas osa New Haveni linnast ega olnud ümbrusest isoleeritud nagu Carlyle. Üks fookus oli küll olemas, see oli üliõpilasasjade büroo, aga seal ei tundnud Matlock kedagi. Ja kui ta oleks sinna tänavalt sisse astunud ning rääkinud väheusutava loo naisüliõpilastest, kes tegelevad — või keda sunnitakse tegelema — organiseeritud prostitutsiooniga, mis esialgsel andmetel hõlmab Connecticuti, Massachusettsi ja New Hampshire'i osariiki, siis oleksid tagajärjed olnud rängad, kui teda oleks tõsiselt võetud. Aga ta polnud kindel, et teda oleks tõsiselt võetud, ja niisugusel juhul ei oleks ta midagi teada saanud.

Leidus üks võimalus — vastuvõtukomisjon. Üliõpilasasjade bürooga võrreldes oli see vilets aseaine, aga oma üldpilt oli sel ülikoolist olemas. Matlock tundis Peter Danielsi nimelest meest, kes töötas Yale'i vastuvõtukomisjonis. Nad olid mõningatel ettevalmistuskursustel koos loenguid pidanud. Ta tundis Danielsi küllalt hästi, et rääkida faktidest nii, nagu ta neist aru sai; Daniels polnud seda sorti mees, kes oleks tema sõnades kahelnud või paanikasse sattunud. Siiski otsustas ta piirduda ainult tüdrukust rääkimisega.

Ta parkis auto Chappel Streetile York Streeti nurga lähedale. Ühel pool tänavat viis kaarkäik Sillimani kolledži nelinurksele õuele, teisel pool oli suur muruplats, mida läbivaid tsementeeritud kõnniteid mööda pääses Yale'i ülikooli peahoone juurde. Danielsi kabinet asus peahoone teisel korrusel. Matlock väljus autost, lukustas selle ning suundus Ameerika Ühendriikide ja Yale'i lippu kandvasse vanasse telliskivimajja.

„See on rumalus! Praegusel Veevalaja ajastul ei maksta seksi eest, seda vahetatakse vabalt.“

„Ma tean, mis ma nägin. Ma tean, mis see tüdruk mulle rääkis; ta ei valetanud.“

„Ma kordan: sa ei saa olla kindel.“

„See on seoses liiga paljude teiste asjadega. Neid olen ma ka näinud.“

„Kas ma tohin esitada ühe loogilise küsimuse? Miks sa politseisse ei lähe?“

„Loogiline vastus on see, et ülikoolidel on olnud juba küllalt pahandusi. Mul on ainult mõned isoleeritud faktid. Ma vajan rohkem informatsiooni. Ma ei taha hakata umbropsu süüdistusi esitama ja paanikat tekitama. Seda on niigi juba piisavalt olnud.“

„Hea küll, ma usun. Aga ma ei saa sind aidata.“

„Nimeta mulle mõned inimesed. Üliõpilased või õppejõud, kellest sa tead... kelle suhtes sa oled veendunud, et neil on pahandusi, suuri pahandusi. Sa tead kindlasti niisuguseid inimesi; meie teame... Ma vannun, et nad ei saa ialgi kuulda, kes mulle nende nimed ütles.“

Daniels tõusis piipu süüdates oma toolilt. „Sa räägid hirmus üldsõnaliselt. Missuguseid pahandusi? Akadeemilisi, poliitilisi... narkootikumidega, alkoholiga? Võimalusi on palju.“

„Oota üks hetk.“ Danielsi sõnad äratasid mälestuse. Matlockile meenus ähmaselt valgustatud suitsune ruum ühes näiliselt tühjas Hartfordi majas. Rocco Aiello Jahiklubi. Ja kelleri jakki kandev pikakasvuline noormees, kes tõi Aiellole arve viseerida. Vietnami, Da-nangi veteran. Yale'i üliõpilane, kes lõi kontakte, rajas enesele baasi... õppis ärijuhtimist. „Ma tean, keda ma näha tahan.“

„Mis ta nimi on?“

„Seda ma ei tea, aga ta on Indo-Hiina veteran, umbes kakskümmend kaks või kakskümmend kolm aastat vana, võrdlemisi pikka kasvu, helepruunide juustega... õpib ärijuhtimist.“

„Niimoodi võib kirjeldada viitsada üliõpilast. Kõik õppeained peale arstiteaduse, õigusteaduse ja tehnikateaduste on kokku võetud humanitaarteaduste nime alla. Meil tuleks läbi vaadata suur hulk toimikuid.“

„Kuidas on sisseastumisavalduste fotodega?“

„Sa tead, et need pole enam lubatud.“

Matlock vaatas aknast välja, kulmud mõtlikult kortsus. Siis pööras ta pilgu uuesti Danielsile. „Pete, praegu on maikuu...“

„Mis siis? Kui oleks kas või november, ega see seadust ikkagi ei muudaks.“

„Kuu aja pärast on lõpetamine... Kursusefotod. Fotod aasta- raamatu jaoks.“

Daniels taipas silmapilkselt. Ta võttis piibu suust ja suundus ukse poole.

„Tule kaasa.”

Tema nimi oli Alan Pace. Ta oli viimase kursuse üliõpilane ja ärijuhtimine polnud tema õppeplaanis kesksel kohal; tema peaõppeaine oli haldusõpetus. Ta elas väljaspool ülikooli, Church Streetil Hamdeni piiri lähedal. Andmete järgi õppis ta suurepäraselt ja sai kõikides ainetes kiitusi, teda ootas stipendium edasiõppimiseks Maxwelli Poliitikateaduse Instituudis Syracuse'is. Sõjaväes oli ta teeninud kakskümmend kaheksa kuud, neli kuud üle nõutud aja. Nagu enamik veterane, nii tegeles ka tema väga vähe kõige sellega, mida ei olnud õppeplaanis.

Armees oli ta olnud intendantuuri ohvitser. Ta oli vabatahtlikult nõustunud Saigoni korpuses neli kuud üle aja teenima — ja seda fakti oli rõhutatud avalduses, millega ta taotles luba õpingute jätkamiseks. Alan Pace oli andnud oma elust kodumaale neli kuud rohkem, kui oleks tarvis olnud. Alan Pace oli küünilisel ajastul ilmselt austust vääriv mees.

Ta on võitja, mõtles Matlock.

Sõit mööda Church Streeti Hamdeni poole andis Matlockile võimaluse mõtteid koondada. Tal oli tarvis sammhaaval edasi liikuda, ühele punktile kriips peale tõmmata ja alles siis järgmise juurde edasi minna. Ta ei saanud lubada, et tema kujutlusvõime annaks mõnele faktile tähenduse, mida sel polnud. Ta ei tohtinud kõike kokku liita ja üksikosade kogumist suuremat summat saada.

Oli täiesti võimalik, et Alan Pace mängis üksikmängu. Kellestki sõltumatult.

Aga see polnud loogiline.

Pace'i korter asus äärelinnadele väga iseloomulikus silmatorkamatus pruunis telliskivihoones. Kunagi — nelikümmend või viiskümmend aastat tagasi — oli see uhkelt sümboliseerinud tõusvat keskklassi, kes oli hakanud aheldavast raudbetoonist välja maa poole pürgima, kuid polnud sõندانud täielikult linnast lahkuda. Maja ei olnud niivõrd lagunenu kui... korrastamata. Kõige silmatorkavam aga oli Matlockile asjaolu, et niisugune üürimaja tundus olevat üliõpilase jaoks ülimalt ebatõenäoline elukoht.

Ometi elas see üliõpilane seal; Peter Daniels oli selle kindlaks teinud.

Pace ei tahtnud ust avada. Alles siis, kui Matlock tugevasti

rõhutas kahte asjaolu, muutis üliõpilane meelt. Esiteks kinnitas Matlock, et ta ei ole politseist; teiseks nimetas ta Rocco Aiello nime.

„Mida te soovite? Mul on palju tööd; mul ei ole aega juttu ajada. Homme on eksam.”

„Kas ma tohin istuda?”

„Milleks? Ma ütlesin teile, et mul on kiire.” Pikakasvuline pruunide juustega üliõpilane läks tagasi oma raamatute ja paberitega ülekujutatud kirjutuslaua juurde. Korteri oli heas korras — kui kirjutuslaud välja arvata — ja võrdlemisi suur. Oli näha mitu ust ja teiste uste juurde viivat lühikest koridori. Seda laadi korterites elas tavaliselt neli või viis üliõpilast. Kuid Alan Pace'il korterikaaslasti polnud.

„Ma istun siiski. Nii palju olete te Roccole võlgu.”

„Mida see tähendab?”

„Lihtsalt seda, et Rocco oli mu sõber. Ma olin temaga koos, kui te tõite talle ühe arve viseerida. Mäletate? Ta suhtus teisse hästi... Nüüd on ta surnud.”

„Ma tean. Ma lugesin sellest. Mul on kahju. Aga ma polnud talle midagi võlgu.”

„Te ostsite temalt.”

„Ma ei tea, millest te räägite.”

„Jätke, Pace. Teil pole aega ja minul ka mitte. Aiello surmaga pole teil midagi tegemist, seda ma tean. Aga mul on vaja informatsiooni ja te annate seda mulle.”

„Te räägite vale inimesega. Ma ei tunne teid. Ma ei tea mitte midagi.”

„Mina tunnen teid. Mul on teie kohta täielikud andmed. Me pidasime Aielloga plaani hakata koos äri tegema. Ma saan aru, et see pole teie asi, aga me vahetasime... personallisse puutuvat informatsiooni. Kui ausalt öelda, siis tulid ma teie juurde sellepärast, et Roccot enam ei ole ja mul on veel tarvis täita mõned lüngad. Tegelikult palun ma teilt teenet ja ma maksan selle eest.”

„Ma ütlesin teile, et ma pole see mees, keda te vajate. Aiellot tundsin ma väga vähe. Ma lihtsalt teenisin kelneritööga mõned dollarid. Kuuldusi mulle muidugi kõrva sattus, aga see on kõik. Ma ei tea, mida te soovite, aga parem on, kui te lähete kellegi teise juurde.”

Nupukas poiss, mõtles Matlock. Pace püüdis ennast puhtaks pesta, aga mitte rumalal kombel täielikku teadmatust teeseldes. Teisest küljest võis olla, et ta rääkis õigust. Teadasaamiseks oli ainult üks võimalus.

„Ma proovin veel kord... Viisteist kuud Vietnami. Saigon, Da-nang; ekskursioonid Hongkongi ja Jaapanisse. Intendantuuri ohvitser; kõige tüütum töö noormehel, kelle võimed on

piisavad väga suuri nõudmisi esitavas ülikoolis kiituste saamiseks."

"Intendatuuris oli hea töötada; ei mingeid lahinguid, ei mingit higistamist. Ekskursioone tegid kõik. Kontrollige nimekirju."

"Siis," jätkas Matlock Pace'i vahelesegamist tähele panemata jättes, "pöördub kodumaa teenimisele pühendunud ohvitser tsiviilellu tagasi. Pärast neljakuist vabatahtlikku üleaja teenimist Saigonis — ma imestan, et te sellega vahele ei jäänud — tuleb ta koju, kaasas piisav hulk raha vajalike investeeringute tegemiseks, ja sõjaväelase palgast see raha küll kokku hoitud ei ole. Nüüd on ta üks New Haveni suuremaid narkootikumilevitajaid. Kas tahate, et ma edasi räägin?"

Pace seisis kirjutuslaua juures ja näis hinge kinni hoidvat. Ta oli näost valge ja jõllitas Matlocki. Kui ta rääkima hakkas, siis tegi ta seda hirmunud noore inimese häälega.

"Te ei saa midagi tõestada. Ma ei ole midagi teinud. Mu teenistuskiri, mu siinsed õpingutulemused — mõlemad on head. Väga head."

"Parimad. Laitmatud. Nende üle võib uhke olla; ma mõtlen seda tõsiselt. Ja ma ei taha teha midagi, mis võiks sulle varju heita; seda mõtlen ma ka tõsiselt."

"Mida te teha saaksitegi? Mu käed on puhtad!"

"Ei ole. Te olete selles loos oma stipendiaadikaelast saadik sees. Aiello tegi selle selgeks. Paberid peal."

"Te valetate!"

"Ja teie olete rumal. Kas te arvate, et Aiello oleks kellelgi äri teinud, keda ta polnud kontrollinud? Kas te arvate, et tal oleks lubatud seda teha? Tal oli väga ulatuslik raamatupidamine, Pace, ja need raamatud on minu käes. Ma ütlesin teile, et me kavatsesime hakata koos äri tegema. Te peaksite teadma, et ilma vastastikuse revisjonita äripartneriteks ei hakata."

Pace rääkis peaaegu sosinal. "Niisuguseid raamatuid pole olemas. Neid ei ole kunagi. Linnad, koodid. Ei ühtki nime. Mitte iialgi."

"Miks ma siis siin olen?"

"Te nägite mind Hartfordis; te püüate sidet luua."

"Te teate ju küll, et asi pole nii. Ärge olge rumal."

Matlocki kiire vihje oli pikakasvulise ehmunud noormehe jaoks liig. "Miks te minu juurde tulite? Ma ei ole nii tähtis. Te ütlete, et teate minust kõik; siis teate te ka, et ma ei ole tähtis."

"Ma ütlesin teile. Ma vajan informatsiooni. Ma ei taha minna ühegi ülempreestri, ühegi tõelise võimumehe juurde."

Mulle ei meeldi ebasoodsasse olukorda sattuda. Just sellepärast olen ma nõus maksma; just sellepärast olen ma valmis puruks rebima kõik paberid, mis mul teie kohta on."

Lootus võõra haarest vabaneda oli ilmselt kõik, mis Pace'il mõttes oli. Ta vastas kiiresti:

"Oletame, et ma ei oska teie küsimustele vastata? Siis arvate te, et ma valetan."

"Halvemaks ei saa teie olukord muutuda."

"Küsige siis."

"Ma sattusin kokku ühe tütarlapsega... ühe naaberülikooli õliõpilasega. Ma sattusin temaga kokku asjaoludel, mille kirjeldamiseks võib ainult öelda, et tegemist oli professionaalse prostitutsiooniga. See oli igas mõttes professionaalne. Kokkulepitud ajad, kindlad taksid, tundmatud kliendid ja nii edasi... Mida te sellest teate?"

Pace astus mitu sammu Matlocki poole. "Mis mõttes tean? Ma tean, et see on olemas. Mida muud sellest teada on?"

"Kui kaugelt see ulatub?"

"Igale poole. See pole mingi uudis."

"Minu jaoks on."

"Te ei tunne olukorda. Kõndige mõnes ülikoolilinnas ringi."

Matlock neelatas. Kas ta oli tõepoolest nii ajast maha jäänud? "Ja kui ma teile ütleksin, et olen tuttav üsna paljude... ülikoolilinnadega?"

"Siis ütleksin mina teile, et te ei tea pooli asjugi. Ja et mina sellega tegemist ei tee. Mis veel?"

"Jääme üheks minutiks veel selle juurde... Miks?"

"Mis miks?"

"Miks need tüdrukud seda teevad?"

"Raha teenimiseks, mees. Miks üldse midagi tehakse?"

"Te olete liiga intelligentne, et seda uskuda... Kas see on organiseeritud?"

"Arvatavasti. Ma ütlesin teile, et mina sellega tegemist ei tee."

"Olge ettevaatlik! Mul on teie kohta suur hulk materjali..."

"Hea küll. Jah, see on organiseeritud. Kõik on organiseeritud, mis tulu toob."

"Kus sellega põhiliselt tegeldakse?"

"Ma ütlesin teile. Igal pool."

"Otse ülikoolides?"

"Ei, seda mitte. Mujal. Kui ülikoolid asuvad linnast väljas, siis harilikult paari miili kaugusel, vanades majades äärelinnadest eemal. Kui on tegemist linnaülikoolidega, siis alllinna hotellides, eraklubides, üürimajades. Aga mitte siin."

"Kas me räägime... Columbiast, Harvardist, Radcliffe'ist, Smithist, Holyoke'ist? Ja lõunapoolsetest ülikoolidest?"

„Princetoni unustavad kõik alati ära,” vastas Pace kõvera näeratusega. „Seal on kõrvaliste teede ääres suur hulk ilusaid vanu mõisaid... Jah, me räägime nendest ülikoolidest.”

„Seda poleks ma iialgi uskunud...” ütles Matlock sama võrd iseendale kui Pace'ile. „Aga miks? Seda „rahateenimise” juttu ärge mulle rääkige...”

„Raha tähendab vabadust, mees! Nende tüdrukute jaoks tähendab see vabadust. Nad ei ole psühhopaatilised veidrikud; nad ei käi ringi mustades barettides ja sõduripluusides. Väga vähesed meist teevad seda. Me oleme õppinud. Hangi raha, sõber, ja sa hakkad kenadele inimestele meeldima... Ja ma ei tea, kas te olete seda tähele pannud või mitte, aga ausalt teel ei ole enam nii kerge raha teenida kui varem. Enamikul neist tüdrukutest on raha vaja.”

„Tütarlast, keda ma enne mainisin, sunniti seda tegema.”

„Oh Jeesus, kedagi ei sunnita! See on jama.”

„Teda sunniti. Ta rääkis mulle üht-teist... Sundijate kontrolli all on kohtud, arstid, isegi töökohad...”

„Sellest ei tea ma midagi.”

„Ja hiljem. Nendega ähvardatakse hiljem, võib-olla mitme aasta pärast kontakt luua. Puhas vanamoeline väljapressimine. Nagu mina teilt praegu informatsiooni välja pressin.”

„Siis pidi tal juba enne mingeid pahandusi olema; ma mõtlen, sel tütarlapsel. Lihtsalt niisama ei saa neid sundida. Kui neil just pole võlg, mida nad ei jõua ära maksta.”

„Kes on Nimrod?” Matlock esitas selle küsimuse tasase häälega ja igasuguse rõhuta, aga see pani noormehe talle selga pöörama ja eemalduma.

„Seda ma ei tea. Seda informatsiooni mul pole.”

Matlock tõusis toolilt ja jäi liikumatult seisma. „Ma küsin seda teilt veel üksainus kord. Kui ma ei saa vastust, siis astun uksest välja ja teil on lõpp. Väga paljutöötav elu muutub drastiliselt — kui teil siis veel üldse on mingisugust elu... Kes on Nimrod?”

Pace pöördus järsult ringi ja Matlock nägi jälle hirmu. Hirmu, mida ta oli näinud Lucas Herroni näos, Lucas Herroni silmades.

„Jumala eest, sellele ei saa ma vastata!”

„Ei saa või ei taha?”

„Ei saa. Ma ei tea!”

„Mina arvan, et teate. Aga ma ütlesin, et küsin üksainus kord. Ma küsisin.” Matlock suundus üliõpilasele otsa vaata mata korteri ukse poole.

„Ei!... Põrgu päralt, ma ei tea!... Kuidas ma võiksin seda teada? Te ei tohi!” Pace jooksis Matlocki juurde.

„Mida ma ei tohi?”

„Teha seda, mis te ütlesite — ükskõik mis see on... Kuulake mind! Ma ei tea, kes nad on! Mul ei ole...”

„Nad?”

Pace näis hämmeldust tundvat. „Jah... Ma arvan, et „nad”. Ma ei tea. Mul ei ole mingit kontakti. Teistel on; minul mitte. Mind ei ole nad tülitanud.”

„Aga te olete nende olemasolust teadlik.” See oli konstateering.

„Teadlik... Jah, ma olen teadlik. Aga jumala ausõna, ma ei tea, kes nad on!”

Matlock pöördus üliõpilase poole ja vaatas talle näkku. „Me teeme kompromissi. Esialgu. Rääkige mulle, mis te teate.”

Hirmunud noormees rääkis. Ja mida rohkem ta rääkis, seda suuremal määral nakatas tema hirm James Matlocki.

Nimrod oli nähtamatu traaditõmbaja. Näota ja kehata, aga hirmuäratavalt elujõuline ja mõjuvõimas. Tegemist polnud temaga või nendega — Alan Pace'i sõnade järgi oli see mingi jõud. Mingi abstraktsioon, mille hiilivad kombitsad ulatusid kõigisse kirdeosariikide suurtesse ülikoolidesse, kõigisse sealseid akadeemilisi asutusi teenindavatesse kogukondadesse, kõigisse finantspüramiididesse, millele tugines Uus-Inglismaa kõrghariduse keerukas struktuur. Ja kui kuuldused polnud alusetud, siis oli seda mõju tunda ka lõuna pool.

Narkootikumide levitamine moodustas ainult osa Nimrodi tegevusest, kuid see häiris kuritegelikke leegione ning oli maikuu konverentsi kokkukutsumise ja Korsika dokumendi koostamise vahetu põhjus.

Peale kasusaamise narkootikumide levitamisest sekkus Nimrod kümnetel viisidel ülikoolide asjadesse. Pace oli veendunud, et õppeplaanide koostamine, personali palkamine ja vallandamine, akadeemiliste kraadide andmine ja stipendiumide määramine — kõik toimus Nimrodi organisatsiooni juhtnööride järgi, Matlockile meenus Carlyle. Vastuvõtukomisjoni aseesimees, kes kadunud Loringi andmeil oli Nimrodi käsilane. Ajalooteaduskonna kiiresti tõusev täht Archer Beeson; ülikooli jalgpallimeeskonna treener; tosin teist õppejõudu ja ametnikku Loringi nimekirjast.

Kui palju neid veel on? Kui sügav on nende infiltratsioon? Miks?

Prostitutsioon on lisatuluallikas. Laps-hoorad värbavad üksteist ise; neile antakse aadressid ja määratakse taksid. Noor võimekas ja ahvatlev liha leiab tee Nimrodi juurde ning sõlmib temaga kokkuleppe. Kokkulepe Nimrodiga toob „vabaduse”.

Ja „keegi ei saa kannatada”; see on ohvriteta kuritegu.

„See pole üldse kuritegu, mees, see on lihtsalt vabadus. Ei mingit peamurdmist. Ei mingit punktide jahtimist stipendiumide saamiseks.”

Alan Pace nägi hiilivate kombitsatega, praktilise meelega Nimrodis palju head. Rohkem kui head.

„Te arvate, et see kõik on muust maailmast nii väga erinev? Te eksite, mister. See on mini-Ameerika: organiseeritud, komputriseeritud, äriettevõtte põhimõttel üles ehitatud. Põrgu pärast, see rajaneb ameerika sündroomil, kompanii poliitikal, mees! See pole muud kui „General Motors”, „International Telephone and Telegraph” ja „Bell” — ainult et keegi oli küllalt taibukas selle asja organiseerimiseks akadeemilistes hiites. Ja see kasvab kiiresti. Ärge võideldge selle vastu. Ühinege sellega.”

„Kas teie kavatsete ühineda?” küsis Matlock.

„See on ainus tee, mees. See on ainus usk. Kust ma tean, kas te ise juba praegu seda usku pole? Võib-olla olete te värbaja. Teiesuguseid on kõik kohad täis; ma ootasin teid.”

„Aga kui ma ei ole?”

„Siis pole teil pea õiges kohas. Ja te võite sellest ilma jääda.”

Kakskümmend seitse

Kui keegi oleks jälginud New Haveni kesklinna poole tagasi sõitvat valget universaalautot ja selle juhti, siis oleks ta mõelnud — kui ta üldse oleks midagi mõelnud —, et see on rikkale eeslinnale kohane kallis auto ja et rooliratta taga istuv mees sobib sõidukiga hästi kokku.

Niisugune vaatleja poleks teadnud, et viimase tunni jooksul kuulnud uudistest vapustatud autojuht oli hädavaevu suuteline liiklust tähele panema; et see oli kurnatud mees, kes polnud nelikümmend kaheksa tundi maganud ja kellel oli tunne, nagu ripuks ta põhjatu kuristiku kohale tõmmatud peenikese kõie küljes ning ootaks iga hetk, et kõis lõigatakse läbi ja ta kukub ähmasesse sügavikku.

Matlock tegi oma parima, et pidurdada mõtteprotsesse, milleks ta veel suuteline oli. Aastad, eriti need kuud, mille vältel oli toimunud tema akadeemiline võidujooks omaenese määratud tähtaegadega, olid talle õpetanud, et inimõistus — vähemalt tema mõistus — ei ole suuteline korralikult funktsioneerima, kui on tegemist kurnatuse ja muljete ülekülluse koosmõjuga.

Aga funktsioneerimine oli talle hädavajalik.

Ta purjetas kaardistamata vetel. Merel, mille pisitillukesi saari asustasid grotesksed olendid. Julian Dunois'd, Lucas Herronid; Bartolozzid, Aiellod, Sharpe'id, Stocktonid ja Pace'id. Mürgitatavad ja mürgitajad.

Nimrod.

Kaardistamata veed?

Ei, need pole kaardistamata, mõtles Matlock.

Nendel vetel purjetatakse palju. Ja purjetajad on meie planeedi küünikud.

Ta sõitis „Sheratoni” hotelli ja üüris seal toa.

Voodiserval istudes proovis ta helistada Howard Stocktonile Carmounti Maaklubisse. Stockton oli välja läinud.

Ta ütles Carmounti telefonioperaatorile järsu ametliku tooniga, et Stocktonil tuleb talle helistada — ta vaatas kella; see puudus kümme minutit kahest — nelja tunni pärast. Kell kuus. Ta nimetas „Sheratoni” numbri ja pani telefonitoru ära.

Tal oli tarvis vähemalt neli tundi magada. Ta polnud kindel, millal ta jälle magada saab.

Ta tõstis veel kord telefonitoru ja palus ennast kell kolmveerand kuus äratada.

Kui tema pea padjale vajus, tõstis ta käsivarre silmade ette. Läbi särgikäise olid tunda habemetüükad. Hommikul oli tal tarvis habemeajaja juurde minna; oma kohvri oli ta jätnud valgesse universaalautosse. Ta oli olnud nii väsinud ja häiritud, et oli unustanud kohvri kaasa võtta.

„Sheraton” täitis tema soovi kolme lühikese järsu telefoni-helinaga. Kell oli täpselt kolmveerand kuus. Viisteist minutit hiljem helises telefon uuesti, seekord pikemalt ja normaalsemalt. Kell oli punktipealt kuus ja helistaja oli Howard Stockton.

„Ma teen lühidalt, Matlock. Kontakt on teil olemas. Aga see mees ei taha teiega kohtuda klubis. Minge East Gorge'i nõlvale — kevadel ja suvel näidatakse sealt turistidele maastikku — ja sõitke tõstukiga üles. Olge täna õhtul kell pool üheksa seal. Üks mees tuleb sinna. See on kõik, mis mul öelda on. See asi ei puutu minusse!”

Stockton virutas telefonitoru hargile, nii et Matlocki kõrv kumisema hakkas.

Aga ta oli selle saavutanud! Ta oli selle saavutanud! Tal oli kontakt Nimrodiga. Nõupidamisega.

Ta läks mööda pimedat teerada suusatõstuki poole. Kümme

dollarit olid pannud Purje- ja Suusaklubi parkimisplatsi-
valvuri tema probleemist aru saama: universaalauga saabun-
ud kenal mehel oli kohtumine. Naise abikaasa pidi mõne-
võrra hiljem kohale jõudma — ja mida põrgut, elu on nii-
sugune. Parkimisplatsivalvur oli väga abivalmis.

Kui Matlock jõudis East Gorge'i nõlvale, algas päev läbi
ähvardanud vihmased. Connecticutis asendasid aprillivihmu
millegipärast alati maiäikesed ja Matlock oli enesele pahane,
et ta polnud taibanud vihmamantlit osta.

Ta silmitses mahajäetud tõstukit, mille kõrgel paiknevate
trosside metall läikis tiheneva vihma taustal nagu jämedate
laevatrosside kanep uduses sadamas. Onnis, kus asus tõstukit
käitav masin, põles pisitilluke, vaevu märgatav tuli. Matlock
lähenes uksele ja koputas. Väikest kasvu sooniline mees avas
ukse ja vaatas talle teraselt otsa.

„Kas teie olete see, kes tahab üles sõita?“

„Küllap vist.“

„Mis teie nimi on?“

„Matlock.“

„Küllap te siis olete. Kas te peale istuda oskate?“

„Ma olen suusatanud. Käsivars kõverasse, tagumik istmele,
jalad toele.“

„Siis teil abi vaja ei lähe. Mina panen masina käima, teie
hüpake peale.“

„Väga hea.“

„Te saate märjaks.“

„Seda ma tean.“

Kui masin kolinal tööle hakkas, seadis Matlock enese peale-
istumiskohas ootele. Trossid kriiksatasid aeglaselt ja läksid
just nagu kõheldes liikvele. Lähenes üks iste, Matlock libis-
tas enese sellele, surus jalad vastu tuge ja lukustas vöö-
kohta ümbritseva kaitsekinniti. Edasiliikuv tross tõstis ta maa-
pinnalt üles.

Ta oli teel East Gorge'i tippu, teel Nimrodiga kontakti looma.
Kui ta maapinnast kümne jala kõrgusel ülespoole liikus, ei
pahandanud vihm teda enam, vaid tekitas temas reipust. Tema
teekond, tema võidujooks oli lõpule jõudmas. Ükskõik kellega
ta ülal kohtus, igal juhul pidi see mees olema täielikus sega-
duses. Ta lootis sellele, ta oli selle niimoodi kavandanud.
Kui kõik mõrvatud Loringilt ja vägagi elusalt Greenbergilt
kuuldu oli tõsi, siis ei saanud see teisiti olla. Nõupidamise
täielik salastatus; saadikute tundmatus üksteisele; *omerta*
vanne; enese kaitsmine koodide ja kontrakoodide kasuta-
misega — see kõik oli tõsi. Seda kõike oli ta oma silmaga
näinud. Kui niisugune keerukas süsteem sai mingi järsu hoobi,
siis pidid sellega paratamatult kaasnema kahtlustused, hirm ja

lõpuks segadus. Just segadus oli see, millele Matlock lootis.

Lucas Herron oli teda süüdistanud, et ta laseb ennast mõjus-
lada vandenõudest ja vastusepitsustest. Tegelikult ei mõjus-
tanud need teda, ta lihtsalt mõistis neid. See oli midagi
muud. Just see mõistmine oli ta viinud Nimrodist ühe sammu
kaugusele.

Vihmasadu oli nüüd tihedam, vihma piitsutas tuul, mis ülal
oli tugevam kui maapinnal. Matlocki iste õõtsus ja kõikus
seda rohkem, mida kõrgemale ta nõlval jõudis. Masinaruumi
tuluke oli pimeduses ja vihmast peaaegu nähtamatu. Ta arves-
tas, et oli enam-vähem poolel teel.

Tõstuk peatus järsu jõnksatusega. Matlock haaras kaitse-
kinniti mõlemasse pihku ja püüdis läbi vihma ülespoole vaada-
tes kindlaks teha, mis tõke oli teele ette tulnud. Mitte midagi
polnud näha.

Ta pöördus kitsal istmel kohmakalt ringi ja suunas pilgu
nõlvast alla, masinaruumi poole. Seal ei paistnud nüüd enam
üldse valgust, isegi mitte kõige nõrgemat helki. Ta tõstis käe
silmade kohale, püüdes neid nii palju kui võimalik varjata
vihma eest. Ta muidugi eksis, vihmavesi ähmastas tema pilku,
võib-olla oli valguskiirte teel mõni tõstukipost. Ta kallutas
enese algul paremale, siis vasakule, aga alt ei paistnud ikkagi
mingit valgust.

Võib-olla olid kaitsmed läbi põlenud. Siis ei saanud ka masi-
naruumi lamp valgust anda. Või oli kusagil tekkinud lühis.
Vihma sadas ja vihma ajal suusatõstukid tavaliselt ei töötanud.

Ta vaatas alla. Maapind oli võib-olla viieteistkümne jala
kaugusel. Kui ta enese jalatoe külge rippu laseb, siis tuleb
tal ainult kaheksa või üheksa jala kukkuda. See ei käi üle
jõu. Ta läheb ülejäänud tee jalgsi nõlvast üles. Aga seda on
tarvis teha kiiresti. Tippu jõudmiseks kuluvat aega ta ei tea,
see võib olla isegi kakskümmend minutit. Ta ei saa riskida
sellega, et mees, kellega ta peab kohtuma, satub paanikasse
ja otsustab enne tema saabumist ära minna.

„Jääge sinna, kus te olete! Ärge tehke kinnitit lahti!“

Pimedusest kostev hääl lõi lühikesel vihma ja tuule. See
karmihäälnenud käsk põhjustas võrdsele määrale nii üllatust kui
ka hirmu, mis halvasid Matlocki. Mees seisis tema all, tõstuki-
trossidest paremal pool. Ta kandis vihmamantlit ja mingi-
sugust mütsi. Polnud võimalik tema nägu näha ega isegi tema
kasvu määrata.

„Kes te olete?! Mis teil vaja on?!“

„Ma olen see mees, kellega te kohtuma tulite. Ma tahan
näha paberit, mis teil taskus on. Visake see alla!“

„Paberit näitan ma teile siis, kui näen teie oma. Niisugune
on nõue! Niisugune on nõue, mille ma seadsin.“

„Te ei saa aru, Matlock. Visake lihtsalt paber alla. See on kõik.“

„Millest põrgust te räägite?!”

Matlocki silmi pimestas tugevajõulise taskulambi valgus. Ta sirutas käe kaitsekinniti luku järele.

„Ärge seda puudutage! Hoidke käed otse ees või te surete!”

Heleda valguskoonuse keskosa pöördus tema näolt rinnale ja mitme sekundi vältel ei olnud tema silmade ees midagi peale tuhandete hüplevate valgustäppide. Kui pilk selgines, nägi ta, et all olev mees läheneb tõstukitrossidele, valgustades enesele taskulambiga teed. Lambivalgus näitas ka, et mehel on paremas käes suur ähvardav automaatpüstol. Pimestav valgus pöördus, nüüd juba otse alt, Matlocki näole tagasi.

„Ära ähvarda mind, juntsu!” karjus Matlock, meenutades mõju, mida tema viha oli kell neli hommikul avaldanud Stocktonile. „Pane see kuradima tukk ära ja aita mind alla! Meil pole palju aega ja siisugused mängud ei meeldi mulle!”

Nüüd siisugust mõju polnud. Selle asemel puhkes mees naerma ja see naer oli südantpöörav. Rohkem kui midagi muud oli see täiesti ehtne. All seisev mees tundis lõbu.

„Te olete väga naljakas. Te näete naljakas välja, kui te seal niimoodi istute, tagumik õhus. Kas teate, mida te meelde tuletate? Te tuletate meelde neid ahvikujulisi märklaudu, mille pihta lasketiirudes lastakse! Te saate aru, mis ma mõtlen? Nüüd jätke jama ja visake paber alla!”

Mees naeris jälle ja äkki oli Matlockile kõik selge.

Ta polnuu mingit kontakti loonud. Ta polnud kedagi nurka surunud. Kõik tema hoolikalt koostatud plaanid, kõik tema läbimõeldud sammud olid tühja jooksnud. Ta polnud Nimrodile lähemal kui enne Nimrodi olemasolust teadasaamist.

Ta oli lõksu langenud.

Aga proovida tuli ikkagi. Midagi muud ei jäänud üle.

„Te teete oma elu kõige suurema vea!”

„Oh, taeva pärast, jätke järele! Andke mulle paber! Me oleme seda neetud paberitükki nädal aega otsinud! Mul on käsk see nüüd kätte saada!”

„Ma ei saa seda teile anda.”

„Ma lasen teil pea otsast ära!”

„Ma ütlesin ei saa! Ma ei öelnud ei taha!”

„Jätke keerutamine. See on teil kaasas! Ilma selleta poleks te siia tulnud!”

„See on mu selja taga vöö külge seotud pakis.”

„Võtke välja!”

„Ma ütlesin teile — ma ei saa! Ma istun nelja tolli laiusel jalatoega pingil ja ma olen peaaegu kahekümne jala kõrgusel õhus!”

Tema sõnad läksid piitsutavas vihmas pooleldi kaotsi. All seisev mees oli pettunud ja kannatamatu.

„Te kuulsite, võtke see välja!”

„Ma pean alla hüppama. Ma ei ulata sõlme lahti tegema!” Matlock karjus, et teda kuuldaks. „Ma ei saa ju midagi teha! Mul ei ole püstolit!”

Suure ähvardava automaatpüstoliga mees taandus mõned sammud trossidest eemale. Ta suunas nii oma tugevajõulise taskulambi kui ka relva Matlockile.

„Okei, tulge alla! Aga kõhige valesti ja teie pea lendab otsast!”

Matlock vabastas kaitsekinniti, tundes ennast nagu vaate-ratta tippu jõudnud poisike, kes muretseb selle pärast, mis saab siis, kui ratas enam üldse ei pöördu ja ohutusrihm tuleb lahti.

Ta laskis enese jalatoe külge rippu. Ta oli vihmast läbi-märg, taskulambi valguskoonus pimestas teda. Tal oli vaja mõelda, tal tuli otsekohe leida mingi strateegia. Tema elu oli siisuguste meeste jaoks väärt palju vähem kui Windsor Shoalsis tapetute elud.

„Pöörake valgus alla! Ma ei näe mitte midagi!”

„Mis sellest! Laske lihtsalt käed lahti!”

Matlock laskis.

Ja maapinnale jõudmise hetkel tõi ta kuuldavale valju valukarjatuse ning haaras jalast kinni.

„Aaaahhh! Mu jalg! Ma murdsin oma kuradima jala!” Ta väanles ja tõmbles märjal rohul.

„Vait! Paber siia! Otsekohe!”

„Jeesus Kristus! Mis te minust tahate? Mu jalg on murtud!”

„Paha lugu! Andke paber!”

Matlock lamas maas, pööras pead siia-sinna ja pingutas valu ületamiseks kaelalihaseid. Ta ütles hingeldades: „Sõlm on siin. Tehke sõlm lahti.” Ta rebis oma särki, tuues nähtavale osa presentvööst.

„Tehke ise. Kähku!”

Aga mees lähenes. Ta ei olnud kindel. Ta tuli veel lähemale. Taskulambi valguskoonus oli nüüd otse Matlocki kohal. Siis laskus see allapoole ja Matlocki vaatevälja ilmus ähvardava musta automaatpüstoli suur raud.

Seda silmapilku oli ta oodanud.

Ta haaras parema käega relva järele ja sööstis samal ajal kogu kehaga vastu vihmamantlis mehe jalgu. Ta hoidis püstolirauast kinni ja vajutas seda täiest jõust maapinna poole. Püstolist tulistati kaks korda, põrutused pidid peaaegu tema

käe purustama, märg maa ja piitsutav vihm summutasid mõne võrra pauke.

Mees oli nüüd tema all küljeli ning peksles jalgade ja vaba käega, et ennast tema raskusest vabastada. Matlock sööstis relva hoidva käe kallale ja surus hambad selle randmesse. Ta hammustas, kuni tundis väljapurskuva ja külma vihmaveega seguneva vere maitset.

Mees karjus valust ja tema püstolit hoidva käe haare lõdvenes. Matlock haaras püstolist kinni, tõmbas selle mehe peost ja lõi sellega talle mitu korda näkku. Tugevajõuline taskulamp lamas kõrges rohus ega valgustanud midagi peale läbi märja lehestiku.

Matlock oli kummargil oma poolteadvusetu vastase verise näo kohal. Ta hingeldas ja tundis suus ikka veel iiveldama ajavat veremaitset. Ta sülitas pool tosinat korda, püüdes hambaid ja kurku puhastada.

„Okei!” Ta haaras mehel kraest kinni ja tõmbas tema pea püsti. „Nüüd rääkige mulle, mis juhtus! See oli lõks, eks ole?”

„Paber! Ma pean paberi saama.” Mehe hää oli vaevu kuuldav.

„Ma läksin lõksu, eks ole? Kogu möödunud nädal oli lõks!”

„Jah... Jah. Paber.”

„See paber on väga tähtis, eks ole?”

„Nad tapavad teid... nad tapavad teid, et seda kätte saada! Teil pole mingit šanssi, mister... Mitte mingit šanssi...”

„Kes on nad?”

„Ma ei tea... ei tea!”

„Kes on Nimrod?”

„Ma ei tea... *Omertá!... Omertá!*”

Mees ajas silmad pärani ja mahakukkunud taskulambi ähmas valguses nägi Matlock, et tema ohvriga oli midagi juhtunud. Mingi mõte, mingi kontseptsioon oli selle mehe piinatud kujutlusvõime vallutanud. Seda oli valus vaadata. See oli liiga lähedane Lucas Herroni paanikale ja Alan Pace'i kahuhirmule.

„Lähme, ma viin teid alla...”

Kaugemale Matlock ei jõudnud. Verise näoga mees tegi meeletu jõupingutuse ja sööstis Matlocki paremas käes oleva püstoli poole. Matlock tõmbus tagasi ja tulistas instinktiivselt. Veri ja lihatükid lendasid laiali. Pool mehe kaelast kadus.

Matlock tõusis aeglaselt. Laiba kohal hõljus püssirohu suits, vihm surus seda maapinna poole.

Matlock sirutas käe, et rohust taskulampi võtta. Niipea kui ta kummargile laskus, hakkas ta oksendama.

Kakskümmend kaheksa

Kümme minutit hiljem silmitses ta viiekümne jala kaugusel teeraja ääres kasvava suure vahtrapuu tüve tagant parkimisplatsi. Noor lehestik kaitses teda osaliselt vihmavalingu eest, aga tema rõivad olid rāpased, kaetud märja pori ja verega. Parkimisplatsi eespoolse serva lähedal, Purje- ja Suusaklubi klivivärava kõrval nägi ta valget universaalautot. Liikumist oli vähe; ühtki autot ei tulnud juurde ja need autoomanikud, kes viibisid juba klubis, ootasid enne teeleminekut suure saju lõppu. Parkimisplatsivalvur, kellele ta oli andnud kümme dollarit, ajas restorani sissekäigu juures oleva varikatuse all uksehoidjaga juttu. Matlock oleks tahtnud autosse joosta ja võimalikult kiiresti ära sõita, aga ta teadis, et tema välimus oleks mehed ärevusse ajanud ja pannud neid aru pidama, mis võis East Gorge'i nõlval juhtunud olla. Ei jäänud üle muud kui oodata, kuni keegi väljub klubist ja juhib meeste tähelepanu kõrvale või mõlemad mehed lähevad sisse.

Ootamine oli talle vastumeelne. Ja veel rohkem kui vastumeelsust tekitas see temas hirmu. Ta polnud suusatõstuki juures kedagi näinud ega kuulnud, aga see ei tähendanud, et seal tõepoolest ei olnud kedagi. Nimrodi mehel oli tõenäoliselt kusagil partner, kes ootas nagu temagi. Kui surnud mees leitakse, siis peetakse Matlock kinni ja tapetakse — kui mitte kättemaksuks, siis temalt Korsika dokumendi äravõtmiseks.

Tal polnud nüüd enam mingit valikut. Edasiminekuks käis tal üle jõu ja võimete. Nimrod oli temaga samuti manipuleerinud, nagu seda olid teinud Kohtuministeeriumi mehed. Ta otsustas, et helistab Jason Greenbergile ja toimib nii, nagu Greenberg talle ütleb.

Teatavas mõttes oli tal hea meel, et tema osa selles loos oli lõppenud või lõppes varsti. Ta tundis ikka veel kohustust, aga midagi rohkemat ta teha ei saanud. Tema ettevõtte oli ebaõnnestunud.

All avanes restorani uks ja sellest väljus ettekandja, kes viipas uksehoidjale. Uksehoidja ja parkimisplatsivalvur läksid trepist üles tütarlapse juurde.

Matlock jooksis kruusakattega parkimisplatsile ja möödus platsi serval seisvate autode radiaatorivõredest. Autode vahel liikudes pidas ta silmas restorani ust. Ettekandja oli ulatanud uksehoidjale kohvikruusi. Kõik kolm suitsetasid sigaretti ja kõik kolm naersid.

Matlock jõudis oma auto juurde ja nägi selle akna kõrval küüru tõmbudes kergendustundega, et võti on süütelukus. Ta

hingas sügavalt, avas tasakesi ukse ja hüppas sisse. Ukse paugutamise asemel tõmbas ta selle kiiresti ja vaikselt kinni, et tähelepanu äratamata kustutada laetuld. Kaks meest ja ettekandja ajasid midagi märkamata ikka veel juttu ning naersid.

Ta seadis enese istmele, pööras süütevõtit, lülitas sisse tagasikäigu ja tegi värava ees pöörde. Ta kihutas mootori mõirates kivipostide vahelt läbi ja suundus mööda pikka juurdesõiduteed maantee poole.

Kolm eesukse juures varikatuse all trepiastmetel seisval klubitöötajat kohkusid hetkeks. Siis muutus kohkumus kiiresti hämmelduseks — ja isegi mõningaks uudishimuks. Sest parkimisplatsi tagaosast kostis teise, võimsama automootori müra. Süttisid heledad eeslaternad, mille valgust moonutas vihma-valing, ja suur must limusiin sööstis paigast.

Rattakummid kiunusid, kui kurjakuulutava välimusega sõiduk täit gaasi andes värava läbis ja universaalautole järele tormas.

Suurel maanteel liikus vähe autosid, aga Matlockile tundus siiski, et väikesi kõrvalteid mööda jõuab ta kiiremini Carlyle'i. Ta otsustas sõita otse Kresseli juurde, ehkki Samil oli kalduvus hüsteerikasse sattuda. Kahekesi koos võisid nad siis Greenbergile helistada. Ta oli äsja brutaalsel ja jubedal kombel tapnud inimese ning tundis ikka veel vapustust, ükskõik kas tema tegu oli õigustatud või mitte. Ta arvas, et ei saa sellest tundest kogu oma ülejäänud elu vältel lahti. Ja ta polnud kindel, kas Kressel oli õige mees, kelle poole pöörduda.

Aga kedagi teist polnud. Kui ta ei tahtnud oma korterisse tagasi minna ning seal oodata, kuni mõni föderaalagent talle järele tuleb. Ja agendi asemel võis väga hästi ilmuda Nimrod! saadik.

Teel oli S-kurv. Matlockile meenus, et sellele järgnes pikk põldudevaheline teelõik, millel oli võimalik aega võita. Suur maantee oli sirgem, aga kõrvalteed olid lühemad ja neil polnud peaaegu üldse liiklust. Viimasesse kurvikaarde siirdudes tundis ta end nii kõvasti rooliratast pigistavat, et käsivarred valutasi. Tema lihaste kaitseüsteem kontrollis värisevaid jäsmeid ja hoidis autot puhta jõuga teel.

Saabus sirge teelõik; vihm oli hõrenenud. Matlock vajutas gaasipedaali põhja ning tundis, kuidas auto edasi sööstis.

Ta heitis kaks korda ja siis veel kord pilgu tahavaatepeeglis, tundes muret patrullautode pärast. Ta nägi selja tagant lähenevaid autotulesid ja vaatas spidomeetrit. See näitas kaheksakümmend seitse miili tunnis, aga tuled lähenesid siiski.

Tagaaetava instinkt andis ennast kiiresti tunda; ta teadis,

et see polnud politseiauto. Märka vaikust ei lõhestanud sireeni undamine, vilkuv tuli ei kuulutanud võimu esindajate tulekut.

Matlocki parem jalg surus gaasipedaali, suutmata mootorist enam midagi välja pigistada. Spidomeeter oli jõudnud üheksakümne nelja miilini tunnis — kiiremini see auto sõita ei jõudnud.

Autotuled olid nüüd otse tema selja taga. Tundmatu jälitaja oli tema sõiduki tagumisest kaitserauast mõne jala, mõne tolli kaugusel. Äkki pöördusid tuled vasakule, valge universaalauto kõrvale.

See oli sama must sedaan, mida ta oli näinud pärast Loringi mõrva! Seesama suur auto, mis veidi aega pärast Windsor Shoalsi veresauna oli pimedalt juurdesõiduteelt peateele sööstnud! Matlock püüdis osalt pidada silmas teed, osalt autot, milles istus üksainus mees ja mis püüdis teda suruda parempoolsele teeäärele. Universaalauto vibreeris tohutu kiiruse mõjul; rooliratta hoidmine muutus üha raskemaks.

Ja siis nägi ta püstolirauda, mis oli läbi kõrval sõitva auto akna temale suunatud. Ta nägi tulistamiseks valmistuva käe tagant vaatavate silmade meeleheitlikku, siia-sinna sööstvat pilku.

Ta kuulis pauke ning tundis, kuidas klaasikillud talle näkku ja auto eesistmele lendasid. Ta surus jala piduripedaalile ja pööras rooliratta paremale; auto sööstis üle teepeenra ja läbi okastraataia kivisele põllule. Sõiduk läbis rohus viiskümmend või kuuskümmend jalga ning pörkas siis vastu piiripeenrale kuhjatud kive. Eeslaternad purunesid ja kustusid, radiaatorivõre kõverdus. Matlock paiskus vastu armatuurlauda, ainult ülestõstetud käed hoidsid ära tema näo pörkamise vastu esiklaasi.

Aga ta oli teadvusel ja tagaaetava instinktid toimisid endist viisi.

Ta kuulis, kuidas autouks avanes ja sulgus, ning teadis, et mõrvar tuleb põllule, otsima oma ohvrit. Ja Korsika dokumenti. Ta tundis laubal vereniret — ta polnud kindel, kas selle oli põhjustanud riivav kuul või klaasikild, aga ta oli tänulik selle olemasolu eest. See oli talle vajalik, ta vajab mööda laupa nirisevat verd. Ta jäi liikumatult ja vaikselt rooliratta kohale kummargile.

Ja jaki all hoidis ta rasket automaatpüstolit, mille ta East Gorge'i nõlval oli võtnud vihmamantlit kandvalt surnud mehelt. Püstol oli tema vasaku käsivarre alt suunatud auto-uksele.

Ta kuulis sammude pehmet matsumist märjal maal auto kõrval. Ta tunnetas — sõna otseses mõttes tunnetas nagu pime mees — nägu, mis teda läbi purunenud klaasi silmit-

ses. Ta kuulis allavajutatava ukselingi klõpsatust ning lahti-tõmmatava raske ukse hingede kriiksumist.

Käsi haaras tema õlast kinni. Ta vajutas püstoli päästikule. Pauk oli kõrvulukustav; märga pimedust lõhestas haavatud mehe karje. Matlock hüppas autoistmelt kogu kehaga vastu mõrvarit, kes oli valu tundes oma vasakust käsivarrest kinni haaranud. Matlock peksis oma püstoliga metsikult ja ebatäpselt mehe nägu ja kaela, kuni mees kukkus maha. Mehe püstolit polnud kusagil näha, tema käed olid tühjad. Matlock tõstis jala mehe kõrile ja surus.

„Ma jätan järele, kui sa annad märku, et oled valmis minuga rääkima, litapoeg! Vastasel korral ei jäta ma järele!”

Mees puristas, tema silmad läksid pungi. Ta tõstis alistumise märgiks parema käe.

Matlock võttis jala ära ja laskus mehe juurde põlvili. Tüsedakehalisel mustajuukselisel mehel olid loomaliku tapja nürid näojooned.

„Kes su siia saatis? Kuidas sa auto ära tundsid?”

Mees tõstis veidi pead, just nagu oleks ta valmistunud vastama. Selle asemel haaras ta parema käega vöö vahelt noa, pöördus järskult vasakule ja lõi oma gorillapõlvega Matlockile kubemesse. Nuga lõhestas Matlocki särgi ja nahka kriimustavat tera tundes teadis ta, et polnud veel kunagi surmale nii lähedal olnud.

Ta andis raske automaatpüstoli rauaga hoobi vastu mehe meelekohta. Sellest piisas. Mõrvari pea paiskus kuklasse; juuksepiirile ilmus veri. Matlock tõusis ja surus nuga hoidva käe jalaga vastu maad.

Varsti avanesid mõrvari silmad.

Ja järgmise viie minuti jooksul tegi Matlock seda, milleks ta polnud ennast kunagi võimeliseks pidanud — ta piinas kaasinimest. Ta piinas mõrvarit mõrvari enese noaga, ta torkis mehe silmade ümbrust ja huuli sama noaotsaga, mis oli kriimustanud teda ennast. Ja kui mees karjus, virutas Matlock talle püstolirauaga vastu suud, lüües tema hammaste küljest kilde lahti.

Kaua see ei kestnud.

„Paber!”

„Ja mis veel?”

Vintsklev mõrvar oigas ja sülitas verd, kuid ei tahtnud rääkida. Matlock rääkis; ta tegi seda rahulikult, täiesti veendunult ja surmtõsiselt.

„Sa vastad mulle või ma torkan sulle noatera silma. Ma ei hooli enam millestki. Usu mind.”

„Vanamees!” Hää tuli sügavalt mehe kurgust. „Ta ütles,

et on kõik kirja pannud... Keegi ei tea... Teie rääkisite temaga...”

„Mis vanamees...” Matlock jäi vait, kui hirmus mõte talle pähe tuli. „Lucas Herron?! Kas tema?!”

„Ta ütles, et on kõik kirja pannud. Nad arvavad, et teie teate. Võib-olla ta valetas... Taeva pärast, ta võis valetada...”

Mõrvar kaotas teadvuse.

Matlock tõusis aeglaselt, tema käed värisesid, kogu keha vibises. Ta vaatas teele, kus hõrenenud viimas vaikselt seisis suur must sedaan. See oli tema viimane šanss.

Aga tema ajus liigutas end miski. See oli raskesti tabatav, kuid siiski tajutav. Ta pidi seda tunnet usaldama, nagu ta oli usaldanud tagaajaja ja tagaetava instinkte.

Vanamees!

Lahendus peitus seal, kus oli elanud Lucas Herron.

Kakskümmend üheksa

Ta parkis sedaani „Haigrupesast” veerandi miili kaugusele ja läks jalgsi mööda maanteeeserva Herroni maja poole, olles valmis otsekohe teeäärseesse metsa hüppama, kui mõni auto lähenema peaks.

Ühtki autot ei tulnud.

Ta jõudis ühe majani ja siis teiseni, rutates mõlemast mööda ning jälgides valgustatud aknaid, et näha, kas keegi vaatab välja.

Keegi ei vaadanud.

Ta jõudis Herroni krundi servani, laskus seal küürakile ning suundus aeglaselt, ettevaatlikult ja vaikselt juurdesõidu-teele. Maja oli pime; ei olnud ühtki autot, ühtki inimest, ühtki elumärki. Ainult surm.

Ta pöördus kiviplaatile sillutatud teerajale ja nägi pimeduses vaevu silma paistvat ametliku välimusega dokumenti, mis oli eesuksele kinnitatud. Ta lähenes uksele ja süütas tuletiku. Dokument oli šerifi pitserit kandev korraldus maja sulgemise kohta.

Veel üks kuritegu, mõtles Matlock.

Ta läks maja taha. Kui ta tagaõue värava juures seisis, meenus talle elavalt, kuidas Herron oli tormanud üle oma hästi pügatud muru eemaletõrjuva roheline müüri poole, mille ta oli nii osavalt kahele poole lükanud ja mille taha ta oli nii täielikult kadunud.

Ka tagauksel oli šerifi pitser. See oli kleebitud ukseklaasi külge.

Matlock tõmbas vöö vahelt automaatpüstoli ja purustas võimalikult vähe kära tehes pitserist vasakul pool oleva väikese ukseklaasi. Ta avas ukse ja astus sisse.

Esimene asi, mis tema tähelepanu äratas, oli pimedus. Valgus ja pimedus olid suhtelised mõisted, nagu ta oli viimase nädala jooksul hakanud aru saama. Ka ööpimeduses leidis valgust, millega silmad olid võimelised kohanema; päevavalgus oli sageli petlik, täis varje ja ähmaseid laiike. Kuid Herroni majas oli pimedus täielik. Matlock süütas tiku ja sai aru, miks see nii oli.

Väikese köögi aknad olid kaetud eesriietega, kuid need polnud tavalised, vaid spetsiaalselt valmistatud aknaeesriided. Materjal oli paks, suurte alumiiniumklambrite abil aknalaudade külge kinnitatud püstliistud surusid selle vastu piitu. Matlock lähenes valamu kohal olevale aknale ja süütas uue tiku. Riie polnud üksnes tavalisest paksem, vaid liistud ja klambrid tagasid tema täieliku liibumise aknaraami vastu. Oli kahtlane, kas sellest aknast pääses üldse mingit valgust välja või sisse.

Herroni soov — või vajadus — oma eraelu salajas hoida oli olnud erakordselt suur. Ja kui kõigi ruumide kõik aknad olid niimoodi kaetud, siis tegi see Matlocki ülesande kergemaks.

Kolmandat tikku süüdates astus ta Herroni elutuppa. See, mida ta hubisevas valguses nägi, pani teda järsult peatuma ja sügavasti hinge tõmbama.

Kogu tuba oli nagu lahinguväli. Raamatud olid põrandale loobitud, mööbel ümber tõugatud ja purustatud, vaibad segamini pööratud, isegi osa seina lõhutud. Talle meenus tema enese korter pärast öhtusööki Beesoni juures. Herroni elutuba oli põhjalikult, meeleheitlikult läbi otsitud.

Matlock astus uuesti kööki, et vaadata, kas tähelepanu koondamine aknaeesriietele ja pimedusele polnud tema silmi petnud. Nii see oligi. Kõik laekad olid lahti tõmmatud, kõik kapid läbi tuhnitud. Ja siis nägi ta ühe kapi põhjas kahte taskulampi. Üks neist polnud töökorras, teine süttis põlema.

Ta läks kiiresti elutuppa tagasi ja püüdis seal orienteeruda, valgustades taskulambiga aknaid. Kõik aknad olid kaetud, kõik eesriided aknalaua külge kinnitatud.

Kitsa koridori lõpus oli veel kitsama trepi ees lahtine uks. See viis Herroni kabinetti, mis — kui üldse võimalik — oli veel rohkem segamini paisatud kui elutuba. Kaks kartoteegikappi lamasid kummuli, tagaküljed lahti kistud; suur nähk- kattega kirjutuslaud oli seinast eemale tõmmatud ja pilbasteks purustatud. Nagu elutoas, nii oli ka siin lõhutud seina. Matlocki arvates nendes kohtades, mis koputamisel olid tundunud õn- sad.

Ülemisel korrusel olid kaks väikest magamistuba ja vannituba niisama segi pööratud, niisama purustatud.

Ta laskus trepist alla, isegi trepiastmed olid lahti kangu- tatud.

Lucas Herroni maja läbiotsijad olid olnud professionaalid. Mis lootust oli tal nende järelt veel midagi leida? Ta läks pikkamööda elutuppa tagasi ja istus tugitooli jäänustele. Tal oli kõhe tunne, et ka tema viimane jõupingutus lõpeb nurjumisega. Ta süütas sigareti ja püüdis mõtteid koguda.

Maja läbiotsijad polnud otsitavat leidnud. Või olid siiski? Tegelikult polnud mingit võimalust selle üle otsustada. Ainult too loomalik mõrvar oli maanteeäärsele põllul karjunud, et vanamees „on kõik kirja pannud“. Just nagu oleks see fakt olnud peaaegu niisama tähtis kui meeleheitlikult ihaldatud Korsika dokument. Aga mees oli lisanud: „Võib-olla ta valetas... ta võis valetada.“ Valetada? Miks oli äärmist surmahirmu tundev mees lisanud millelegi nii olulisele niisuguse klausli?

Tuli arvata, et hullumeelsuse äärele viidud mõistuse deli- kaatne mehhanism keeldus arvesse võtmast kõige halvemat võimalust. See tuli arvesse võtmata jätta, et klammerduda terve mõistuse jäänuste külge.

Ei... Ei, nad polnud leidnud seda, mille pidid leidma. Ja et nad ei olnud seda leidnud nii põhjalikku, nii erakord- set vaeva nähes, siis polnud seda olemas.

Aga Matlock teadis, et see oli olemas.

Herronil võisid olla sidemed Nimrodi maailmaga, aga ta polnud selles maailmas sündinud. Tema vahekord sellega pol- nud mugav — see oli piinarikas. Kuidagi oli ta kuhugi jätnud mingi süüdistusmaterjali. Ta oli liiga hea inimene, et seda mitte teha. Lucas Herron oli väga korralik inimene. Kusagil pidi miski olema.

Aga kus?

Matlock tõusis toolilt ja hakkas pimedas toas edasi-tagasi käima, klõpsutades rohkem närvide rahustamiseks kui ruumi valgustamiseks taskulampi.

Ta meenutas üksikasjalikult neli päeva tagasi hilisel pärast- lõunal nähtud Lucase iga sõna, iga ilmevarjundit. Ta oli jälle tagaajaja, ta nuuskis jälgi ja haistis lõhna. Ja ta oli saagi lähedal; põrgu päralt, ta oli selle lähedal!... Oma maja eesust avades oli Herron silmapilkselt teadnud, mida Matlock soovis. See teadmine oli välgatanud tema silmades. Matlock ei saanud selles suhtes eksida. Ta oli seda isegi Herronile öelnud ning Herron oli naernud ja teda süüdistanud, et ta laseb ennast mõjutada vandenõudest ja vastusepitsustest.

Aga oli olnud veel midagi muud. Enne vandenõusid ja

vastusepitsusi... Midagi selles toas. Enne kui Herron oli teinud ettepaneku välja istuma minna... Mis tegelikult polnud ettepanek, vaid nõudmine, käsk.

Ja just enne, kui ta oli andnud käsu tagaõue minna, oli ta vaikselt sisenenud — vaikselt sisenenud — ning Matlocki ehmatanud. Ta oli kahte täis klaasi käes hoides pendelukse avanud ja Matlock polnud seda kuulnud. Matlock süütas taskulambi ja suunas valgusvihi köögiukse alumisse serva. Seal polnud vaipa ega midagi muud, mis oleks samme summutanud; põrand oli kõvast puidust. Ta läks lahtise ukse juurde, astus sellest sisse ja sulges selle. Siis lükkas ta selle kiiresti lahti — samas suunas nagu Lucas Herron klaasidega tulles. Uksehinged klõpsatasid nagu niisugused hinged seda teevad, kui nad on vanad ja ust lükatakse kiiresti — normaalselt. Ta laskis ukse kinni vajuda ja lükkas seda siis aeglaselt, tollhaaval.

Midagi polnud kuulda.

Lucas Herron oli joogid seganud ja siis vaikselt, kuuldamatult elutuppa tagasi tulnud. Et vargsi Matlocki jälgida. Ja siis oli ta andnud kindla käsu majast välja minna.

Matlock pingutas mälu, et täpselt meenutada, mida Lucas Herron oli täpselt sel silmapilgul öelnud ja teinud.

„Me võiksime minna ja tagaõues istuda. Toas olemiseks on ilm liiga ilus.“

Siis, ootamata vastust, isegi mõõdukalt entusiastlikku nõusolekut, oli Herron kiiresti kööki tagasi suundunud. Igasuguse pealiskaudsegi viisakuseta, igasuguse kombekuseta, mida Lucaselt oleks oodata võinud.

Ta oli andnud korralduse, ohvitseri ja džentelmeni käsu.

Õigus! Nii see oli. Matlock suunas taskulambi valguse kirjutuslaua kohale.

Foto! Foto, mis kujutas mingil väikesel Vaikse ookeani saarel džunglis seisvat ning kaarti ja automaati käes hoidvat merejalaväehvitseri.

„Ma hoian seda vana fotot meenutuseks, et aeg pole alati olnud nii laastav.“

Täpselt sel silmapilgul, kui Herron oli köögiuksest sisse astunud, oli Matlock tähelepanelikult silmitsenud fotot! See asjaolu oli vana õppejõudu nii suurel määral häirinud, et ta oli otsekohe teinud ettepaneku õue minna. Järsult ja lühidalt, talle nii võõral viisil.

Matlock astus kiiresti laua juurde. Väike tsellofaankattes foto rippus seal kus enne — madalal laua parempoolse nurga kohal. Mitu suurt raamitud ja klaasiga kaetud pilti oli lõhutud; see foto oli terveks jäetud. Ta oli väike ja nägi välja üsna tähtsusetu.

Matlock haaras pappraamist kinni ja tõmbas seda hoidva ainsa rõhknaela seinast välja. Ta silmitses raami hoolikalt, pööras seda siia-sinna ja vaatles selle servi.

Lähedalt papile suunatud taskulambi ere valgus näitas raami ülemises nurgas kriimustusi. Kas need olid küünekriimustused? Võib-olla. Ta pööras valguse lauale. Seal olid teritamata pliiatsid, märkmepaberilehed ja käärid. Ta võttis käärid ning lükkas ühe haru otsa nii sügavale kahe õhukese papi tüki vahele, et tal õnnestus foto välja tõmmata.

Ja nii leidis ta selle.

Väikese foto tagaküljele oli laiasulelise täitesulepeaga midagi joonistatud. See oli ristkülik, mille ülemine ja alumine külg olid tähistatud punktiiriga. Ülal oli kaks väikest noolt, üks suunatud üles, teine paremale. Mõlema nooleotsa juurde oli kirjutatud arv 30. Kaks korda 30.

Kolmkümmend.

Vasak- ja parempoolse külje kõrvale olid lapselikult joonistatud puud.

Ülal, arvude kohal oli teine lihtne visand. Loogeliste poolringide alumisi servi ühendas lainjas joon. Pilv. Allapoole oli veel joonistatud puid.

See oli kaart ja oli üsna ilmne, mida see kujutas. See oli Herroni krunt; kolmes küljes olevad jooned kujutasid eemaletõrjuvat rohelist müüri.

Arvud — 30 ja 30 — olid mõõtmel. Aga nad olid ka midagi muud. Nad olid sümbolid.

Sest Lucas Herron, kauaaegne romaani keelte osakonna juhataja, armastas piiritult sõnu ja nende iseäralikke tähendusi. Mis sobis paremini kui 30 lõplikkuse tähistamiseks?

Nagu iga esimese kursuse ajakirjandusüliõpilane kinnitada võis, tähendas sõnumi alla märgitud arv 30, et lool oli lõpp.

Et midagi polnud enam öelda.

Matlock hoidis ümberpööratud fotot vasakus, taskulampi paremas käes. Ta sisenes metsa selle keskpaigast veidi vasakul, nagu joonis näitas. Arv 30 võis tähendada jalgu, jarde, meetreid või samme — kindlasti mitte tolle.

Ta mõotis kolmkümmend kaheteistkümnetoollist vahemaad. Kolmkümmend jalga otse, kolmkümmend paremale.

Ei midagi.

Ei midagi peale läbimärja rohu ja püksisääri kraapiva aluspõõsastiku.

Ta pöördus roheline müüri äärde tagasi ning otsustas rakendada jardide ja sammude kombinatsiooni, saades aru, et nii tihedas, džunglilaadses metsas võis sammude pikkus suuresti varieeruda.

Ta astus kolmkümmend sammu otse edasi, märkis koha ära ja jätkas edasiminekut, kuni arvas olevat jõudnud kolmekümne jardini. Siis pöördus ta tagasi sinna, kus murtud oksad tähistasid kolmekümne sammu punkti, ning alustas teekonda paremale.

Jälle ei midagi. Ühe Matlocki hinnangu järgi kolmekümne sammu kaugusel oleva punkti lähedal kasvas vana kõdunenud vahtrapuu. Midagi muud ebatavalist seal polnud. Ta läks murtud okste juurde tagasi ja suundus kolmekümne jardi punkti.

Kolmkümmend jardi otse edasi. Üheksakümmend jalga, jalg või paar rohkem või vähem. Siis pikkamööda kolmkümmend jardi läbi märja lehestiku järgmise punktini. Jälle üheksakümmend jalga. Kokku sada kaheksakümmend jalga. Peaaegu kaks kolmandikku jalgpalliväljaku pikkust.

Edasipääs oli nüüd aeglasem ja lehestik tihedam, või nõnda see igatahes näis. Matlock soovis, et tal oleks matšeete või vähemalt miski, millega tilkuvaid oksi kõrvale lükata. Kord läks tal lugemine segi ja edasi minnes tuli tal meeles pidada kahte võimalust — kas kakskümmend üks või kakskümmend kolm pikka sammu. Oli sellel mingi tähtsus? Kas kolme kuni kuue jala pikkusel vahel oli mingi oluline tähtsus?

Ta jõudis pärale. Ta oli liikunud kakskümmend kaheksa või kolmkümmend jardi. Kui seal midagi näha oli, pidi ta seda nägema. Ta suunas taskulambi maapinnale ning hakkas selle valgusvihku aeglaselt paremale ja vasakule pöörama.

Ei midagi. Ainult tuhat sätendavat rohulehte ja sügavpruun märg muld. Ta jätkas pikkamööda edasi liikudes ja silmi pingutades maapinna valgustamist, pidades iga paari sekundi tagant aru, kas ta polnud seda kohta juba valgustanud — kõik nägi välja nii ühesugune.

Ettevõtte luhtumise võimalused suurenesid. Võib-olla tagasi minna ja otsast alustada, mõtles ta. Võib-olla tähendasid arvud 30 mingeid teisi mõõtühikuid. Näiteks meetreid või mõne joonises peituvat arvu kordseid. Punktid? Kas tuleks loendada risküliku ülemist ja alumist külge tähistavad punktid? Miks need punktid seal olid?

Ta oli läbinud kuue jala pikkuse vahe ja mitu jalga peale selle.

Ei midagi.

Tema mõtted pöördusid tagasi punktide juurde ning ta võttis põuetaskust foto välja. Kui ta valmistus ennast sirgu ajama, et küürutamiseks valusaid seljalihaseid sirutada, puudutas tema jalg midagi kõva, järeleandmatut. Alguses pidas ta seda kiviks või mahakukkunud puuksaks.

Aga siis sai ta aru, et see polnud kumbki.

Ta ei näinud seda eset, sest seda kattis rohi, aga tema jalg tundis selle piirjooni. Need olid täpselt sirged. See ese ei olnud pärit metsast.

Ta valgustas eset katvat rohtu ja nägi, et see polnud rohi. Seal kasvasid mingid osaliselt puhkenud väikeste õitega lilled. Lilled, mis ei vajanud päikesevalgust ega avarust.

Džunglililled. Selles kohas võõrad, ostetud, ümber istutatud. Matlock kummardus ja lükkas lilled kõrvale. Nende all oli paks, tugevasti lakeeritud, umbes kahe jala pikkune ja võib-olla poolteise jala laiune puitplaat. See oli tolli või paari võrra maasse vajunud; selle pinda oli nii palju kordi liivapaberiga hõõrutud ja lakiga kaetud, et kaitsekatte kihid läikisid ja peegeldasid taskulambi valgust, nagu oleksid nad olnud klaasist.

Matlock surus sõrmed mulda ja tõstis plaadi üles. Selle all oli tuhmunud metallist, võib-olla pronksist naast.

*Major Lucas N. Herronile
Esimese Merejalaväediviisi Neljateistkümnenda
Dessantpataljoni Bravo Kompanii tänulikelt
ohvitseridelt ja sõduritelt
Saalomoni saarestik
Mai 1943*

Kui Matlock seda taskulambivalguses vaatas, oli tal tunne, et ta näeb hauda.

Ta lükkas mulla kõrvale ja kraapis naastu ümber väikese vao. Maas põlvitades tõstis ta naastu aeglaselt ja kohmakalt üles ning pani selle ettevaatlikult kõrvale.

Ta oli leidnud, mida otsis.

Maasse oli maetud metallkonteiner, milletaolisi arhiivides kasutatakse väärtuslike käsikirjade säilitamiseks. See oli õhutihe, ilmastikukindel ja vakumeeritud, pikka aega dokumentide säilimist tagav.

Kirst, mõtles Matlock.

Ta võttis konteineri pihku ning pistis oma külmad ja märjad sõrmed lukustushoova alla. Selle ülestõstmine nõudis üsna suurt jõupingutust, kuid lõpuks see õnnestus. Kostis kohvipurgi avamist meenutav õhusahin. Kummiga ääristatud konteineri-pooled eraldusid teineteisest. Sees nägi Matlock vahariidesse mähitud märkmikukujulist pakki.

Ta sai aru, et süüdistusmaterjal oli leitud.

Kolmkümmend

Märkmik oli paks, selles oli üle kolmesaja lehekülje ja iga sõna oli käsitsi tindiga kirjutatud. Sissekanded olid tehtud päevikuvormis, aga nende pikkus varieerus väga suuresti. Kuupäevades polnud mingit järjekindlust. Sageli oli sissekandeid tehtud iga päev; teistel juhtudel polnud nädalaid, isegi kuid midagi kirjutatud. Ka stiil varieerus. Kohati oli kirjutatud ladusalt ja selgelt, kohati seosetult ja segaselt. Viimastel juhtudel oli kirjutaja käsi värisenud, sõnad olid tihti peale loetamatud.

Lucas Herroni päevik oli ahastust ja valu väljendav karje. Lootuse kaotanud mehe ülestunnistus.

Herroni sõnadest hüpnootiseerituna külmal märjal maapinnal istudes sai Matlock aru, mis peitus „Haigrupesa“, eemal- tõrjuva roheline müüri, aknaeesriiete ja täieliku isolatsiooni taga.

Lucas Herron oli olnud veerand sajandit narkomaan. Narkootikumideta olid tema valud talumatud. Ja keegi ei saanud tema heaks absoluutselt mitte midagi teha. Teda oleks ainult olnud võimalik paigutada tema ebaloomuliku elu ülejäänud osaks sõjaveteranide haigla palatisse.

Sellest elavast surmast loobumine oli Lucas Herroni paisanud teise samataolisse.

Major Lucas Nathaniel Herron oli juhtinud Esimese Merejalaväediviisi Neljateistkümnenda Dessantpataljoni kompaniide arvukaid ründeretki jaapanlaste valduses olevatele Saalomoni saartele ja Karoliinidele.

Ja major Lucas Herron oli Karoliinidesse kuuluvalt väikeselt Peleliu saarelt kandraamil ära viidud, pärast seda kui ta oli kaks kompaniid läbi põleva džungli randa toonud. Keegi ei arvanud, et tal õnnestub ellu jääda.

Jaapani kuul oli major Lucas Herroni kukla alumisse ossa tunginud ja seal närvisüsteemis peatunud. Tema ellujäämist ei usutud. Brisbane'i, San Diego ja lõpuks Bethesda arstid ei pidanud opereerimist võimalikuks. Patsient poleks sellele vastu pidanud; vähimgi komplikatsioon oleks temast teinud elusa laiba. Keegi ei tahtnud vastutust enda peale võtta.

Patsiendile hakati andma tugevaid valuvaigisteid. Ja ta lamas rohkem kui kaks aastat Marylandi haiglas.

Paranemise — tervise osalise taastumise — etapid olid aeglased ja piinarikkad. Alguses olid kaelafiksaatorid ja tabletid; siis fiksaatorid, kõndimist võimaldavad metallist jalatoestikud ja ikka tabletid; lõpuks fiksaatorid, kargud ja endist viisi tabletid. Lucas Herron saabus tagasi elavate hulka — aga

mitte tablettideta. Ja suurte valude korral õhtuste morfiimisüstideta.

Lucas Herroni taolisi leidus sadu, võib-olla tuhandeid, aga vähestel oli tema erakordne kvalifikatsioon — nende jaoks, kes ta üles otsisid. Ta oli ehtne Vaikse ookeani sõja kangelane, hiilgav õpetlane, laitmatu reputatsiooniga mees.

Ta oli perfektne. Teda sai perfektselt ära kasutada.

Ühest küljest ei olnud ta narkootikumidest — tablettidest ja üha sagedamini süstidest — saadava kergendusega suuteline elama ega vastu pidama. Teisest küljest oleks ta haigla palatisse tagasi saadetud, kui tema narkootikumidest sõltuvuse aste oleks arstidele teatavaks saanud.

Need alternatiivid tehti talle järkjärguliselt ja subtiilselt selgeks. Järkjärguliselt selles mõttes, et tema varustajad vajaksid aeg-ajalt mõningaid vastuteeneid — kontakti loomist Bostonis, raha viimist New Yorki. Subtiilselt selles mõttes, et kui Herron nende teenete kohta küsimusi esitas, siis öeldi talle, et need on tegelikult täiesti süütud. Süütud, aga vajalikud.

Aastate möödudes muutus Herron talle nii tarvilikele mees-tele tohutult väärtuslikuks. Kontakti loomised Bostonis ja raha viimised New Yorki muutusid üha sagedamaks, üha vajalikumaks. Siis hakati teda õppetöö vaheaegadel saatma järjest kaugemale: Kanadasse, Mehhikosse, Prantsusmaale... Vahemeremaadele.

Temast sai kuller.

Ja alati kummitas tema piinatud keha ja vaimu mõte haigla palatist.

Temaga manipuleeriti hiilgavalt. Ta ei näinud kunagi oma töö tulemusi, ta ei olnud kunagi spetsiifiliselt teadlik üha kasvavast hävitavast võrgust, mida ta aitas kududa. Ja kui selle olemasolu talle lõpuks teatavaks sai, siis oli juba hilja. Vörk oli kootud.

Võim oli Nimrodi käes.

22. aprill 1951. Semestrivaheajal saadavad nad mu jälle Mehhikosse. Ma peatun México ülikoolis — nagu tavaliselt — ja tagasiteel Bayloris. Irooniline vahepala: varahoidja kutsus mu enda juurde ja ütles, et Carlyle on meelsasti valmis aitama mu „uurimistööl“ kulusid katta. Ma keeldusin ja ütlesin talle, et invaliidisuspension on piisav. Võib-olla oleksin pidanud pakkumise vastu võtma...

13. juuni 1956. Kolmeks nädalaks Lissaboni. Ringreis väikese laevaga, nagu mulle öeldi. Assoorid, Kuuba, lõpuks Panama. Minu peatuskohad on Sorbonnē, Toledo ülikool ja Madridi

ülikool. Minust hakkab saama akadeemiline rändlind! Meeto-
did ei meeldi mulle — kellele võiksid need meeldida? —, aga
teisest küljest pole ma vastutav arhailiste seaduste eest. Nii
paljusid, paljusid mehi on võimalik aidata. Nad vajavad abi!
Mul on olnud telefoni teel juttu kümnete meestega — neile
on antud minu telefoninumber —, minutaoliste meestega, kes
ei suuda ilma abita päevagi vastu panna... Sellest hoolimata
olen ma mures... Aga mis mul üle jääb? Kui seda ei tee
mina, siis teevad teised...

24. veebruar 1957. Ma olen ärevil, aga suhtun oma prob-
leemidesse (loodetavasti!) rahulikult ja mõistlikult. Mulle on
nüüd öeldud, et kui ma lähen kontakte looma, siis olen ma
„Nimrodi“ käskjalg! See on kodeeritud nimi — tähenduseta
väljamõeldis, nagu nad ütlevad — ja sellesse suhtutakse lugu-
pidamisega. See kõik on nii rumal — nagu luureandmed,
mida me saime MacArthuri peakorterist. Ainult koodid,
ei ühtki fakti... Valud on tugevamad, arstid ütlesid, et
nad tugevamaks lähevad. Aga... „Nimrod“ on vastutulelik...
Nagu minagi...

10. märts 1957. Nad olid minu peale pahased! Kaks päeva
ei saanud ma vajalikku annust — ma arvasin, et tapan enesel
Ma hakkasin oma autoga sõitma Hartfordi veteranide haig-
lasse, aga maanteel pidasid nad mu kinni. Nad olid Carlyle'i
patrullautos — ma oleksin pidanud teadma, et sinne
politsei on nende käpa all!... Mulle anti valida, kas kom-
promiss või haiglapalati!... Neil oli õigus! Ma sõidan
Kanadasse ja mu ülesanne on üks Põhja-Aafrika mees siia
tuua... Ma pean seda tegema! Mulle helistatakse alatasa.
Täna õhtul helistas New Yorgi osariigist East Orange'ist üks
Naha all haavata saanud maaväelane ja ütles, et tema ja
veel kuus meest olenevad minust! Meietaolisi on nii palju!
Miks? Jumala pärast, miks meid põlastatakse? Me vaja-
me abi, aga meile pakutakse ainult haiglapalateid!...

19. august 1960. Ma tegin oma positsiooni selgeks! Nad
lähevad liiga kaugemale!... „Nimrod“ ei ole lihtsalt kodeeritud
kohanimi, see on ka mehe nimi! Geograafia ei muutu, aga
mees vaheldub. Nad ei aita enam minutaolisi inimesi — nojah,
võib-olla aitavad ka, aga nad ei piirdu meiega! Nad
laiendavad tegevust — nad tõmbavad inimesi ligi — suure
raha teenimiseks!...

20. august 1960. Nüüd ähvardavad nad mind. Nad ütlevad,
et kui mu kapp on tühi, siis jääb see tühjaks... Ma ei
hooli! Mul on tagavara nädalaks, heal juhul poolteiseks näd-
laks... Küll oleks hea, kui alkohol mulle paremini meeldiks
ega ajaks mu südant pahaks...

28. august 1960. Ma värisesin üle kogu keha, aga läksin

Carlyle'i politseijaoskonda. Ma ei mõelnud. Ma avaldasin soovi
rääkida kõige kõrgema ülemusega, aga mulle öeldi, et kell
on viis läbi ja see mees on koju läinud. Siis ütlesin ma,
et mul on informatsiooni narkootikumide kohta, ja kümne
minuti pärast oli politseiülem kohal... Selle aja peale oli
kõik juba täiesti selge — ma ei suutnud ennast kontrollida —
ma urineerisin läbi pükste. Politseiülem viis mu ühte väike-
sesse ruumi, võttis välja süstla ja tegi mulle süsti. Nimrod
oli ta saatnud!...

7. oktoober 1965. Sellele Nimrodile ei ole ma meele järele.
Kahe varasema Nimrodiga sain ma alati läbi, aga see mees
on rangem ja nõudlikum. Ma keeldun üliõpilasi puudu-
tamast ja seda ta aktsepteerib, aga ta ütleb, et ma olen haka-
nud loengutel rumalusi tegema, et ma ei ole tasemel. Ta ei
hooli sellest, et ma ei värba kedagi — seda ta minult ei
ootagi —, aga ta ütleb, et ma peaksin olema... et ma peaksin
olema konservatiivsem... Tema nimi on Matthew Orton ja ta
on Hartfordi asekuberneri tähtsusetu adjutant. Aga ta on Nim-
rod. Ja ma kuulan tema sõna...

14. november 1967. Selg on nüüd talumatu — arstid ütle-
sid, et ta varem või hiljem laguneb — see oli nende
sõna — aga mitte niimoodi! Ma suudan nelikümmend
minutit loengut pidada ja pean siis vabandust paluma!...
Ma küsin eneselt kogu aeg, kas asi on seda väärt... Nähta-
vasti on, muidu ma ei jätkaks... Või olen ma lihtsalt liiga
suur egoist — või liiga suur argpüks —, et eneselt elu
võtta?... Täna õhtul saan ma Nimrodiga kokku. Nädala pärast
on novembrivaheaeg — huvitav, kuhu ma sõidan...

27. jaanuar 1970. Nüüd peab tulema lõpp. Mul ei ole
mingit tulevikku ja Nimrod on nakatanud liiga palju inimesi —
liiga täielikult. Ma võtan eneselt elu — nii valutult kui
võimalik — valu on juba küllalt olnud...

28. jaanuar 1970. Ma püüdsin ennast tappa! Ma ei suuda
seda teha! Ma võtan kätte püstoli, ma võtan kätte noa, aga
midagi ei juhtu! Kas ma olen tööpoolest nii naka-
tatud, et ei suuda korda saata seda, mis oleks kõige soovi-
tavam?... Nimrod tapab mu. Ma tean seda ja tema teab
paremini.

29. jaanuar 1970. Nimrod on nüüd Arthur Latona!
Uskumatu! Sama Arthur Latona, kes keskmise sissetule-
kuga inimeste jaoks Mount Hollysse maju ehitas! — Igal
juhul andis ta mulle vastuvõetamatu käsu. Ma ütlesin talle,
et see on vastuvõetamatu. Ma olen kõrvaleheitmiseks
liiga väärtuslik ja seda ütlesin ma talle ka... Ta tahab,
et ma Türgisse, Toros Daglarisse suure rahasumma viiksin!...
Oh, miks ma küll oma elule lõppu teha ei suuda?...

18. aprill 1971. Hämmastavalt iseäralik on see maailm. Et ellu jääda, et eksisteerida ja õhku hingata, teeb inimene nii palju sellist, mida ta vihkama hakkab. Kogusumma on hirmutav... vabandused ja ettekäänded veel halvemad... Siis juhtub midagi, mis lõpetab — või vähemalt lükkab edasi — igasuguse vajaduse kohut mõista... Valud kandusid kaelast ja seljast külgede alumisse ossa. Ma sain aru, et see peab olema midagi muud. Midagi rohkemat... Ma läksin Nimrodi arsti juurde — nagu ma seda nüüd alati tegema pean. Ma olen kaalust maha võtnud, mu refleksid on haletsusväärased. Arst on mures ja homme saadab ta mu ühte Southbury erahaiglasse. Uuringuteks, nagu ta ütleb... Ma tean, et nad teevad minu heaks kõik, mis suudavad. Ees seisavad uued reisid — Nimrod ütleb, et väga tähtsad reisid. Ta ütleb, et ma pean peaaegu suvi läbi reisima... Kui ei lähe mina, läheb keegi teine. Valud on kohutavad.

22. mai 1971. Vana ja väsinud sõdur on jälle kodus. „Haigrupesa“ on mu lunastus! Mul pole enam ühte neeru. Arst ütleb, et teise saatus ei ole veel kindel. Aga mina tean paremini. Ma olen suremas... Oh jumal, ma tervitan seda rõõmuga! Ei mingeid uusi reise, ei mingeid uusi ähvardusi. Nimrod ei saa enam midagi teha... Aga nad hoiavad mind elus. Nii kaua, kui suudavad. Nüüd peavad nad seda tegema!... Ma vihjasin arstile, et olen aastaid päevikut pidanud. Ta lihtsalt jõllitas mind keeletult. Ma pole kunagi varem näinud nii hirmunud meest...

23. mai 1971. Latona — Nimrod — tuli täna hommikul minu juurde. Enne kui ta jõudis millestki rääkima hakata, ütlesin talle, et ma tean. Et ma olen suremas. Et nüüd pole millelgi enam minu jaoks tähtsust — otsus mu elu lõpetada on tehtud minu osavõtuta. Ma ütlesin talle isegi seda, et olen valmis — ja tunnen kergendust; et ma olin ise püüdnud eneselt elu võtta, aga polnud suutnud seda teha. Tema päris selle järele, „mida te arstile rääkisite“. Ta ei olnud suuteline mu sõnu kordama! Tema hirm hõljus mu elutoas nagu tihe udu... Ma vastasin rahulikult ja enda arvates väga autoriteetselt. Ma ütlesin talle, et ta saab kõik, mis ma olen kirja pannud, enda valdusse — kui mu viimaseid päevi või kuid kergendatakse. Ta oli tulivihane, aga sai aru, et tal pole võimalik midagi teha. Mida saab teha valusid kannatava vana mehega, kes teab, et ta on suremas? Mis argumendid siis veel mõjuvad?

14. august 1971. Nimrod on surnud! Latona suri pärgarteri tromboosi! Suri enne mind, ja selles peitub oma iroonia!... Aga mingeid muutusi pole. Iga nädal tuuakse mulle endist viisi vajalik portsjon ja iga nädal küsivad hirmunud käsk-

jalad, kus need on? Kus on mu märkmed? Nad on valmis mind ähvardama, aga ma tuletan neile meelde, et Nimrodile on antud sureva vana mehe sõna. Miks peaksin ma selle murdma?... Nad tõmbuvad tagasi oma hirmutundes... Varsti valitakse uus Nimrod... Ma olen öelnud, et ma ei taha teada — ja ma ei taha!

20. september 1971. Carlyle'is algab uus aasta. Ma tean, et minu jaoks on see viimane — vähemalt mis puutub mu kohustuste täitmisse... Nimrodi surm on mulle julgust andnud. Või teadmine, et ma ise suren? Jumal teab, et paljusid asju ma heaks teha ei saa, aga ma võin proovida!... Ma otsin ja olen leidnud mõningaid inimesi, kes on raskelt kannatada saanud, ja kui mitte muud, siis pakun ma neile abi. Võib-olla ei ulatu see kaugemale sõnadest või nõuannetest, aga just teadmine, et ka mina olen selle läbi teinud, näib neid lohutavat. Nendele, kellega ma räägin, on see alati nii vapustav! Kujutage ette! „Suur vana lind“! Valud ja tuimus on peaaegu talumatud. Võib-olla ei ole ma suuteline ootama...

23. detsember 1971. Kaks päeva enne mu viimaseid jõulupühi. Kõigile, kes on mind külla kutsunud, olen ma öelnud, et sõidan New Yorki. Seda ma muidugi ei tee. Ma veedan need päevad siin, „Pesas“... Üks häiriv asjaolu. Käskjalad on mulle rääkinud, et uus Nimrod on kõigist senistest rangem ja tugevam. Nad ütlevad, et ta on halastamatu. Ta annab hukkamiskäske niisama kergesti kui tema eelkäijad esitasid lihtsaid nõudmisi. Või räägivad nad mulle niisuguseid asju selleks, et mind hirmutada? Nad ei saa mind hirmutada!

18. veebruar 1972. Arst ütles, et ta kirjutab mulle tugevamatoimelisi „ravimeid“, aga hoiatas mind üledoseerimise eest. Ka tema rääkis uuest Nimrodist. Isegi tema on mures — ta andis mõista, et see mees on hull. Ma ütlesin talle, et ei taha midagi teada. Mina olen sellest mängust väljas.

26. veebruar 1972. Ma ei suuda seda uskuda! Nimrod on koletis! Ta peab olema hullumeelne! Ta nõuab, et kõik, kes on siin tegutsenud rohkem kui kolm aastat, tuleb siit minema saata — ja keeldumise korral tappa! Arst sõidab tuleval nädalal ära. Naine, perekond, praksis... Latona naine sai „autoõnnetusel“ surma! Üks käskjalg — Pollizzi — lasti New Havenis maha. Teine — Capalbo — võttis liiga suure annuse uimastit ja kuulduste järgi anti see talle sisse.

5. aprill 1972. Nimrodi korraldus — ma pean käskjalgadele kõik märkmed üle andma või ta lõpetab mu varustamise. Mu maja hakatakse ööpäev läbi valvama. Mind hakatakse kõikjal jälitama. Mul ei lasta mitte mingit arstiabi saada. Vähktõve ja narkootikumipuuduse koosmõju on midagi niisugust, mida ma ei suuda ette kujutada. Nimrod ei tea, et

enne ärasõitu varustas arst mind mitmeks kuuks. Ta oli ausalt veendunud, et nii kaua ma vastu ei pea... Esimest korda selles hirmsas, õudses elus olen ma jõupositsioonil. Eelseisva surma tõttu on mu elu kindlam kui kunagi enne.

10. aprill 1972. Nimrod on peaaegu hüsteeriline. Ta ähvardas mu paljastada — aga see on mõttetu samm. Ma teatasin talle seda käskjalgade kaudu. Ta ütles, et hävitab kogu Carlyle'i ülikooli, aga seda tehes hävitab ta ka iseenese. Liiguvad kuuldused, et ta kutsub kokku nõupidamise. Võimsate meeste tähtsa konverentsi... Mu maja valvatakse nüüd — nagu Nimrod ütles — ööpäev läbi. Seda teeb muidugi Carlyle'i politsei. Nimrodi eraarmee!

22. aprill 1972. Nimrod võitis! See on kohutav, aga ta võitis! Ta saatis mulle kaks ajaleheväljalõiget. Kummaski on jutt liiga suure uimastiannuse sissevõtmise tagajärjel surnud üliõpilasest. Ühest Cambridge'i tüdrukust ja Trinity poisist. Ta ütleb, et jätkab iga nädal selle nimekirja täiendamist, kui ma talle märkmeid ei anna... Pantvangid hukatakse!... — Ta tuleb peatada! Aga kuidas? Mida ma teha saan?... Mul on üks plaan, aga ma ei tea, kas see mul õnnestub — ma püüan märkmeid fabritseerida. Päevikut alles jätta. See läheb raskeks — mu käed värisuvad mõnikord nii väga! Kas ma tulen toime? — Ma pean. Ma ütlesin, et annan korraga ainult mõned lehed. Oma enese kaitseks. Huvitav, kas ta nõustub sellega?

24. aprill 1972. Nimrod on uskumatult paheline, aga ta on realist. Ta teab, et midagi muud ta teha ei saa! Me mõlemad jookseme võidu minu surmaga. Patiseis! Ma kasutan vaheldumisi kirjutusmasinat ja mitut eri täitesulepead ning mitut liiki paberit. Mõrvad on peatatud, aga mulle öeldi, et neid jätkatakse, kui ma kas või ühegi portsjoni üleandmise vahele jätan! Nimrodi pantvangide elu on minu kätes! Ainult mina saan nende hukkamist ära hoida!

27. aprill 1972. Sünnib midagi kummalist! Beeson helistas meie kontaktile vastuvõtukomisjonis. Jim Matlock käis tema juures ja ta kahtlustab Matlocki. Matlock esitas küsimusi ja pani enese Beesoni naisega rumalasse olukorda... Matlocki ei ole üheski nimekirjas! Tal pole tegemist Nimrodiga — kummalgi poolel. Ta ei ole kunagi mitte midagi ostnud ega müünud... Carlyle'i patrullautod seisavad nüüd pidevalt väljas. Nimrodi armee on valvel. Mis lahti on?

27. aprill 1972, pärast lõunat. Käskjalad tulid — neid oli kaks — ja see, mis nad mulle rääkisid, on nii uskumatu, et ma ei suuda seda siia kirja panna... Ma pole kunagi küsinud, kes on Nimrod, ma pole kunagi seda teada tahtnud. Aga nüüd on tekkinud paanika ja sünnib midagi, mis

ei allu isegi Nimrodi kontrollile. Ja käskjalad ütlesid mulle, kes Nimrod on... Nad valetasid! Ma ei suuda, ma ei taha seda uskuda! Kui see on tõsi, siis oleme kõik põrgus!

Matlock silmitses abitult viimast sissekannet. Käekiri oli vaevu loetav; enamik sõnu oli kokku jooksnud, just nagu poleks kirjutajal olnud kannatust pliiatsit paberilt tõsta.

28. aprill. Matlock käis siin. Ta teab! Teised teavad! Ta ütles, et nüüd on valitsuse mehed asjasse segatud... Kõik on läbi! Aga millest nad aru ei saa, on see, mis paratamatult juhtub — veresaun, mõrvad — hukkamised! Midagi vähemat Nimrod teha ei saa! Tuleb nii palju piina! Ja need massimõrvad provotseerib tähtsusetu abiprofessor Elizabethi-aegse kirjutuse alal... Üks käskjalg helistas. Nimrod ise tuleb siia. See on konfrontatsioon. Nüüd saan ma teada tõe — kes ta tegelikult on... Kui ta on see, kes ta väideti olevat — ma teen kuidagimoodi selle päeviku avalikuks — kuidagimoodi. Midagi muud pole jäänud. Nüüd on minu kord ähvardada... Nüüd on lõpp. Ka piin lõpeb varsti... Piina on olnud nii palju... Viimase sissekande teen siis, kui olen kindel...

Matlock sulges päeviku. Kuidas oli öelnud tütarlaps, kelle nimi oli Jeannie? Nende mõju all on kohtunikud, politseinikud ja arstid. Ja Alan Pace. Tema oli lisanud suurte ülikoolide juhtkonnad — üle kõigi kirdeosariikide. Kogu akadeemilise poliitika; töökohad, õppeplaanid — tohutute finantside allikad. Kõik see on nende mõju all.

Aga Matlockil olid süütõendid.

Nendest piisas. Nendest piisas, et peatada Nimrodit — ükskõik kes ta oli. Nendest piisas veresauna, hukkamiste ärahoidmiseks.

Nüüd pidi ta Jason Greenbergiga kontakti looma.

Üksi.

Kolmkümmend üks

Vahariidesse mähitud pakki käes hoides hakkas ta jalgsi Carlyle'i poole minema. Ta kasutas kõrvalisi teid, kus sel hilisel kellaajal polnud peaaegu mingit liiklust. Ta teadis, et autoga oleks olnud liiga ohtlik sõita. Põllule jäänud mees oli arvatavasti piisavalt toibunud kelleltki — Nimrodilt — abi otsimiseks. Oli antud häire. Nähtamatu armee otsis teda. Tema ainus šanss oli ühenduse saamine Greenbergiga. Ta lootis, et Jason Greenberg ütleb talle, mis ta tegema peab.

Tema sark oli verine, püksid ja jakk olid porised. See meenutas talle „Billi Grillbaari“ kliente. Kell oli peaaegu pool kolm, aga niisugused baarid olid peaaegu öö läbi lahti. Seadustesse nendes eriti tõsiselt ei suhtunud. Ta jõudis College Parkwayle ja suundus künkast alla raudteeladude poole.

Ta korrastas oma märgi rõivaid, nii palju kui suutis, ja kattis verise särki jakiga. Ta sisenes räpasesse baari; sagriste klientide kohal hõljus kihtidena odavate sigarettide suits. Muusikaautomaadist tuli slovaki muusikat, mehed rääkisid valju häälega, mängiti kettalükkemängu. Matlock sai aru, et ta sobis sellesse atmosfääri. Siit oli tal võimalik leida mõned väärtuslikud lõõgastushetked.

Ta istus ühte tagaseinaäärseesse looži.

„Mis pagan siis teiega juhtunud on?“

See oli baarimees — sama kahtlustav baarimees, kellega ta mõni päev tagasi lõpuks oli sõbraks saanud. Mõni aasta tagasi... ammu, ammu.

„Jäin vihma kätte. Kukkusin paar korda. Solk viski... Kas teil midagi süüa on?“

„Juustuvõileibu. Liha ma teile ei soovita. Leib pole just ka eriti värske.“

„Ükskõik. Tooge mulle paar võileiba. Ja kann õlut. Kas toote?“

„Muidugi. Muidugi, mister... Kas te olete ikka kindel, et tahate siin süüa? See tähendab, mulle on selge, et te pole niisuguste kohtadega harjunud. Te saate aru, mis ma mõtlen?“

Siin oli see jälle. Alatasa esitatav, õhku rippuma jäetav tüütu küsimus. Te saate aru, mis ma mõtlen...? Tegelikult üldse mitte küsimus. Isegi neil lõõgastushetkedel pidi ta seda jälle kuulma.

„Ma saan aru, mis te mõtlete... aga ma olen kindel.“

„Noh, kõht on teie enese oma.“ Baarimees läks oma tööpõstide tagasi.

Matlock otsis üles Greenbergi telefoninumbri ja läks seinal

rippuva halvasti lehkava taksofoni juurde. Ta pistis mündi pilusse ja valis numbri.

„Vabandage, sõör,“ ütles operaator, „see telefon ei tööta. Kas teil on mõni teine number?“

„Proovige veel! Ma olen kindel, et te eksite.“

Operaator proovis ja ta ei eksinud. Lõpuks teatati Carlyle'i telefonioperaatorile Wheelingist, et kõik mr. Greenbergi kõned tuleb suunata Washingtoni. Helistaja ilmselt teab, kuhu.

„Aga mr. Greenberg ei jõua sellele Washingtoni numbrile enne varahommikut. Palun informeerige sellest helistajat.“

Matlock püüdis mõelda. Kas ta võib riskida Kohtuministeeriumi Narkootikumibüroosse helistamisega? Kas olemasolevatel asjaoludel ei tehta temaga ühendusse astumine — kiiruse huvides — ülesandeks kellelegi Hartfordi naabrusest? Ja Greenberg oli selgesti öelnud, et ta ei usalda Hartfordi agente.

Nüüd sai ta Greenbergi murest palju paremini aru. Tal tarvitses ainult meenutada Carlyle'i politseid — Nimrodi eraarmeed.

Ei, ta ei helista Washingtoni. Ta helistab Sealfontile. Ülikooli rektor oli tema viimane lootus. Ta valis Sealfonti numbri.

„James! Helde taevas, James! Kas teiega on kõik korras?! Jumala pärast, kus te olete olnud?!“

„Kohtades, mille olemasolust mul aimugi polnud.“

„Aga teiega on kõik korras? Muu pole tähtis. Kas teiega on kõik korras?!“

„Jah, sõör. Ja mul on kõik mis vaja. Algusest lõpuni. Herron pani kõik kirja. Kahekümne kolme aasta jooksul.“

„Tal siis ikkagi oli selles asjas mingi osa?“

„Väga suurel määral.“

„Vaene haige mees... Ma ei saa aru. Aga praegu ei ole see oluline. See on võimude jaoks. Kus te olete? Ma saadan auto... Ei, ma tulen ise. Me kõik oleme olnud nii mures. Ma olen olnud pidevas kontaktis Kohtuministeeriumi mees-tega.“

„Jääge sinna, kus te olete,“ ütles Matlock kähku. „Ma tulen ise teie juurde. Teie autot tunnevad kõik. Niimoodi on oht väiksem. Ma tean, et mind otsitakse. Ma lasen siin ühel mehel takso kutsuda. Ma tahtsin lihtsalt teada, kas te olete kodus.“

„Nagu soovite. Ma pean teile ütlema, et tunnen kergendust. Ma helistan Kresselile. Ükskõik mis teil öelda on, tema peab seda kuulma. Teisiti pole võimalik.“

„Ma olen teiega nõus, sõör. Nägemiseni.“

Matlock läks looži tagasi ja asus ebaisüaratava välimusega

võileibu süüa. Ta oli poole oma õllest ära joonud, kui märja
jaki taskust kostsid tema kõrvu Blackstone'i telelektrooniku
lühikesed hüsteerilised piiksud. Ta tõmbas aparaadi välja ja
vajutas nupule. Mõtlemata millelegi muule peale numbri
555-6868, hüppas ta püsti ja ruttas uuesti taksofoni juurde.
Väriseva käega pistis ta kohmakalt mündi pilusse ja valis
numbri.

Salvestatud sõnad olid nagu piitsahoop näkku.

„Charger Kolm-Null on likvideeritud.“

Järgnes vaikus. Nagu Blackstone oli lubanud, öeldi talle
üksainus kord üksainus lause. Kellegagi ei olnud rääkida,
kellegi poole polnud pöörduda. Mitte midagi ei olnud.

Aga pidi olema! Ta ei tahtnud, ta ei saanud lasta ennast
niimoodi ära lõigata! Kui Blackstone temaga ühenduse lõpe-
tas, siis oli tal õigus teada, miks! Tal oli õigus teada,
et Pati ei ohusta miski!

Kulus mitu minutit ja mitu ähvardust, enne kui ta Black-
stone'i eneseni jõudis.

„Ma ei pea teiega rääkima!“ Unine hääl oli sõjakas. „Ma
tegin selle teile selgeks!... Aga mul pole ka midagi rääki-
mise vastu, sest kui mul õnnestub kindlaks teha, kus te olete,
siis teatan neile sellest otsekohe, kui te toru ära panete!“

„Ärge mind ähvardage! Te olete minult saanud liiga palju
raha, et mind ähvardada... Miks on Charger Kolm-Null likvi-
deeritud? Mul on õigus seda teada.“

„Sellepärast, et te haisete! Te haisete nagu solgiauk!“

„See pole piisav! Sellel ei ole mingit tähendust!“

„Hea küll, kuulake siis. Teie kohta on välja antud arre-
teerimiskäsk. Kohtu ja...“

„Milles mind süüdistatakse, kurat võtaks?! On see
kaitseabinõu?! Preventiivne arest?!“

„Teid süüdistatakse mõrvas, Matlock! Vandenõus, mille
eesmärk on narkootikumide levitamine! Teadaolevate
narkootikumilevitajate abistamises ja toetami-
ses!... Te müüsite enese maha! Nagu ma ütlesin, te hai-
sete! Ja ma vihkan seda äri, millega te tegelete!“

Matlock oli vapustatud. Mõrv? Vandenõu! Millest see Black-
stone rääkis?

„Ma ei tea, mis teile öeldud on, aga see pole tõsi. Mitte
miski sellest pole tõsi! Ma riskisin oma eluga, oma eluga,
kas kuulete! Et teha see, mis mul on...“

„Rääkida oskate te hästi,“ segas Blackstone vahele, „aga
te olete hooletu. Ja te olete põrgulik vördjas! Ühel Carlyle'i-
lähedasel põllul lamab keegi, kelle kõri on läbi lõigatud.“

Valitsuse meestel ei kulunud kümnet minutitki, et selle „Fordi“
omanikku kindlaks teha!“

„Mina seda meest ei tapnud! Ma vannun Kristuse nimel,
et ei tapnud teda!“

„Ei, muidugi mitte! Ja te isegi ei näinud seda meest,
kellel te East Gorge'i nõlval pea otsast lasksite, eks ole?
Aga üks parkimisplatsivalvur ja veel mõned inimesed räägi-
vad teist juttu!... Ma unustasin. Te olete ühtlasi ka rumal.
Te jätsite parkimisplatsikviitungi klaasipuhasti alla!“

„Ei, oodake üks hetk! Oodake üks hetk! See kõik
on hullumeelsus! Mees, kes oli East Gorge'i nõlval, tahtis
minuga seal kokku saada! Ta püüdis mind tappa!“

„Seda rääkige oma advokaadile. Kogu selle loo kuulsime
me otse Kohtuministeeriumi poistelt. Ma nõudsin seda. Mul
on põrgulikult hea reputatsioon... Igatahes seda ma ütlen —
kui te enese maha müüsite, siis hea hinna eest! Roh-
kem kui kuuskümmend tuhat dollarit jooksva arvel.
Nagu ma ütlesin, te haisete, Matlock!“

Matlock oli nii vapustatud, et ta ei suutnud häält tõsta.
Kui ta rääkima hakkas, tegi ta seda hingeldades, vaevu kuul-
davalt. „Kuulake mind. Te peate mind kuulama. Kõik, millest
te rääkisite... kõik on seletatav. Välja arvatud see mees
seal põllul. Sellest ma aru ei saa. Aga mul on ükskõik, kas
te mind usute või mitte. Sellel pole tähtsust. Minu käes on
kõik süütõendid, mida mul vaja on... Tähtis on see, et
te tüdrukut valvaksite! Ärge lahkuge minu teenistu-
sest! Valvake teda!“

„Te ei saa nähtavasti päris hästi inglise keelest aru. Me
oleme juba teie teenistusest lahkunud! Charger Kolm-Null
on likvideeritud!“

„Ja kuidas on tüdrukuga?“

„Päris vastutustundetud me pole,“ ütles Blackstone kibeda
tooniga. „Tüdruku julgeolek on täiesti kindlustatud. Ta on
Carlyle'i politsei kaitse all.“

Baaris tekkis sagin. Baarimees tahtis ust sulgeda ja kliendid
panid seda pahaks. Üle õllest läbiligunenud räpase maha-
gonleti hüüti vastamisi rõvedusi, rahulikumad ja rohkem
purjus mehed suundusid kõikudes ukse poole.

Matlock seisis just nagu halvatult lehkava telefoniaparaadi
juures. Baaris muutus lärm maksimaalselt valjuks, aga ta ei
kuulnud mitte midagi; inimkujud tema silmade ees polnud
rohkem kui ähmased laigud. Ta tundis iiveldust ja surus
Lucas Herroni vahariidesse mähitud päevikut kahe käega vastu
vöökohta. Talle tundus, et ta hakkab jälle oksendama, nagu

ta oli oksendanud East Gorge'i nõlval laiba juures.

Aga aega ei olnud. Pat oli Nimrodi eraarmee kätes. Tarvis oli otsekohe tegutseda. Ja kui ta tegutseb, siis käib vedru maha. Uuesti seda üles keerata ei saa.

Kohutav tõde oli see, et ta ei teadnud, kust alustada.

„Mis viga on, mister? Kas võileivad mõjusid halvasti?”

„Mis?”

„Te näete välja nii, nagu läheks teil süda pahaks.”

„Oh?... Ei.” Matlock nägi alles nüüd, et peaaegu kõik teised olid baarist lahkunud.

Päevik! Päevik täidab lunaraha ülesannet! Ei mingit piinarikast otsust! Nende manipulaatorite jaoks mitte! Nimrod võib saada päeviku! Süütõendid!

Aga siis? Kas Nimrod jätab Pati ellu? Jätab tema ellu?!... Kuidas oli Lucas Herron kirjutanud? „Uus Nimrod on koletis... halastamatu. Ta annab hukkamiskäske...”

Nimrod oli sooritanud mõrvu palju väiksemal põhjusel, kui seda oli teadmine Lucas Herroni päeviku olemasolust.

„Kuulge, mister. Mul on kahju, aga ma pean ukse kinni panema.”

„Palun olge hea ja kutsuge mulle takso.”

„Takso? Kell on kolm läbi. Isegi kui mõni takso oleks vaba, ei tuleks ta kell kolm öösel siia.”

„Kas teil on auto?”

„Pidage, pidage, mister. Ma pean baari korda tegema ja kassa kokku võtma. Täna käis siin palju rahvast. Raha lugemiseks kulub kakskümmend minutit.”

Matlock tõmbas oma rahatähed taskust välja. Väikseim neist oli sajaline. „Ma vajan autot — otsekohe. Kui palju te tahate? Tunni aja pärast toon masina tagasi — võib-olla varem.”

Baarimees heitis pilgu Matlocki rahale. See ei olnud normaalne vaatepilt. „Mul on üsna vana logu. Teil võib sõitmisega raskusi tulla.”

„Ma võin sõita ükskõik millega! Võtke! Siin on sadal. Kui ma avarii teen, siis saate kogu paki endale. Võtke! Taeva pärast, võtke!”

„Muidugi. Muidugi, mister.” Baarimees pistis käe põlle alla ja tõmbas autovõtmed välja. „See kandiline on süütevõti. Auto seisab maja taga. Kuuekümne teise aasta „Chevy”. Minge tagauksest välja.”

„Aitäh.” Matlock suundus ukse poole, mida baarimees talle osutas.

„Hei, mister!”

„Mis on?”

„Kuidas te ütlesite oma nime olevat?... Oli see midagi, mille lõpus oli „rock”? Ma unustasin ära. Taeva pärast, ma

annan teile oma auto ja ma ei tea isegi teie nime.”

Matlock mõtles hetke vältel järele. „Rod. Nimrod. Mu nimi on Nimrod.”

„See pole mingi nimi, mister.” Tüse mees suundus Matlocki poole. „See on lendõng, millega forelle püütakse. Kuulge, mis teie nimi on? Kui te mu auto saate, siis pean ma teie nime teadma.”

Matlockil oli raha alles peos. Ta võttis pakist veel kolm sajalist ja viskas need põrandale. See tundus olevat õige tegu. Kramerile oli ta universaalauto eest andnud nelisada dollarit. Kusagil pidi olema mingi sümmeetria. Või vähemalt mingi mõttetu loogika.

„Siin on nelisada dollarit. Kuuekümne teise aasta „Chevy” eest te neljasadat ei saa. Ma toon ta tagasi!” Matlock jooksis ukse poole. Viimased sõnad, mis ta kuulis, tulid „Billi Grillbaari” tänuliku, kuid hämmeldunud ärijuhi suust.

„Nimrod. Kuradima naljavend!”

Auto oli tõepoolest vana logu, nagu omanik öelnud oli. Aga ta liikus ja muu polnud tähtis. Sealfont aitab tal fakte ja alternatiive analüüsida. Kaks arvamust on parem kui üks; ta kartis täielikku vastutust enese peale võtta — ta polnud selleks suuteline. Ja Sealfontil on kõrge positsiooniga tuttavaid, kellega ta saab ühendusse astuda. Sidemees Sam Kressel kuulab ja vaidleb vastu ja tunneb hirmu oma valduste pärast. Pole oluline; temast ei tehta välja. Pati julgeolek on kõige tähtsam. Sealfont hoolitseb selle eest.

Võib-olla on aeg ähvardada — nagu Herron oli lõpuks ähvardanud. Nimrodil on Pat; temal on Herroni süütõendid. Üks inimelu sadade, võib-olla tuhandete kaitseks. Isegi Nimrod peab aru saama, et trumbid on vaieldamatult tema käes.

Raudteedepoole lähenedes sai ta aru, et niisugune mõtteviis tegi ka temast manipulaatori. Patist oli saanud suurus X, Herroni päevikust suurus Y. Kui võrrand oli koostatud, tegid matemaatilised vaatelejad otsuse, mis rajanes olemasolevatel andmetel. See oli ellujäämise jääkülm loogika; emotsionaalseid faktoreid ei võetud arvesse, neisse suhtuti põlglikult.

Hirmuäratav!

Ta pöördus jaama juures paremale ja suundus College Parkwayle. Sealfonti maja asus selle lõpus. Ta sõitis nii kiiresti, kui see 1962. aasta „Chevrolet'ga” võimalik oli — künkast üles mitte palju üle 30 miili tunnis. Tänavad olid tühjad, vihm oli nad puhtaks pesnud. Kaupluste vaateaknad, elumajad ja ülikooli hooned olid pimedad ja vaiksed.

Talle meenus, et Kresseli maja asus High Streetil, College Parkwayst poole kvartali kaugusel. Sealtkaudu ringi sõitmiseks poleks tal kulunud rohkem kui kolmkümmend sekundit. Asi on seda väärt, mõtles ta. Kui Kressel pole veel Sealfonti juurde läinud, võtab ta Kresseli peale ja nad saavad teel rääkida. Matlockil oli tarvis rääkida, ta pidi kusa-gilt peale hakkama. Ta ei suutnud enam isolatsiooni taluda.

Ta pööras auto High Streeti nurgal vasakule. Kresseli suur hall koloniaalstiilis maja paiknes tänavast eemal, selle ees oli lai rododendronitega ääristatud muruplats. Alumisel korrusel põlesid tuled. Heal juhul võis Kressel veel kodus olla. Näha oli kaks autot, üks neist seisis juurdesõiduteel; Matlock aeglus-tas sõitu.

Tema pilku köitis mingi tuhm peegeldus, mis paistis sisse-sõidutee tagumisest otsast. Kresseli köögis põles tuli; aknast paistev valgus langes kolmanda auto kapotile, aga Kresselite perekond kuulus nende hulka, kellel oli kaks autot.

Ta vaatas veel kord maja ees seisvat autot. See oli Carlyle'i patrullauto. Carlyle'i politsei oli Kresseli majas!

Nimrodi eraarmee oli Kresseli juures!

Või oli Nimrodi eraarmee Nimrodi juures?

Ta pööras oma auto peaaegu patrullautot riivates vasakule ja sõitis kiiresti järgmise tänavanurgani. Seal pöördus ta pare-male ja vajutas gaasipedaali põhja. Ta oli segaduses, hirmu-nud ja hämmeldunud. Kui Sealfont oli helistanud Kresselile — nagu ta ilmselt oli teinud — ja kui Kressel töötas Nimrodiga koos või oli Nimrod, siis ootasid teda teised patrullautod, teised eraarmee sõdurid.

Talle meenus Carlyle'i politseijaoskond veidi rohkem kui ühe nädala pikkusse ajavahemikku kokkusurutud sajand tagasi, kui tapeti Loring. Kressel oli teda siis häirinud. Ja isegi varem oli Kresseli vaen föderaalagentide vastu ülemäära suur olnud.

Oh Kristus! Nüüd oli see nii selge! Tema instinkt oli olnud õige. Nii tagaaetava kui ka tagaajaja instinkt! Teda oli liiga põhjalikult valvatud, tema iga sammu oli ette aima-tud. Sidemees Kressel oli tegelikult jälitaja, otsija, ülim mõrvar.

Mitte miski polnud kunagi niisugune, nagu näis olevat. Õige oli ainult see, mida meeled näilikkuse taga tajusid. Meeli tuli usaldada.

Mingil viisil pidi ta Sealfonti juurde pääsema. Hoiatama Sealfonti, et Kressel on Juudas. Nad mõlemad pidid nüüd ennast kaitsma, leidma mingi baasi vastulöögi andmiseks.

Vastasel korral kaotas ta tütarlapse, keda armastas.

Mitte sekunditki ei tohtinud raisata. Sealfont oli kind-

lasti Kresselile öelnud, et Lucas Herroni päevik on Matlocki käes, ja rohkemat polnud Kresselil vaja teada. See oli kõik, mida Nimrodil oli vaja teada.

Nimrod peab nii Korsika dokumendi kui ka Herroni päeviku enda valdusse saama; nüüd teab ta, kus need asuvad. Tema eraarmee sõduritele öeldakse, et see on nende triumfi või hukatuse silmapilk. Nad ootavad teda Sealfonti juures; Seal-fonti maja on lõks, millesse teda oodatakse minevat.

Järgmisel nurgal pöördus ta vasakule. Püksitaskus olid tal võtmed, nende hulgas Pati korteri võti. Nii palju kui ta teadis, ei olnud kellelgi selle võtme olemasolust aimu, ja kindlasti ei oodanud keegi, et ta sinna läheb. Ta pidi sellega riskima; ta ei saanud avalikku telefonikõnepunkti minna ja ennast tänavalaterna all näidata. Patrullautod otsisid teda kindlasti kõikjalt.

Tema selja tagant kostis mootorimürin ja ta tundis kõhus teravat valu. Mingi auto jälitas teda ja lähenes talle. 1962. aasta „Chevrolet'ist“ polnud sellele autole vastast.

Tema parem jalg tuikas gaasipedaalile vajutamisest. Tema käed pigistasid rooliratast, kui ta tegi metsiku pöörde kõrval-tänavasse; tema käsivarte lihased olid pingul ja valutasi-d. Veel üks pööre. Ta keeras rooli vasakule ja auto pörkas kõnnitee servast täna-va keskele tagasi. Jälitav sõiduk hoidis püsivat vahemaad ega jäänud Matlocki autost kordagi rohkem kui kümne jala kaugusele, tema laternate valgus „Chevrolet“ tahavaatepeeglis oli pimestav.

Jälitaja ei kavatsenud vahemaad vähendada! Sel silma-pilgul mitte. Ta oleks seda võinud teha juba sada jardi, kakssada jardi tagasi. Ta ootas. Ta ootas midagi. Aga mida?

Nii palju oli seda, millest Matlock aru ei saanud! Nii palju seda, mida ta oli valesti mõistnud. Igas olulises suhtes oli ta üle kavaldatud. Ta oli see, kes ta öeldi olevat — amatöör! Algusest peale oli vesi tema jaoks liiga sügav olnud. Ja nüüd lõpeb tema viimane rünnak lõksulangemisega. Ta tapetakse, Korsika dokument ja süütõendeid sisaldav päevik võetakse temalt ära. Tapetakse ka tütarlaps, keda ta armas-tab, süütu laps, kelle elu ta oli nii brutaalselt ohvriks toonud. Sealfontile tehakse samuti lõpp — tal on nüüd liiga palju informatsiooni! Jumal teab, kui palju inimesi veel hävitatakse.

Olgu siis nii.

Kui tõesti peab nii olema, kui temalt on tõepoolest võetud igasugune lootus, siis lõpetab ta kogu loo vähemalt žestiga. Ta sirutas käe ja tõmbas vöö vahelt püstoli.

Jälitaja ja jälitatav sõitsid nüüd ülikoolilinnaku piiril, täna-vate ääres olid peamiselt õppehooned ja suured parkimis-platsid. Elumaju nimetamisväärselt polnud.

Matlock pööras „Chevrolet“ nii kaugele paremale, kui see võimalik oli, tõstis parema käsivarre rinna ette, torkas püstoliraua autoaknast välja ja suunas selle jälitavale sõidukile. Ta tulistas kaks korda ja tema taga olev auto kiirendas sõitu; ta tundis mitut tõuget ja kuulis metallikriginat, kui see vastu „Chevrolet“ kere tagumist vasakpoolset nurka põrkas. Ta vajutas jälle päästikule. Valju paugu asemel kostis ainult lööknõela plöksatus tühjas padrunipesas.

Isegi tema viimane žest oli kasutu.

Jälitaja rammis teda veel kord. Ta ei suutnud enam rooliratast hoida, see pöördus tema käsivart rebestades ja „Chevrolet“ kaldus teelt kõrvale. Ta haaras uksekäepidemest kinni, püüdes meeleheitlikult autot tasakaalustada, ja valmistus vajaduse korral hüppama.

Kõik mõtted peatusid; kõik ellujäämisinstinktid lakkasid toimimast. Selle sekundimurdosa jooksul lakkas aeg eksisteerimast. Sest jälitav auto oli tema oma kõrvale jõudnud ja ta nägi jälitaja nägu.

Prilliklaaside all ümbritsesid silmi küll marli ja ligniini, aga need ei suutnud varjata mustanahalise revolutsionääri Julian Dunois' nägu.

See oli viimane, mis Matlockile meelde jäi, enne kui „Chevrolet“ paremale paiskus ja teepeenrast alla sööstis.

Pimedus.

Kolmkümmend kaks

Valu äratas ta. See näis läbivat kogu tema vasakut külge. Ta liigutas pead ja tundis selle all patja.

Ruum oli tuhmilt valgustatud; valgust andis ainult teisel pool voodit olev laualamp. Ta pööras pead ja püüdis end paremale õlale kergitada. Ta surus küünarnuki vastu madratsit, liikumatu vasak käsivars järgnes tema kehale surnud raskusena.

Siis peatus ta järsult.

Toa teise seina ääres istus otse voodijalutsi vastas toolil keegi mees. Algul ei suutnud Matlock istuja näojooni eristada. Valgus oli nõrk ning tema silmad olid valust ja kurnatusest ähmased.

Siis pilk selgis. See mees oli neeger ja tema tumedad silmad vaatasid Matlocki perfektse poolringina lõigatud juuste alt. See oli Adam Williams, Carlyle'i ülikooli mustanahaline radikaal.

Kui Williams rääkima hakkas, tegi ta seda pehme tooniga,

ja kui Matlock ei eksinud, kostis neegri häälest — jälle — kaastunne.

„Ma ütlen vend Julianile, et te ärkvel olete. Ta tuleb teie juurde.“ Williams tõusis toolilt ja suundus ukse poole. „Teie vasak õlg on vigastatud. Ärge püüdke voodist välja tulla. Aknaid siin ei ole. Koridori valvatakse. Laske ennast lõdvaks. Te vajate puhkust.“

„Neetud lollpea, mul ei ole aega puhata!“ Matlock püüdis ennast kõrgemale kergitada, aga valu oli liiga suur. Ta polnud sellega veel kohaneda suutnud.

„Teil ei ole valikut.“ Williams avas ukse, väljus kiiresti ja tõmbas ukse enda järel kindlalt kinni.

Matlock vajus padjale tagasi... Vend Julian... Nüüd tuli see talle meelde. Julian Dunois' sidemeis nägu, mis kiiresti sõitva auto aknast tema poole vaatas ega paistnud olevat rohkem kui mõne tolli kaugusel. Ja tema kõrvu olid kostnud Dunois' sõnad, käsud autojuhile. Dunois oli need hüüdnud oma kariibi dialektis.

„Rammi teda, mees! Rammi veel! Lükka ta teelt ära, mees!“

Ja siis oli kõik mattunud pimedusse ning pimedus oli olnud täis mürinat ja metallikriginat, ta oli tundnud, kuidas tema keha spiraalselt pööreldes musta tühjusse vajus.

Oh jumal! Kui palju aega sellest möödas oli? Ta püüdis tõsta vasakut kätt, et kella vaadata, kuid käsivars ei liikunud peaaegu üldse; valu oli terav ja püsiv. Ta sirutas parema käe, et elastse rihmaga kella randmelt tõmmata, kuid kell oli kadunud.

Ta pingutas end ning lõpuks õnnestus tal voodiserval istukile tõusta ja jalad põrandale toetada. Ta surus jalad vastu puitu ning oli tänulik, et suutis istuda... Tal oli tarvis tükid kokku lappida, meelde tuletada, mis oli juhtunud ja kuhu ta oli minna tahtnud.

Ta oli olnud teel Pati korterisse. Et leida varjul olevat telefoni, millega helistada Adrian Sealfontile. Hoiatada Sealfonti, et Kressel on vaenlane, et Kressel on Nimrod. Ja ta oli jõudnud otsusele, et Herroni päevikust peab saama Pati lunaraha. Siis oli alanud tagaajamine, ehkki tegelikult ei saanud seda tagaajamiseks nimetada. Auto, mis teda jälitas, oli teda Julian Dunois' käsu järgi julmalt terroriseerinud. See oli temaga mänginud nagu puuma haavatud kitsega. Lõpuks oli see rünnanud — teras vastu terast — ja ta pimedusse paisanud.

Matlock sai aru, et ta pidi põgenema — aga kust ja kuhu?

Akendeta ruumi uks avanes. Dunois astus sisse, Williams tema kannul.

„Tere hommikust,“ ütles advokaat. „Nagu ma näen, on teil õnnestunud istukile tõusta. See on rõõmustav. See tõotab teie

väga raskesti kannatada saanud keha jaoks head."

"Mis kell on? Kus ma olen?"

"Kell on peaaegu pool viis. Te olete ühes „Lumumba Halli“ toas. Näete? Ma ei varja teie eest midagi. Nüüd tuleb teil samaga vastata. Ka teie ei tohi minu eest midagi varjata."

"Kuulake mind!" Matlock rääkis kindla häälega. "Teiega pole mul mingit riidu, mitte kellegagi teist! Mul on..."

"Oh, sellele vaidlen ma vastu," naeratas Dunois. "Vaadake mu nägu. Ainult tohutu õnne läbi ei jäänud ma teie pärast pimedaks. Te püüdsite mulle prilliklaase silma suruda. Kas te oskate kujutleda, kui raske mul oleks olnud pimedana töötada?"

"Kurat võtaks! Te toppisite mu hapet täis!"

"Ja te ise provotseerisite selle! Te tegelesite aktiivselt asjadega, mis olid meie vendadele kahjulikud! Asjadega, millega teil polnud mingit õigust tegelda!... Aga see kontsentriline vaidlus ei vii meid kuhugi... Me hindame seda, mis te meile tõite. Üle meie kõige optimistlikumate lootuste."

"Päevik on teie käes..."

"Ja Korsika dokument. Itaaliakeelne kutse, mille olemasolust me teadlikud olime. Päevik oli ainult kuuldus. Kuuldus, mida enne täna õhtut — täna hommikut — enam-vähem kõik väljamõeldiseks pidasid. Te peaksite uhke olema. Te tulite toime sellega, mis kümnetel teist parematel ja kogumatel meestel ebaõnnestus. Te leidsite aarde. Tõelise aarde."

"Ma pean selle tagasi saama!"

"Vähe lootust!" ütles vastu seina nõjatuv ja neid jälgiv Williams.

"Kui ma seda tagasi ei saa, sureb üks tütarlaps! Tehke minuga ükskõik mis kurat te tahate, aga laske mul kasutada päevikut tema tagasisaamiseks. Kristus! Palun, palun!"

"Teie tunded paistavad olevat tugevad. Ma näen teie silmis pisaraid..."

"Oh Jeesus! Te olete haritud inimene! Te ei saa seda teha!... Kuulge! Võtke päevikust informatsioon, mis teile vajalik on! Siis andke päevik mulle tagasi ja laske mind minna!... Ma vannun, et tulen tagasi. Andke sellele tüdrukule šanss. Andke talle üksainus šanss!"

Dunois läks aeglaselt seina äärde, kus seisis tool, millel Matlocki ärkamise ajal oli istunud Adam Williams. Ta tõmbas tooli voodile lähemale, istus ja tõstis graatsiliselt jala põlvele. "Te tunnete, et olete abitu, kas pole? Võib-olla... isegi lootusetu."

"Ma olen palju läbi teinud!"

"Kahtlemata olete. Ja te apelleerite mu mõistusele... h a r i -

t u d i n i m e s e mõistusele. Te saate aru, et minu võimuses on teid aidata ja sellepärast seisan ma teist kõrgemal. Te poleks seda apellatsiooni esitanud, kui asi nii ei oleks."

"Oh Kristus! Jätke see!"

"Nüüd te teate, mis tunne see on. Te olete abitu. Lootusetu. Te kardate, et teie palvet ei võeta kuulda... Kas te tõepoolest sekundi vältelgi arvate, et ma hoolin midagi miss Ballantyne'i elust? Kas te ausalt usute, et tal on minu jaoks mingi prioriteet? Et ta tähendab mulle rohkem, kui meie laste, meie armastatute elud tähendavad teile!"

Matlock sai aru, et ta peab Dunois'le vastama. Neeger ei paku talle midagi, kui ta kõrvale põikleb. See oli järjekordne mäng ja ta pidi mängima — kas või lühikest aegagi.

"Ma pole niisugust suhtumist ära teeninud ja te teate seda. Ma vihkan inimesi, kes ei taha nende heaks midagi teha. Te tunnete mind, nagu te olete selgesti mõista andnud. Järelilikult peate te ka seda teadma."

"Ahh, aga ma ei tea! Teie olite see, kes tegi valiku, kes otsustas töötada ülemuste heaks! Washingtoni ülemuste heaks! Aastakümneid, kaks sajandit on minu rassist inimesed Washingtoni ülemuste poole pöördunud! „Aidake meid,“ on nad hüüdnud. „Ärge jätke meid lootusetu!“ on nad karjunud. Aga keegi ei ole neid kuulda võtnud. Nüüd ootate teie, et ma teid kuulda võtaksin?"

"Jah, ootan! Sest ma pole teie vaenlane. Ma ei ole võib-olla kõik, mis ma teie arvates olema peaksin, aga ma pole teie vaenlane. Kui te hakkate mind — ja minutaolisi inimesi — vihkama, siis on teil lõpp. Ärge unustage, Dunois, et te olete vähemuses. Me ei hakka iga kord barrikaade ründama, kui te karjute, et teile on liiga tehtud, aga me kuulame teid. Me oleme valmis aitama; me tahame aidata."

Dunois vaatas Matlockile külmalt otsa. "Tõestage seda."

Matlock vastas neegri pilgule. "Kasutage mind söödana, pantvangina. Tapke mind kui vaja. Aga päästke tüdruk."

"Kõike seda — teid pantvangina kasutada, teid tappa — võime ka teie nõusolekuta. Te olete vapper, aga see on vaevalt mingi tõestus."

Matlock ei lasknud Dunois'il pilku kõrvale pöörata. Ta ütles tasase häälega: "Ma annan teile tunnistuse. Kirjalikult, suuliselt — magnetofonilindil; vabatahtlikult, igasuguse sunduseta. Ma räägin kõik. Kuidas mind ära kasutati, mis ma tegin. Kõik. Te saate lisaks Nimrodile ka Washingtoni mehed."

Dunois pani käed rinnale risti ega kõrgendanud rohkem häält kui Matlock. "Kas te saate aru, et see teeb lõpu teie professionaalsele elule — elule, mida te nii väga armastate? Ükski ülikoolijuhtkond, kes oma nime väärt on, ei anna teile

enam tööd. Keegi ei usalda teid enam kunagi. Ükski fraktsioon. Teist saab paaria."

"Te nõudsite tõestust. Midagi muud mul teile pakkuda pole." Dunois istus liikumatult oma toolil. Williams oli enese seinajalt sirgu ajanud. Mitme sekundi vältel ei öelnud keegi mitte midagi. Lõpuks naeratas Dunois leebelt. Tema silmad, mida ümbritses ligniin, olid kaastundlikud.

"Te olete hea inimene. Võib-olla saamatu, aga visa. Te saate abi, mida vajate. Me ei jäta teid lootusetu. Nõus, Adam?"

"Nõus."

Dunois tõusis toolilt ja lähenes Matlockile.

"Teile on kindlasti teada vana kulunud ütlus, et poliitika võib esile kutsuda iseäralikku voodipartnerlust. Ka vastupidi — praktilised eesmärgid võivad sageli põhjustada iseäralikke poliitilisi liite. Ajalugu kinnitab seda... Meile on see Nimrod niisama vajalik kui teile. Samuti nagu mafioosod, kellega ta püüab rahu sõlmida. Just nende ja nendetaoliste ohvriks langevad lapsed. Tarvis on anda hoiatav õppetund. Õppetund, mis hirmutab teisi Nimrodeid, teisi mafioososid... Te saate abi, aga meil on üks tingimus."

"Mis tingimus?"

"Nimrodi ja teistega arvete õiendamine peab jääma meie hooleks. Me ei usalda teie kohtunikke ja vandemehi. Teie kohtud on äraostetavad, teie juriidilised menetslused pole muud kui finantsmanipulatsioonid... Lihtsad narkootikumitarvitajad pannakse vanglasse. Rikkad gangsterid esitavad edasikaebusi... Ei, arvete õiendamine peab jääma meie hooleks."

"See on mulle ükskõik. Te võite teha, mida soovite."

"Teie ükskõiksus pole piisav. Me nõuame midagi rohkemat. Me peame saama garantiid."

"Millega on mul võimalik garantiid anda?"

"Vaikimisega. Sellega, et te ei räägi midagi meie olemasolust. Me võtame Korsika dokumendi, teeme mingil viisil kindlaks, kus see nõupidamine toimub, ja läheme sinna. Me hangime päevikust informatsiooni, mis meile vajalik on — muuseas, praegu seda just tehakse... Aga teie vaikimine on ülimalt tähtis. Me aitame teid — muidugi oma võimaluste piires —, aga te ei tohi mingil juhul mainida, et meie oleme asjasse segatud. Sõltumatult sellest, mis juhtub, ei tohi te otseselt ega kaudselt vihjata meie osavõtule. Kui te seda teete, siis võtame nii teie kui ka tüdruku elu. Kas see on arusaadav?"

"On."

"Siis oleme kokku leppinud?"

"Oleme."

"Täna teid," ütles Dunois naeratades.

Kolmkümmend kolm

Kui Julian Dunois tegi kokkuvõtte olemasolevatest alternatiividest ja asus strateegiat kujundama, sai Matlockile selgemaks, miks neegrid olid teda nii hoolega otsinud — ja miks Dunois oli valmis talle abi pakkuma. Tema valduses oli põhiline informatsioon, mida nad vajasisid. Kes olid tema kontaktid? Nii ülikoolis kui ka väljaspool seda? Kes ja kus olid valitsuse mehed? Kuidas peeti ühendust?

Teiste sõnadega — keda pidi Julian Dunois teel Nimrodi juurde vältima?

"Ma pean ütleva, et te olite ootamatusteks erakordselt halvasti ette valmistatud," ütles Dunois. "Töö oli väga lohakas."

"Seda taipasin ma ise ka. Aga mulle tundub, et minu enese süü selles oli ainult osaline."

"Küllap vist!" naeris Dunois ja Williams ühines tema naeruga. Kõik kolm meest viibisid samas akendeta ruumis kus enne. Sisse oli toodud kaardilaud ja mitu kollast kirjutusplokki. Dunois oli asunud iga Matlockilt saadavat informatsiooniraasu üles märkima. Ta kontrollis nimekirjutsuviisi ja aadresside õigsust — ta oli oma tööd tegev professionaal; Matlock tundis ennast jälle niisama ebapädevana kui Greenbergiga rääkides.

Dunois pani täiskirjutatud lehed klambriga kokku ja võttis käsile uue plokki. "Mis te nendega teete?" küsis Matlock.

"All kopeeritakse need. Informatsioon saadetakse minu New Yorgi kontorisse... Samuti nagu professor Herroni päeviku kõigi lehtede fotokoopiad."

"Te võtate seda asja tõsiselt."

"Ühe sõnaga öeldult — jah."

"Rohkem ei ole mul teile midagi rääkida. Mis me nüüd edasi teeme? Mis mina teen? Mul on hirm — seda pole mul vaja teile öelda. Ma ei julge isegi mõelda, mis Patiga juhtuda võib."

"Mitte midagi ei juhtu. Uskuge mind, kui ma teile seda ütlen. Praegusel hetkel võib teie miss Ballantyne ennast tunda niisama kindlalt kui ema käte vahel. Või teie käte vahel. Tema on sööt, mitte teie. Sööt hoitakse värskelt ja puutumatu. Sest teil on see, mida nad vajavad. Ilma selleta ei saa nad ellu jääda."

"Siis teeme oma pakkumise. Mida varem, seda parem."

"Ärge muretsege. Pakkumine tehakse. Aga me peame hoolega — kõiki nüansse arvestades — kaaluma, kuidas seda teha. Esialgu, nagu me järeldusele jõudsime, on meil kaks

alternatiivi. Esimene on Kressel ise. Otsene konfrontatsioon. Teine võimalus on kasutada politseijaoskonda, saata teie sõnum Nimrodile selle kaudu."

"Milleks seda teha? Politseid kasutada?"

"Ma räägin ainult alternatiividest... Miks politseid? Ma ei ole kindel. Aga Herroni päevikus on selgelt öeldud, et Nimrod on aeg-ajalt välja vahetatud. Praegune Nimrod on algusest arvatult kolmas, kas pole?"

"Jah. Esimene oli Ortoni-nimeline mees, asekuuberneri adjutant. Teine oli ehitusfirma omanik Angelo Latona. Kolmas on ilmselt Kressel. Mida te öelda tahate?"

"Ma pean aru. Igaüks, kes asub Nimrodi positsioonile, omandab autoritaarse võimu. Järelkult on küsimus positsioonis, mitte mehes. Mees võib sellel positsioonil teha, mida suudab."

"Aga positsiooni antakse ja võetakse," segas Williams vahele. "Nimrod ei ole kõrgeim võim."

"Täpselt. Sellepärast võib Matlockile kasuks tulla, kui ta annab väga spetsiifiliselt mõista, et tema on see, kelle käes on relv. Et Kressel — Nimrod — peab olema väga ettevaatlik. Kõigi huvides."

"Kas see ei tähenda, et veel rohkem inimesi hakkab mulle jahti pidama?"

"Võimalik. Aga see võib ka tähendada, et terve leegion murelikke kurjategijaid hakkab teid kaitsma. Et nad kaitsavad teid seni, kuni oht on kõrvaldatud. Enne ohu kõrvaldamist ei taha keegi ennatlikult toimida. Keegi ei taha, et Nimrod toimiks ennatlikult."

Matlock süütas tähelepanelikult kuulates sigareti. "Teie eesmärk on niisiis Nimrodi osaline lahutamine tema enese organisatsioonist."

Dunois lõi mõlema käe sõrmedega plaksu, see oli nagu kastanjetiklõbin, nagu aplaus. Ta ütles naeratades:

"Te taipate kiiresti. See on üks infiltratsiooni esmaseid eesmarke. Lahutada. Lahutada!"

Uks avanes; sellest astus sisse erutatud neeger. Ühtki sõna lausumata ulatas ta Dunois'le sedeli. Dunois luges selle läbi ja sulges mõneks hetkeks silmad. See oli tema viis jahmatust väljendada. Ta tänas rahulikult sõnumitoojat ja saatis mehe viisakalt ära. Ta vaatas Matlocki poole, kuid ulatas sedeli Williamsile.

"Meie strateegial võib olla ajaloolisi pretsedente, aga ma kardan, et need pole muud kui tühjad sõnad. Kressel ja tema naine on surnud. Dr. Sealfont viidi kodust valve all ära. Carlyle'i politsei patrullautoga."

"Mis? Kressel! Ma ei usu seda! See pole tõsi!"

"Kahjuks on küll. Meie mehed teatavad, et mitte rohkem kui viisteist minutit tagasi viidi kaks laipa ära. Väidetavasti mõrv ja enesetapp. Loomulikult. Sobib perfektselt."

"Oh Kristus! Oh Jeesus Kristus! See on minu süü! Nad tegid seda minu pärast! Ma sundisin neid! Sealfont! Kuhu tema viidi?"

"Me ei tea. Vennad, kes valves on, ei julgenud patrullautole järele sõita."

Matlockil polnud sõnu. Ta tundis jälle halvavat hirmu. Ta taandus pimesi voodi juurde ja laskus istukile, vaadates üksisilmi tühjusse. Teda valdas tunne, et kõik oli kasutu ja ta oli lüüa saanud. Ta oli põhjustanud nii palju piina, nii palju surma.

"See on tõsine komplikatsioon," ütles Dunois, küünarnukid kaardilauale nõjatatud. "Nimrod kõrvaldas teie ainsad kontaktid. Seda tehes vastas ta olulisele küsimusele ja aitas meil vältida tohutut viga — ma räägin muidugi Kresselist. Aga kui asjale teisest küljest vaadata, siis välistas Nimrod meie alternatiivid. Nüüd pole teil enam valikut. Te peate tegutsema tema eraarmee, Carlyle'i politsei kaudu."

Matlock vaatas tuimalt Julian Dunois'le otsa. "Kas see on kõik, mis te teha saate? Siin istuda ja külmavereliselt järgmist sammu kaaluda?... Kressel on surnud. Tema naine on surnud. Adrian Sealfont on nüüd tõenäoliselt juba tapetud. Nad olid mu sõbrad!"

"Ja ma tunnen teile kaasa, aga lubage, et ma olen aus: ma ei kahetse nende kolme inimese kaotust. Adrian Sealfontiga oleksime me saanud koostööd teha, tal oli hiilgav mõistus, aga ka temast ilmajäämine ei murra mu südant. Oma linnasades kaotame iga kuu tuhandeid elusid. Nende pärast olen ma rohkem valmis nutma... Aga asja juurde. Teil pole tõepoolest mingit valikut. Te peate politsei kaudu kontakti looma."

"Aga selles suhtes te eksite." Matlock tundis ennast äkki tugevamana. "Mul on valik... Greenberg lahkus täna öösel Lääne-Virginiast. Nüüd on ta juba Washingtonis. Mul on üks New Yorgi telefoninumber, mille kaudu ma temaga ühenduse saan. Ma helistas Greenbergile." Ta oli teinud küllalt, põhjustanud küllalt palju valu ja piina. Pati eluga ta riskida ei saanud. Enam mitte. Ta ei olnud selleks suuteline.

Dunois nõjatus oma tooli seljatoele ja tõstis käed kaardilaualt. Ta vaatas üksisilmi Matlockile otsa. "Veidi aega tagasi ütlesin ma, et te taipate kiiresti. Ma muudan seda konstateeringut. Te olete kiire, aga ilmselt pealiskaudne... Te ei helista Greenbergile. See ei kuulunud meie kokkuleppesse ja te ei riku seda kokkulepet. Te tegutsete nii, nagu me kokku leppisime, või saate karistuse, millest jutt oli."

„Kurat võtaks, ärge mind ähvardage! Ma olen ähvardustest tüdinud!” Matlock tõusis püsti. Dunois tõmbas jakihõlma alt välja püstoli. Matlock nägi, et see oli East Gorge'i nõlval surma saanud mehe must automaatpüstol. Ka Dunois tõusis. „Meditseeniekspertidid tuvastavad kindlasti, et te surite koidu ajal.”

„Jumala pärast! Tüdruk on mõrvarite kätes!”

„Teie olete ka,” ütles Dunois rahulikult. „Kas te sellest aru ei saa? Motiivid on erinevad, aga te võite kindel olla. Me oleme mõrvarid. Me peame olema.”

„Nii kaugele te ei lähe!”

„Oh, läheme küll. Oleme läinud. Ja palju kaugemalegi. Me viskame politseijaoskonna ette teie tähtsusetu laiba, mille verise särgi külge on nõelaga kinnitatud sedel. Me nõuame, et enne igasuguseid läbirääkimisi oleks tüdruk surnud. Nad nõustuvad kindlasti, sest kumbki pool ei saa tema ellujäämisega riskida. Kui ka tema surnud on, jäävad hiiglased omavahel võitlema.”

„Te olete koletis.”

„Ma olen see, kes pean olema.”

Mõne hetke vältel ei öelnud keegi mitte midagi. Matlock sulges silmad ja küsis sosinal: „Mis ma tegema pean?”

„See läheb juba paremini.” Dunois istus toolile ja vaatas üles närvilise Adam Williamsi poole. Matlock tundis korra ülikooliradikaaliga mõningat hingesugulust. Ka Williams oli hirmunud ja tundis ennast ebakindlalt. Nagu Matlockil, nii polnud ka temal vajalikke eeldusi Julian Dunois' ja Nimrodi maailmaga toimetulekuks. Haitilane näis Matlocki mõtteid lugevat.

„Teil on vaja rohkem enesekindlust. Pidage meeles, et te saavutasite palju rohkem kui keegi teine. Palju väiksemate ressurssidega. Ja te olete erakordselt vapper.”

„Praegu ma ennast eriti vaprana ei tunne.”

„Vapper mees tunneb seda harva. Kas pole tähelepanuväärne? Tulge istuge.” Matlock tegi seda. „Teate, ega me teineteisest nii väga erinevad olegi. Mõnel teisel ajal oleksime me võinud isegi liitlased olla. Ainult et, nagu paljud mu vennad on tähele pannud, ma otsin pühakuid.”

„Neid pole olemas,” ütles Matlock.

„Võib-olla mitte. Aga võib-olla... Selle üle vaidleme mõni teine kord. Praegu on meil tarvis plaani pidada. Nimrod ootab teid. Me ei saa talle pettumust valmistada. Aga me peame olema kindlad, et oleme igast küljest kaitstud.” Dunois nihutas enese lauale lähemale, tema huulil oli kerge naeratus ja ta silmad särasid.

Kui mitte midagi muud, siis oli mustanahalise revolutsio-

nääri strateegia keerukas seeria samme Matlocki ja tütarlapse kaitseks. Seda pidi Matlock vastu tahtmist möönma.

„Mul on kaks motiivi,” seletas Dunois. „Ma ütlen ausalt, et teine neist on minu jaoks tähtsam. Nimrod tuleb ise ainult siis, kui tal pole valikut, ja ma tahan Nimrodit ennast. Ma ei lepi mingi asetäitjaga, mingi varjukuluga.”

Plaani keskpunkti moodustas Herroni päevik oma viimaste sissekannetega.

Nimrodi isik.

„Herron annab selgelt mõista, et ta ei taha käskjalga-delt kuuldud nime kirja panna. Mitte et ta ei saa seda teha. Ilmselt ei soovinud ta seda meest asjasse segada, kui informatsioon oleks osutunud ebaõigeks. Vihjamisi süüdistus oleks talle põlastusväärne olnud. Nagu teilegi, Matlock; te keeldusite Herronit üheainsa hüsteerilise telefonikõne põhjal mängu toomast. Herron teadis, et ta võib iga hetk surra; tema keha oli enam-vähem nii palju kannatada saanud, kui see taluda suutis... Tal oli vaja kindel olla.” Dunois joonistas nüüd tühjale kollasele paberilehele mõttetuid geomeetrilisi kujundeid.

„Ja siis tapeti ta,” ütles Matlock. „Enesetappu simuleerides.”

„Jah. Kui mitte miski muu, siis päevik kinnitab seda. Kui Herron oleks kindlalt teada saanud, kes Nimrod on, oleks ta teinud kõik mis tema võimuses, et see päevikusse kirja panna. Meie vaenlane ei tea, et ta seda ei teinud. See on meie Damoklese mõök.”

Matlocki esimene kaitseliin seisnes Carlyle'i politseiüle-male mõistaandmises, et ta teab, kes on Nimrod. Ta on valmis Nimrodiga — ja ainult Nimrodiga — kokkulepet sõlmima. See kokkulepe on kahest pahest väiksem. Ta on tagaotsitav mees. Tema kohta on välja antud arreteerimiskäsk, nagu Carlyle'i politsei kindlasti teab. Väiksematest süüdistustest on tal võib-olla võimalik vabaneda, aga kindlasti mitte mõrva-süüdistusest. Võib-olla süüdistusest kahes mõrvas. Sest ta on tapnud, süütõendid on kaalukad ja mingit käegakatsutavat alibit tal pole. Ta ei tundnud tapetud mehi. Ei ole ühtki tunnistajat, kes võiks kinnitada, et ta toimis enesekaitseks; mõlemad mehed tapeti nii groteskselt, et tapja tuleb ühis-konnast isoleerida. Parim, mis ta loota võib, on hulk aastaid kestev vanglakaristus.

Ja siis teeb ta teatavaks Nimrodiga kokkuleppimise tingi-muse. Lucas Herroni päevik tema — ja tütarlapse — elu vastu. Päevik on kindlasti väärt nii palju raha, et neil mõlemal on võimalik kusagil uut elu alustada.

Nimrod saab seda teha. Nimrod peab seda tegema.

„Selle... ütleme esimese faasi... võti on teie küllalt veenev esinemine.“ Dunois hääldas sõnu hoolikalt. „Pidage meeles, et te olete paanikas. Te olete võtnud elusid, tapnud kaasini-mesi. Vägivald pole teile omane, aga teid on sunnitud hirm-said kuritegusid sooritama.“

„See on tõsi. Rohkem, kui te teate.“

„Väga hea. Andke see tunne edasi. Paanikas inimene ei taha muud kui oma paanika põhjustest eemale pääseda. Nim-rod peab seda uskuma. See tagab teie esialgse julgeoleku.“

Siis tuleb Matlockil helistada teist korda — et järele pärida, kas Nimrod on nõus temaga kokku saama. Koha võib selles staadiumis valida Nimrod. Matlock helistab uuesti, et kuulda, kus nad kohtuvad. Aga kohtumine peab toimuma enne kella kümnet hommikul.

„Selleks ajaks on teid, vabadust silmapiiril nägevat põge-nikku, haaranud kahtlused,“ ütles Dunois. „Oma kasvavas hüsteerikas vajate te garantiid.“

„Ja see on?“

„Kolmas isik; müütiline kolmas isik...“

Matlockil tuleb oma kontakti Carlyle'i politseis infor-meerida, et ta on Nimrodi operatsiooni kohta koostanud täie-liku kirjaliku tunnistuse, milles on juttu Herroni päevikust, asjaosalistest isikutest ja kõigest muust. See tunnistus on suletud ümbrikus antud ühe sõbra kätte. Kell kümme hommi-kul saadab sõber selle postiga Kohtuministeeriumi, kui Mat-lock ei tee mingit muud korraldust.

„Ka teine faas rajaneb veenvusel, aga see veenvus peab olema teist laadi. Jälgige puuris hoitavat looma, kelle puuri värav äkki avatakse. Ta on valvas ja kahtlustav; ta läheneb väravale ettevaatlikult. Samuti peab toimima meie põgenik. Seda oodatakse. Viimase nädala jooksul olete te olnud väga leidlik. Loogiliselt peaksite te praegu juba surnud olema, aga te jäite ellu. Te peate niisama kavalalt jätkama.“

„Saan aru.“

Julian Dunois' viimane faas pidi — võimaluste piires — garanteerima tütarlapse tagasisaamise ja Matlocki julgeoleku. Selleks oli vajalik kolmas ja lõplik telefonikõne Nimrodi kontaktiga. Kõne eesmärk pidi olema kindlaks teha täpne koh-tumispäik ja -aeg.

Mõlemad teada saanud, peab Matlock need kõhklematult aktsepteerima.

Esialgu.

Mõni hetk hiljem — näiliselt ilma mingi muu põhjuseta peale äärmise paanika ja kahtlustavuse — tuleb tal Nimrodi valik tagasi lükata.

Mitte aeg, aga koht.

Ta peab kõhklema, kogeleva ja käituma nii ebaratsionaal-selt, kui suudab. Ja siis peab ta äkki välja pahvatama oma-poolse koha. Just nagu oleks see talle just pähe torga-nud ja varem poleks ta sellele üldse mõelnud. Seejärel tuleb tal uuesti rääkida olematust tunnistusest, mille müütiline sõber kell kümme hommikul Washingtoni saadab, ning edasi kuula-mata telefonitoru hargile panna.

„Kolmanda faasi kõige tähtsam tegur on teie paanika ilmne järjepidevus. Nimrod peab nägema, et teie reaktsioonid on nüüd primitiivsed. Sündmus on toimumas. Te sööstate, tõmbute tagasi ja seate tõkkeid, et vältida tema võrku, kui see võrk on olemas. Oma hüsteerikas olete te talle niisama ohtlik kui haavatud kobra tiigrile. Sest tervet mõistust teie jaoks ei eksisteeri — on ainult ellujäämine. Ta peab nüüd ise teiega kohtuma, ta peab tüdruku kaasa võtma. Ta tuleb muidugi koos oma kaardiväega. Tema kavatsused ei muutu. Ta võtab päeviku, arutab võib-olla keerulisi plaane teie tuleviku kind-lustamiseks, saab teada, et mingit kirjalikku tunnistust ega seda posti panevat sõpra pole olemas, ja loodab teid möle-mat tappa... Aga ükski tema kavatsus ei lähe täide. Sest me ootame teda.“

„Kuidas? Kuidas te teda ootate?“

„Omaenese kaardiväega... Nüüd tuleb meil otsustada, mis-suguse teise koha te oma hüsteerikas välja pahvatate. See peaks asuma piirkonnas, mida te hästi tunnete ja kus te võib-olla sageli käite. Mitte väga kaugel, sest autot teil eelda-tavasti pole. See koht peaks olema isoleeritud, sest politsei otsib teid. Aga kättesaadav, sest teil tuleb liikuda kiiresti, kõige tõenäolisemalt mööda kõrvalisi teid.“

„Te kirjeldate „Haigrupesa“. Herroni maja.“

„Võib-olla, aga seda me kasutada ei saa. See ei sobi psühho-loogiliselt. See ei vasta meie põgeniku käitumisskeemile. „Haigrupessa“ ulatuvad tema hirmu juured. Sinna ta tagasi ei lähe... Kuhugi mujale.“

Williams segas vahele. Ta oli ikka veel ebakindel, ikka veel valvas Dunois' maailmaga ühinemise suhtes. „Ma arvan, et võib-olla...“

„Mida, vend Williams? Mida te arvate?“

„Professor Matlock sööb sageli restoranis, mille nimi on „Irvik Kass“.“

Matlock tõstis järsult pea ja vaatas mustanahalise radikaali poole. „Teie ka? Te olete mind jälitada lasknud?“

„Üsna sageli. Sees me niisugustes kohtades ei käi. Me torkaksime liialt silma.“

„Jätkake, vend,“ torkas Dunois vahele.

„„Irvik Kass“ asub umbes neli miili Carlyle'ist väljas. Suu-

rest maanteest, mida mööda sinna tavaliselt sõidetakse, on ta umbes poole miili kaugusel, aga tema juurde pääseb ka mõningate kõrvalteede kaudu. Restorani taga ja kõrval on siseõued ja aiad, kus suvel süüakse. Neile järgnevad metsad."

"Kas seal praegu on keegi?"

"Ma usun, et ainult öövaht. Restoran avatakse alles kell üks. Ma ei kujuta ette, et koristajad ja köögiabilised enne pool kümnet või kümnet kohale jõuavad."

"Suurepärane." Dunois heitis pilgu oma käekellale. "Praegu on kümme minutit viis läbi. Kui jätame faaside vahele, ütleme, viieteistkümne minuti pikkused vahemikud ja arvestame peale selle kakskümmend minutit ühest punktist teise liikumiseks, siis saame kellaajaks ligikaudu veerand seitse. Ütleme kindluse mõttes poole seitse. Kohtumise määrame kella seitsmeks. „Irviku Kassi“ taha. Tooge päevik, vend. Mina ajan mehed jalule."

Williams tõusis oma toolilt ja suundus ukse poole. Ta pöördus ja küsis Dunois'lt: „Te ei mõtle ümber? Te ei lasse mul kaasa tulla?"

Dunois ei vaevunud üles vaatama. Ta vastas järsult: „Ärge tülitage mind. Mul on vaja palju mõelda."

Williams väljus kiiresti.

Matlock jälgis Dunois'd. Too joonistas kollasele plokilehele ikka veel oma mõttetuid kujundeid, aga nüüd surus ta pliiatsile tugevasti peale ja tõmbas paberisse sügavaid vagusid. Matlock nägi, et paberile ilmusid ühte punkti koonduvad sakilised jooned.

Need olid välgunooded.

"Kuulake, mind," ütles ta. „Veel pole liiga hilja. Astuge võimudega ühendusse. Palun teid Kristuse nimel, te ei tohi nende laste eluga riskida."

Dunois vaatas läbi oma ligniinist ümbritsetud prillide puuriva pilguga Matlockile otsa. Ta ütles põlglikult: „Kas te arvate hetkekski, et ma lasen neil lastel hüpata vette, mille kohta ma ei tea, kas ma ise sellest eluga välja tulen? Me ei ole teie Staabiülemate Komitee. Me tunneme oma noorte vastu suuremat lugupidamist, suuremat armastust."

Matlockile meenusid Adam Williamsi uksele öeldud sõnad. „Ah seda siis mõtleski Williams, kui ta rääkis kaasatulekust?"

"Lähme."

Dunois viis Matlocki väikesest akendeta ruumist välja ning mööda koridori trepiotsa juurde. Mõned üliõpilased liikusid ringi, aga neid oli vähe. Ülejäänud „Lumumba Hall" magas. Nad laskusid trepist kaks korrust alla ja jõudsid ukseni, mis Matlocki mäletamist mööda viis keldrisse, vanasse kõrge laega

koosolekuruumi, kus ta oli pealt näinud hirmuäratavat aafrika suguharurituaali. Nad läksid trepiastmetest alla ja suundusid, nagu Matlockile tundus, keldri tagumisse ossa, koosolekuruumi paksu tammepuidust ukse juurde. Pärast seda, kui Dunois oli Matlocki palunud enesele järgneda, polnud ta sõnagi lausunud.

Koosolekuruumis viibis kaheksa neegrit, igaüks tublisti üle kuue jala pikk. Nad kandsid ühetaolisi rõivaid: tumedaid tihedalt liibuvaid khakipükse, lahtise kaelusega särki ja musti pehmest nahast, paksude kummitaldadega saapaid. Mõned neist istusid ja mängisid kaarte, mõned lugesid, mõned ajasid tasase häälega juttu. Matlock pani tähele, et mõnel mehel olid särrikäised üles keeratud. Käsivarred, mis paistsid, olid pingsalt lihaselised, nahalähedaste veresoontega. Kõik mehed noogutasid põgusalt Dunois'le ja tema külalisele. Kaks või kolm naeratasid intelligentselt Matlockile, just nagu soovides, et ta ennast vabalt tunneks. Dunois ütles tasase häälega:

"Kaardivägi."

"Mu jumal!"

"Eliitkorpus. Iga meest on kolm aastat treenitud. Pole relva, mida ta ei oska kasutada või remontida, pole sõidukit, mida ta ei oska korda teha... ja pole filosoofiat, mille üle ta ei oska väidelda. Igaüks neist on tuttav kõige brutaalsemate võitlusvormidega. Igaüks on valmis surma minema."

"Terroribrigaad, jah? Teate, see pole midagi uut."

"Kui seda nii nimetada, siis tõepoolest ei ole. Ärge unustage, et kui ma üles kasvasin, haukusid niisugused koerad mu kannul. Duvalier' tontoon-makuudid olid hüüanikari; ma nägin nende tööd pealt. Meie mehed ei ole niisugused loomad."

"Ma ei mõelnud Duvalier'le."

"Teisest küljest tunnistan ma, et olen Papa Docile võlgu. Tontoon-makuutide kontseptsioon köitis mind. Aga ma sain aru, et see tuleb ümber kujundada. Niisuguseid üksusi luuakse üle kogu maa."

"Ükskord varem loodi neid samuti," ütles Matlock. „Ka siis nimetati neid eliitüksusteks. Need olid SS-i üksused."

Dunois vaatas Matlockile otsa ja Matlock nägi tema silmades kurvastust. „Niisugused paralleelid on valusad. Ja need pole õigustatud. Me teeme, mida peame tegema. Mida meil on õige teha."

"*Ein Volk, ein Reich, ein Führer,*" ütles Matlock tasase häälega.

Kolmkümmend neli

Kõik juhtus nii kiiresti. Kaks Dunois' kaardiväelast jäeti Matlocki kaitsma, ülejäänud läksid sinna, kus pidi toimuma kokkusaamine Nimrodiga, et valmistuda vastu võtma teisi kaardiväelasi — Nimrodi eraarmee väljavalitud sõdureid, kes kindlasti temaga kaasas olid. Kaks suurekasvulist neegrit viisid Matlocki läbi ülikoolilinnaku, kui maakuulajad olid saanud sõna, et tee on vaba. Ta juhutati ühe esmakursuslaste ühiselamu keldrikorrusel olevasse telefonikabiini, kust ta pidas oma esimese kõne.

Ta pani tähele, et tema hirm, tõeline hirm, aitas jätta muljet, mida Dunois soovis. Tal polnud raske oma paanilisi tundeid välja valada ja pelgupaika paluda, sest ta tundis tõepoolest, et oli paanikas. Hüsteeriliselt telefonitorusse rääkides polnud ta kindel, mis oli reaalsus, mis fantaasia. Ta tahtis vaba olla. Ta tahtis, et Pat jääks ellu ja oleks koos temaga vaba. Kui Nimrod on suuteline kõike seda tagama, siis miks mitte temaga ausalt koostööd teha?

See oli tema jaoks nagu painav unenägu. Hetke vältel kartis ta, et võib tõe välja pahvatada ja enese Nimrodi meelevalda anda.

Pilk Dunois' personaalsetele tontoon-makuutidele aitas tal kaduvat mõistust tagasi saada ja ta lõpetas esimese telefonikõne kokku varisemata. Nüüd pidi Carlyle'i politsei „superintendent“ informatsiooni edasi andma, vastuse saama ja Matlocki järgmist kõnet ootama.

Neegrid said oma maakuulajatelt teate, et teine avalik kõnepunkt polnud ohutu. See paiknes tänavanurgal ja läheduses oli nähtud patrullautot. Dunois teadis, et isegi taksofonide puhul oli võimalik kindlaks teha, kust helistati, ehkki see nõudis rohkem aega, ja sellepärast olid tal iga kõne jaoks välja valitud alternatiivsed kohad, viimase kõne omad maantee ääres. Matlock viidi kähku esimesse alternatiivsesse telefonikabiini. See asus Üliõpilasliidu tagatrepil.

Teine kõne läks kergemalt, ehkki polnud selge, kas see oli mingi eelis või mitte. Matlock viitas rõhutatult oma müütilisele tunnistusele, mis kell kümme hommikul pidi posti pandama. Tema jõupositsioon ei jätnud mõju avaldamata ja ta oli selle eest tänulik. „Superintendent“ tundis nüüd hirmu ega vaevunud seda varjama. Kas Nimrodi eraarmeel olid hakanud tekkima omad kahtlused? Sõdurid kujutlesid võib-olla, kuidas vaenlase granaadid nende kõhtu purustavad. Kindralid pidid sellepärast olema valvsamad, rohkem teadlikud hädaohust.

Matlock ja tema saatjad jooksid ootavasse autosse. See oli

vana, luitunud värviga, mõlkis ja silmatorkamatu „Buick“. Sõiduki sisemus aga ei vastanud välimusele. See meenutas tanki. Armatuurlaua all oli võimas raadioaparaat; aknad olid vähemalt poole tolli paksused ja, nagu Matlock aru sai, kuulikindlast klaasist. Külgedele olid klambritega kinnitatud suurekaliibrilised lühikese rauaga püssid ning siin-seal sisaldasid autokeres kummilappidega kaetud augud, millest püssiraudu oli võimalik läbi pista. Mootori hää l äratas otsekohe Matlocki tähelepanu. Võimsamat mootorit polnud ta kunagi kuulnud.

Nad järgnesid mõõduka kiirusega autole, mis nende ees sõitis; Matlock märkas, et nende taha oli ilmunud teine auto. Dunois oli seda tõsiselt mõelnud, kui ta oli öelnud, et nad peavad ennast igast küljest kaitsma. Dunois oli tõepoolest professionaal.

Ja mõte sellele professionile tegi Matlocki rahutuks.

Talle meenusid sõnad: „...Ma sõidan siit neetud maalt ära, mister...“

Kas asi oli läinud nii kaugemale?

„Ja: „...Te arvate, et see kõik on muust maailmast nii erinev?... See on mini-Ameerika... See rajaneb kompanii poliitikal, mees!“

Maa oli haige. Kus oli ravi?

„Siin me oleme. Kolmas faas.“ Käsutav mustanahaline revolutsionäär koputas Matlockile kergelt käsivarrele ja naeratas seda tehes julgustavalt. Matlock väljus autost. Nad olid Carlyle'ist lõunasse suunduval maanteel. Eesmine auto oli umbes saja jardi kaugusel teelt kõrvale tõmbunud ja tuled kustutanud. Tagumine auto oli teinud sedasama.

Tema ees seisis betoonplatvormil kaks alumiiniumraamidega telefonikabiini. Teine neeger läks parempoolse kabiini juurde, avas ukse — süüdates sellega tuhma laevalguse — ja tõmbas kiiresti kõrvale elektripirni varjava klaasplaadi. Siis keeras ta pirni ruttu pesast välja, nii et kabiin jäi uuesti pimedaks. Matlocki hämmastas — tegelikult jättis talle sügava mulje —, et hiiglasikasvu neeger kustutas tule niisugusel viisil. Kergem ja kiirem oleks olnud klaas lihtsalt puruks lüüa.

Kolmanda ja viimase telefonikõne eesmärk seisnes Dunois' juhtnööride kohaselt selles, et tuli ära öelda Nimrodi pakutavast kohtumispaigast. Teha seda niisugusel viisil, et Nimrodil ei oleks mingit muud võimalust kui leppida Matlocki paanilise vastupakkumisega: „Irviku Kassiga“.

Telefonitorust kostev Carlyle'i politseiametniku hää oli valvas, sõnu täpselt häälдав.

„Meie ühine sõber saab teie murest aru, Matlock. Kui ta oleks teie asemel, oleks temal samasugune tunne. Ta võtab

tüdruku kaasa ja kohtub teiega staadioni lõunapoolse sissekäigu juures tagatribüünist vasakul. See on väike staadion võimla ja ühiselamute lähedal. Öövahid on väljas; teiega ei saa midagi halba juhtuda...

„Hea küll. Hea küll, see sobib.“ Matlock tegi oma parima, et tema hääles kõlaks vaikne meeletus; see pidi rajama aluse tema lõplikule keeldumisele. „Inimesi on liikvel; kui keegi teist midagi üritab, siis võin ma täiest kõrist karjuda; ja seda ma teen!“

„Muidugi. Aga seda pole teil vaja. Keegi ei taha kellelegi liiga teha. See on lihtne vahetuskaup; nii palus meie sõber mul teile edasi öelda. Ta imetleb teid...“

„Kuidas ma saan kindel olla, et ta Pati kaasa toob? Ma pean kindel olema!“

„Vahetuskaup, Matlock.“ Hääl oli libe, selles oli tunda mõningat meeletust. Dunois' „kobra“ sammud olid etteaimamatud. „See on kogu lugu. Meie sõber tahab seda, mis te leidsite. Kas mäletate?“

„Mäletan...“ Matlocki mõtted lendasid kiiresti. Ta sai aru, et tema hüsteerika, tema sammude etteaimamatus pidi jätkuma. Aga kohtumispaik tuli muuta. Seda tuli teha kahtlust äratamata. Kui Nimrod midagi kahtlustama hakkas, oli Pat Dunois' sõnade järgi surma mõistetud. „Ja pidagu meie sõber meeles, et Washingtoni meeste adresseeritud ümbrikus on üks tunnistus!“

„Taeva pärast, seda ta teab. Ma tahan öelda... ta on mures, te saate aru, mis ma mõtlen? Niisiis staadionil näeme teid, eks ole? Tunni aja pärast, eks ole?“

Nüüd oli õige silmapilk. Teist võib-olla enam ei tulnud.

„Ei! Oodake üks hetk... Ülikoolilinnakusse ma ei lähe! Washingtoni mehed valvavad seda! Neid on seal kõik kohad täis! Nad võtavad mu kinni!“

„Ei, nad ei...“

„Kust pörgust te teate?“

„Seal pole kedagi. Ausõna, mitte midagi ei juhtu. Palun rahunege.“

Matlock rääkis kiiresti ja seosetult, just nagu rääkimise ajal meeletult mõeldes. Kõigepealt mainis ta Herroni maja, ja enne kui hääl jõudis sellega nõustuda või sellele vastu vaielda, heitis ta selle ise kõrvale. Siis tegi ta juttu raudteeladudest ning leidis otsekohe mitu irratsionaalset põhjust, miks ta ei saa sinna minna.

„Kuulge, ärge nii väga erutuge,“ ütles hääl. „Tegemist on lihtsa vahetuskaubaga...“

„See restoran! Linnast väljas. „Irvik Kass“! Restorani taga on aed...“

Hääl sattus segadusse, püüdes temaga sammu pidada, ja Matlock sai aru, et mäng läheb läbi. Ta mainis veel kord päevikut ja süüdistusmaterjali sisaldavat tunnistust ning viitas telefonitoru hargile.

Ta seisis kurnatult kabiinis. Higi nirises mööda tema nägu alla, ehkki varahommikune õhk oli jahe.

„Väga hästi tehtud,“ ütles käsutav neeger. „Nagu ma aru saan, valis teie vastane ülikoolilinnaku piires asuva koha. See oli tema poolt intelligentne samm. Väga hästi tehtud, söör.“

Matlock vaatas mundrit kandvat neegrit, oli tänulik tema kiituse eest ja imestas üsna suuresti omaenese leidlikkuse üle. „Ma ei tea, kas ma suudaksin seda teist korda veel teha.“

„Muidugi suudaksite,“ vastas neeger Matlocki auto poole talutades. „Äärmine pingeline aktiveerib mälupanga, siin on teatav sarnasus arvutiga. Otsimine, kõrvaleheitmine, aktsepteerimine — kõik toimub silmapilkselt. Muidugi enne paanikat. Selles valdkonnas tehakse huvitavaid uuringuid.“

„Ah nii?“ ütles Matlock, kui nad autouukse juurde jõudsid. Neeger viipas, et ta sisse istuks. Sõiduk sööstis paigast ja nad eemaldusid kahe teise auto vahel linnast.

„Me sõidame restorani juurde diagonaalselt, mööda põlluvaheteid,“ ütles rooli taga istuv neeger. „Me läheneme talle edelast ja laseme teid välja umbes saja jardi kaugusel tee-rajast, mida restorani töötajad kasutavad hoone taha jõudmiseks. Me näitame selle teile kätte. Minge otse aeda, kus on suur valge lehtla ja kuldkalatiiki ümbritsev ringikujuline kiviplaadidest sillutis. Kas te teate neid?“

„Jah, tean. Aga mind paneb imestama, kuidas teie neid teate.“

Autojuht naeratas. „Ma pole selgeltnägija. Sel ajal kui teie telefonikõnet pidasite, oli mul meie meestega raadioühendus. Kõik on nüüd valmis. Me oleme ette valmistatud. Pidage meeles, valge lehtla ja kuldkalatiik... Ja võtke. Siin on päevik ja ümbrik.“ Autojuht pistis käe uksetaskusse ja tõmbas sealt välja vahariidesse mähitud paki. Ümbrik oli paksu elastse paelaga selle külge kinnitatud.

„Vähem kui kümne minuti pärast oleme seal,“ ütles käsutav neeger ennast mugavasse asendisse nihutades. Matlock vaatas teda. Tema jala külge oli kinnitatud — tegelikult tihedasti liibuvasse khakiriidesse õmmeldud — nahktupp. Varem polnud Matlock seda märganud ja ta sai aru, miks. Alles hiljuti oli sellesse pistetud luupeaga nuga, mille tera oli vähemalt kümme tolli pikk.

Dunois' eliitkorpus oli nüüd tõepoolest ette valmistatud.

Kolmkümmend viis

Ta seisis kõrge valge lehtla kõrval. Päike oli idakaare kohale kerkinud, mets tema selja taga oli veel udust röske ja heiastas tuhmilt varast hommikuvalgust. Tema ees moodustasid äsja lehte läinud puud koridore, mida mööda vanad telliskattega teerajad suundusid sellesse vaiksesse kiviplaati-dega sillutatud rahusadamasse. Ringikujulist platsi ääristasid hommikukastest läikivad marmorpingid. Suure aia keskel olevast inimekäte tehtud kuldkalatiigist kostis lakkamatu ühe-tooniline veevulin. Päikest tervitavate ja päevasi toiduotsin-guid alustavate lindude sirin valjenes üha.

Matlockile meenus „Haigrupesa“, sealne eemaletõrjuv rohe-line müür, mis isoleeris vana õppejõudu välismaailmast. On olemas mõningad sarnased jooned, mõtles ta. Võib-olla on sobiv, et kõik lõpeb just niisuguses kohas.

Ta süütas sigareti ja kustutas selle pärast kaht suitsu-sõõmu. Ta surus päevikut vastu rinda, nagu oleks see olnud mingi läbitungimatu kilp, ning pööras iga heli suunas valv-salt pead, nagu oleks igast liigutusest olenenud tema elu.

Teda huvitas, kus on Dunois' mehed. Kuhu on eliitkor-puse liikmed enna peitnud? Kas nad jälgivad teda ja naera-vad vaikselt tema närviliste liigutuste, tema nii ilmse hirmu-üle? Või on nad partisanide kombel hajutatud? Kükitavad maas ja madalatel puukstel, valmis hüppama ja tapma?

Ja kelle tapmiseks on nad valmis? Kui arvukad ja kui relvastatud on Nimrodi jõud? Kas Nimrod tuleb? Kas Nim-rod toob armastatud tütarlapse talle elusalt ja tervelt tagasi? Ja kui Nimrod seda teeb, kui ta lõpuks Pati jälle näeb, kas nad mõlemad pääsevad siis veresaunast, mis kindlasti järgneb?

Kes on Nimrod?

Tema hingamine peatus. Tema hirmust jäigad käsivarre- ja jalalihased tõmbusid kramplikult kokku. Ta sulges tihedalt silmad — hiljem polnud ta kunagi päris kindel, kas kuula-miseks või palvetamiseks, ehkki tema veendumuse järgi ei olnud jumalat olemas. Niisiis kuulas ta, silmad tihedalt sule-tud, kuni oli kindel.

Algul pöördus üks ja siis teine auto maanteelt „Irviku Kassi“ sissekäigu juurde viivale tee. Mõlemad sõidukid kihu-tasid tohutu kiirusega, nende kummid kiunusid, kui nad kaart tehes restorani parkimisplatsile suundusid.

Ja siis oli kõik jälle vaikne. Isegi lindude sirin oli laka-nud; kusagilt ei kostnud ühtki heli.

Matlock taandus lehtlasse ja surus enese võrestiku vastu.

Ta pingutas kõrvu, et kuulda — ükskõik mida.

Vaikus. Ja siiski mitte vaikus! Mingi heli, mis sulas vaiku-sega nii ühte, et oli tähelepandamatu nagu puulehe sahin.

See oli kraapimine. Kõhklev, ebalev kraapimine, mis kostis ühelt tema ees olevalt puudest varjatud tellisteerajalt, ühelt nendest radadest, mis tõid kiviplaati-dega sillutatud platsile.

Algul oli see vaevu kuuldav. Tähelepandamatu. Siis muutus see veidi selgemaks, vähem kõhklevaks, vähem ebakindlaks.

Nüüd kuuldus tasane piinarikas oie. See tungis tema ajusse.

„Jamie... Jamie? Palun, Jamie...“

See palve, tema nime hüüdmine, lõppes nuuksumisega. Ta tundis raevu, mida polnud oma elus kunagi varem tundnud. Ta viskas vahariidesse mähitud päeviku maha, silmad pisa-ratest ja vihast pimedad. Ta sööstis valge lehtla kaitsvast varjust välja ning möirgas nii, et tema hää kohutas linde, kes ehmunult häälitsedes puude otsast, oma vaiksetest varju-paikadest lendu tõusid.

„Pat! Pat! Kus sa oled? Pat, mu jumal, kus? Kus?“

Nuuksumine — pooleldi kergendust, pooleldi valu väljen-dav — muutus valjemaks.

„Siin... Siin, Jamie! Ma ei näe midagi.“

Matlock tormas hääle järgi keskmisele tellisteerajale. Poo-lel teel restoranihoone juurde nägi ta ühe puutüve juures maas Pati. Tütarlaps oli põlvili, sidemeis pea vastu maapinda. Ta oli kukkunud. Tema kukalt katsid verenired; peahaavade õmblused olid lahti rebenenud.

Matlock sööstis Pati juurde ja kergitas õrnalt tema pead.

Allpool tütarlapse laupa katvat sidet oli mitu kolme tolli laiuse kleepplaatri kihti, need olid brutaalselt üle tema silma-laugude meelekohtadele tõmmatud — kindlad ja liikumatud nagu nägu varjav terasplaat. Katse neid lahti rebida oleks tekitanud põrgupiina.

Matlock hoidis tugevasti Pati ümbert kinni ning kordas ikka ja jälle tema nime.

„Kõik saab nüüd korda... Kõik saab korda...“

Ta tõstis tütarlapse ettevaatlikult üles ja surus tema näo enda oma vastu. Ta kordas lohutussõnu, mis talle läbi raevu keelele tulid.

Äkki, ilma hoiatuseta, ilma igasuguse hoiatuseta, karjus pimestatud tütarlaps oma piinatud keha ja verist pead kergi-tades:

„Jumala pärast, anna see neile! Ükskõik mis see on, anna see neile!“

Matlock komberdas koos Patiga mööda tellisteerada kivi-plaati-dega sillutatud ringikujulisele platsile tagasi.

„Annan, annan, kallid...“

„Palun, Jamie! Ära lase neil mind enam puudutada! Mitte iialgi!”

„Ei, kallis. Mitte iialgi, mitte iialgi...”

Ta laskis tütarlapse aeglaselt kiviplaatile kõrval olevale pehmele maapinnale.

„Võta plaaster ära! Palun võta plaaster ära.”

„Ma ei saa praegu, kallis. See oleks liiga valu. Natukeselt...”

„Ükskõik! Ma ei suuda seda enam taluda!”

Mida sai ta teha? Mida pidi ta tegema? Oh jumal! Oh jumal, sa litapoeg! Ütle mulle! Ütle mulle!

Ta vaatas lehtla poole. Vahariidesse mähitud päevik lammas seal, kuhu ta oli selle visanud.

Nüüd polnud tal mingit valikut. Ta ei hoolinud enam mildestki.

„Nimrod!... Nimrod! Tule minu juurde, Nimrod! Koos oma neetud armeega! Tule ja võta see, Nimrod! See on mul siin!”

Järgnenud vaikuses kuulis ta samme.

Täpseid, kindlaid, rõhutatud samme.

Keskmist teerada mööda tuli Nimrod.

Adrian Sealfont peatus kiviplaatidega sillutatud ringi äärel.

„Mul on kahju, James.”

Matlock laskis tütarlapse pea maapinnale. Tema mõistus polnud suuteline funktsioneerima. Tema vapustus oli nii täielik, et ta ei suutnud öelda ühtki sõna ega võtta omaks hirmsat, uskumatut fakti, mis tema ees seisis. Ta tõusis aeglaselt jalule.

„Andke see mulle, James. Teil on meie kokkulepe. Me hoolitseme teie eest.”

„Ei... Ei. Ma ei usu teid, ma ei taha teid uskuda! See pole nii. See ei saa nii olla...”

„Ma kardan, et on küll.” Sealfont plaksutas parema käe sõrmi. See oli signaal.

„Ei... Ei! Ei! Ei!” Matlock leidis end karjumas. Ka tütarlaps karjatas. Matlock pöördus Sealfonti poole. „Nad ütlesid, et teid viidi ära! Ma arvasin, et te olete surnud! Ma süüdistasin ennast teie surmas!”

„Mind ei viidud, mind eskorditi. Andke mulle päevik.” Sealfont plaksutas jälle pahaselt sõrmi. „Ja Korsika dokument. Ma usun, et mõlemad on teil kaasas.”

Kostis ülinõrk summutatud kõhatust, kähin, katkestatud hüüatus. Sealfont heitis kiire pilgu selja taha ja ütles oma nähtamatutele jõududele terava tooniga:

„Siia!”

„Miks te seda tegite?”

„Sellepärast, et pidime. Et mina pidin. Mitte mingit alternatiivi polnud.”

„Mitte mingit alternatiivi?” Matlock ei suutnud uskuda, et ta oli neid sõnu kuulnud. „Mitte mingit alternatiivi millele?”

„Kokkuvarisemisele! Meie rahanduslikud võimalused olid ammendatud! Meie viimased reservid olid mängu pandud; polnud jäänud kedagi, kelle poole pöörduda. Moraalne korruptsioon oli täielik: palved kõrgharidust toetada olid muutunud kasutuks, neisse oli hakatud suhtuma kui üleriiklikesse tüütustesse. Meie ainus võimalus oli kindlustada omaenese võim... korrumppeerijate üle. Me tegime seda ja jäime ellu!”

Selle silmapilgu piinarikkas hämmelduses selgus Matlockile äkki mõistatuse lahendus. Võõra seifi tundmatud lukukeeled pöördusid klõpsudes ja raske terasuks avanes... Carlyle'i erakordne jõukus... Aga asi ei piirdunud Carlyle'iga; Sealfont oli seda just praegu öelnud. Palved olid muutunud tüütusteks! See oli subtiilne, aga see oli olemas!

Kõikjal!

Kõigis ülikoolides jätkati fondide hankimist, aga mingeid paanilisi appikarjeid enam polnud; enam ei räägitud rahandusliku kokkuvarisemise ohust, millest oli juttu olnud kümnete kolledžite ja ülikoolide sadades varasemates kampaanias.

Üldine järeldus oli — kui keegi vaevus seda tegema —, et kriisid olid ületatud. Kõik oli jälle normaalseks muutunud.

Aga nii see polnud. Normaalsusest oli saanud õudus.

„Oh jumal,” ütles Matlock tasase häälega, tundes hirmu ja masendust.

„Temast polnud mingit abi, seda võin ma teile kinnitada,” vastas Sealfont. „Meie saavutused on äärmiselt inimlikud. Vaadake meid praegu. Me oleme iseseisvad! Meie jõud kasvab süstemaatiliselt. Viie aasta jooksul saavad kõigist kirdeosariikide suurtest ülikoolidest autonoomse föderatsiooni liikmed!”

„Te olete haige... Te olete vähktõves!”

„Me jääme ellu! Valik polnud kunagi eriti raske. Keegi ei kavatsenud peatada asjade käiku. Me ise kõige vähem... Me lihtsalt otsustasime kümme aastat tagasi peamised mängijad välja vahetada.”

„Aga kõigist inimestest just teie...”

„Jah, see oli hea valik, kas polnud?” Sealfont pöördus jälle restorani, uinuva künka ja tellisteeradade poole. Ta hüüdis: „Ma ütlesin teile, et tulge siia! Pole mingit muret. Meie sõbral on ükskõik, kes te olete. Ta asub varsti teele... Eks ole, James?”

„Te olete hullumeelne. Te olete...”

„Hoopiski mittel! Pole tervema mõistusega inimest. Ega praktilisemat... Ajalugu kordub, seda peaksite te teadma. Kude on rebenenud, ühiskond on jagunenud sügavalt vaenu- likeks leerideks. Ärge laske end petta näilisest rahust; kriit- mustage pealispinda, see veritseb ohtralt.”

„Te sunnite seda veritsema!” karjus Matlock. Mitte midagi polnud alles jäänud; vedru oli maha käinud.

„Vastupidi, te ennast täis eesell!” Sealfonti pilk puuris Matlocki külma raevuga, tema hää oli lõikav. „Kes on and- nud teile õiguse otsustusi teha? Kus te olite siis, kui minu- taoliste meeste ees — igas institutsioonis — seisate väga reaalne väljavaade, et meil tuleb uksed sulgeda! Te olite kaitstud; me varjasime teid... Aga meie palveid ei võetud kuulda. Meie vajadusi ei rahuldatud...”

„Te ei püüdnud! Mitte küllalt...”

„Valelik! Lollpea!” Sealfont mõirgas nüüd. Ta oli nagu kurjast vaimust vaevatud mees, mõtles Matlock. Või piinatud mees. „Mis oli üle jäänud? Annetused? Kahanevad annetused? Maksudest kõrvalehoidumiseks on paremaid teid!... Fondid? Väiklased türannid — väikesed eraldised!... Valitsus? Pime! Rõve! Temalt ostetakse prioriteete! Või nende eest makstakse valimisurnide juures! Meil polnud raha, me ei ostnud hääli! Meie jaoks oli süsteem kokku varisenud! Sellel oli lõpp!... Ja keegi ei teadnud seda paremini kui mina. Aastad kerjamist, palumist; peod välja sirutatud harimatute meeste ja nende ülespuhutud komiteede poole... See oli lootusetu; me tapsime ennast, aga ikka ei võtnud keegi meid kuulda. Ja alati — alati — olid ettekäanete ja viivituste taga irvitavad, varjatud vihjed meie ühisele jumalast antud nõrkusele. Lõppude lõpuks... olime me ju õpetajad. Mitte tegijad...”

Sealfonti hää oli äkki madal. Ja karm. Ja täiesti veenev, kui ta lõpetas: „Hüva, noormees, nüüd oleme me tegijad. Süsteem on hävingule määratud, ja seda õigusega. Juhid ei õpi kunagi mitte midagi. Vaadake lapsi. Nemad näevad. Nemad saavad aru... Ja me oleme nad värvanud. Meie liit pole juhuslik.”

Matlock ei suutnud teha muud kui Sealfonti jõllitada. Sealfont oli seda öelnud: Vaadake lapsi... Vaadake ja pange tähele. Vaadake ja olge valvel. Juhid ei õpi kunagi mitte midagi... Oh jumal! Kas asi oli nii? Kas lood olid tõepoolest niisugused? Nimrodid ja Dunois'd, „Föderatsioonid” ja „kaardiväed”. Kas kõik kordus jälle?

„Niisiis, James, kus on kiri, millest te rääkisite? Kelle käes see on?”

„Kiri? Mis kiri?”

„Kiri, mis pidi täna hommikul posti pandama. Nüüd hoiame selle ära, eks ole?”

„Ma ei saa aru.” Matlock püüdis meeleheitlikult mõistusele tulla.

„Kelle käes see kiri on?”

„Kiri?” Matlock taipas rääkides, et tema sõnad olid valed, aga ta ei saanud sinna midagi parata. Tal polnud võimalik peatuda ja järele mõelda, sest ta ei olnud mõtlemiseks suute- line.

„Kiri!... Mingit kirja ei ole, jah?! Ei ole... mingit „süüdistusmaterjali sisaldavat tunnistust”, mis kell kümme hommikul ootab postipanekut! Te valetasite!”

„Ma valetasin... Valetasin.” Tema reservid olid ammen- datud. Lõplikult.

Sealfont naeris tasa. See polnud naer, mida Matlock oli harjunud temalt kuulma. Sellest kostis julmus, mida ta polnud varem kuulnud.

„Kas te polnud nupukas? Aga lõppkokkuvõttes olete te nõrk. Ma teadsin seda algusest peale. Valitsuse meeste jaoks olite te ideaalne valik, sest teil pole mingeid tõeliselt kind- laid veendumusi. Nad nimetasid seda mobiilsuseks. Mina tead- sin, et see on muretu paindlikkus. Te räägite, aga see on kõik, mis te teete. Sellel pole mingit tähendust... Teate, te olete väga tüüpiline.” Sealfont ütles üle õla teeradade poole: „Hea küll, teie kõik! Dr. Matlocki positsioon ei võimalda tal ühtki nime nimetada, kellegi isikut avalikuks teha. Tulge oma kuutidest välja, küülikud!”

„Aahhh...”

Vaikust lõhestas lühike kurguhäälne karje. Sealfont pöördus järsult.

Järgnes uus häämitsus, seekord ilmselt inimese viimane hinge- tõmme.

Ja veel üks, nüüd koos karjatuse algusega.

„Kes? Kes seal on?” Sealfont tormas sinnapoole, kust oli kostnud viimane häämitsus.

Tedä peatas kohutav karje, mis kostis aia teisest osast ja katkes otsekohe. Ta sööstis tagasi; tema enesekontrolli nõrgendas algav paanika.

„Kes seal on?! Kus te kõik olete? Tulge siia!”

Vaikus taastus. Sealfont põrnitses Matlocki.

„Mis te tegite? Mis te tegite, tühine mehike? Kes teiega kaasas on? Kes seal on? Vastake mulle!”

Matlockil polnud vaja vastata, isegi kui ta oleks seda teha suutnud. Ühelt aia kaugemas osas olevalt teerajalt ilmus näh- tavale Julian Dunois.

„Tere hommikust, Nimrod.“

Sealfonti silmad läksid pungi. „Kes teie olete? Kus mu mehed on?“

„Mu nimi on Jacques Devereaux, Jésus Daumier, Julian Dunois — valige ise. Teist polnud meile vastaseid. Teil oli kümme meest, minul kaheksa. Ei mingeid vastaseid. Teie mehed on surnud ja see, mis nende laipadest saab, ei puutu teisse.“

„Kes te olete?“

„Teie vaenlane.“

Sealfont rebis vasaku käega hõlma lahti ja pistis parema käe selle alla. Dunois tõi kuuldavale hoiatushüüde. Matlock leidis end sööstmas mehe poole, keda ta oli kümme aastat sügavalt austanud. Tal oli üksainus mõte, üksainus eesmärk, mida ta tahtis kas või oma elu hinnaga saavutada.

Tappa.

Sealfonti nägu oli tema oma lähedal. Lincolni meenutav nägu, mida nüüd moonutasid hirm ja paanika. Tema parem käsi haaras selle järele nagu kabuhirmus looma küünistega käpp. Ta rebestas liha ja tundis, kuidas moondunud suust purskus veri.

Ta kuulis kõrvulukustavat pauku ja tundis vasakus õlas teravat elektrilist valu. Aga isegi see ei peatanud teda.

„Jätke, Matlock! Jumala pärast, jätke!“

Ta tõmmati eemale. Seda tegid suured mustad lihaselised käed. Ta paisati maha, rasked käed hoidsid teda seal kinni. Ja läbi kõige selle kuulis ta karjeid, hirmsaid valukarjeid ning oma nime, mida ikka ja jälle koritati.

„Jamie... Jamie... Jamie...“

Ta sööstis üles, kasutades iga jõuraasu, mida tema raev suutis mobiliseerida. Mustade lihaseliste käte jaoks oli see üllatus; ta tõstis jalad ning andis nendega purustavaid hoope vastu enda kohal olevaid rinnakorve ja selgi.

Mõne lühikese hetke vältel oli ta vaba.

Ta tormas mööda kõvu kiviplate neljakäpakil edasi. Ükskõik mis temaga juhtunud oli, ükskõik mida tähendas kõrvalt valu, mida oli nüüd tunda kogu tema vasakus keha-pooles, igal juhul pidi ta jõudma maas lamava tütarlapse juurde. Selle tütarlapse juurde, kes oli tema pärast läbi teinud niisuguseid õudusi.

„Pat!“

Valu oli tugevam, kui ta taluda suutis. Ta kukkus uuesti, kuid oli jõudnud Pati käeni. Nad hoidsid teineteise käsi, püüdes meeletult teineteist lohutada ja mõistes täiesti selgelt, et mõlemad võisid sel silmapilgul surra.

Äkki lõdvestus Matlocki käsi.

Kõik mattus tema jaoks pimedusse.

Ta avas silmad ja nägi enda ees põlvitavat suurekasvulist neegrit. Ta oli ühe marmoringi külje vastu istukile nõjatatud. Tema sark oli seljast võetud, vasak õlg tuikas.

„Ma olen kindel, et valu on palju tõsisem kui haav,“ ütles neeger. „Teie keha ülemine vasakpoolne osa sai autos tugevasti kannatada ja kuul tungis vasakusse õlga. Niisuguse kombinatsiooni tõttu on valu kahtlemata tugev.“

„Me süstisime teile paigset tuimastit. See peaks aitama.“ Rääkija oli temast paremal pool seisev Julian Dunois. „Miss Ballantyne viidi arsti juurde. Arst võtab plaastrid maha. Ta on neeger ja meie suhtes osavõtlik, aga mitte nii suurel määral, et ravida kuulihaavaga meest. Me teatasime raadio teel oma arstile Torringtoni. Ta peaks kahekümne minuti pärast siia jõudma.“

„Miks te ei oodanud, et lasta tal ka Pati aidata?“

„Ausalt, meil on tarvis rääkida. Lühidalt, aga konfidentsiaalselt. Teiseks, tema enda pärast tuleb need plaastrid võimalikult kiiresti ära võtta.“

„Kus Sealfont on?“

„Ta on kadunud. See on kõik, mis te kunagi teada saate. On tähtis, et te seda mõistaksite. Sest vaadake, kui me oleme sunnitud, siis viime täide oma ähvarduse teie ja miss Ballantyne'i suhtes. Me ei taha seda teha... Teie ja mina ei ole vaenlased.“

„Te eksite. Me oleme vaenlased.“

„Võib-olla lõppkokkuvõttes. See näib olevat vältimatu. Aga praegu oleme teineteisele suures hädas abiks olnud. Meie tunnistame seda. Loodetavasti tunnistate ka teie.“

„Tunnistan.“

„Võib-olla oleme teineteiselt isegi üht-teist õppinud.“

Matlock vaatas mustanahalisele revolutsionäärile silma. „Mina saan asjadest nüüd paremini aru. Ma ei tea, mida teie oleksite minult õppida saanud.“

Revolutsionäär naeris leebelt. „Seda, et üksikisik võib oma tegudega — oma julgusega, kui soovite — siltide stigmast kõrgemale tõusta.“

„Ma ei mõista teid.“

„Mõelge järele. Siis taipate.“

„Mis nüüd edasi saab? Patist? Minust? Mind arreteeritakse otsekohe, kui mind nähakse.“

„Selles kahtlen ma tõsiselt. Vähem kui tunni aja pärast loeb Greenberg minu organisatsiooni koostatud dokumenti.“

Minu enda koostatud dokumenti, kui täpne olla. Ma arvan, et see pannakse kausta ja maetakse kuhugi arhiivi. Selle sisu on väga piinlik. Moraalselt, juriidiliselt ja igal juhul poliitiliselt. On tehtud liiga palju suuri vigu... Täna hommikul toimime me teie vahemeestena. Teil oleks võib-olla paras aeg kasutada ära osa oma rahast, millele te nii palju reklaami tegite, ja võtta koos miss Ballantyne'iga ette pikk puhkuse-reis... Ma usun, et sellega nõustutakse meelsasti. Ma olen kindel."

"Ja Sealfont? Mis temast saab? Kas te tapate ta?"

"Kas Nimrod väärrib surma? Ärge nähke vaeva vastamisega sellel teemal me mõtteid ei vaheta. Piisab, kui ma ütlen, et ta jääb ellu, kuni mõningatele küsimustele on vastus saadud."

"Kas teil on mingi ettekujutus, mis juhtub siis, kui ta leitakse kadunud olevat?"

"Tekivad mõned plahvatused ja inetud kuuldused. Paljude asjade kohta. Kui jumalakujud purunevad, siis satuvad usklikud paanikasse. Olgu siis nii, Carlyle'il tuleb sellega leppida... Puhake nüüd. Arst jõuab varsti siia." Dunois' tähelepanu koondus mundris neegrile, kes tuli tema juurde ja ütles midagi tasase häälega. Põlvitav neeger, kes oli Matlocki haava sidunud, tõusis püsti. Matlock jälgis rahulikult ja enesekindlalt korraldusi andvat pikakasvulist saledat Dunois'd ning tundis valusat tänulikkust. Valu suurendas asjaolu, et äkki nägi ta Dunois' asemel ühte teist kuju.

See oli surm.

"Dunois?"

"Jah?"

"Olge ettevaatlik."

Epiloog

Kariibi mere sinakasroheline vesi heistas loendamatute tuhandete pimestavate helkidega palavat päraistlõunapäikest. Jalgealune liiv oli soe ja pehme. Isoleeritud rannariba oli rahul nii iseenesega kui ka välismaailmaga, mille olemasolu ta tõeliselt ei tunnustanud.

Matlock läks veepiirile ja laskis väikestel lainesäbaratel oma pahkluid uhta. Vesi oli soe nagu rannaliivgi.

Tal oli kaasas ajaleht, mille Greenberg talle saatnud oli. Tegelikult osa ajalehest.

MÕRVAD CARLYLE'IS (CONN.)

---

23 NEEGRIT JA VALGET TAPETUD,
LINN VAPUSTUSES, ÜLIKOOLI
REKTOR KADUNUD

CARLYLE, 10. MAI. Selle väikese ülikoolilinna ääresas suurte vanade mõisamajade piirkonnas leidis eile aset isearalik massimõrv. Surma sai kakskümmend kolm meest; föderaalvõimude arvates oli tegemist varitsusrünnakuga, mis nõudis palju elusid nii ründajate kui ka rünnatavate poolt...

Järgnes külm ohvrite loetelu koos lühikokkuvõtetega politsei andmetest nende isikute kohta.

Julian Dunois oli hukkunute hulgas.

Surmaviirastus oli õigeks osutunud; Dunois polnud pääsenud.

Vägivald, mida ta oli ajendanud, oli võtnud ka tema enese elu.

Artikli ülejäänud osa moodustasid keerukad arutlused selle kohta, mis tähendus võis olla veresauna ohvrite kummalisel koosseisul. Ja kas Adrian Sealfonti kadumisel oli sellega mingi seos.

Need olid ainult arutlused. Nimrodit ega Matlocki ennast ei mainitud; ühtki sõna ei räägitud pikaajalistest föderaal-uuringutest. See polnud tõde; mitte midagi tõelähedast.

Matlock kuulis, et suvila uks avanes, ja ta pöördus ringi. Pat seisis viiekümne jardi kaugusel liivaluite kohal väikesel verandal. Ta viipas ja laskus trepist alla.

Ta kandis lühikesi pükse ja kerget siidpluusi; tema jalad olid paljad ja ta naeratas. Tema jalgade ja käte ümbert olid sidemed ära võetud ning Kariibi päike oli tema naha meeldivalt pronkspruuniks päevitanud. Laubast kõrgemal olevate haavade varjamiseks oli ta kavandanud laia oranži peapaela.

Ta ei olnud nõus Matlockiga abielluma. Ta ütles, et kaastundel, tõelise või kujuteldava võla maksmisel rajanevat abielu ei tule. Aga Matlock teadis, et abielu tuleb. Või nad kumbki ei abiellu kunagi. Julian Dunois oli selle nii korraldanud.

„Kas sa sigarette tõid?“ küsis Matlock.

„Ei. Sigarette mitte,“ vastas Pat. „Ma tõin tikke.“

„See on mõistatuslik.“

„Ma kasutasin seda sõna — mõistatuslik — Jasoniga rääkides. Kas mäletad?“

„Mäletan. Sa olid pörgulikult pahane.“

„Ja sina viibisid pörgus. Lähme muulile.“

„Miks sa tikud kaasa võtsid?“ Matlock haaras Pati kae pihku ja pistis ajalehe kaenla alla.

„Ma tahan matusetuleriida teha. Arheoloogid omistavad matusetuleriitadele suurt tähtsust.“

„Mis?“

„Sa oled päev läbi seda neetud ajalehte kaasas kandnud. Ma tahan ta ära põletada.“ Pat naeratas leebelt.

„Põletamine ei muuda seda, mis temas kirjas on.“

Pat ignoreeris seda märkust. „Mis sa arvad, miks Jason sulle selle lehe saatis? Minu meelest seisnes kogu idee mõnes igasuguste kontaktideta nädalas. Ei mingeid ajalehti, ei mingit raadiot, ei mingeid kokkupuuteid millegagi peale sooja vee ja valge liiva. Ta ise kehtestas reeglid ja ise rikkus neid.“

„Ta soovitas reegleid ja teadis, et neid on raske täita.“

„Ta oleks pidanud kellelgi teisel neid rikkuda laskma. Ta pole nii hea sõber, kui ma arvasin olevat.“

„Võib-olla parem.“

„See on sofistika.“ Pat pigistas Matlocki kätt. Üksik teisest kaugemale jõudnud laine loksatas vastu nende paljaid jalgu. Hääletu kajakas sööstis taevast veepinnale; tema tiivad pekslesid vastu vett, kael vappus ägedalt. Siis tõusis ta uuesti lendu, nokk saagist tühi.

„Greenberg teab, et mul on vaja teha väga ebameeldiv otsus.“

„Sa oled selle juba teinud. Seda teab ta ka.“

Matlock vaatas Patile otsa. Muidugi teab Greenberg seda; ka Pat teab, mõtles ta. „Tuleb veel palju valu ja piina; võib-olla rohkem, kui selleks on õigustust.“

„Seda ütlevad nad sulle. Nad ütlevad sulle, et sa laseksid neil seda teha omal viisil. Vaiksalt, efektiivselt, tekitades nii vähe raskusi kui võimalik. Kõigile.“

„Võib-olla on see kõige parem; võib-olla on neil õigus.“

„Seda ei usu sa sekundi vältelgi.“

„Ei usu.“

Mõnda aega kõndisid nad vaikides. Nende ees seisis muul, selle kivid olid paigaldatud aastakümneid, võib-olla aastasadu tagasi mingi ammu unustatud vooluse tõkestamiseks. Nüüd moodustas ta osa loodusest.

Nagu ka Nimrod oli muutunud osaks loodusest, oodatu loogiliseks jätkuks; ebasoovitavaks, kuid siiski oodatuks. Sügava saladuskatte all tõrjutavaks.

Mini-Ameerika... otse pealispinna all.

Kompanii poliitika, mees.

Kõikjal.

Kütid, ehitajad. Tapjad ja nende ohvrid sõlmivad liite.

Vaadake lapsi. Nemad saavad aru... Me oleme nad värvanud.

Juhid ei õpi kunagi mitte midagi.

Vältimatu mikrokosmos? Vältimatu sellepärast, et vajadused on reaalsed? On juba aastaid reaalsed olnud?

Ja ikkagi ei õpi juhid mitte midagi.

„Jason ütles kord, et tõde pole hea ega halb. See on lihtsalt tõde. Sellepärast saatis ta mulle ajalehe.“ Matlock istus suurele lamedale kivile; Pat jäi tema kõrvale seisma. Tõus oli alanud ja väikesed lained pritsisid vahtu. Pat sirutas kae ja võttis ajalehe.

„See on siis tõde.“ Ta konstateeris seda.

„Nende tõde. Nende otsus. Kleepida külge ilmsed sildid ja jätkata mängu. Head mehed, halvad mehed ja õigel ajal mäekurule jõudev jälitussalk. Täpselt õigel ajal. Seekord.“

„Mis on sinu tõde?“

„Minna tagasi ja rääkida see lugu ära. Kogu lugu.“

„Nad ei ole sellega nõus. Nad toovad sulle põhjusi, miks

sa ei peaks seda tegema. Sadu põhjusi."

"Nad ei veena mind."

"Siis astuvad nad sinu vastu välja. Nad on ähvardanud; nad ei lepi vahelesegamisega. Seda tahab Jason sulle selgeks teha."

"Sellest tahab ta mind mõtlema panna."

Pat hoidis ajalehte enda ees ja tõmbas puittiku vastu kuiva kivipinda põlema.

Kariibi mere pritsmetest niisutatud paber põles vastu tahtmist.

Aga ta põles.

"Eriti mõjukas matusetuleriit see just ei ole," ütles Matlock.

"Sellest piisab, kuni me tagasi jõuame."

Sisukord

Üks	5
Kaks	12
Kolm	18
Neli	26
Viis	36
Kuus	42
Seitse	52
Kaheksa	62
Üheksa	66
Kümme	76
Üksteist	84
Kaksteist	90
Kolmteist	98
Neliteist	105
Viisteist	109
Kuusteist	112
Seitseteist	117
Kaheksateist	123
Üheksateist	127
Kakskümmend	134
Kakskümmend üks	140
Kakskümmend kaks	148
Kakskümmend kolm	155
Kakskümmend neli	158
Kakskümmend viis	170
Kakskümmend kuus	179
Kakskümmend seitse	188
Kakskümmend kaheksa	195
Kakskümmend üheksa	199
Kolmkümmend	206
Kolmkümmend üks	214
Kolmkümmend kaks	222
Kolmkümmend kolm	227
Kolmkümmend neli	236
Kolmkümmend viis	240
Epiloog	249

Ludlum, R.

L 81 Matlocki dokument. — Tln.: Olion, 1990. —
256 lk.

ISBN 5—450—00493—1

Populaarse ameerika kirjaniku põnevusromaan võitlusest uimasti-
maffiaga USA ülikoolilinnakutes.

L $\frac{4703000000-031}{901(15)-90}$ 35—90

84.37 Am

Литературно-художественное
издание
Роберт Ладлум
ДОКУМЕНТ МЭТЛОКА
На эстонском языке
Перевод с английского языка:
Р. Томинг
Художник-оформитель А. Таали
Таллинн, изд-во „Олион“
Toimetaja R. Rammus
Kunstiline toimetaja I. Kalistru
Tehniline toimetaja K. Kask
Korrekтор R. Turu
ИБ № 6441
Laduda antud 12. 01. 89
Trükkida antud 31. 08. 89
Formaat 60×90/16
Raamatuaajakirja offsetpaber
Kiri: baltika
Offsettrükk
Trükipoognaid 16,0
Tingtrükipoognaid 16,0
Tingvärvitõmmiseid 32,25
Arvestuspoognaid 16,30
Trükiarv 50 000
Tellimus nr. 24
Hind 2,90
Kirjastus „Olion“, 200090,
Tallinn, Pikk tn. 2
Tallinna Raamatutrükikoda,
200108, Tallinn, Laki 26